

Yttranden vid Stockholms kommunfullmäktiges sammanträde den 17 november 2011

§ 3 Förslag till budget 2012 för Stockholms stad och inriktning för 2013 och 2014 samt ägardirektiv 2012–2014 för koncernen Stockholms Stadshus AB samt ärenden som avslutas eller besvaras i samband med kommunfullmäktiges beslut om budget 2012 för Stockholms stad (bilaga till budgetutlåtandet)

R II TRAFIK- OCH ARBETSMARKNADSROTELN

**Stadsdelsnämnderna: Flyktingmottagande, Arbetsmarknadsåtgärder, Arbetsmarknadsnämnden, Stockholm Business Region AB
Punkt 4, 5, 32)**

Anförande nr 1

Borgarrådet H a m i l t o n (M): Fru ordförande! De senaste fyra kvartalen har Stockholm vuxit med 50 nya invånare per dag och 40 nyregistrerade företag varje dag – och det är bara Stockholms stad. År 2010 startades det fler nya företag i Stockholms län än i Skåne och Västra Götaland tillsammans. Det illustrerar vilken enorm kraft det finns i utvecklingen i vår region. Och vi är väldigt lyckligt lottade tack vare att det i regionen finns verksamheter som är världsledande inom sina områden. Vi har Kista Science City, ett av världens ledande ICT-kluster, Karolinska, KTH, Stockholms universitet med Stockholm Resilience Centre som ytterligare några exempel.

Två tredjedelar av de nystartade företagen är inom tjänstesektorn, och utvecklingen är särskilt stark inom de kunskapsintensiva företagstjänsterna. Ungefär 174 000 personer är sysselsatta i den här branschen i Stockholm i dag.

De kunskapsintensiva tjänsteföretagen, som WSP, Manpower, IBM med flera, spelar en väldigt stor roll för utvecklingen och innovationskraften i vår region. De erbjuder konsulttjänster till andra företag och hjälper dem att hantera problem som kräver kvalificerad kompetens. Det är en viktig förklaring till att Stockholm rankas som norra Europas mest innovativa region och till att Stockholm också var inbjuden till en konferens, som ni kanske har läst om, i New York nyligen. Vi är duktiga på det här området.

Det finns intresse från hela världen för att vara delaktig i den utveckling som sker här, och det handlar såväl om individer som vill komma hit, jobba och forska som om kapital och investeringar. I en värld med en allt tuffare global konkurrens om de smarta hjärnorna och om kapitalet är det inte en given position för Stockholm. Vi måste hela tiden jobba för att behålla och stärka den här positionen. De senaste månadernas ekonomiska turbulens i världen visar också att förändringarna kan ske väldigt snabbt.

Målet för Alliansen är att Stockholm ska vara Europas ledande tillväxtregion. Då krävs bra utbildningskvalitet, en väl utbyggd och fungerande infrastruktur, bostäder, att all kompetens tas till vara, en innovativ miljö och bättre samverkan mellan staden, näringslivet och akademien.

Stockholm har i dag både arbetskraftsbrist och arbetslöshet. Vid mina tisdagsbesök på företag får jag ofta exempel på svårigheter att hitta arbetskraft, och många rekryterar personer med it-kompetens från andra delar av världen. För att minska arbetslösheten behövs mer än lediga arbetstillfällen, och jobbtorgen är därför en viktig aktör för att rusta människor för arbetsmarknaden. Sedan starten har jobbtorgen hjälpt 15 000 stockholmare till egen försörjning, och det finns mer att göra. Utmaningen blir större när de som alltfjämt står utanför arbetsmarknaden har en mycket tuffare situation än de som kunnat gå till egen försörjning. Jobbtorgen innebär kraftsamling, och de har byggt upp en kompetens som är viktig att vårda.

Arbetet med att bygga individens kompetens måste utgå från just den enskilda. Det krävs olika vägar beroende på var han eller hon befinner sig, och Jobbtorg resurs och Jobbtorg matchning är resultat av de erfarenheter som verksamheten fått under åren.

I 2012 års budget får kommunstyrelsen, arbetsmarknadsnämnden, socialnämnden och stadsdelsnämnderna ett gemensamt uppdrag, En väg in, som ska tas fram. Det innebär ett bättre gemensamt grundarbete från stadens olika förvaltningars sida kring varje individ och hans och hennes behov. Jag tror att det kan minska risken för rundgång i systemet. En gemensam analys från början ökar oddsen för att individen ska kunna gå till en egen försörjning.

Ordförande! Sverige är dåligt på att ta till vara kompetensen hos dem som kommer till vårt land. Sfx har visat att det kan finnas en dörröppnare för att komma in på arbetsmarknaden. Wasan Abod, utbildad arkitekt, kom till Sverige och Stockholm och började sin sfi 2010. Hon intensivläste svenska för arkitekter och fick snabbt jobb efter examen. För henne tog det ett och ett halvt år att komma in på den svenska arbetsmarknaden, och hon är inte ensam. Tiden har näst intill halverats jämfört med vad som var fallet innan, och det kan säkert bli ännu bättre. En snabb etablering är oerhört viktig på arbetsmarknaden.

Till slut vill jag lyfta fram några viktiga utmaningar som vi har i Stockholm på jobbmrådet.

Vi måste bli duktigare på att erbjuda personer med funktionsnedsättning jobb. Open Eyes är ett bra exempel på hur det kan fungera, men det behövs fler arbetsgivare som vågar ta steget.

Den arbetskraftsreserv som finns hos människor med utländsk bakgrund måste in på arbetsmarknaden. Trots att många har hög utbildningsnivå får de inte jobb. Vi har inte råd att kasta bort den kompetensen. Här måste alla arbetsgivare hjälpa till. Länsstyrelsens initiativ Anställ kompetensen visar att det finns mycket att göra.

Det tredje och sista är att fånga upp ungdomar som är skoltrötta. Det handlar också om att ta till vara kompetens, och skolan måste bli duktigare på att tidigt fånga upp de ungdomar som riskerar att flippa ur. Alltför många fullföljer inte sin gymnasieutbildning. En del återkommer via komvux, men många riskerar att falla mellan stolarna.

Det är några viktiga uppgifter för den snart ettåriga arbetsmarknadsnämnden.

Med detta, fru ordförande, vill jag yrka bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut.

Anförande nr 2

Borgarrådet W a n n g å r d (S): Fru ordförande, fullmäktigeledamöter, åhörare! Minst två saker är nödvändiga för att bli kallad till anställningsintervju. Man behöver ha rätt, adekvat utbildning, och man behöver visa att man har haft ett jobb, gärna med referenser som säger att man har skött jobbet bra.

Det här är några saker som vi har fokuserat på i vår budget, det socialdemokratiska alternativet på arbetsmarknadsområdet. Det är inte av välgörenhet eller som nödlösning vi föreslår att staden ska anställa många fler gymnasieungdomar eller de ungdomar som länge har varit arbetslösa. Det gör vi för att investera för framtiden. Att investera i våra ungdomar är att investera i Stockholms framtid.

Den som tidigt får ett jobb har lättare att hålla sig kvar på arbetsmarknaden under hela sitt arbetsföra liv. Att vara utan arbete som ung innebär betydligt lägre livsinkomster, lägre pension och lägre skatteintäkter för staden.

Det finns en rad saker som är nödvändiga för företagare som vill etablera sig, hur företagare kan expandera och att de vågar anställa. Några saker kan staden bistå med.

Man behöver någonstans att ha sin verksamhet, det vill säga mark eller tillgång till lokaler. Man behöver bra förbindelser, vägar och kollektivtrafik, så att man själv som företagare och ens anställda och kunder kan ta sig till och från verksamheten. Även det här är saker som vi har satsat resurser på i vårt budgetalternativ.

I dag för staden en politik där arbetslösa ungdomar nekas att få den utbildning eller den första anställning i livet som gör att de kan komma in på arbetsmarknaden ordentligt. Staden för en politik som innebär att detaljhandlarnas gallerior säljs ut till ockrare, vilket leder till att våra småföretagare har svårt att etablera sig till rimliga hyresnivåer. Den lätta industrin skulle vi kunna etablera lättare i ytterstaden på den mark som inte är avsedd för bostäder.

Majoriteten stöder hellre andra typer av projekt, som spårvagnsentusiasternas prestigeprojekt, än att underlätta jobbpendlandet i staden, till Stockholm, från Stockholm och mellan olika delar.

Bifall till den socialdemokratiska reservationen!

Anförande nr 3

S a r a P e t t i g r e w (MP): Vi i Miljöpartiet de gröna har en vision, en vision om en arbetsmarknad i Stockholm där alla får chansen på lika villkor. Grunden för en arbetsmarknad där fler får chansen är vår förmåga att skapa fler jobb. Vi gör det genom våra stora satsningar på gröna jobb och bättre förutsättningar för fler att starta företag. En grön omställning av staden skapar fler jobb och fler företag, och där måste vi börja. Men där kan vi inte heller sluta. Fler jobb leder inte automatiskt till

att alla får chansen. Det vet vi. Det krävs ett avsevärt mer aktivt arbete för att skapa rätt förutsättningar för alla.

Ju mer arbetsmarknaden mattas av, desto svårare blir det för dem som står allra längst från arbetsmarknaden att komma in. En arbetsmarknad för fler kräver också ett aktivt arbete mot diskriminering, att få människor inte bara i arbete utan också i rätt arbete. Vi vägrar ducka i den här svåra frågan, och vi föreslår bland mycket annat en central funktion för lika rätt och utökade antidiskrimineringsbyråer.

Fler måste få chansen att få in en fot, att få en möjlighet, och därför satsar vi mer på praktikplatser och sommarjobb för fler. Anställningar i staden för arbetslösa unga och ett riktat arbete för att stötta inträde på arbetsmarknaden för funktionsnedsatta är andra viktiga satsningar i en grön arbetsmarknadspolitik. Först när vi alla har en väg in och en plats på arbetsmarknaden har vi en arbetsmarknad i världsklass.

Den grönaste av alla arbetsmarknadsinsatser tror jag är utbildning. Som Skolinspektionen nyligen påpekat i en rapport finns det i dag stora brister i vuxenutbildningen och sfi. Borgarrådet Hamilton hävdar att det inte är extra resurser som krävs för att åtgärda problemen. Men vad är det då som krävs? Och varför har det i så fall inte åtgärdats ännu? Kritiken har varit känd i flera år.

Utbildningstid är en investering för både samhället och individen. Vi tillsätter i vår budget de resurser som krävs för att förbättra kvalitetsarbetet i vuxenutbildningen.

Inom sfi är den enda aktiva åtgärden bonusar, och på riksplan föreslår man tidsbegränsningar för individen – som om det som saknas är motivation hos människorna och inte en bättre och mer anpassad utbildning. Det är inte en människosyn som vi ställer upp på. Vi har tilltro till individen.

För oss i Miljöpartiet är det också viktigt att de arbetsmarknadsåtgärder som vi använder oss av har sin utgångspunkt i och respekt för individens förutsättningar. Ingen ska behöva hamna mellan stolarna eller skickas mellan olika handläggare. Därför känner vi oss i dag lite extra stolta för att Alliansen äntligen har tagit till sig av den fråga som vi så länge har drivit i Miljöpartiet, En dörr in-verksamhet. Hur den En väg in-verksamhet som föreslås ska se ut vet vi inte riktigt ännu – det ska det utredas och arbetas på. Men vi har alla förhoppningar om att våra idéer om en mer sammanhållen och individfokuserad verksamhet nu äntligen kan komma till och att människor inte längre ska behöva skickas fram och tillbaka mellan stadsdelsnämnder och jobbtorg. Vi ser fram emot att vara med och utveckla den verksamheten i en grön riktning – äntligen!

Jag yrkar bifall till Miljöpartiets budgetförslag.

Anförande nr 4

F r i d a J o h a n s s o n M e t s o (FP): För ett par år sedan kom förre statsministern Göran Persson hem från ett besök i Danmark, och i bagaget hade han rädslan för utländsk arbetskraft och social turism. Debatten som tog vid var osmickrande. Den visade på ett antiintellektuellt nollsummetänk gällande arbetsmarknaden och en mycket unken syn på människor från andra länder.

Göran Persson var, skam till sägandes, inte ensam i debatten, men sedan dess har mycket förändrats, exempelvis vilka som innehar regeringsmakten. Dock var inte allianspartierna, inte ens Folkpartiet, utan skuld i den debatten om social turism. Men nu fokuserar vi stenhårt på att alla som vill ska arbeta. Då får vi ofta kritik för den stenhårda linjen.

Viktigast för dagens arbetsmarknadspolitik är dock de slutsatser som vi kan dra efter den upprörda debatten om social turism, att begreppet var skräckpropaganda och att fenomenet aldrig har funnits. Snarare visade det på problemet att människor inte ens söker sig till Sverige för att arbeta utan väljer länder där det är enklare att komma in på arbetsmarknaden. Det är en lärdom för oss gentemot alla som är nya på arbetsmarknaden, oavsett om det handlar om utländsk härkomst eller helt enkelt att man är ny, ung eller student, som jag själv.

Därför fokuserar Folkpartiet på insatser, både breda och riktade, som behövs. Det handlar om praktik-, lärlings- och yrkesutbildningar och att elever stannar i skolan och går ut med fullständiga betyg. Det finns i budgeten en satsning på sommarjobb för unga och insatser på riksplanet för att göra det billigare att anställa unga människor.

När det gäller integrationsperspektivet finns det mycket att säga, inte minst om den etableringsreform som regeringen genomfört. För oss är det naturligt att människor som kommer till Sverige inte först möts av socialtjänsten. Tvärtemot vad som sades i debatten om social turism är det framför allt ro, oberoende och trygghet som människor som kommer hit önskar mest. En egen försörjning är en mycket viktig del av det. Stockholms vidareutveckling inte minst inom sfx, svenska med inriktning på yrkeslivet där också praktik ingår, är därför en mycket viktig del av årets budget.

Samtidigt måste etableringsreformen utvärderas och Stockholm fortsätta att som stad ta uppgiften att värna det sociala stödet på mycket stort allvar, som en förutsättning för att reformen ska fungera. Även om de som kommit till Sverige som flyktingar är som vem som helst av oss med fokus på egenförsörjning har många av dem varit med om fruktansvärda, traumatiserande händelser. När den första kontakten inte främst är den med fokus på hälsa och socialpolitik finns det risk att problem som ohälsa upptäcks allt senare. Där har jobbtorgen, stadsdelsnämnderna, socialnämnden och arbetsmarknadsnämnden en mycket viktig uppgift.

Att försörja sig själv är grunden till oberoende, och det är något alla människor önskar. Låt oss arbeta hårt för att infria den drömmen genom en arbetslinje för alla.

Bifall till kommunstyrelsens beslut!

Anförande nr 5

K a r i n R å g s j ö (V): Ordförande, ledamöter, åhörare! Det finns en otrygghet i Stockholm. Arbetslösheten är en orsak. Arbetslösheten är klassorienterad, men även medelklassens unga drabbas hårt. Vi riskerar att få en generation som aldrig kommer in på arbetsmarknaden. Att bli arbetslös innebär för många även att bli fattig. Endast en tredjedel av de arbetslösa har a-kassa i dag. Alliansregeringen har gjort fler arbetslösa beroende av försörjningsstödet. Det gäller även i Stockholm.

De flesta analytiker säger att vi står inför ganska hårda ekonomiska tider. Det kan vi inte läsa i er budget. Trots att den nuvarande arbetslösheten slagit särskilt hårt mot ungdomar blir det inga extra medel till utbildning inom komvux eller till kvalitetssatsning på sfi.

Stockholmsvänstern satsar sammanlagt 125 miljoner kronor på arbetsmarknadsåtgärder, och det handlar om långsiktiga förändringar. Det handlar inte om att förvara arbetslösa någonstans där de inte stör eller att rea ut dem på arbetsmarknaden. Vårt förslag är riktat mot de förorter där arbetslösheten är högst och utbildningsnivån lägst. Vi vill ge 35 miljoner till fler platser på komvux, som under den borgerliga majoriteten halkat under genomsnittet för landet. Vårterminen 2011 hade 96, 8 procent av eleverna i Högländsskolan nått målen i alla ämnen i årskurs 9, att jämföra med 27,5 procent i Hjulstaskolan.

Snabbspola några år med Moderaterna vid makten, och då kommer precis samma grupper att återfinnas på precis samma sätt i arbetsmarknadsstatistiken. I Rinkeby–Kista har arbetslösheten ökat med 10,9 procent, medan arbetslösheten i Älvsjö har minskat med 18,7 procent. Det här är siffror från oktober i år. 40 procent av dem som i dag går på jobbtorgen har inte utbildning, har inte grundskola, har inte gymnasium. Det är mycket ni kan göra.

Unga som hoppar av skolan ska med Vänsterpartiets budget sökas upp inom 14 dagar. Det är livsviktigt, för annars kommer andra att rekrytera dem på en helt annan marknad.

Det krävs en ny chans för dem som inte har hängt med, en andra chans i stället för praktikjobb efter praktikjobb. Arbetsmarknadspolitik ska inte vara en födkrok för jobbcoacher eller arbetsgivare som gärna tar emot nya praktikanter gång efter gång utan att anställa någon – så kan det se ut ibland – eller kontrollinstrument. Arbetsmarknadspolitik ska göra skillnad för den arbetslösa. Nya möjligheter – det är hela grejen. Satsa på utbildning! Ge dem som går på jobbtorgen, de 40 procent som saknar grundskola och gymnasium, de redskap de behöver för att kunna få ett jobb! Annars kommer de bara att snurra runt där ute.

Bifall till Vänsterpartiets budgetreservation!

Anförande nr 6

H e l e n T ö r n q v i s t (C): För några år sedan pratade jag med en 15-årig kille som sade: När människor behandlar en som om man inte kan något och tycker synd om en blir man passiv och hjälplös. Men när människor tror på en och att man kan ta ansvar växer man och tar ansvar.

Självförsörjning är ett av de viktigaste politiska målen för Alliansen. När människan kan försörja sig själv och sin familj känner hon trygghet, samhörighet och egenmakt i vardagen. De människor som står utanför arbetsmarknaden ska ges bästa förutsättningar att komma tillbaka till arbete så fort som möjligt.

Studie- och yrkesvägledningen spelar en viktig roll för att underlätta nyanländas etablering på arbetsmarknaden. När det gäller de nyanlända är sfx, yrkesinriktad

svenskundervisning för invandrare, en bra väg för den som har en yrkesutbildning och snabbt vill lära sig svenska. I övrigt är sfi individanpassad, men avhoppet måste bli färre. Språkkunskaper är grunden för att känna samhörighet och inkludering.

Studie- och yrkesvägledningen är också betydelsefull för de 16–19-åringar som har hoppat av skolan. Praktikplatser och sommarjobb är viktiga insatser för att ge meriter och erfarenheter. Men jobbtorget i sig kan aldrig vara slutmålet. Ett riktigt jobb måste vara slutmålet för självförsörjningsplanen.

Centerpartiets analys är att det måste till fler jobb. Dessa skapas inte av staden i sig, som vänsterflanken påstår, utan av människor av kött och blod som har goda affärsidéer i vilka de satsar tid, engagemang, kapital och kompetens. År 2010 startades 12 697 företag i Stockholms stad. Det är rekord. 12 697 människor av kött och blod valde att starta ett företag för att ge sig och kanske andra ett jobb.

Här spelar Nyföretagarcentrum med sin rådgivning en stor roll. Ju fler personer som väljer att starta och driva företag, desto större chans är det att de säger upp sig från en arbetsplats och på så sätt ger chansen till arbete för en annan person. Stadens företagslotsar är här viktiga för att främja enkelhet och för att företagaren ska lägga så lite tid som möjligt på administration, tid som kan användas till försäljning, produktion, kvalitetsutveckling eller rekrytering. Jag vill också poängtera att en hög takt i bostadsbyggandet, en välfungerande infrastruktur och låg skattesats är viktiga för företagarna.

Nyckeln till jobb i framtiden är att varje 15-åring har goda kunskaper, känner tron på sig själv, har förmågan att ta ansvar – och nyfikenheten på att växa har egenmakt.

Jag yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag till budget.

Anförande nr 7

E r i k a S v a n s t r ö m (KD): Fru ordförande, fullmäktige och andra åhörare! Det känns roligt att vara tillbaka i talarstolen. Jag är här ungefär en gång per år, så jag passar på att njuta av tillfället.

Jag skulle vilja börja med ett citat av en kär kollega till mig, partivän och tidigare OS-medaljör i handikapp-OS, David Lega: Allt går utom du och små barn. Det ska på något sätt genomsyra arbetsmarknadspolitiken: Allt går utom du och små barn. David har en väldigt tjusig rullstol, kan jag säga. Han har på något sätt satt prägel på hur jag vill se på hela detta avsnitt. Jag ska prata om en annan fråga till att börja med.

Det är positivt att Stockholm tar ansvar för flyktingar. Nyligen beslutade vi att utöka antalet platser för ensamkommande flyktingbarn som har beviljats permanent uppehållstillstånd. Det är 30 nya platser. Det är en fantastisk satsning, och jag tycker att vi ska utöka det ännu mer successivt. Det här är en viktig signal, och av erfarenhet från andra kommuner där jag har varit verksam vet jag att dessa ungdomar klarar sig väldigt bra själva. De är vana att vara självständiga, och de har mycket på fötterna, men vi behöver vara med och bygga upp en trygghet runt dem under tiden de etablerar sig i landet. Vi ska fortsätta att satsa på dem. Det är utmärkt.

Vi vill också satsa på arbete och praktik för invandrare. Det bästa sättet att komma in i ett land, precis som vi har hört tidigare, är att vara med på riktigt. Det är ingenting nytt och ingenting överraskande. Det här med sfx driver vi från Kristdemokraterna även på riksnivå, och det är någonting som verkligen borde utökas. Jag kan inte nog understryka vikten av dessa sfx-utbildningar. För en invandrare som har en bakgrund med företagande och innovationstänk är det här helt klart nyckeln till att komma in i samhället.

Vi vill erbjuda och uppmuntra fler aktörer att erbjuda sfi- och sfx-utbildningar. Vi tror att det är rätt väg att gå.

Jag har träffat så många invandrare, dels här sedan jag flyttade hit, dels i min hemkommun och i min familj när de har hälsat på i olika sammanhang. Att träffa folk, oavsett om det är på ett arbete eller någon annanstans, att få möta människor som kommer från det land där man har bosatt sig, är också helt avgörande för att komma in i ett samhälle.

Utöver detta kommer jag tillbaka till detta med personer med funktionsnedsättning. David Lega har ett härligt avspänt sätt till hela sin person och situation, och nu är han kommunalråd. Hur många här inne och hur många av våra medarbetare med funktionshinder och funktionsnedsättning som har anställts är en del av det som vi pratar om här i dag. Var är dessa anställda? Det finns mycket att säga om det här, och jag ska återkomma.

Jag vill yrka bifall till majoritetens förslag. Jag hoppas att vi får en riktigt lång och stunsig debatt om vad som är viktiga värden i den här diskussionen.

Anförande nr 8

A n n - K a t r i n Å s l u n d (FP): Ordförande, fullmäktige! Arbetsmarknad är ett vitt politiskt begrepp. Det handlar om allt från att skapa förutsättningar för spetsforskning och högteknologiska företag till att hjälpa människor ut i arbetslivet efter ett långvarigt bidragsberoende. I en storstad som Stockholm måste vi göra både och. Stockholm är motorn i Sveriges ekonomi. Utvecklingen i vår stad påverkar situationen i hela landet. Stockholm ska ligga i framkant av utveckling, tillväxt och innovationskraft.

Sällan har väl osäkerheten inför vad som väntar runt hörnet varit så stor som i årets budgetdebatt. Stockholms arbetsmarknad är, precis som resten av landets, starkt beroende av den globala ekonomins utveckling. Därför är jag glad att årets budget innebär en tydlig resursförstärkning av stadens arbetsmarknadsåtgärder.

Jobbtorgen är en viktig hörnsten i stadens arbete med att få fler stockholmare i jobb. Under de senaste åren har jobbtorgen gett massor av stockholmare en väg till praktik eller jobb. Jobbtorgens verksamhet har stundtals mött kritik, men då vill jag passa på att påminna alla här i salen om hur det var och hur det fungerade före jobbtorgen.

På många håll i Stockholm delade socialtjänsten ut ekonomiskt bistånd utan konkreta krav på motprestation. Undantaget var Skärholmen, vars jobbcentrum i Vårberg jobbade medvetet med tydliga förväntningar och krav på sina klienter. Från flera håll

i staden, inte minst den dåvarande vänstermajoriteten, såg man milt uttryckt skeptiskt på verksamheten. Faktum är att åtskilliga bidragstagare valde att flytta till en annan stadsdel för att slippa jobbcentrums krav och i stället kunna kvittera ut socialbidrag där utan krav på motprestationer.

Mycket har sagts om jobbtorgen, men faktum kvarstår: Med höga förväntningar på den som saknar arbete ökar också förutsättningarna att han eller hon får ett jobb. Men vi måste ha rimliga förväntningar på människor, och därför är jag glad att vi i nästa års budget slår fast rätten till två veckors sommarledighet för föräldrar som går på jobbtorgen, detta för att de ska få möjlighet att tillbringa mer tid med sina barn.

Ordförande, fullmäktige! Staden kan göra mycket för att underlätta steget till ett arbete. Samtidigt måste vi komma ihåg att de allra flesta stockholmare får sina jobb helt utan stadens inblandning. Mängder av de nya stockholmarna som varje år har sökt sig till vår stad har gjort det på grund av en gynnsam arbetsmarknad. Om Stockholm även i framtiden ska vara en växande region krävs en fortsatt satsning på utbildning, en god samverkan med högskolor och universitet och ett aktivt arbete för ett gott företagsklimat.

Jag yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag.

Anförande nr 9

K a r i n R å g s j ö (V): När det gäller ledigheten på två veckor kanske man kan säga att det var Vänsterpartiets artikel i Aftonbladet som fick er att vända, Ann-Katrin. Där påpekade vi just att föräldrar på jobbtorgen var helt inlåsta där under hela sommaren.

Om man tittar lite i statistiken när det gäller försörjningsstöd blir man bekymrad när man ser hur det ser ut i vissa stadsdelar, Ann-Katrin. Allting hänger ihop: de dåliga skolresultaten, arbetslösheten och försörjningsstödet. Man kan titta på din egen stadsdel, Spånga-Tensta, där arbetslösheten är 13,8 procent och på Skärholmen, där den är 17,2 procent. Sedan kan jag säga att långvarigt ekonomiskt bistånd handlar om precis samma stadsdelar – Spånga-Tensta, Skärholmen, Rinkeby, Farsta och så vidare. Det visar siffror från SKL som lades ut för några dagar sedan.

Det finns ett samband. Vad tror du att man kan göra för att fånga upp de här grupperna, som absolut har fastnat i arbetslöshet, med väldigt dåliga skolresultat och så vidare? Vad är ditt recept, Ann-Katrin?

Anförande nr 10

A n n - K a t r i n Å s l u n d (FP): Det var mycket på kort tid. Jag kan börja med att säga att jag inte behöver läsa Vänsterpartiets artiklar. Jag träffar många människor som går på jobbtorgen och jag lyssnar på dem. Det är det som det handlar om. Jag behöver inte läsa era artiklar, för det finns en verklighet som jag ingår i också.

När det gäller att människor i till exempel min stadsdel har större socialbidragsberoende och mer ekonomiskt bistånd är det så att det är vi som tar emot de människor som kommer från andra länder. Vi är den första instansen – det är dit man kommer.

Det är inte så konstigt att man är arbetslös innan man har tagit del av de verksamheter som finns. Men jag vill också påpeka att vi tillsammans med många av de andra stadsdelar som du nämnde har extra resurser, också extra resurser till ungdomar – jag tänker till exempel på merit.nu.

Anförande nr 11

C h r i s t i a n V a l t e r s s o n (MP): Ett stort ansvar vi har i den här staden är för flyktingmottagandet. För oss i Miljöpartiet är det självklart att det måste vara generöst, värdigt, effektivt och respektfullt. Vi har i Miljöpartiet tillsammans med regeringen en överenskommelse kring migrationspolitiken där vi bland annat lovar alla papperslösa vård och skolgång.

Då undrar jag: Vad tänker ni i Folkpartiet göra för att det här ska bli verklighet även i Stockholm? Här kan inte vi i Miljöpartiet påverka. Vi avsätter i vår budget 3 miljoner för mänskliga rättigheter. Vi har en central likarättsfunktion som kan söka upp dessa människor, och man får den skolgång man har rätt till. Enligt FN:s barnkonvention har unga människor rätt till sin skolgång.

Jag undrar då: Vad tänker du göra för att ni i staden ska ge även papperslösa ett värdigt mottagande? Vad tänker ni göra för att säkra att papperslösa barn får tillgång till den skolgång de har rätt till enligt FN:s barnkonvention?

Anförande nr 12

A n n - K a t r i n Å s l u n d (FP): För det första har papperslösa barn rätt till skolgång i Stockholm. Det som är viktigt är att man får reda på att de finns. Då har organisationerna ett stort ansvar. Utbildningsförvaltningen och skolorna vet också att så är fallet. Det är det som det handlar om. När man tittar på till exempel kvinnor som utsätts för våld har vi klart uttalat, och fått redovisat i socialnämnden, att våra kvinnojourer får medel för att kunna ta emot också papperslösa kvinnor. Det är på många olika områden som det är väldigt viktigt. Det är vår utmaning. Det jag jobbar med i min stadsdel är att den här informationen ska nå tjänstemän och framför allt de föreningar som vi har i området.

Anförande nr 13

T a r a T w a n a (S): Ann-Katrin! I regeringens budget för 2012 föreslås ytterligare neddragningar på komvux, yrkeskomvux och yrkeshögskolan jämfört med de avsatta medlen 2012. Det blir alltså svårare att få plats på komvux under den vikande konjunkturen 2012. Det var 2006 som det var högkonjunktur. Det kommer förstås att drabba särskilt stockholmarna, eftersom det här finns en efterfrågan på yrkesutbildning.

Min fråga är: Menar ni verkligen att det är rimligt att det är på det sättet?

Anförande nr 14

A n n - K a t r i n Å s l u n d (FP): Jag tror att du precis som jag – fast ni låtsas som att det inte är så – vet att om man inte har gått gymnasiet och inte slutfört

gymnasieutbildningen har man rätt att gå på komvux. Det man inte har rätt till är att konkurrenskomplettera. Ni lägger hela tiden ut de här dimridåerna. Men det är så att de som inte har gymnasiekompetens har rätt till en plats på komvux.

Anförande nr 15

T a r a T w a n a (S): Fullmäktige, åhörare! I majoritetens budget står jobb, valfrihet och välfärd i centrum för politiken, och deras mål är att lyssna på stockholmarnas problem och att lösa dessa. Det låter ju fint. Men i själva verket gör de allt för att begränsa individens valfrihet. De saknar en arbetsmarknadspolitik och integrationspolitik som kan möta Agneta som är 50-plus och som får nej när hon söker jobb därför att hon är för gammal, eller Filip som är lite för ung och har för kort utbildning, eller Mahmoud som har ett namn som är lite för svårt att uttala, eller Lisa som inte är fysiskt perfekt. Ja, tyvärr är det verkligheten för många medborgare i vår huvudstad.

Vi skiljer oss från den borgerliga majoriteten i Stockholm genom att vi är övertygade om att stockholmarna vill arbeta. Fler människor måste få den första ingången till arbetsmarknaden, och fler måste få den utbildning som krävs för att de ska kunna få ett arbete. Arbetslösheten i Stockholm är extremt ojämn mellan stadsdelarna. Om staden såg till att fler människor fick den utbildning som krävs för att de ska vara intressanta för arbetsgivare skulle vi få ned arbetslösheten.

I dag är gymnasiekompetens ett grundkrav från nästan alla arbetsgivare. En stor del av stadens arbetslösa saknar just detta, plus att arbetslösheten är högre nu än under S-styret, och det finns färre platser på komvux nu än då.

Att erbjuda ungdomar möjlighet till sommarjobb är inte välgörenhet, som Karin var inne på. Det är långsiktig arbetsmarknadspolitik och en klok investering för framtiden. Flera kommuner i Sverige erbjuder jobb under en del av sommaren för alla ungdomar som vill, och det finns ingen anledning att Stockholm ska vara sämre.

Goda kunskaper i svenska är grundläggande för möjligheten att försörja sig själv och leva upp till de skyldigheter och ta del av de rättigheter som finns i Sverige. Särskilda resurser behövs också för att de sfi-elever som är analfabeter ska klara utbildningen och kunna ta sig in på arbetsmarknaden i stället för att behöva flyttas mellan olika arbetspraktiker och kurser i flera år.

Att människor lämnas utanför på grund av funktionsnedsättning och inte får ett jobb är oacceptabelt. Stockholms stad kan i sin roll som Sveriges största arbetsgivare gå i bräschen och erbjuda ungdomar med funktionsnedsättning ett meningsfullt arbete och en lön som det går att leva på. Matvarukedjan Ica och hamburgerrestaurangkedjan Max har redan klarat av att påbörja ett aktivt arbete med att anställa folk med funktionsnedsättning. Det är något som även Stockholms stad borde klara av.

Stockholm behöver en bra och stark arbetsmarknadspolitik och en integrationspolitik som inkluderar alla, för vi har inte råd att vända människor ryggen, varken mänskligt eller ekonomiskt.

Bifall till Socialdemokraternas reservation!

Anförande nr 16

Borgarrådet H a m i l t o n (M): Det låter som om det finns en gigantisk arbetslöshet bland ungdomar, och en gigantisk arbetslöshet över huvud taget i Stockholm, när man lyssnar på er. Men när man tittar på siffrorna kan man konstatera att ungdomsarbetslösheten i Stockholm är väldigt låg jämfört med i landet i övrigt.

Ni säger från Socialdemokraternas sida här att alla ungdomar ska få sommarjobb. Ni har avsatt 15 miljoner kronor extra i er budget till sommarjobben, och då låter det jättebra att säga att alla ungdomar ska få sommarjobb. Men det räcker ju inte ens för att nå de mål som ni har satt upp. De 15 miljonerna räcker till 1 882 16-åringar eller till 1 473 18-åringar. Det saknas ungefär 185 miljoner kronor för att ni ska klara av det mål som ni har satt upp i budgeten.

Min fråga är: Hur hade ni tänkt finansiera det?

Anförande nr 17

T a r a T w a n a (S): Vi har tänkt att sommarjobben ska vara den första kontakten med arbetsmarknaden och att fler ska komma in på arbetsmarknaden. Vi ska se till att plocka upp ungdomar som har hoppat av gymnasiet, som har hamnat i en gråzon och som ingen vet var de är. Det ger dem chansen att få en utbildning på komvux. Vi satsar på komvux. De får en chans till, och de kommer in på arbetsmarknaden. Vi tänker satsa på det.

Vi har tänkt satsa på att lägga mer resurser på den tjänstesektor som växer i Stockholm för att ge ungdomarna möjlighet att få in en fot på arbetsmarknaden.

Anförande nr 18

Y v o n n e F e r n e l l - I n g e l s t r ö m (M): Ordförande, fullmäktige, ledamöter! Vi får inte glömma bort att de flesta insatser mot arbetslöshet sker på statlig nivå och då går genom Arbetsförmedlingen. Det finns exempel på statliga insatser som vänder sig till både dem som står långt från arbetsmarknaden och arbetslösa ungdomar. De här grupperna arbetar även kommunen med, med den skillnaden att kommunens grupper oftast inte har a-kassa som finansiering utan har försörjningsstöd, eftersom man oftast inte har hunnit etablera sig på arbetsmarknaden.

Jag tror att alla minns att varje stadsdel tidigare arbetade med arbetsmarknadsfrågor. Som fullmäktigeledamot hade man en något diffus bild av hur arbetslösheten såg ut stadsövergripande.

När Alliansen tillträdde 2006 koncentrerades och kraftsamlades arbetsmarknadsfrågorna till fem jobbtorg med en gemensam chef. Jobbtorgens uppgift blev att sänka trösklarna ut till arbetsmarknaden. Man fick också en enhetlig hantering och en tydlig struktur för insatser och uppföljning. Det ger i sin tur kunskap och utveckling. Jämför man jobbtorgens resultat mellan 2009 och 2010 ser man att andelen utskrivna

ungdomar har ökat från 57,8 till 64,8, andelen avslutade nyanlända flyktingar har ökat från 24,2 till 31,5 och andelen avslutade övriga över 24 år har ökat från 40,6 till 50,6 procent.

Det har av och till i medierna levererats kritik mot jobbtorgen från oppositionen. Om jag tolkar Miljöpartiets förslag rätt ska jobbtorgen utgå.

Jobbtorgen går nu stadsdelsnämnderna till mötes med ett nytt program som heter Jobbtorg resurs, som särskilt vänder sig till den målgrupp som står allra längst från arbetsmarknaden, vilket innebär att fler än tidigare som remitteras också kan få hjälp.

Det bedrivs en hel del EU-projekt och projekt vid jobbtorgen. För gruppen 18–24 år är det Merit, Filur, Unga In och praktikanställningar. För invandrade grupper är det språkstöd för nyanlända, Etablering Stockholm och FAMU. I övrigt finns platser inom ramen för Stockholmsvärdar, intern praktik i staden.

Jobbtorgen är fortfarande en ung konstruktion som hela tiden måste justeras och förbättras, inte minst utifrån omvärldens förändringar. Vi arbetar nu vidare för att ytterligare förbättra dessa insatser. Vår vision för Stockholm är trots allt hög. Alla vuxna stockholmare försörjer sig utifrån sin förmåga. Vi arbetar hela tiden med att förverkliga den visionen i så stor omfattning det bara går.

Bifall till kommunstyrelsens förslag till budget 2012!

Anförande nr 19

K a r i n R å g s j ö (V): De som arbetar på jobbtorgen är superduktiga och ofta superprofessionella. Det är era politiska direktiv det är fel på. Det är det vi pratar om i dag.

Jag tycker att det är ett problem att fler och fler inte får a-kassa och hamnar i försörjningsstöd. Jag tycker att ni ska prata med era kompisar om det.

Sedan har jag en fråga till dig, och den handlar om de ungdomar som inte går i skolan och inte jobbar. Ingen vet hur många de är – ibland är det 1 000 och ibland 4 000. För dem har ni projekt. Vore det inte bättre att ha en systematisk verksamhet? Ni har inte lyckats hitta en systematik. Fortfarande är det så, och kommer att vara så hela tiden, att unga människor utan jobb och utan utbildning ligger extremt risigt till i vår stad. En sådan här verksamhet ska vara kontinuerlig och inte något slags projekt. Jag undrar: Varför har ni lagt allt i projekt?

Anförande nr 20

Y v o n n e F e r n e l l - I n g e l s t r ö m (M): EU-projekt, ESF-fonden och så vidare – du vet att vi får bidrag, ungefär hälften-hälften, eller att kommunen brukar betala lite mer. Det är meningen att det ska utvärderas i vanlig ordning, och man ska se hur bilden utfaller. Är det ett bra projekt där man ser att det har blivit ett lyckat resultat inför man det givetvis permanent i verksamheten. Så är det med alla dessa projekt. De är inte fullgångna ännu, utan det här är nytt. De påbörjades under arbetsmarknads- och socialtjänsttiden, när nämnderna satt ihop. Vad jag vet, efter det

jag har tittat på, är inget ännu utvärderat. Jag tror att något av projekten går ut nu vid årsskiftet, och då får man se.

Anförande nr 21

Sara Pettigrew (MP): Vi har länge drivit frågan om En dörr in, och vi är därför ganska intresserade av vad ni tänker att En väg in ska innebära. Som du säger tror vi att det behövs en kraftsamling via arbetsmarknadsnämnden där man tar till vara allt det vi har lärt oss på jobbtorgen. Men vi förstår inte riktigt varför inte stadsdelsnämnderna skulle kunna vara en starkare instans för de insatserna i det här läget. Det finns ju insatser där redan i dag.

Vi har identifierat ett antal problem i dagens system med arbetsmarknadsåtgärder och jobbtorgen, och vi ser att det behövs fler insatser för dem som står längre från arbetsmarknaden. Det finns stora grupper på jobbtorgen som saknar grundskole- och gymnasieutbildning. Människor slussas i dag mellan stadsdelsnämnd och jobbtorg. Om vi ska kunna få fler i arbete krävs det fler insatser mot lokala arbetsgivare också. Vi förstår inte varför inte stadsdelsnämnderna skulle kunna vara en viktig aktör där.

När jag lyssnar hör jag att ni ofta pratar om så fort som möjligt. Det var flera av er från Alliansen som sade det i inläggen. Men vi tänker att vi också måste vara så bra som möjligt, att man ska komma i jobb så bra som möjligt. Är det er intention att nu äntligen ta itu med problemen i den här reformen, eller vad tänker ni att den ska leda till?

Anförande nr 22

Yvonne Fernell-Ingelström (M): En väg in är mer att bedöma väldigt snabbt på plats vilka insatser vederbörande behöver så att man inte slussas runt i onödan. Det är många som har återremitterats från jobbtorgen till stadsdelsnämnderna, och det är givetvis inte bra. Det är en bit.

Jag kan också tycka så här. Om man nu tittar på etableringsreformen, som startade den 1 december förra året, finns det samverkansöverenskommelser på länsregional nivå mellan Kommunförbundet och de 26 kommunerna i Stockholms län. Många samarbetar redan på regional nivå om samhällsorientering och om sfx-utbildningarna, inte minst för att de är oerhört populära och resultatpositiva. Att då gå åt andra hållet, börja med en lokal historia ute i stadsdelarna och slå sönder hela jobbtorgsorganisationen, tror jag inte alls på. Jag har själv prövat på det här arbetet i en stadsdel – dock i en annan kommun.

Anförande nr 23

Borgarrådet Wanningård (S): Ordförande! Jag vill bara dementera att vi skulle vara emot jobbtorgen, Yvonne. Däremot har vi varit kritiska mot en del saker, bland annat när de långtidsarbetslösa inte får sin sommarsemester. Vi är inte så glada för två veckor heller, för det är inte tillräckligt mycket.

Men precis som en kollega till dig i majoriteten påpekade, Helen Törnqvist från Centerpartiet, är jobbtorgen inte målet. De är ett medel för att få ut stockholmarna på

arbetsmarknaden. De är inte målet i sig. Vi kan instifta många olika medel för att få ut folk på arbetsmarknaden, och ett medel är utbildning, som ni är så oerhört rädda för. Vad är det för fel med att våra medborgare får utbilda sig för att bli attraktiva på arbetsmarknaden?

Ibland måste man uppgradera saker och ting. Det kanske är lite jobbigt om man fortfarande jobbar i Dosmiljö men ser Mac och vill jobba i det. Man måste uppgradera: Det finns de som har gammal gymnasiekompetens som skulle bli mycket hjälpta av komvuxplatser.

Anförande nr 24

Y v o n n e F e r n e l l - I n g e l s t r ö m (M): Utbildning – visst! Jag har träffat väldigt många, framför allt ungdomar, och pratat med dem om utbildning. Det är rätt – visst skulle vi behöva ha utbildning till alla. Men det är jättemånga som hoppar av, som är trötta på utbildning. Det är det som är haken. Om man pratar med dem om utbildning verkar det som om vi sitter i två olika världar. De bryr sig inte och har inte tänkt på hur arbetsmarknaden ser ut och vilka krav arbetsgivaren ställer, utan de säger: Jag är trött på utbildning nu – jag vill bara ha ett jobb. De ser inte hur det går ihop. Då infaller det här. Vi kan ju inte pracka utbildningar på folk som inte är motiverade. Det ger ingenting för någon.

Då menar jag att det är viktigt att vi satsar på gruppen 19–24 år som är unga och utanför och på de grupper som inte har gymnasiekompetens. Det är de grupperna som ska ha komvuxutbildning, inte de grupper som redan har gymnasiebetyg.

Anförande nr 25

C h r i s t i a n V a l t e r s s o n (MP): Ordförande! Språket är otroligt viktigt. Det ger referensramar. Det ger förutsättningar för jobb, för utbildning och för att ta del av kultur i det land där man är. Det gör att vi i Miljöpartiet tycker att sfi, svenska för invandrare, är helt grundläggande.

Vi har under hela förra mandatperioden varit väldigt kritiska till hur man har skött det här i Stockholms stad. Jag ska vara den förste att erkänna att Alliansen har gjort vissa förbättringar i Stockholm och att det går i rätt riktning, gällande till exempel sfx, alltså sfi för särskilda yrkesgrupper, som var uppe i debatten tidigare. Men vi tycker inte att man är helt i mål, och vi ser att man fortfarande kan göra stora förbättringar.

Jag träffade för ett tag sedan en bekant som kom till Sverige för bara något år sedan. Han hade som högutbildad person placerats i en klass med analfabeter när han kom till sfi. Han blev tillfrågad: Vad har du för förutsättningar att ta del av sfi? Han råkade komma från en region i världen där nästan alla förutsätts vara analfabeter, så han placerades där ändå. Det tog ett halvår innan man insåg att den här killen hade bättre förutsättningar och placerade om honom.

Vi ser därför att det finns stora förbättringspotentialer vad gäller just nivåindelningen i sfi. Jag tror att man lär sig svenska språket mycket bättre om man får

förutsättningar från början, till exempel att gå med andra som har bättre förutsättningar att lära sig, har bättre studievana och så vidare.

Vi ser också att man skulle kunna få sfi på modersmålet, vilket man inte får i dag. Jag är helt övertygad om att man har mycket bättre förutsättningar att lära sig svenska språket om man får tillgodogöra sig det på sitt modersmål, i stället för att man inte förutsätts förstå någonting från början och läraren bara pratar svenska.

Vi ser också, som var uppe redan i inledningsanförandet från Miljöpartiets sida i den här debatten, att det finns stora förbättringsmöjligheter vad gäller sfi-bonusen, som inte fungerar som den borde i dag. För några år sedan gjorde Miljöpartiet en undersökning bland alla rektorer på sfi-nivån, och samtliga svarade: Nej, de här pengarna kan man använda på ett mer effektivt sätt.

Hur är det egentligen? Om man ger en summa pengar till dem som snabbt gör klar sin utbildning, är det de som har svårast att lära sig språket? Nej, det är tvärtom. Jag är helt övertygad om att man hade använt de pengarna bättre om man hade använt dem till dem som faktiskt hade väldigt svårt att lära sig. Det är också de som allra mest behöver svenska för invandrare. Det är de grupperna som det kommer att vara allra mest avgörande för när det gäller förutsättningarna att ta sig in på arbetsmarknaden, att få jobb, att få utbildning, att få kultur.

Därför är det självklart för oss i Miljöpartiet att satsa på sfi. Vi satsar 15 miljoner mer än Alliansen, och vi säger nej till det effektiviseringsprogram på 2,3 miljoner som ligger på arbetsmarknadsförvaltningen.

Anförande nr 26

Borgarrådet H a m i l t o n (M): Det exempel som du gav, Christian, om din bekant är en helt felaktig hantering. Sfi ska göra en nivåanalys på alla personer som kommer. Jag skulle vilja veta lite mer om det där, för så ska det absolut inte gå till. Man ska göra en analys, ett test, och sedan nivågrupperas personerna utifrån detta.

Jag blir väldigt glad när du säger att sfi fungerar bättre nu, för det är väldigt många som ägnar sig åt att svartmåla sfi. Sfi är en viktig del i integrationen i Sverige och i Stockholm. Sfx, som jag nämnde tidigare, är ett alldeles lysande exempel på att man kan åstadkomma väldigt snabba förbättringar på det här området.

När det handlar om sfi på modersmål har vi i arbetsmarknadsnämnden haft en föredragning om språkstödsprojektet. Det är ytterligare ett projekt som vi jobbar med inom staden. Det är viktigt att jobba med projekt för att hitta arbetsmetoder. Jag är helt öppen för att titta på om det finns möjlighet att använda erfarenheterna från språkstödsprojektet när det gäller modersmålsstödjare även inom sfi.

Anförande nr 27

C h r i s t i a n V a l t e r s s o n (MP): Angående språkstödsprojektet så ligger det utanför sfi. Jag tycker att det som Ulla säger låter väldigt bra, att man ska ta till vara på de lärdomarna, och därför tror jag att det är någonting man bör kolla på även inom den ordinarie sfi-undervisningen.

Jag var själv med när vi fick en dragning inför arbetsmarknadsnämnden, och jag vet att när man nivågrupperar på sfi så handlar det om väldigt många olika parametrar, vilket det också borde vara. Jag tror att man kanske ska lägga lite mindre vikt vid kultur och titta mer på studievana och på om det är en språkgrupp som står långt från det svenska språket och så vidare. Det tror jag är mer avgörande än just vilken kultur man kommer från, för då tror jag att man riskerar att hamna i den här situationen där man placerar högutbildade med analfabeter, och det tror jag är destruktivt när man ska lära sig det svenska språket.

Anförande nr 28

Helen Törnqvist (C): Christian nämnde att det har skett många förbättringar under Alliansens tid här i Stockholms stadshus. Bland annat gjordes en sfi-upphandling så att det blev valfrihet för brukarna. Man har också krav på behöriga lärare, vilket är väldigt viktigt, och krav på poäng, det vill säga att lärarna ska vara utbildade i svenska som andraspråk. Vi samverkar i region, som Ulla nämnde, sfx, med 17 yrkesgrupper som kan gå i tio olika kommuners yrkesinriktade sfi.

De förbättringar som krävs framöver är framför allt att pedagoger tar till sig forskningsrönen. Sedan handlar det också om att man följer upp verksamheten. Självklart ska alltid sfi-utbildningen föregås av en kartläggning så att man blir placerad på rätt studieväg.

Det förekommer att man använder modersmåls lärare initialt när de studerande kommer för att man ska lära sig den första tiden. Sfi-bonus måste testas och utvärderas. Det krävs också mer forskning om alfabetiseringsprocessen för vuxna analfabeter.

Anförande nr 29

Christian Valtersson (MP): Absolut är det så, och även om det har skett förbättringar är det knappast så att sfi fungerar smärtfritt i dag. Som sagt så tror jag att just när det gäller nivågrupperingen och kartläggningen finns det fortfarande stora förbättringar att göra. Det Helen var inne på, sfi på modersmålet, handlar om den allra första tiden. Visst, den är avgörande, men för grupper som har väldigt svårt att tillgodogöra sig det svenska språket, som står långt från arbetsmarknaden, som kanske kommer från en region där man är analfabet eller har väldigt låga kunskaper i skriftspråk över huvud taget tror vi att sfi på modersmålet fortfarande är en väldigt avgörande reform som man skulle kunna genomföra om man ville.

Anförande nr 30

Karl Bern (FP): Ordförande, fullmäktige! Vi vet att Stockholm är Sveriges lok. Det är Stockholm som drar, kanske inte hela lasset, för då retar jag väl norrlänningar och människor från många andra städer, men en stor del av lasset, och därför är det viktigt att det går bra för Stockholm. Går det bra för Stockholm så går det bra för Sverige.

Men, mina vänner, vi har en stor obalans i vår vackra stad. Vi har en obalans i antalet arbetstillfällen mellan södra och norra delen av Stockholm. I söderort, där jag

kommer ifrån, har vi en obalans, ett underskott på 60 000 arbetstillfällen. 60 000 personer sitter och pendlar in till city och till norra delen av Stockholm. Och var finner vi dem någonstans? Jo, på Essingeleden, så det här är inte bara ett arbetsmarknadsproblem utan även ett miljöproblem.

Det här tar vi i Alliansen mycket allvarligt och seriöst på. Vi måste rätta till detta. Det är en utmaning som vi antar.

Orsaken till att det har blivit på det här sättet kan man spekulera mycket om, men en stor del, säger många, beror på att vi inte har någon flygplats i den södra delen av Stockholm. Jag tänker inte stå här och plädera för att vi ska bygga en flygplats i den södra delen av Stockholm. Den debatten tror jag att vi hade för många år sedan, och den ska troligtvis vara avklarad. Men vi måste stå på tårna och försöka vidareutveckla den södra delen av Stockholm. Stockholm Business Region arbetar målmedvetet på att få till olika kluster, till exempel Högdalen där man jobbar på att få ett så kallat miljöcentrum. Sedan har vi Telefonplan med de kreativa företagen, där man måste försöka få företag att etablera sig i södra delen av Stockholm. I Älvsjö har vi en mötesplats i världsklass med mässan, men vi arbetar målmedvetet på och vill ha allas stöd att arbeta målmedvetet på att tillskapa betydligt fler arbetstillfällen i södra Stockholm. Den utmaningen och det arbetet tar vi i Alliansen mycket allvarligt på.

Bifall kommunstyrelsen!

Anförande nr 31

T a r a T w a n a (S): Karl, från den borgerliga sidan pratar ni ofta om vikten av att individen ska få en möjlighet att komma in på arbetsmarknaden. Ni pratar oftast varmt om sfx, vilket även jag är anhängare av. För dem som inte vet vad sfx är så är det en yrkesutbildning för de invandrare som kommer till vårt land. De får där möjlighet att lära sig svenska snabbare. Det är för den målgrupp av invandrare som har någon yrkeserfarenhet och utbildning.

Men det finns en målgrupp som ni inte gärna talar om, och det är de som saknar yrkeserfarenhet eller utbildning från sina hemländer och dessutom är analfabeter. Vad har ni för politik för dem? Hur kan ni bidra med att lösa problemen för dessa målgrupper, speciellt kvinnor med invandrarbakgrund? Ni har infört vårdnadsbidraget, och det blir ytterligare en kvinnofälla som gör att många kvinnor med invandrarbakgrund stannar hemma. Vad har ni för politik för att lösa dessa målgruppers arbetslöshet?

Anförande nr 32

K a r l B e r n (FP): Tara tar upp en mycket viktig fråga som vi ser mycket allvarligt på. Du tar upp invandrarkvinnorna som tyvärr många är inlåsta, just som du säger. De har en dålig kontakt med hela det svenska samhället. Att lära sig språket är av vital betydelse för att komma in på arbetsmarknaden och få arbete.

Jag kan ta ett exempel. Inom äldreården i vår stadsdel har man sänt iväg tio invandrarkvinnor för att utbilda sig från sjukvårdsbiträden till sjuksköterskor. Fem av

dem har kommit tillbaka på grund av bristfälliga språkkunskaper. De kan inte tillgodogöra sig utbildningen. Detta är inte acceptabelt, och det jobbar vi på.

Anförande nr 33

A n d e r s W a l l n e r (MP): Våra turister och andra besökare som kommer till Stockholm reagerar ofta på några saker. En av dem lyfte Karl Bern upp i går, med taxinäringen. Där är Miljöpartiet väldigt gärna med och arbetar fram konstruktiva förslag.

Jag tänkte lyfta fram en annan sak som många reagerar på när de kommer till Stockholm. Det är dels hur många pappor som går runt med barnvagnar och hur många samkönade par som ser det som en fullständig självklarhet att kunna gå och hålla varandra i handen, dels en gatumiljö där slöjan, turbanen, kostymen, den romska klänningen och dreadsen är lika naturliga inslag – alltså öppenheten och mångfalden i Stockholm.

Vid sidan av vår miljöprofil tror jag att det här är vår konkurrensfördel när vi marknadsför Stockholm. Miljöpartiet vill att Stockholm Business Region ska jobba för att särskilt prioritera de miljöinriktade arrangemang och de arrangemang som visar upp Stockholm som en öppen stad med mycket mångfald, och jag undrar om det är något som Folkpartiet är beredda att medverka till.

Anförande nr 34

K a r l B e r n (FP): Naturligtvis ska vi bejaka det här. Stockholm är mångfaldens stad, och vi bejakar verkligen mångfalden i Stockholm och vår stad. Det här ingår i det, så vi är naturligtvis positiva till att man ska visa upp ett stort och positivt spektrum från hela staden – ett tolerant Stockholm. Det arbetar majoriteten med i bland annat Stockholm Business Region.

Anförande nr 35

A n n - M a r g a r e t h e L i v h (V): Apropos det här med obalans mellan söder och väster, Karl Bern, så finns det också en stor obalans mellan småföretagare och stora företag. Med tanke på temat vi hade i går – tänk efter före – var det lite synd att du som satt i Centrumkompaniet inte stoppade den skandalösa Boulbeeaffären som sänkte Högdalens centrum. Det ligger ju i dina hemtrakter.

Jag tycker att det är väldigt viktigt med småföretagare, och jag vet att även du tycker det. Som du har läst i vår budget har vi ett väldigt utvecklat program för småföretagare i förort där vi till exempel vill starta småföretagarcentrum i några förorter, varav ett för kvinnor. Vi vill ha en utvecklingsplan för vartenda förortscentrum som Boulbee har lyckats knäcka, men vi tar nya tag. Vi får väl reparera era misstag.

Jag tänker, Karl Bern, att du kanske skulle stödja det. Tycker du inte att det är en bra idé?

Anförande nr 36

K a r l B e r n (FP): Det är mycket jag skulle kunna prata om när det gäller detta. Jag är själv småföretagare i just södra Stockholm, inom modebranschen. Det är en dock annan historia. Men jag har så mycket idéer när det gäller just det här med att små oprövade entreprenörer ska få chansen att etablera sig. Om jag ägde Skärholmens centrum till exempel så skulle jag göra hela det övre planet till en så kallad drivhusgalleria, där små företag får starta och pröva sina vingar under ett år. Det har man gjort i ett stort köpcentrum som heter Bluewater utanför London. Man får till reducerad hyra pröva sina vingar i ett år, och sedan får man se om det bär eller brister.

Jag, Stockholm Business Region eller kommunen kan dock inte gå in och dirigera vad de olika centrumanläggningarna och hyresvärdarna ska göra, men idén är bra, och jag kommer att föra den vidare.

Anförande nr 37

A n d e r s W a l l n e r (MP): I september deltog jag på Klimatpaktens möte. Klimatpakten är ett gott initiativ av Ulla Hamilton och samlar stora delar av stadens näringsliv inom klimatarbetet.

På konferensen föredrog Per Ankersjö från Centerpartiet förslaget till miljöprogram för staden. Han nämnde målsättningen 10 procents energieffektivisering i stadens verksamheter. Då var det många av företagsledarna som tog ordet och sade att vi har ju minskat med 20 procent det senaste året eller 60 procent de senaste två åren och vi ser potential för mycket mer. De lät nästan provocerade av att stadens ambitioner skulle vara så mycket lägre.

Det här tycker jag tyder på att det finns mycket spännande skiften inom näringslivet just nu. Jag ser framför allt två tydliga trender. Den ena är att de traditionella företagen i mycket större utsträckning inser konkurrensfördelen med att ligga i framkant i miljöomställningen genom gröna innovationer. I fråga om detta ska Stockholm vara en stad där det inte straffar sig att ta ansvar. Vi ska med upphandling och genom andra verktyg se till att det i Stockholm lönar sig att ta det extra ansvaret, att gå lite längre än vad man behöver. Då vågar fler ligga i framkant.

Det andra spännande som händer är de många små företagen som startas som bygger själva sin affärsidé på just hållbarhet. Vi har företag i Stockholm som insåg att det inte finns några vettiga t-shirts att köpa och som är producerade ekologiskt, hela vägen från bomullsplantagen fram till produktionen och frakten. De företagen finns i Stockholm. Det handlar om allt från den sortens företag till gröna konsulter som vi har i massor som tar fram effektiva miljöplaner och hjälper de andra företagen att just ligga i framkant.

Miljöpartiet vill se ett särskilt fokus i stadens stöd till det gröna näringslivet, och speciellt under nästa år, till de företag som drivs med hållbarhet som affärsidé. Jag får ganska många mejl och kontakter från företagare som försöker driva den sortens företag. Det är dock ganska svårt, för näringslivsservicen är anpassad till andra sorters företag – lite större företag som jobbar med andra saker.

Vi har lagt fram ett förslag om att behovsinventera denna grupp i Stockholm. Vad finns det för hinder i dag mot att driva småskaliga företag med en tydlig hållbarhetsinriktning i Stockholm?

Ett första steg för detta är att utveckla inriktningen på det bolag vi har som jobbar med näringslivsutveckling till att inte bara vara världsledande utan också världsledande för en hållbar ekonomisk utveckling. Men för att det ska ge avtryck i verksamheten behöver vi också konkreta förslag och inte bara slogans. Miljöpartiet har redan fått igenom i Stockholm Business Region att de arrangemang vi ska stödja ska rapportera sin miljöbelastning innan vi fattar beslut. Nu vill vi gå vidare och se till att den rapporteringen också ska ha bäring på möjligheten att få bidrag. Vi ska gynna dem som går före och tar ansvar och allra helst dem med ambitioner som till och med är högre än dem vi själva har.

Anförande nr 38

Helen Törnqvist (C): Klimatpakten är ett nätverk där staden och företagen delar goda idéer och inspireras för att förbättra sitt klimat- och miljöarbete. Det är ett sätt att jobba. Man har en nära samverkan med miljö- och hälsoskyddsnämnden. Anders Wallner nämnde här också stadsmiljöborgarrådet Per Ankersjös initiativ till att samla näringslivets olika delar. Han gjorde det med biogasaktörerna när det handlar om biogasstrategi. Han har gjort det inför miljöprogrammet som snart kommer att presenteras både här i fullmäktige och i kommunstyrelsen. Det är ett sätt att göra företagarna delaktiga.

Det handlar också om att vi sätter upp ett mål här och nu att man i relevanta upphandlingar av varor och produkter ska ställa krav på att miljö- och hälsofarliga ämnen inte ingår. Jag vet att miljö- och hälsoskyddsnämnden är effektiv med gott bemötande vad gäller kontakter med näringslivsaktörer.

Anders Wallner får det att låta som om ingenting händer, men det finns ju ett pågående arbete.

Anförande nr 39

Anders Wallner (MP): Jag vet inte om jag säger att ingenting händer, men det jag säger är att det känns ganska mycket bättre för mig personligen att bli anklagad av Centerpartiet för att ha för höga ambitioner i Miljöpartiet än vad det skulle kännas att som miljöborgarråd stå på ett möte med näringslivet och få höra att man har för låga ambitioner.

Anförande nr 40

Borgarrådet Hamilton (M): På den här konferensen som staden var inbjuden till i New York och som det står om i några tidningar i dag berättade jag om hur vi jobbar tillsammans med näringslivet för att stärka innovationskraften och för att också hjälpa till att marknadsföra de olika företag som finns inom stadens hank och stör. Det handlar om Norra Djurgårdsstaden, men det handlar också om hur vi jobbar med Start-up Stockholm och hur vi jobbar med att börja koppla ihop olika typer av branschöverskridande företag. Där händer det oftast väldigt mycket. Klimatpakten är

ett sådant exempel. Stockholmsmötet är ett annat exempel. Vi jobbar hela tiden med den här typen av frågeställningar, för det är viktigt, precis som Anders säger, att se till att göra så mycket vi kan från stadens sida för att skapa smörjmedel så att det faktiskt blir business för de här företagen.

Där tycker jag att den innovationsstrategi som vi nu tar fram i staden och som det står om i budgeten är en väldigt viktig del, för det skapar också möjligheter för de små företagen att vara med på ett helt annat sätt och därmed kunna skapa mer affärer.

Anförande nr 41

A n d e r s W a l l n e r (MP): Det första året i Stockholm Business Region har varit väldigt roligt, för jag tycker att det sker väldigt mycket bra ur ett grönt perspektiv i det bolaget, och det har varit väldigt roligt att få vara en del av det. Men faktum kvarstår att om man producerar saker, till exempel en ekologisk t-shirt från bomullsplantage fram till logistik, så kostar det mer än att producera en annan t-shirt. Om man certifierar sin verksamhet så att det finns en kontroll över att det är miljömässigt så kostar det mer än om man inte gör det. Det är just den gruppen företag, de som har i själva sin affärsidé att jobba med hållbarheten, som vi vill behovsinventera. Får de det stöd de skulle behöva från staden?

Anförande nr 42

E m m a L i n d q v i s t (S): Ordförande, fullmäktige! Allas rätt till arbete är grundläggande. Om du saknar ett jobb saknar du också en trygg inkomst, och därmed begränsas din frihet. Arbete är därför inte bara en rent ekonomisk fråga utan handlar om människans frigörelse. Därför är det politikens ansvar att se till att alla har en plats på arbetsmarknaden. Hur den ser ut kan skilja sig mellan människor men att alla får en plats är grundläggande.

I Stockholm handlar det framför allt om några få grupper som står väldigt långt från arbetsmarknaden. Här måste vi sätta in alla resurser som finns att tillgå. Vi ser det framför allt bland unga och bland dem som har flyttat in till Sverige från andra länder och som saknar högre utbildning. De unga som inte har fullständiga gymnasiebetyg ska sökas upp. Vi får inte ge oss förrän de antingen har kommit in på arbetsmarknaden, fått en praktikplats eller själva valt att studera vidare.

Alla sökande utan gymnasiekompetens ska självklart ges möjlighet att läsa på komvux, men likaväl måste det vara möjligt att läsa på komvux även om man har fullständiga betyg. Det är helt orimligt att tvingas välja rätt redan på högstadiet.

Det måste finnas en möjlighet att omskola sig till ett nytt yrke eller att helt byta bransch om man förlorar sitt nuvarande jobb. Det livslånga lärandet med ständigt nya chanser till ny vidareutbildning måste, både för individens skull och för samhällsekonomin, finnas med i en aktiv arbetsmarknadspolitik. En aktiv arbetsmarknadspolitik syftar just till att ge människor arbete. Därför är det oacceptabelt med de meningslösa pysselsättningar som florerar på den borgerliga varianten av jobbtorg. Forskning visar att praktik och arbetsträning som liknar vanliga jobb är det som är effektivast för att i förlängningen leda in till den reguljära arbetsmarknaden.

Att ha ett arbete ger frihet. Att låsa in framför allt kvinnor som står väldigt långt från arbetsmarknaden med vårdnadsbidrag är därför både en jobbfientlig och en frihetsfientlig politik.

Bifall till den socialdemokratiska budgetreservationen!

Anförande nr 43

Helen Törnqvist (C): Jag kommer från Vingåker och gick ut gymnasiet under den förrförrförra finanskrisen när det var svårt. Jag frågade då någon av mina kompisar där: Vad ska du göra när du går ut gymnasiet? Jag ska gå på komvux, sade hon. Det kunde jag inte riktigt förstå. Komvux måste vara en andra möjlighet. Självklart ska antalet avhopp på gymnasiet minska, och vi hade en lång utbildningsdebatt i går när vi pratade om att kvaliteten i grundskola och gymnasieskola måste öka. Men det är också en utbildningshysteri hela tiden. Man ger dem som inte har den formella utbildningen någon form av dåligt samvete och sätter på dem offerkoftan, ungefär som att man måste ha utbildning.

När det gäller de ungdomar som står längst från arbetsmarknaden skulle jag vilja lyfta fram det avtal som har skrivits mellan Sveriges Kommuner och Landsting och fackförbunden, nämligen att kommunerna kan ge möjlighet till en till tre månaders praktik som sedan blir förlängd med sex månader med visstidsanställning.

Anförande nr 44

Emma Lindqvist (S): Jag tycker att det är märkligt att Helen säger att man inte ska ha rätt att utbilda sig vidare. Alla som vill ska ha rätt att få en andra chans i utbildningen. Det är självklart och absolut ingen offerkofta på dem som inte har pluggat färdigt, men det är en rättighet att få plugga vidare.

I vår budget satsar vi på att långtidsarbetslösheten bland de unga ska avskaffas helt. Vi vill ge särskilda uppdrag med en riktad satsning till de grupper som står längst från arbetsmarknaden. Var finns den satsningen hos er?

Anförande nr 45

Tina Ghaseini (M): Emma nämner lite om komvux i sitt anförande. Ni vill avsätta 25 miljoner extra för att de obehöriga ska kunna få läsa. I dag är det så att de som är behöriga och som vill plugga faktiskt också får läsa upp sina betyg. Men enligt de uppgifter vi har skulle den här satsningen om de obehöriga vill läsa på komvux kosta 50-60 miljoner kronor, och ni avsätter endast 25 miljoner i er budget. Jag skulle gärna vilja veta varför. Om ni nu vill genomföra den här reformen, varför underbudgeterar ni då så pass kraftigt som ni gör?

Anförande nr 46

Emma Lindqvist (S): Under den här och förra mandatperioden har ni skurit ned kraftigt på komvux. Trots att arbetslösheten hos unga ökar och landet befinner sig i en sviktande konjunktur väljer regeringen också under 2012 att dra ned på komvux, yrkesvux och yrkeshögskola, där en socialdemokratisk budget i stället

skulle ge 1 700 platser på komvux och yrkesvux och 600 på yrkeshögskola bara i Stockholm i stället.

Komvux handlar om att man ska få en andra chans att skola om sig, även om man har fullständiga betyg. Det har man inte i dag, bara i mån av plats.

Anförande nr 47

E r i k a S v a n s t r ö m (KD): Jag hade tänkt hålla mig borta, men jag kunde inte låta bli när Emma Lindqvist tillskriver vårdnadsbidraget en sådan fantastisk makt.

Om vårdnadsbidraget var det enda problemet för invandrarkvinnor, invandarmän eller folk över huvud taget när det gällde att få jobb, så plocka bort det så är problemet löst! Tror ni verkligen att det är så enkelt? Det är ju skrattretande. Det är ett faktum att fler procent män är hemma med vårdnadsbidrag än vad det är procent män i förskolan. Vad har ni för svar på det?

Anförande nr 48

E m m a L i n d q v i s t (S): Jag skulle hemska gärna plocka bort vårdnadsbidraget om det vore möjligt, och jag tror absolut att fler kvinnor som i dag blir inlåsta i denna kvinnofientliga och feministfientliga fälla skulle komma ut på arbetsmarknaden om man avskaffade det. Det tror jag.

Anförande nr 49

R a h m a D i r i e (M): Ordförande, ledamöter! I Sverige har vi en generös och human asylopolitik. Hit kommer människor som flytt från terror, tortyr, krig och svält. Att lämna sitt hem och allt man håller kärt är inte alltid enkelt, men ibland är det den enda utvägen. I kampen om ett bättre liv och en ljusare framtid flyr tusentals flyktingar till Sverige varje år. Trots stora språk- och kulturbarriärer i det nya landet är de hoppfulla och tacksamma för en ny start i livet. Det handlar om en ny början och ett liv i fred och harmoni. De har drömmar och visioner. De vill arbeta och utbilda sig. De vill utvecklas och accepteras.

För den som saknar språkfärdigheter, utbildning och referenser kan vägen till ett första jobb bli en utmaning. Att ha ett arbete fyller en oerhört viktig funktion i det svenska samhället, både psykiskt och socialt. Alla som vill och kan jobba ska få en möjlighet till det. För att förhindra att människor som kommer till Sverige fastnar i bidragsberoende och långvarigt utanförskap är viktigt med tydligt och tidigt fokus på självförsörjning. Därför är arbetslinjen den största och viktigaste satsningen för en ökad integration. Vi ska fortsätta skapa nya jobbtillfällen och goda förutsättningar för företagande. Vi ska inte fastna i gamla byråkratiska rutiner. Vi ska blicka framåt och utveckla arbetslinjen, att jämföra med andra som vill avveckla den.

Det är även viktigt att vi inser att den offentliga sektorn inte kan tillgodose alla människors sociala behov. Det kommer människor till Sverige som inte är vana vid kontakter med stat och myndigheter. De kommer från länder som inte har någon fungerande statsapparat. De har svårt att förstå den offentliga sektorns regler,

språkbruk och krav. Därför är det bra att ha privata alternativ och etniska nätverk som kan hjälpa dem att navigera i det svenska systemet, och med etableringslagen är detta möjligt. Därför bör civilsamhället och lotsarna betraktas som ett värdefullt komplement till den offentliga sektorn och inte som en hotfull utmanare. En nära samverkan mellan kommun, civilsamhälle och näringsliv förutsätter en god integration.

Härmed yrkar jag bifall till kommunstyrelsens förslag!

Anförande nr 50

B e n g t S a n d b e r g (S): Jag vill bara ha ett förtydligande från majoriteten i min roll som aktiv och engagerad i Fackligt center för papperslösa. Jag har två konkreta frågor som jag vill att ni ska svara på:

Har alla barn till papperslösa i Stockholm rätt till skolgång? Ja eller nej? Har alla papperslösa som bor i Stockholm rätt till sjukvård, det vill säga sjukvård som alla andra, inte att man sätts i skuld efter en operation?

Anförande nr 51

R a h m a D i r i e (M): Självklart ska alla som bor i Sverige ha rättigheter, men jag kan inte riktigt svara på om alla har rätt till skolgång.

Anförande nr 52

K a r i n R å g s j ö (V): Rahma, när vi tittar på de nya siffrorna som vi får in när det gäller arbetslöshet blir jag väldigt oroad över att arbetslösheten just nu går upp i exempelvis Rinkeby, Tensta och Skärholmen, medan den går ned i många andra stadsdelar. Vi tror ju ändå att det är utbildning som behövs och att det är viktigt med förstärkt komvux och förstärkt sfi. Det är, tror jag, så, och jag tänkte höra vad du tror om det, att om man inte har grundskola och inte har gymnasium som 40 procent saknar just på jobbtorgen, vilka möjligheter har man då att få ett jobb som man kan stanna på ett tag? Tror inte du att det blir praktikplats efter praktikplats?

Anförande nr 53

R a h m a D i r i e (M): Jag tror på utbildning, och jag tror självklart att språket är en förutsättning för god integration och för att komma in på arbetsmarknaden. Grejen är att människor inte kan sitta på sfi-bänken i 20 år. Så har det varit i Sverige i många år: Människor har gått sfi-utbildningar bara för att få socialbidrag. Man har varit tvungen att gå olika utbildningar, annars fick man inte sitt bidrag. Men det måste finnas mål och tydlighet och ett syfte med sfi. Självklart ska människor som vill utbilda sig ha den möjligheten, men det måste också finnas ett tydligt mål med utbildningen.

Anförande nr 54

C h r i s t i a n V a l t e r s s o n (MP): Jag håller med om väldigt mycket av det Rahma Dirie säger men tänker att det är ju just därför de satsningar vi pratar om från

Miljöpartiets sida behövs så himla mycket. Det är därför vi behöver ytterligare 15 miljoner till sfi och så vidare.

Vi ser också att ni lägger ned en del av de skolor som finns, som Sfi Västerort med Kämpingeskolan, där ni har sagt att ni ska återkomma men inte har gjort det. Vi ser också att det är högre arbetslöshetssiffror bland utlandsfödda än bland människor födda i Sverige. Vi i Miljöpartiet är övertygade om att det här inte beror på en ovilja att arbeta eller brist på motivation utan på de strukturer som finns. Därför ser vi också att vi behöver den här likarättsfunktionen som arbetar med dessa strukturer i staden.

Slutligen, kring behörigheten som Helen Törnqvist var inne på i replikskiftet med mig. Det är jättebra att man sätter upp dessa mål för sfi, men jag vet själv hur det är. Jag är totalt obehörig att undervisa i sfi, och jag har ändå arbetat ganska mycket inom sfi i Stockholms stad. Det är uppenbarligen så att man inte hittar den kompetens man söker efter, och det ser jag som ett stort problem.

Anförande nr 55

R a h m a D i r i e (M): Att sysselsättningen är lägre hos utlandsfödda jämfört med infödda är ingen nyhet. Så har det varit alla dessa år. Även när oppositionen har styrt har det varit människor som har flyttat från Sverige till andra länder för att de inte har kunnat få jobb i Sverige. Så var det även när jag växte upp. Min pappa var tvungen att flytta från Sverige för att han inte kunde få jobb. Det är alltså ingenting som har kommit med alliansregeringen. Det måste jag påpeka.

Som jag sade kommer vi att fortsätta utveckla arbetslinjen med relevant utbildning och att man matchar människor mot de jobb som finns. Vi kommer att utveckla detta så att det finns tydliga mål med utbildningen så att människor matchas mot de jobbvakanser som finns – rätt jobb mot rätt utbildning.

Anförande nr 56

Borgarrådet H a m i l t o n (M): Det hävdas här i debatten att arbetslösheten hos unga i Stockholm är så oerhört stor. Om tittar på statistiken från oktober i år kan man konstatera att det är 3,26 procent arbetslöshet för ungdomar 16-24 år. Motsvarande siffra för ett år sedan var 3,7 procent.

Man kan också konstatera att det skiljer sig ganska mycket mellan de olika stadsdelarna, men det som inte har sagts här i talarstolen är att vi utifrån siffrorna till exempel kan konstatera att arbetslösheten bland unga i Spånga-Tensta har sjunkit oktober 2011 jämfört med oktober 2010. Arbetslösheten bland unga i Hässelby-Vällingby har sjunkit under samma tidsperiod. I Enskede-Årsta-Vantör är arbetslösheten lägre i alla åldersgrupper, både 16-24 år, 25-54 år och 55-64 år. I Skarpnäck är ungdomsarbetslösheten lägre och även i gruppen 25-55-åringar. I Farsta har arbetslösheten sjunkit bland dem som är mellan 25 och 54 år. I Hägersten-Liljeholmen har arbetslösheten sjunkit hos ungdomar och 25-54-åringar. Överlag är den lägre än vad den var i oktober 2010. I Skärholmen är det samma sak – betydligt lägre arbetslöshet nu jämfört med ett år sedan.

Den bild som ges från oppositionens sida att det är så förfärligt stämmer alltså inte riktigt med de siffror jag har här.

Stockholm har en väldigt diversifierad arbetsmarknad och ett väldigt diversifierat näringsliv. Företagen har väldigt höga kunskapskrav. Därför är det också viktigt att vi ser till att även andra typer av jobb utvecklas, och det här är en viktig anledning till varför Alliansen har tyckt att det har varit så otroligt viktigt att slå vakt om ROT- och RUT-företagen. Två tredjedelar av de RUT-nischade arbetsgivarna som har bedrivit verksamhet är nytillkomna sedan 2007. Lönesumman har tredubblats från denna grupp under samma period, och det är en jättebra utveckling. Då vet vi samtidigt att i den här gruppen jobb skapas det möjligheter för människor som har varit sjuka. De kan successivt komma tillbaka till arbetsmarknaden. Unga människor kan pröva på jobb och komma in tidigt. Redan under gymnasietiden kan man jobba. Detta är fantastiskt bra ingångar på arbetsmarknaden.

Vi har också en regering som bedriver en politik som innebär att tröskeln för att anställa har blivit lägre. Man blir lite förvånad när man lyssnar på Socialdemokraterna som slår vakt om ungdomarna på det sätt som ni gör trots att ni inte har finansierat sommarjobbslöftena. Men er politik på riksnivå innebär att ungas jobb slås ut något förfärligt.

Bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut!

Anförande nr 57

Borgarrådet W a n n g å r d (S): Ordförande, fullmäktige! Är det någonting vi kan enas om så är det att vi har olika teorier om hur vi ska bryta det utanförskap vi ser. Den ungdomsarbetslöshet som finns i Stockholm har naglat sig fast. För varje ungdom som är arbetslös är det näst intill, jag säger inte omöjligt, men det är väldigt svårt att komma in på den regelrätta arbetsmarknaden. Här anser vi att staden ska kunna göra mycket mer. Vi har ökade satsningar, mer resurser i vår budget för att bryta arbetslösheten.

När det gäller sommarjobben har vi tackning för vårt löfte om sommarjobb. Vi har en målsättning om att ingen gymnasieungdom ska gå utan sommarjobb ofrivilligt. Vi avsätter en viss summa pengar i arbetsmarknadsnämnden, men naturligtvis är det också regelrätta jobb som våra förvaltningar och bolag har.

Anförande nr 58

Borgarrådet H a m i l t o n (M): Jag tror inte att det är så många ungdomar som känner sig övertygade om att de där 185 miljonerna som saknas kommer att finnas med det svaret som Karin Wanngård gav här alldeles nyss.

Arbetslösheten biter sig fast, säger Karin Wanngård. 3,7 procent i oktober 2010 och 3,26 procent i oktober i år – om det är att bita sig fast tycker jag att det är ganska bra att det är en utveckling åt rätt håll. Det du säger stämmer ju inte. Det är inte så att arbetslösheten biter sig fast på det sättet. Vi har en väldigt bra situation i Stockholm. Vi har 11 000 nyanmällda jobb bara i Stockholms stad under september månad i år, och det har sett ut så under lång tid. Den stora utmaningen är matchningen. Det

måste vi verkligen bli mycket duktigare på, och det är just därför som Jobbtorg Stockholms matchning jobbar på ett helt annat sätt. Om det är någonting som jobbtorgen fokuserar på är det just att hantera de här stora utmaningarna. Därför välkomnar jag att ni äntligen tycker att jobbtorgen är en bra idé.

Anförande nr 59

Sara Pettigrew (MP): Ulla Hamilton pratar om höga kunskapskrav, och vi ser att de största grupperna på jobbtorgen i dag i stort saknar utbildning. Vi har ställt en del frågor om vuxenutbildningen här i dag. Var tredje elev i vuxenutbildningen får inte godkänt i dag. Den så kallade elevpengen har under de senaste tio åren stigit med mellan 3 och 4 procent samtidigt som skolornas kostnader har stigit med 30-40 procent. Det pekas på utvecklingsbehov, antal behöriga lärare, antal avhopp, elevernas resultat, kvalitet på den arbetsplatsförlagda utbildningen – det här är jätteviktiga verktyg som vi har i vårt arbetsmarknadsarbete, och det följs inte upp på ett vettigt sätt i dag. Resultaten har inte förbättrats utan har i vissa fall till och med försämrats de senaste åren. Kritiken har varit känd ända sedan 2007, så vi undrar vad ni väntar på innan ni ska ta tag i det här. Ni hävdar att det inte krävs mer resurser – vi tillför mer resurser, men om det inte är det som saknas, varför åtgärdar vi då inte det här?

Inte nog med att ni inte satsar – ni pris- och lönekompenserar inte heller, så i själva verket blir det här en besparing på vuxenutbildningen. Hur ser Ulla Hamilton på detta?

Anförande nr 60

Borgarrådet Hamilton (M): När det gäller komvux kommer vi att återkomma till det i verksamhetsplanen, så det kommer Sara att få svar på ganska snart.

Jag har inte haft tillfälle att fråga, men jag tycker att det är väldigt olyckligt att Miljöpartiet vill avskaffa jobbtorgen. Det är ju det ni föreslår i er budget. Ni vill ta bort jobbtorgen helt och hållet, fastän det är en väldigt viktig verksamhet som har gett 15 000 människor jobb sedan de startade och där vi nu har konstaterat att vi måste jobba på ett mycket mer fokuserat sätt och kraftsamla för att hjälpa de människor som vi alla har stått och pratat om här i talarstolen. Och ni vill ta bort jobbtorgen. Det tycker jag är ett helt förbluffande förslag från er.

Jag säger att arbetsmarknaden i Stockholm har höga kunskapskrav, och vi ska ha de mest välutbildade personerna. Men det behöver inte innebära att det är den inriktningen som jobbtorgen ska ha. Vi måste ha många olika typer av jobb. Det är det som är viktigt. Det finns alla nivåer i Stockholm.

R III STADSBYGGNADS- OCH IDROTTSROTELN

**Idrottsnämnden, Kyrkogårdsnämnden
Punkt 8, 10)**

Anförande nr 61

Borgarrådet K e v i u s (M): Ordförande, fullmäktige, stockholmare! Stockholmare som rör på er, ni som inte rör på er men som är sugna på att röra på er! I dag höjer vi ribban för idrottspolitiken i Stockholm, för vi har en skyldighet att se till att ingen glöms bort. Vi har en skyldighet att ta ansvar för att alla stockholmare har en möjlighet att motionera och idrotta.

Vi vet nämligen att det vi gör i dag och det vi fattar beslut om i dag påverkar morgondagen och framtiden. Andelen barn och ungdomar som regelbundet motionerar eller idrottar har minskat under en längre tid. Andelen ungdomar på gymnasiet som idrottar minskar också. Barn till invandrare, främst unga tjejer, idrottar betydligt mindre än barn till svenskar. Elever i särskolan är i mycket lägre utsträckning fysiskt aktiva än övriga elever.

Hur kan då vi politiker tillsammans lösa problemen? Hur kan vi tillsammans ta ansvar? Jag tror att vi alla måste tänka om, tänka nytt och också våga prioritera. Det kan inte vara så att vi har en idrottspolitik där den som skriker högst får rätt, där det är allt åt alla. Vi vill ju att 15-åringen som funderar på att sluta på idrott i stället lockas att bli ledare eller till att börja på en ny idrott som nybörjare. Hur många 15-åringar är välkomna i en idrottsförening som nybörjare? Vi vill öka andelen unga invandrartjejer och andelen funktionsnedsatta som idrottar.

Därför, mina vänner, har vi en hel del lösningar. Vi kommer nästa år att ordna prova-på-aktiviteter, dels inom idrottsmässor men också inom OS-jubileet, för nästa år firar vi 100-årsjubileet av OS 1912. Där kommer det att finnas massor av prova-på-aktiviteter runt om i hela staden. Vi vill också stödja dropin-arrangemang för er som inte är aktiva i en förening och för unga som inte har gått med i en förening, att kanske spela fotboll kvällstid, att helt enkelt testa. Vi vill också nästa år utreda möjligheten att bygga billigare och smartare anläggningar. I dag bygger vi väldigt dyra, stora och lyxiga anläggningar. Kanske ska vi lite mer satsa på att bygga fler. Vi har ganska mycket erfarenhet av det.

För att uppmuntra föreningarna att locka fler 15-åringar, fler invandrartjejer och fler ledare satsar vi dels 5 miljoner kronor i ett generellt ökat föreningsbidrag, dels 2 miljoner i riktade pengar för den som ökar andelen. Det här är väldigt viktigt – att vi ger morötter och faktiskt uppmuntrar föreningar som jobbar aktivt med att nå de grupper som i dag inte idrottar eller som inte är välkomna i dag.

Vi i Alliansen vill ta ansvar för framtiden. Vi kommer också att fortsätta rusta upp de sim- och idrottshallar som finns. Det är väldigt viktigt, eftersom de är väldigt välbesökta. De senaste fyra åren har vi anlagt 22 konstgräsplaner, och vi är därmed uppe i 57 konstgräsplaner i staden. Det är väldigt många som hör av sig och säger att

de vill ha ännu fler konstgräsplaner, och därför föreslår vi ytterligare 7 konstgräsplaner.

Våra kritiker i oppositionen kommer alltid att säga att de satsar ännu mer och gör ännu mer, men det handlar också om att våga prioritera. Det handlar om att våga säga att det är det här som är viktigt för att nå nya grupper. Det är det här vi kan göra för att nå ännu fler.

Jag menar att idrotten är folkhälsa, gemenskap och glädje. Det är folkhälsa därför att vi alla mår mycket bättre om vi idrottar. Det är folkhälsa därför att vi inte är sjukskrivna lika mycket om vi idrottar. Det är gemenskap – allt fler stockholmare deltar i lopp och tävlingar. Det är gemenskap när vi står där i hejarklacken med våra vänner. Det är gemenskap när vi hejar på våra barn och syskon. Det är glädje när vi lyckas ta oss runt ett motionsspår utan att stanna. Det är glädje när vi fnissar till över att granntanten lyckas gå om oss en tidig morgon med sina stavar. Det är glädje över att faktiskt kunna idrotta.

Vi tänker nytt, och vi tar ansvar för folkhälsan, gemenskapen och glädjen i idrotten! Med de orden yrkar jag bifall till kommunstyrelsens förslag till budget för idrottsnämnden.

Anförande nr 62

E m i l i a B j u g g r e n (S): Ordförande, fullmäktige, stockholmare! Stockholm har en oändlig potential som idrotts- och motionsstad. Vi har varierande årstider som ger möjlighet till sommar- såväl som vintersport. Vi har vatten och skog som ger möjlighet till både ordnad idrott, spontan motion och friluftsliv.

I dag har vi en borgerlig majoritet som inte utnyttjar stadens potential. Den styrande majoriteten har i stället beslutat att sälja i princip all mark som staden äger utanför kommunens gränser. Det får konsekvenser för möjligheten att arrangera orienteringstävlingar och riskerar i långa loppet även att få konsekvenser för friluftslivet i stort. I en växande stad som Stockholm är grönområdena värdefulla och viktiga att bevara för framtida behov av friluftsliv och rekreation.

Stadens konstgräsplaner är fullbelagda, och fotbollsföreningar tvingas säga nej till unga som vill börja idrotta senare i barndomen. Samma utrymmesbrist ser vi när det gäller idrottshallarna.

Idrottsnämndens uppgift är att främja folkhälsa och breddidrott. Ett otroligt oroande politiskt beslut är då att konkurrensutsätta stadens sim- och idrottshallar. Jag kan inte se något annat motiv än det strikt ideologiska, och beslutet är fattat helt över huvudet på de stockholmare som berörs. Stadens simhallar med de egna gymmen och träningspassen är oerhört viktiga för att främja just folkhälsan och få de stockholmare som inte väljer att träna på kommersiella gym att röra på sig. De tider som är avsatta endast för kvinnor är tydliga exempel på hur viktigt detta är.

Vi vet också att barn och unga som kommer från socioekonomiskt svaga bakgrunder idrottar och motionerar betydligt mindre än andra. Ett hinder som staden med vilja lätt skulle kunna radera genom satsningar är just att det inte ska kosta pengar att vara

med i en förening eller idrottsklubb. Att prioritera barns och ungas motion är en investering i framtiden när det gäller folkhälsan, eftersom man sparar pengar när människor håller sig friska, men det är också en investering i social fostran och trygghet. Vi vet att många barn som varit nära att hamna snett i livet har kunnat hjälpas in på rätt bana genom gemenskapen i en förening eller tack vare inspirerade ledare och tränare. Därför vill vi utöka föreningsbidraget för att satsa på fler ledarutbildningar och samtidigt införa ett större särskilt anslag för att stimulera unga kvinnor och barn från socioekonomiskt utsatta bakgrunder att motionera.

Jag vill också knyta an till gårdagens diskussion om personalen som stadens viktigaste resurs, för det finns ett oändligt antal exempel på hur anställda på stadens kyrkogårdar går på knäna. Jag tycker att vi i stället ska välja att satsa på och värna våra kyrkogårdar och vårt världsarv och inte i ett läge när vi inte har resurser att ha personal anställd året runt prioritera att sänka begravningsavgiften.

Med detta vill jag yrka bifall till det socialdemokratiska budgetförslaget.

Anförande nr 63

Å s a J e r n b e r g (MP): Ordförande, fullmäktige, stockholmare! Jag ser fram emot en spännande match den närmaste en och halv timmen tillsammans med er i de övriga sex lagen här på plan.

Jag skulle vilja inleda den här matchen med att säga att vi i Miljöpartiet genomgående satsar på barn och unga i vårt budgetförslag och förstås även inom idrottspolitiken. Vi vill att alla barn ska ha samma möjligheter till idrott, lek och en god hälsa. Så ser det inte ut i Stockholm i dag. Barn med högutbildade och välbärgade föräldrar idrottar exempelvis i mycket större utsträckning än barn från fattiga förhållanden. Det här är förstås en ojämlikhet som vi politiker måste göra allt vi kan för att förändra. Det handlar i grunden om alla människors rätt till en god hälsa.

Att satsa på barn och unga handlar inte minst om att lyssna på vad barn och unga faktiskt har att säga. Vi tycker att idrottsnämnden ska ta fram metoder för att involvera barn och unga i beslutsprocesser och säkerställa att den här gruppen invånare verkligen har möjlighet att göra sin röst hörd. Detta är förstås viktigt eftersom barnen är idrottsnämndens viktigaste målgrupp, och vi måste se till att staden verkligen erbjuder vad barn efterfrågar. Men det är också viktigt för att det faktiskt handlar om, ytterst och till syvende och sist, att leva upp till det som står i barnkonventionen om barns rätt till deltagande. Här har staden en lång väg att gå innan vi uppnår någon som helst så kallad världsklass.

Miljöpartiet fortsätter envisas – vi är ganska envisa i vårt parti, på gott och ont, mest på gott, tycker jag – med att pris- och lönekompenjera i vår budget. Vi har sagt det förr, men det är verkligen till skillnad från majoriteten som precis som tidigare år gömmer undan dessa kostnader och i realiteten ligger kvar på ungefär plus minus noll på idrottsområdet jämfört med år 2011, trots att det finns så stora behov. Det är klart att det då blir extra viktigt att prioritera, som idrottsborgarrådet mycket riktigt påpekar. Det är klart att det påverkar idrottsverksamheten, och då skär det lite i mitt

gröna idrottshjärta när majoriteten framställer som satsningar det som egentligen handlar om att upprätthålla en från början ganska låg nivå.

Vi vill att domaren blåser för osjyst spel, helt enkelt. In med pris- och lönekomensation och ut med falska satsningar! Med de orden säger jag att det var avspark för Miljöpartiets del. Jag yrkar bifall till det gröna budgetförslaget!

Anförande nr 64

F r i d a J o h a n s s o n M e t s o (FP): Det är nu två veckor sedan en av vår tids starkast lysande OS-stjärnor avled mitt under pågående tävling, inför en förfärad publik och rullande tv-kameror. Jag satte mig sorgsen framför tv:s nyhetssändningar på kvällen och väntade på reportaget – förgäves. Till min förvåning fick den 15-åriga Hickstead inte plats i nyhetssändningarna, vilka däremot hade tid att rapportera om ishockeybråk. OS-stjärnans död mitt på hinderbanan fick vänta till ett litet, kort inslag i *Sportnytt*.

Ridsporten betraktas – trots att man numera har stora dödsfaror, och där pratar vi inte om olycksfall och dödsfall främst bland hästarna utan faktiskt bland ryttarna även på hobbynivå, stora prispengar och en tyvärr till stor del manlig elit – ändå mest som en flicksport och därmed tydligen som något som inte berör alla och inte är viktigt att prioritera.

Men för Folkpartiet är ridningen en folksport. Inte för att Folkpartiet vill satsa på OS-hästarna; eliten klarar sig bra själv. Staden ska satsa brett på verksamhet som ska vara tillgänglig för alla. Det är det som är det allmännas uppgift, och det är därför Folkpartiets ryttarpolitik handlar om ridning för fler.

Förra mandatperioden när Folkpartiets Madeleine Sjöstedt var idrottsborgarråd satsades det 130 miljoner på ridanläggningar. Ridningen ska få bli den folksport som den har potential att bli. Det är en nödvändig målsättning om man värnar både jämställdhet och valfrihet, för tjejer väljer stallet.

Det finns de här i staden som tycker att idrottens resurser ska fördelas utifrån hur idrottsintresset ser ut i dag. Det tycker vi i Folkpartiet är orimligt. Målet måste vara att staden strävar efter att alla som vill idrotta, män och kvinnor lika, 50-50, ska få det. Det var också vad Madeleine med fast hand drev igenom. Ridning är dessutom ett bra exempel på Folkpartiets idrottspolitik även av fler anledningar. Ridklubbarna är små och ofta aktiva föreningar som sköts av medlemmarna själva. Verksamheten är inte bara öppen utan också gynnsam för människor med funktionshinder. Mycket viktig rehabilitering och moment i missbruksvård sker till häst.

Medan andra pratar om fler hallar till ishockeyn och fotbollsstjärnorna inte ens behöver spela numera utan bara skriva böcker för att få uppskattning så driver vi i Folkpartiet vår käpphäst. Nog är konstgräset alltid grönare hos andra stadsdelsnämnder, men låt oss inte glömma vad som är det allmännas ansvar: Stadens idrottsverksamhet ska vara till för alla. Den ska gärna vara föreningsdriven. Den ska vara tillgänglig, och den ska framför allt vara jämställd.

Ridning är ett utmärkt exempel på Folkpartiets idrottspolitik och vad politiken bör handla om. Som man säger i litteraturen: ”En häst! En häst! Mitt kungarike för en häst!” Vi i Folkpartiet nöjer oss dock med halva kungariket. Det handlar om att ha en jämställd idrott, för då kan vi äntligen börja prata om folksporter i vår stad. Bifall till kommunstyrelsens förslag!

Anförande nr 65

M e h d i O g u z s o y (V): Ordförande, fullmäktige och eventuella tappra åhörare som följer budgetdebatten! Vänsterpartiet prioritet nummer ett för idrottspolitik i Stockholms kommun är att sätta stockholmarna i rörelse för att främja hälsa och förebygga ohälsa.

För oss är det givet att idrottspolitiken ska vara jämställd. Vi har konkreta förslag på hur vi når de människor som inte kan besöka simhallar på grund av dålig ekonomi. Vi föreslår avgiftsfri entré till simhallarna för barn och ungdomar. Vi föreslår medel för införande av personalneutralt kort till sim- och idrottsanläggningar. Vi kommer att fortsätta insistera på att majoriteten håller sitt löfte att bygga en sim- och idrottshall i Skarpnäck. Behovet är stort.

Ordförande! Mellan vårt budgetförslag och högeralliansens skiljer det knappt 20 miljoner. Det kan tyckas lite, men man ska komma ihåg att när vi fick månadsrapporten på senaste nämndmötet så konstaterade man att vi går back med nästan 25 miljoner. Den siffra vi hörde från Regina Kevius är nedskärningar och inga satsningar.

Det finns också avgrundsskillnader mellan hur högeralliansen använder nämndens resurser och hur vi föreslår att resurserna används. Till exempel pågår det en upphandling av Högdalens sim- och idrottshall, där man beräknar att man kommer att gå back minst en miljon per år. Om man nu upphandlar alla anläggningar, vilket högeralliansen föreslår, kommer man medvetet att se till att man går miste om minst 20 miljoner årligen. Man gjorde ett försök med sådana upphandlingar förra gången, och då lyckades faktiskt Folkpartiet, vilket de måste ha en eloge för, stoppa detta. Man kom nämligen till samma slutsats då som nu – att det kommer att vara en förlust.

Det här får mig att längta till en svensk vinter som hämtar sin näring från den arabiska våren! Bifall till Vänsterpartiets budgetförslag!

Anförande nr 66

C h r i s t e r M e l l s t r a n d (C): Ordförande, ärade publik och fullmäktigevänner! 2012 genomför jag mitt sjätte Stockholm Marathon. Mitt mål för loppet som 40-åring är att slå min tid från 2011. Att ständigt sätta högre mål för mig själv och arbeta för att nå dessa mål är något jag lärde mig tidigt i idrottsklubbarna i Högdalen, där jag är uppvuxen.

Som ishockeymålvakt i FOC Farsta lärde jag mig att skära av vinklar. I Högdalens pingisklubb utvecklade jag en grym backhand. I Spårvägen fick jag lära mig vad en riktigt hård intervall är. I min uppväxt i ett trevåningshus på Skebokvarnsvägen 362

var min ensamstående mamma, sekreterare på andra sotningsdistriktet, den som tricksade fram en målvaktsutrustning gratis. Mamma körde till och från fotbollsmatcher.

Att barn- och ungdomsidrotten är viktig för Alliansen är tydligt. Barns idrott kan lägga grunden till framtida prestationer och självförtroende när skolan inte räcker till. För mig som förortsbarn har idrotten bidragit till mitt självförtroende när min akademiska karriär gick om intet.

Därför är Stockholms fortsatta satsning på upprustade ytor för barns spontanidrott viktig för mig. Utegymmen är en annan bra satsning för att fler stockholmare ska motionera, och cykelmiljarden är välkommen ur ett folkhälsoperspektiv. Också upprustningen av Farstahallen, Åkeshovsbadet och Västertorpshallen är investeringar som gör att föräldrar tryggt kan lämna sina barn på simskola eller handbollsträning.

För Centerpartiet är ambitionen att göra våra klubbar mer självständiga mycket välkommen. Det är centralt för civilsamhällets idrottsföreningar att ha en långsiktigt god ekonom och egna inkomstkällor. Nu när vi tittar på att lägga ut driften av Högdalsbadet, Zinkensdamm och kanske Liljeholmshallarna är det ett steg i att stärka breddidrotten. Att en idrottsförening kan ta över ansvaret för den egna anläggningen kan leda till fler starka föreningar och fler engagerade förortsmorsor.

Också elitidrottens förutsättningar är betydelsefulla för ungdomsidrotten. Genom att till exempel jobba för Djurgårdens möjlighet till en egen hemvist eller genom att utreda möjligheten för en bandyhall i ett kommungränsöverskridande arbete får vi starka elitklubbar, och därigenom kan ungdomsidrotten få en väg in i elitidrotten. Stjärnor som Daniel Tjernström och Alexander Milošević kan blomstra. Ingen ska tro att vi i den här staden med politiska beslut kan ersätta förortsmorsors insats. Vår uppgift är att stärka civilsamhällets föreningar och att uppmuntra förortsmorsor och deras insats.

Jag yrkar bifall till Alliansens budget.

Anförande nr 67

E r i k a S v a n s t r ö m (KD): Jag tänkte ta upp David Lega igen, med ett annat citat denna gång: "Kärlek, stöd, krav och beröm". Det är en av de deviser som han brukar köra med utöver den jag nämnde tidigare. Han trodde om sig själv att om han inte hade haft idrotten att luta sig tillbaka på hade han nog kunnat hamna i en helt annan fåra, som kanske inte hade setts med så blida ögon vare sig av hans föräldrar, av samhället eller av honom själv 20 år senare. Men idrotten gjorde att han hamnade helt rätt. Precis som många har sagt här är idrotten en väg på rätt spår så att man inte hamnar på avvägar som är synnerligen olämpliga både för en själv och för andra.

Vi ska ha en idrottspolitik i den här staden som kännetecknas av tillgänglighet för alla. Särskilt viktigt är detta för barn och unga; det har ni ju nämnt så klokt här tidigare. För dem som har svaga sociala nätverk att falla tillbaka på kan idrotten vara livsavgörande när det gäller hur det går sedan. Det finns otaliga exempel. Jag tror att detta har haft en större betydelse för den enskilde än vad vi någonsin kan förstå.

Vår målsättning som kristdemokrater är att särskilt stödja just barns och ungas idrottande – lekfull, allsidig idrottsverksamhet och spontanidrott. Jag minns själv hur det var i min hemkommun när man skulle hålla på med spontanidrott. Då var det oftast stora stockar på anläggningar gjorda i närheten av löparspåret som var till för atletiska manliga officerare i 40-årsåldern. Jag varken nådde upp eller kunde ta ned grejerna eftersom de var alldeles för tunga och stora och satt för högt upp. Så ska det inte vara. Spontanidrotten ska vara anpassad för många, många fler än denna målgrupp.

Och integrationen, då? Det är klart att idrotten har en särskild betydelse för integrationen; den ska vi inte underskatta. Det är också viktigt att mäns och kvinnors idrottande värderas lika – det tycker jag är superviktigt. Därför är det glädjande att hälften av nysatsningarna går till kvinnors och flickors idrottande.

Jag vill passa på att yrka bifall till majoritetens förslag, så att jag inte glömmer bort det i iveren med alla andra delar här.

Vi ser positivt på att näringslivet är en naturlig del av idrottsvärlden. Vi vill gärna se att det blir mer satsningar på idrottsstaden och profilstaden Stockholm med idrott. Det kan till exempel handla om ambassadörer, som har nämnts, en Stockholmsmässa som satsar just på idrott och så vidare.

Jag vill nämna att detta inte bara gäller barn och unga. Vi behöver förvalta idrotten och sportandet genom hela livet. Det blir lätt en satsning på just de typiska och synliga sporterna, men vi behöver se hela registret.

Anförande nr 68

K a r l B e r n (FP): Ordförande, fullmäktige! Som borgarrådet Kevius så målande beskrev är det av ovärderlig vikt, speciellt för ungdomarna här i Stockholm, att vi har idrottsanläggningar och idrottshallar i den utsträckning som de efterfrågas. Det har vi inte, och det hade vi inte heller under den tid då de rödgröna regerade. Vi får allihop som sitter i den här salen ta på oss detta ansvar.

Många ungdomar som vill spela innebandy och så vidare får i dag kanske åka till en annan kommun klockan halv elva på kvällen då de får någon timme då de kan motionera och utöva sin idrott. Det är inte acceptabelt. Vi måste bereda möjlighet för ungdomar att utöva sin sport.

Vi i Alliansen gör allt vad vi kan för att frigöra medel för detta. Jag har varit inne och plågat borgarrådet mycket när vi har pratat om idrottshallar. Politik är att prioritera. Jag vet att vi har en massa basala områden som är mycket angelägna, och vi kan inte lägga alla pengar på idrottshallar. Vi lever i en föränderlig värld och i en ny värld. Därför, mina vänner, måste vi titta på vad vi annars kan göra. Vi måste tänka nytt.

För er som inte har hört talas om OPS kan jag berätta att det betyder offentlig–privat samverkan. När vi har ett område som ska bebyggas är det många byggherrar som vill bygga. Vi ska då kunna ställa kravet på byggherren att för att de ska få bygga måste de bygga även en idrottshall eller en simhall som ska drivas av de lokala idrottsföreningarna. Det här är mycket vanligt ute i andra kommuner. Däremot är det

ganska ovanligt här i Stockholm. Nu har Folkpartiet tagit ett initiativ ute i Älvsjö, till exempel, där vi vill bebygga någonting som heter Sjöängen. Där vill vi bygga klimatsmarta bostäder, men vi kräver av den byggherre som ska bygga där att han eller hon även bygger idrottshallar, konstgräsplan och så vidare.

Jag har märkt att detta har mött en viss skepsis från oppositionshåll. Man undrar: Vad är det här för någonting? Det här med privat låter konstigt! Men detta är ett fullständigt naturligt sätt att arbeta på. Jag skulle vilja slå ett slag för att vi gemensamt kan se positivt på den här sortens lösningar och få betydligt fler idrottshallar. Vi kan få dem drivna av de lokala idrottsföreningarna; de står bara och väntar på att få komma i gång. Handbollsförbundet har kontaktat mig och säger: Äntligen är det någon som tar i det här i Stockholm och ser möjligheterna!

För övrigt yrkar jag bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut.

Anförande nr 69

M e h d i O g u z s o y (V): Ordförande! Hej Karl! Jag ska tala om för dig hur förfrågningsunderlaget ser ut när man ska upphandla Högdalens simhall. Era argument är att man ska öka kvaliteten och förbättra och öka mångfald inom driften.

Jag läser: Verksamheten i anläggningen bedrivs i dag med inriktning enligt ovan. Nedanstående aktiviteter visar hur förvaltningen arbetar i anläggningen med folkhälsofrågor under 2010. Av dessa aktiviteter är skolsim obligatorisk aktivitet för leverantören under avtalstiden. Jag hinner bara läsa upp några få: förvaltningens simskola med 1 700 elever, må-bra-kurser för inaktiva vuxna, kurser för barn mellan 2 och 6 år med 400 deltagare, kurser för barn mellan 7 och 13 år, kurser för ungdomar mellan 13 och 17 år, kurser för äldre med morgonklubb i gymmet och vattengymnastik, spontanidrott i stora idrottshallen och nätverk för samarbete med närliggande skolor. Dessa försvinner, Karl Bern!

Anförande nr 70

K a r l B e r n (FP): Nej, det gör de inte! Vi anklagas här för att ha för dåligt frågeunderlag och för att vi vill ställa oprecisa krav när saker och ting ska upphandlas. Här har man varit mycket precis, Mehdi.

Jag kan tala om för dig att vi har en sim- och idrottshall i Älvsjö som Stockholms idrottsförvaltning drev tidigare i Långbroområdet. Den har drivits och ägts av Älvsjö AIK under många år. Där uppfyller man kraven i de i och för sig begränsade lokalerna. Detta fungerar alldeles utomordentligt, och det är jättebra att vi ställer de här kraven på utföraren.

Anförande nr 71

S t e f a n N i l s s o n (MP): Folkpartiet skriver i budgetförslaget från majoriteten att ni ska verka för en bandyhall i Stockholm. Men det finns inga pengar avsatta i idrottens investeringsplan fram till 2014 trots det enorma behov av en hall som finns för bandy men även för skridsko- och konståkning.

Min andra fråga gäller den kompletta skejtpark i Högdalen som ni under flera år har utlovat. Det finns nu en skejtpark med två grenar av fyra.

Min första fråga är: När får vi en bandyhall i Stockholm? Min andra fråga är: När finns det en skejtpark med plats för alla fyra grenar – det som skejtarna har efterfrågat och väntat på i så många år och som de fortfarande väntar på ska uppfyllas?

Anförande nr 72

K a r l B e r n (FP): Om jag hade fått frågan tidigare skulle jag ha tagit reda på datum och tid för när hallarna ska vara i drift och skejtparken har byggts ut. Men det kan jag inte svara på just nu eftersom jag inte visste om att denna fråga skulle komma. I så fall hade jag kunnat ta reda på det. Detta är vår målinriktning; det här ska komma till stånd.

När det gäller bandyhallen undrar jag vem som har sagt att man inte kan göra en OPS-lösning även för den.

Anförande nr 73

J a r i V i s s h e d (S): Ordförande, fullmäktige! Jag blev lite förvirrad här, och jag dröjde med att trycka in mig för replik eftersom det verkade som att Karl Bern hade gått i opposition med sin egen allians här ett tag och ville bygga betydligt fler hallar än vad denna allians vill göra. Så uppfattade jag situationen.

Jag höll på att säga att jag nästan struntar i lösningen. Vi i Stockholm behöver fler idrottshallar. Där är vi klart underförsörjda. Om du kan hitta på lösningar så att vi kan få fler hallar och driva igenom detta i Alliansen välkomnar jag det.

Anförande nr 74

K a r l B e r n (FP): Då är vi överens på en punkt i alla fall: Det behövs fler hallar. Jag säger också att det egentligen inte spelar någon roll om det är kommunen, privatdrift eller en idrottsförening som gör detta. Huvudsaken är att det blir av.

Men kommunen har en begränsad budget. Det måste vi acceptera; det är bara så. Vi skulle kunna frälsa hela världen med jättemycket grejer om vi hade obegränsat med pengar. Men vi måste prioritera olika saker. Jag förstår att Kevius inte har hur mycket pengar som helst att göra av med. Därför måste vi lösa det här på ett annat sätt. Jag ser detta som en öppning. Vi kanske kan få ett stöd från er sida i och med det förslag som vi har väckt med OPS-lösningar framöver.

Anförande nr 75

Å s a W e s t e r (S): Ordförande, fullmäktigeledamöter och stockholmare! I Stockholm är din hälsa beroende på var du bor någonstans. Om du bor vid Gärdet och tar tunnelbanan från Ropsten och följer den så långt du kan söderut, till Fruängen, förlorar du samtidigt, på samma resa, fyra år i förväntad medellivslängd. På samma resa ökar även ohälsotalen bland Stockholms medborgare markant, det vill

säga att risken att bli sjuk är större om du bor i någon av Stockholms yttre förorter än om du bor i innerstaden.

Också våra vanligaste folksjukdomar, såsom diabetes typ 2, hjärt-kärlsjukdomar och KOL är vanligare ju längre ut på tunnelbanelinjen du kommer. Detta är sjukdomar som är starkt korrelerade med den livsstil vi har såsom rökning, matvanor och motionsvanor. Det är där kommunens uppgift kommer in.

Det är otroligt viktigt att alla invånare i staden är medvetna om vikten av fysisk aktivitet. Det handlar inte om att alla ska springa Stockholm Marathon, som några här inne gör, utan det handlar om att alla ska ha möjligheten att ta en halvtimmes promenad varje dag. Därför är det viktigt att möjligheten till spontanidrott är stor i hela Stockholm. Trygga, säkra och upplysta motionsspår ger en möjlighet till detta. Även våra sim- och idrottshallar innebär möjligheter att förbättra folkhälsan hos våra stockholmare.

Därutöver är det viktigt att människor får tid till att motionera. Där har staden en viktig roll som arbetsgivare genom att underlätta för arbetstagare att ta ut sitt friskvårdsbidrag och från politiskt håll och arbetsgivarhåll skicka tydliga signaler om att detta är något som man *ska* göra som arbetstagare. Så ökar vi också möjligheten till en förbättrad folkhälsa hos våra medborgare.

Bifall till den socialdemokratiska reservationen!

Anförande nr 76

B i l l y Ö s t h (M): Ordförande, fullmäktige! Det är kul att sitta i idrottsnämnden. Vi har ett stort idrottsintresse, allihop som sitter där. Vi kommer nu att börja jobba med ett nytt idrottspolitiskt program där vi hoppas på en djup och lång dialog med medborgarna så att vi kan involvera allmänheten i arbetet.

Vi är ganska ofta överens om satsningar och vad vi ska syssla med. Men de ideologiska skyggglapparna kommer ofta fram när vi ska diskutera olika former av valfrihet, överlåtelse av anläggningar till föreningar eller olika typer av upphandlingar. Detta gör vi inte för att jävlas med medborgarna utan för att det ska bli bättre. Det verkar inte alltid framgå.

En del säger att Stockholm skulle vara en dålig idrottsstad och att det byggs alltför lite. Men om man tittar runt omkring sig ser man att det växer upp anläggningar som svampar ur jorden under en varm höstdag. Regina nämnde antalet konstgräsplaner. Det har ökat från 5 till 57 under en tolvårsperiod. 5 miljarder kronor har satsats på idrottsinvesteringar de senaste tolv åren. Ni i idrottsnämnden som inte har sett det här – häng med på den resa som vi ska göra nästa måndag då vi ska besöka ett antal anläggningar!

Mehdi Oguzsoy pratar om nedskärningar. Jag får börja med en liten lätt mattelektion. För mig är minus det mindre. Det är en negativ sak som går nedåt och minskar. Plus är för mig någonting som går framåt, ökar och blir bättre. 265 miljoner kronor plus i idrottsinvesteringar är för mig att man bygger, och inte river, anläggningar. Det blir

alltså bättre, Mehdi. Det blir fler anläggningar. Det är det vi gör. Vi satsar på en massa olika saker – hallar, spontanidrottsplatser, utegym och liknande.

Mehdi! För 27:e gången pratar du som bypolitikens mästare nummer ett om en simhall i Skarpnäck. Jag bor också i Skarpnäck. Men jag är inte bypolitiker. Jag inser att om vi satsar 200 miljoner kronor på att bygga om Farstabadet och ytterligare 350 miljoner på andra bad räcker inte pengarna till att bygga en ny hall. Jag skulle gärna vilja ha en i Bagarmossen, en i Kärrtorp, en i Björkhagen, en i Hammarbyhamnen, en på Skarpnäcksfältet, en vid Skarpnäcks gård och en i Skrubba. Men pengarna räcker inte till allting. Vi får acceptera det, och vi använder de pengar som vi har på ett vettigt sätt.

Anförande nr 77

M e h d i O g u z s o y (V): Ordförande! Jag kanske var otydlig när jag replikerade Karl Bern. Men jag ska försöka på nytt. I det ärende som vi fattade beslut om för någon månad sedan, Billy Östh, framgår detta i förfrågningsunderlaget: Skolsim med cirka 700 elever är ett obligatoriskt åtagande för leverantören. Men jag läser en gång till upp det som riskerar att försvinna: må-bra-kurser för särskoleelever, må-bra-kurser för inaktiva vuxna, aktivitet under sport-, sommar- och höstlov, komigångpass inom gruppträning och komigångpass för allmänheten.

Hur kan ni och din företrädare, det moderata idrottsborgarrådet, hävda att ni gör satsningar? Hur kan ni hävda det när ni gör tvärtom?

Anförande nr 78

B i l l y Ö s t h (M): Du har helt fel där, Mehdi – som tyvärr så ofta annars. Detta kommer att bli bättre totalt sett för den här sim- och idrottshallen och alla andra. Vi gör kraftiga förbättringar, och det kommer vi att göra även i det här fallet.

Anförande nr 79

S t e f a n N i l s s o n (MP): Billy Östh! Ni skriver i er budget om en bandyhall och att ni ska verka för en sådan. Det finns ett stort och ganska brådskande behov av en bandyhall eftersom konkurrensen från andra aktiviteter bland unga är så stor. Det handlar också om de andra elitklubbarna; på nästan alla dessa orter finns en bandyhall. Både eliten och bredden är i fara i Stockholm. Flera bandyklubbar har redan försvunnit under de senaste tio åren, och det är stor risk att denna idrott försvinner helt och hållet om det inte byggs en hall.

Det finns inga pengar i investeringsplanen för idrotten 2012–2014 för en hall. Min fråga till dig är: Kommer det att påbörjas bygge av en hall över huvud taget under denna mandatperiod?

Anförande nr 80

B i l l y Ö s t h (M): Såsom det står i vår budget undersöks detta nu med kranskommunerna. Man diskuterar olika lägen hit och dit. Vi har inte kommit fram till

något beslut i ärendet. Men det förs alltså kontinuerliga diskussioner med kranskommunerna om att hitta ett vettigt ställe.

Det är svårt att lägga in investeringspengar i en budget om man inte vet om hallen ska ligga norr, söder, öster eller väster om oss och exakt var. Men det görs ordentliga ansträngningar, och det är min mycket bestämda förhoppning att vi ska kunna komma fram till ett beslut under denna mandatperiod.

Anförande nr 81

E m i l i a B j u g g r e n (S): Jag delar helt din uppfattning om att vi är oense om vilka som ska ha valfrihet. En av de hallar som nu ska konkurrensutsättas är Högdalshallen. Där meddelas nu de simmare som använder denna anläggning att deras kort kommer att fortsätta gälla där om det är köpt på anläggningen. Det innebär att de som har köpt och betalat sitt träningskort vid en annan av kommunens anläggningar kommer att få en plats mindre att utnyttja kortet på. Alltså upphör deras valfrihet. Där vi vill att stockholmarna ska ha kvar sin valfrihet gör ni som i äldrevården och prioriterar kapitalägarnas valfrihet.

Jag undrar vem det är som har ideologiska skygglappar. Ni pratar om att prioritera, ni har en begränsad budget och ni kan inte skjuta till mer pengar. Jag undrar varför vi ska använda de begränsade resurserna för att öka kostnaden för sim- och idrottshallar för att någon annan ska kunna driva dem.

Anförande nr 82

B i l l y Ö s t h (M): Vi gör denna konkurrensutsättning för att ge möjlighet för Högdalens hall att bli bättre och få mer grejer. På olika sätt och vis ska idrottsutbudet bli större för stockholmarna. Om upphandlingen inte visar att det blir bättre tänker vi inte genomföra den.

Men vår bestämda målsättning är att större valfrihet totalt sett är bättre. Det har världshistorien visat; mer marknadsekonomi är betydligt bättre än mindre marknadsekonomi. Marknadsekonomi har gjort att tillvaron för miljardtals människor i hela världen har blivit bättre. Det här är ett litet, litet exempel men ändå ett sådant.

Anförande nr 83

M a r i a H a n n ä s (V): Det blev inte bättre med Attendo i Bagarmossen. Du pratar om bypolitiker, Billy. Hammarby-Skarpnäck är underförsörjt med idrottshallar. Dessutom planerar man att bygga vid Bergholmsskolan, vilket förmodligen innebär att de små idrottshallar som finns där kommer att få stryka på foten så småningom.

Vart tog er privata lösning vägen? Ni skulle till skillnad från oss göra detta, påstod ni. Vi har pengar avsatta för det här, men när ska ni agera? Och hur går det ihop med OPS, som ni pratar om? Ni har snackat om det förut. Men vad händer? Ingenting. Jag tycker att du är skyldig medborgarna detta. Det handlar inte om bypolitik. Åratal av undersökningar visar att det helt och hållet handlar om att denna del av Stockholm är underförsörjd med idrottshallar.

Det har kommit en liten hall nu. Jag vet inte om den har kommit i gång; det hände visst någon olycka med den. Men den är ändå ett provisorium. Vad är det som händer med er utlovade OPS-lösning i Skarpnäck? Det är min fråga.

Anförande nr 84

B i l l y Ö s t h (M): Men snälla Maria! Det har kommit en liten hall, säger du. Det har kommit en fullstor idrottshall med fulla mått på Skarpnäcksfältet. Vi har byggt en konstgräsplan på Skarpnäcksfältet. Man håller nu på att börja bygga två konstgräsplaner vid Kärrtorps IP. Det har byggts konstgräsplan i Hammarby. Det ska byggas ytterligare en konstgräsplan i Bagis. Det görs stora satsningar.

Det kommer inte på ett bräde att man kan hitta någon som kan bygga en simhall med privata pengar. Möjligheterna undersöks, men allting sker inte på en gång. Som jag har sagt tidigare satsar vi enormt stora pengar på idrotten, inte minst på simhallarna och inte minst i söderort. Allting kan inte rymmas på en gång.

Anförande nr 85

J a r i V i s s h e d (S): Ordförande! Jag tror att det snart bara är idrottspolitiker kvar i salen. De andra är väl nere och käkar.

Man har läst en del under den senaste tiden om att vi har en arenasjuka i Sverige. Alla kommuner är just nu upptagna med att bygga gigantiska arenor. Nästan alla artiklar har haft ingången att det är den dumma idrottsrörelsen med sina krav som driver de stackars kommunerna till konkursens rand. Jag tror inte att det är riktigt så det ser ut. Det är nästan så att man funderar på vilken moderat pr-byrå som har lyckats sälja in det där.

Jag tror att inte att den breda idrottsrörelsen med de olika specialförbunden vill ha jättearenor. Det är inte det de efterfrågar. De vill framför allt ha vanliga idrottshallar. Här måste man bara konstatera att Stockholm inte är i världsklass – långt därifrån. Vi är inte ens i Sverigeklass. Det går ungefär 45 000 stockholmare på varje idrottshall. Denna siffra för Göteborg är 13 000. I Malmö är den 18 000. Men i Stockholm är den alltså 45 000.

Det är denna breda infrastruktur för idrottsrörelsen som saknas i Stockholm. Vi är långt från världsklass, men vi är också långt från Sverigeklass. Det ser vi nu; vi tvingas göra ganska hårda prioriteringar när det gäller fördelningen av halltid. Det är någonting som jag vet att idrottsnämnden just nu håller på att jobba med och ska se över ytterligare en gång. Men det stora problemet är att alla inte får plats.

Jag vet att det är svårt att få till hallar i Stockholm. Hallar är ganska skrymmande historier, och vi har en stor konkurrens om marken här. Men just därför är det viktigt att vi fullföljer de planer som staden ändå har. Jag säger detta eftersom jag vet att det finns ett ärende som är på väg upp till kommunstyrelsen angående Hjulstahallen. Stadsledningskontoret yrkar på avslag. Jag hoppas och tror att politikerna ska fatta rätt beslut.

Jag håller med Regina när hon säger att vi inte behöver bygga så fina hallar. När vi väl bygger hallar tenderar de att bli ganska fina och dyra. Det går att få fungerande, kvalitetsmässigt bra hallar genom att bygga lite mer konceptaktiga sådana. Stockholm behöver fler idrottshallar.

Bifall till det socialdemokratiska förslaget!

Anförande nr 86

C h r i s t e r M e l l s t r a n d (C): Så trevligt att du står här, Jari! Jag håller med dig om att det behövs fler idrottshallar i Stockholm. Men du om någon borde veta att all idrott och spontanidrott inte behöver tak. Stockholms gator och upprustade fotbollsplaner tillgängliggör och skapar platser för spontanidrott. Du vet själv att det finns idrottsytor överallt i Stockholm.

Man talar om att fastna i arenasjukan. Vi ska nog undvika att bygga stora arenor; det håller jag helt och hållet med om. Men kom ihåg var idrottsutövandet sker! Det sker på små ytor utomhus. Det är inte framför allt stora hallar vi behöver.

Anförande nr 87

J a r i V i s s h e d (S): Vi behöver hallar, för vi är underförsörjda med hallar. Karl Bern var inne på detta tidigare. Det är bara att titta på siffrorna. Det går 13 000 göteborgare på en hall. Här hos oss går det 45 000 stockholmare. Det visar på behovet. Sedan tycker jag inte att man ska ställa detta i motsats till att vi ska utveckla möjligheter till spontanidrott. Vi måste bygga hallar. Hallarna är i dag upptagna av den föreningsdrivna idrotten. Det är nästan omöjligt att boka in sig själv som privatperson för en hall.

Därför måste vi också satsa på ytor för spontanidrott. Jag tror att vi ska vara ganska kreativa. Det viktiga just nu är att få till hallar.

Anförande nr 88

K a r l B e r n (FP): Jari! Jag ställer en konkret fråga: Är du och Socialdemokraterna positiva till OPS-lösningar? Det skulle vara en del av lösningen. Vi är helt överens om att vi har för få hallar i Stockholm. Vi är skyldiga våra ungdomar dessa hallar. De ska få dem.

Jag håller med föregående talare om att man kan bedriva mycket spontanidrott ute i det fria. Men vi har ju det klimat vi har i Sverige, så vi behöver hallytor. Men vi är överens om, du och jag, att det inte är vänthallar vi behöver fler av. Vi behöver träningshallar. De kan göras betydligt billigare om man inte har en massa läktare och näringsställen.

Ställer ni er positiva till OPS-lösningar eller inte?

Anförande nr 89

J a r i V i s s h e d (S): Om inte jag minns fel undrar jag om vi inte redan har ställt oss positiva till det vid något tillfälle. Alla projekt ska naturligtvis granskas efter de förtjänster som finns just i det aktuella projektet. Men jag tror att vi har yrkat på ja till ett sådant ärende tidigare. Vi har ingen skygglapp där.

Jag tycker att man också ska titta på industrilokaler. Vi har en situation i Stockholm där vi har en strukturomvandling som gör att det blir tomma industrilokaler som många gånger lämpar sig väl för omvandling. Det bör vi försöka göra. Jag tar chansen att ta upp detta i repliken nu eftersom jag inte fick tid till det i mitt anförande. Vi hade intressanta projekt i Akalla, och det fanns några på den södra sidan. Men man måste ha snabba fötter om man ska få till sådant här.

Anförande nr 90

M i r j a R ä i h ä J ä r v i n e n (S): Ordförande, fullmäktige och åhörare! Jag noterade när alla partier hade sina inledningsanföranden att Socialdemokraterna var det enda parti som över huvud taget nämnde begravningsplatserna i sitt anförande.

Vi anser att det är märkligt att majoriteten väljer att sänka begravningsavgiften, i synnerhet när den redan är rikets absolut lägsta. Sänkningen innebär i praktiken att påslaget till nämnden blir plus minus noll. Visserligen kan vän av ordning opponera sig och stoppa mig med att säga: Visst satsar vi pengar! Men det är ytterst lite. Resultatet blir i princip ingenting. När det gäller pris- och löneökningar är det oerhört oansvarigt.

Konsekvensen blir givetvis att förvaltningen inte kan anställa nya medarbetare när andra slutar. Det säger sig självt att pengarna inte kommer att räcka till. Jag tror inte heller att någon på den borgerliga sidan har gjort en tillräcklig konsekvensanalys av sin budget.

Den verksamhet som bedrivs av kyrkogårdsförvaltningen är resurskrävande och personalkrävande. Det är de anställda som ser till att buskar blir klippta, att gräset blir klippt och att det finns personal vid begravingar. Därtill kommer den nya begravningslagen att innebära att tiden mellan dödsfall och begraving i princip halveras. Denna förändring kommer också att kräva att det finns personal på plats och att denna personal finns på plats på andra tider än vi kanske är vana vid. Men den borgerliga majoritetens budget kan knappast uppfylla de krav som regering och riksdag nu ställer på oss.

Stadens begravningsplatser ska vara rofyllda och vackra. Men det sker inte av sig självt att hålla denna standard. Begravningsplatserna ska också vara trygga. Jag tror inte att någon i denna församling vill att det ska hända olyckor med vare sig gravstenar eller maskiner. Men inte heller denna trygghet kan man bibehålla med majoritetens budget.

Skogskyrkogården finns på Unescos världsarvslista. Men denna plats är inte självklar. Platsen på listan kan gå förlorad om driften och underhållet inte är av hög kvalitet. Vi socialdemokrater anser att det är viktigt att Skogskyrkogården även framöver har en plats på listan. Men det kan vara svårt med denna budget.

Vår budget handlar om alla dessa saker. Med vår budget kan staden bibehålla en hög kvalitet i drift och underhåll av anläggningarna. Med vår budget kan staden trygga Skogskyrkogårdens plats på Unescos världsarvslista. Vi anser att det är viktigt för staden att utmärkelsen finns kvar. Med vår budget kan man till och med skapa fler arbetsplatser i arbetslinjen i Sverige – både fasta platser och platser för säsongsanställda. Med vår budget kan man skapa fler sommarjobb för ungdomar – inte bara under några få veckor utan kanske under hela sommaren.

Om Stockholm ska vara en stad i världsklass måste även kyrkogårdsförvaltningen ges möjlighet att arbeta i denna riktning. Det gör man inte med denna budget.

Jag yrkar bifall till Socialdemokraternas budget.

Anförande nr 91

Annette Lundquist Larsson (M): Ordförande och ledamöter! I kyrkogårdsnämnden utökar Alliansen investeringsbudgeten nästa år med 12 miljoner kronor, bland annat för att möta behovet av en ny kylrumsanläggning som kommer att byggas på Norra begravningsplatsen med plats för 250 kistor. Byggnationen av det nya krematoriet på Skogskyrkogården har påbörjats. När det står klart våren 2013 kommer vi att ha ett nytt, modernt och miljövänligt krematorium.

Bromma kyrkogård byggs ut under nästa år, och serviceområdet med alla maskiner flyttas. Därmed får också barnen vid den intilliggande skolan en säkrare utemiljö. Planeringen av en ny begravningsplats på norra Järvafältet pågår, och här räknar nämnden med byggstart tidigast under 2015.

Alliansen ökar också underhållsbudgeten nästa år, vilket bland annat innebär utökad trädvård på kyrkogårdarna i innerstaden, upprustning av Sandsborgskapellet och omfattande murarbeten på Spånga kyrkogård. I detta ingår också att bevara, vårda och synliggöra kulturarvet på stadens begravningsplatser.

Genom bland annat satsningar på världsarvet Skogskyrkogården bidrar nämnden till besöksnäringen i Stockholm. Det sker i nära samarbete med Stockholms stadsmuseum. Kyrkogårdarna ska vara rena, rogivande, trygga och vackra. Vi fortsätter inspektera att gravstenarna på kyrkogårdarna är stabila så att olyckor kan undvikas.

Säkerhetsarbetet har högsta prioritet. Ett digitaliserat system för förvaring av kistor och urnor införs vid våra krematorier. Övergången till LED-belysning på våra större kyrkogårdars vägar är ett viktigt led i nämndens miljöarbete. Nämnden kommer noga att följa utvecklingen av nya gravskick. Under senare år har flera askgravlundar och askgravplatser anlagts, och arbetet fortsätter. Det är viktigt att kunna välja även inom kyrkogårdsnämndens ansvarsområde.

Kyrkogårdsförvaltningen tar emot många feriearbetande skolungdomar – flera från jobbtorgen, Försäkringskassan och Arbetsförmedlingen. Det ska vi självfallet fortsätta göra.

Ordförande! Det går bra för Stockholm. Fler och fler söker sig till Stockholm, och alla som betalar skatt här bidrar också genom att betala begravningsavgift. På grund

av demografin har vi successivt kunna sänka begravningsavgiften, och 2012 gör vi det igen med ett halvt öre till 6 ½.

Bifall kommunstyrelsen!

Anförande nr 92

M i r j a R ä i h ä J ä r v i n e n (S): Ordförande, fullmäktige och Annette! Det är klart att det är bra med de investeringar som görs. De är välbehövliga. Men jag kommer ihåg en diskussion vi hade på nämnden en dag då vi kunde konstatera att just budgeten för drift och underhåll inte har höjts på ett antal år och att den inte heller kommer att höjas fram till 2014. Detta var budgetunderlaget, och man förväntas gå med samma budget.

Jag ställde frågan: Hur klarar ni löne- och prisökningar? Jag fick svaret: Vi funderar noga innan vi anställer någon efter det att någon har gått i pension eller slutar av andra skäl.

Det är detta som är min poäng: För varje anställd på kyrkogårdsförvaltningen som slutar funderar man noga på om man har råd att anställa någon i stället. Det är inte Annette och jag som går och kollar gravstenarna, utan det är de anställda på kyrkogårdsförvaltningen. När man läser tabellerna i er budget ser man att satsningen inte är särskilt stor. Den kommer inte ens att räcka till 2012 års löneökningar på förvaltningen.

Anförande nr 93

A n n e t t e L u n d q u i s t L a r s s o n (M): Underhållsbudgeten höjs med 1 miljon nästa år. Det är märkligt, Mirja, att ni under de år ni hade majoritet inte gjorde något för att budgeten skulle höjas. Även inom kommunala förvaltningar måste man kunna effektivisera.

Anförande nr 94

K a r i n R å g s j ö (V): Annette! Nu har ju ni haft makten ett antal år, så vi kanske ska prata om det.

Jag vill ställa en fråga till dig. När jag kom till Sandsborgskyrkogården i allhelgonahelgen efter det att olyckan hade skett hade man tydligen gjort en snabb räd. Detta visar att underhållet är ganska dåligt. Man hade gjort en snabbräd på alla gravvårdar. Jag kan tala om för dig att det såg ut som att det var ett vandalgång som hade varit på kyrkogården. Stenarna stod åt alla håll.

Det är tydligt att det är väldigt få anställda. Jag har personligen sökt en person på kyrkogårdsförvaltningen för att prata om min mammas grav, som faktiskt är demolerad av de här personerna. Det är tydligen många upprörda människor som har ringt kyrkogårdsförvaltningen – de är nedringda! Det måste handla om att det är allt färre anställda när man inte kan hantera en sådan här situation. När besökarna kommer till kyrkogården på allhelgonadagen står gravstenarna åt alla håll.

Jag bara undrar: Är inte det här en sak ni borde fundera på?

Anförande nr 95

A n n e t t e L u n d q v i s t L a r s s o n (M): Det är varje gravrättsinnehavares skyldighet att se till att såväl gravsten som planteringsplats är i ett gott skick. Förvaltningens personal går nu runt och känner på gravstenarna och förvissas sig om att de dubbar som det handlar om sitter fast. Om förvaltningens personal lägger ned någon sten är de hela tiden två personer. Det är alltså två personer som gör denna bedömning.

Anförande nr 96

S t e f a n N i l s s o n (MP): Jag tänker ägna mitt anförande åt två idrottsanläggningar som för många i Stockholm är väldigt viktiga. Den ena finns till hälften, och den andra finns inte alls. I båda fallen är det ni i majoriteten som är ansvariga. Jag talar om behovet av en hel skejtpark i Högdalen och behovet av en bandyhall någonstans i Stockholm.

Skejtparken i Högdalen skulle bli, för att använda er lite uttjatade devis, i världsklass. Så sades det. Men så har det inte alls blivit. Flera löften har getts från er om en skejtpark med fyra discipliner i skejtboard: bowride, slalom, street plaza och en poolpark. Men någon street plaza eller poolpark har det alltså inte blivit. I Högdalen står nu en till hälften färdig skejtpark, och Stockholms tusentals skejtare är med all rätt mäkta upprörda. De känner sig också ganska lurade.

Miljöpartiets, min och alla skejttintresserades fråga till idrottsborgarrådet och er i majoriteten är: När kommer skejtparken i Högdalen att bli färdig? När kommer den också att få en street plaza och en poolpark?

När det gäller bandyhall finns det fortfarande inte någon sådan i Stockholm trots att Stockholmsdistriktet är Bandysveriges största och trots att det byggs bandyhallar så att det knakar runt om i Sverige. Det finns tre klubbar i Stockholm som tillsammans har tusentalet aktiva ungdomar – Gubbängen, Hammarby och Spånga. Hammarby och Gubbängen har också inlett ett samarbete på flicksidan med målet att etablera ett damlag på allsvensk nivå och att utveckla hela flickbandyn i södra Stockholm.

Potentialen för ökningen av antalet bandyutövare i Stockholm är stor, men bara om det finns en hall. Det finns en stark koppling mellan elit och bredd inom idrott. De förutsätter varandra; det vet vi. Utan hall riskerar både eliten och pojk- och flickbandyn att tyna bort. Orsaken är helt enkelt att bandysäsongen är för kort – drygt fyra månader – för att på allvar kunna konkurrera med andra aktiviteter. Med en hall kan säsongen förlängas med två tre månader. En hall räcker för hela länet eftersom klubbarna kan dela på den under de månader då behovet finns, framför allt september och oktober. Även skridskon och konståkningen saknar någonstans att vara inomhus, vilket kraftigt begränsar också dessa idrotter. En hall för bandy skulle lösa också dessa idrotters behov – alltså en multifunktionshall för de här tre idrotterna.

Det har förekommit en hel del kontakter med bandyklubbarna via idrottsförvaltningen under senare tid, och det har bildats en styrgrupp för en hall. Det

är bra. Men det räcker inte. I er budget skriver ni i majoriteten att ni ska verka för en hall. Men det står inget om planering och inget om projektering. Någon plats för en hall finns inte anvisad. Det finns inte heller några pengar avsatta.

Min fråga till idrottsborgarrådet å alla bandy-, skridsko- och konståkningsintresseras vägnar är: När kommer vi att få se en hall i Stockholm för dessa tre sporter?

Jag yrkar bifall till Miljöpartiets förslag till budget.

Anförande nr 97

Borgarrådet K e v i u s (M): Jag skulle vilja be Stefan Nilsson att berätta för mig exakt var hallen ska finnas. Berätta exakt hur den ska projekteras! Berätta vilka föreningar som ska vara där! Berätta vilka som ska driva den! Berätta gärna att du inte vill att den ska byggas till exempel på Värmdö, som vi för diskussion med. Det är bra att det finns en styrgrupp; det sade till och med du.

Berätta också hur det kommer sig att Miljöpartiet i sin investeringsbudget inte har med en bandyhall! Hur ska ni finansiera det? Har du pengar till det? Då är det rätt många miljoner kronor som du ska hosta upp nästa år.

Vi har åtta stycken skejtanläggningar i Stockholm. Den i Högdalen kostar 30 miljoner. Den kommer att bli fantastisk – det lovar jag! Det går alltid att diskutera att man vill ha ännu fler anläggningar. Det blir så att idrotterna ofta ställs mot varandra. Det vi måste göra är att fundera på hur många utövare det finns. Hur ser demografin ut? Hur ser intresset ut? Vi får helt enkelt säga att det finns åtta skejtanläggningar och att den i Högdalen kostar 30 miljoner och kommer att bli jättebra.

Var har du dina investeringspengar? Det är lika stora investeringspengar som Alliansen har.

Anförande nr 98

S t e f a n N i l s s o n (MP): Vi har presenterat en budget på ett år. Vi gör inte heller bedömningen att man kan bygga hallen under 2012. Men man kan fatta alla de beslut som behövs för att kunna bygga en hall under 2012.

Jag har ställt frågan till dig tidigare, och jag har ställt den här i dag: Kommer ni att starta bygget under denna mandatperiod? Jag har inte fått något svar på den frågan. Du har möjlighet att svara i ditt anförande om en stund. Om vi satt i majoritet skulle vi starta bygget. Vi skulle leta upp en plats. Den processen är i gång – bra! Men det är pengarna som det står och faller med. Vad jag har förstått har ni fortfarande inte sagt någonting om pengar till bandyhall.

När det gäller skejtanläggning sades det hela tiden att det skulle vara en anläggning för fyra sporter. Nu är det två grenar av fyra. Du säger att anläggningen kommer att bli bra. När? Det finns inga pengar avsatta för anläggningen fram till 2014. Den blir tydligen klar efter 2014, då – möjligen. Men jag tycker att det är helt orimligt med tanke på de starka löften ni har gett under de senaste åren.

Anförande nr 99

Karin Ehlin Kolk (S): Ordförande, fullmäktige! I den förra debatten pratade vi mycket om trösklar in i arbetslivet. Trösklar finns i idrotten också, och dem ska vi hjälpa åt att bryta. Alla stockholmare rör inte på sig i lika hög grad. Ungdomar från familjer med högt utbildningskapital och ekonomiskt kapital är betydligt oftare medlemmar i idrottsföreningar än ungdomar från familjer med lågt kapital.

En doktorsavhandling från pedagogiska institutionen vid Stockholms universitet från 2008 visade att enbart 18 procent av 16-åringarna i familjer med lågt utbildningskapital i södra Stockholm är medlemmar i en idrottsförening jämfört med 51 procent i familjer med högt utbildningskapital. Försöket till nedskärning av föreningsstödet förra året visade just på det. Det var röststarka grupper som drabbades av nedskärningarna. Det är lättare att gradvis skära ned eller öka anslagen mindre än den prognostiserade inflationen i till exempel individ- och familjeomsorgen.

Idrottens betydelse för folkhälsan kan inte nog understrykas. I dagens alltmer stillasittande samhälle är ett väl utvecklat idrottsliv viktigt för att upprätthålla en god folkhälsa. Att inte satsa på en aktiv befolkning kostar samhället i längden. Det behövs en långsiktig plan för stadens idrottsverksamhet som har tagit en viktig del av stadens förebyggande folkhälsoarbete. Vi ser en risk för att majoritetens budget medför brist på satsningar och besparingar som försämrar förutsättningarna för att planen ska gå att upprätthålla. Samtidigt är majoriteten inte lika sen med att låta taxorna ligga stilla i stadens idrottshallar.

Skolan har en mycket viktig roll i att väcka lust hos eleverna inom idrott och hälsa. Det handlar om idrottslektionerna men också om utformningen av skolgårdar och tillgång till ytor för spontanidrott – att erbjuda en aktiv och genomtänkt fritidsverksamhet, bra samarbete med skolhälsovården med mera.

Här måste vi bli mycket bättre på att öka samarbetet mellan idrottsförvaltningen och utbildningsförvaltningen. Skolan kan vara en kontakt och en ingång till föreningslivet. För många utvecklas förhållandet till idrotten just under skoltiden. Ett obehag inför rörelse riskerar att bita sig fast i resten av livet. Gympalektioner med varierande innehåll som lockar alla borde vara en självklarhet. Jag har vänner som satt av i stort sett varenda idrottslektion från och med högstadiet. Det är oerhört viktigt att skolan lyckas väcka glädje och vilja att röra på sig – en känsla som förhoppningsvis stannar kvar hos individen.

Det finns ett samband mellan val av idrott, kön, social tillhörighet och vad som värdesätts inom olika idrotter. Vi måste jobba för att alla stockholmare ska kunna utöva de idrotter de vill. Både den skillnad som finns mellan flickors och pojkars idrottsutövande och den skillnad som finns mellan ungdomar med olika socioekonomiska bakgrunder är mycket oroande. Fler aktiva åtgärder måste till. Stort fokus måste läggas på att nå grupper av unga som kanske inte spontant söker sig till en idrottsförening. Här behövs resurser och vilja. Det är klart att avgifter spelar roll för vilka som har möjlighet att delta i föreningslivet. Dessa påverkas i högsta grad av stadens bidrag.

Bifall till den socialdemokratiska budgetreservationen!

Anförande nr 100

Borgarrådet K e v i u s (M): Jag noterar att klockan går, och jag skulle vilja tacka för en bra diskussion. Jag vill vädja till er som sitter i idrottsnämnden men också till alla er andra att vi nästa år påbörjar det idrottspolitiska programmet rejält. Det är det långsiktiga programmet för Stockholm utifrån ett idrottspolitiskt perspektiv. Hur når vi nya grupper? Hur får vi människor som i dag inte idrottar att idrotta? Hur får vi med barn och unga, precis som Miljöpartiet efterfrågar?

Jag tror att vi måste bli mycket bättre på att fråga dem som inte idrottar: Vad skulle få er att idrotta? Jag vill slå ett slag för jubileumsåret nästa år, då vi kommer att ha mycket aktiviteter. Det hoppas jag att hela Stockholm kommer att dra nytta av och ha glädje av och att många av er provar på en gammal OS-idrott och en ny OS-idrott. Vi ska se till att vi kan lyfta Stockholm som idrottskommun. Vi fick pris för Sveriges bästa idrottskommun. Jag är stolt över att Stockholm har många evenemang. Vi har allt från Tjejmilen, Stockholm Open, Stockholm Horse Show och DN-galan till Stockholm Marathon. Nästa år kommer vi att ha ett jubileumsmaraton med nästan samma sträckning som man hade vid OS 1912. Passa på då!

Vad gäller bandyhall fortsätter vi dialogen med kranskommunerna. Det handlar om ett samarbete. Vi kan inte ensamma finansiera en bandyhall. Jag är nyfiken på hur vi kan lösa finansieringen tillsammans med andra kommuner men också tillsammans med andra intressenter. Jag vill slå ett slag för att vi just nu tittar över möjligheten för hur vi kan få fler andra att vilja finansiera olika idrottsanläggningar. Kanske finns det någon som vill bygga för att verka för folkhälsan i Stockholm. Vad kan vi göra?

Jag kommer att fortsätta att föra en dialog med till exempel Handelskammaren och olika företag och fråga: Vad kan ni göra för folkhälsan i Stockholm? Kan ni bidra med att bygga något? Vi måste våga tänka nytt, och vi måste också våga prata om varför vi vill ha upphandlingar inom idrotten. Från Alliansen tror och vet vi att det finns en hel del idrottsföreningar som nu utmanar kommunen. De säger: Vi kan driva er anläggning mycket bättre! Det tror jag är intressant. Om man kan driva en verksamhet bättre än kommunen är också utmaningen ett sätt att möjliggöra för en förening att ta över verksamhetsdriften.

Anförande nr 101

M e h d i O g u z s o y (V): Ordförande! Regina Kevius, ni upphandlar Högdalens idrottsanläggning. I de krav ni ställer på den blivande leverantören eller företaget som ska ta över driften finns av de 15 obligatoriska aktiviteter som i dag bedrivs där och som syftar till att främja folkhälsan bara en enda som är obligatorisk för leverantören att åta sig. Det enda som blir obligatoriskt för leverantören är alltså simundervisning.

Ni beräknar detta medvetet med förlust. Jag undrar: Finns det några organiska band till några riskkapitalistbolag som i fallet med Carema, som har organiska band till Moderaterna, som gör att ni till varje pris måste privatisera driften av dessa anläggningar?

Anförande nr 102

Borgarrådet K e v i u s (M): Nej, det finns det verkligen inte! Det finns snarare ett intresse från simföreningar, från Svenska simförbundet och från olika friskvårdsföretag att utmana kommunen.

Vad gäller Högdalens sim- och idrottsanläggning vädjar jag till alla som är intresserade att höra av sig och ta del av detta förfrågningsunderlag, som är på väldigt många sidor. Det är många skall-krav. Det är skall-krav på att de föreningar som är där i dag ska få vara kvar. Många av verksamheterna, till exempel skolsim, ska vara kvar. Öppetiderna ska vara precis lika bra som kommunens, om inte bättre. Man får absolut inte höja taxan för badentrén. Det finns jättemånga skall-krav om kvalitet.

Det finns också en referensbudget som pekar på att man måste kunna driva det hela mer ekonomiskt lönsamt än kommunen och leverera mer kvalitet för att man över huvud taget ska kunna tänkas få ta över driften. Det du gör just nu är att du far med osanning. Alla som vill kan få läsa förfrågningsunderlaget.

Anförande nr 103

Å s a J e r n b e r g (MP): Hej Regina! Jag vill fortsätta prata om Högdalshallen, för det finns en aspekt där som inte riktigt har kommit fram. Ni i Alliansen har inte gjort någon hemlighet av att ni vill genomdriva privatiseringar till varje pris. Det blir tydligt när det gäller Högdalshallen. Ni har redan försökt upphandla detta för fyra år sedan och misslyckats. Skillnaden med den nya upphandlingen är att denna gång lockar ni anbudsgivarna genom att skänka bort 11 miljoner kronor till den privata aktör som vinner upphandlingen, vilket sker i så kallat momsneutraliseringsbidrag. Det är ett rätt roligt ord. Det var en helt ny term för mig. Det kanske är något för er i Vänsterpartiet att lägga till i er ordlista!

Vad är då detta momsneutraliseringsbidrag? Det är en stor rabatt med skattebetalarnas pengar. Jag undrar hur ni i majoriteten får ihop det när ni pratar om marknadsekonomi, som Billy pratade om, och fungerande marknader och sedan bestämmer er för att köra konstgjord andning på en dysfunktionell marknad. Det är ju uppenbarligen bättre att behålla driften i egen regi.

Jag undrar: Tror ni inte på marknadskrafterna? Är privatisering så pass mycket värt att ni måste betala 11 miljoner kronor för det? Dessa pengar hade behövts mycket bättre på andra håll i den pressade idrottsförvaltningen. Vi har absolut inget emot privatiseringar, men de ska bara ske när det är precis rätt pris.

Anförande nr 104

Borgarrådet K e v i u s (M): De i Miljöpartiet som jag har samarbetat med på Kungsholmen var ofta för upphandlingar. Man diskuterade kvalitet. De i Miljöpartiet som finns i idrottsnämnden är otroligt vänstervridna. Men för att svara på din fråga vill jag säga att det inte alls handlar om att ge någon rabatt. Jag vill berätta för er, mina vänner, att momsneutralisering innebär att man kan konkurrera på samma villkor. När kommunen driver en anläggning i dag behöver inte kommunen betala moms, men om en annan verksamhet driver en simhall måste den betala moms. Det gör att konkurrensen blir helt skev.

Vi har inte fått in anbudet. Vi har inte utvärderat detta. Jag lovar dig att vi absolut inte kommer att rabattera något, utan vi vill att de ska konkurrera på samma villkor. Vi vill också att man ska kunna konkurrera med kommunen.

Anförande nr 105

E m i l i a B j u g g r e n (S): Vi är överens om vissa saker, till exempel att det kan vara utvecklande om föreningar har möjligt att själva driva sina anläggningar när de har ett personligt engagemang i dem på ett sätt som vi kanske inte alltid har i varje enskild anläggning. Men sedan kommer vi till nästa sida. I en upphandling finns det inte några som helst garantier för att föreningarna faktiskt vinner en sådan upphandling. Risker är tvärtom ganska stora att någon med större muskler på marknaden kan lägga det mest förmånliga budet. Hur ska ni, som har makten i den här staden, kunna garantera att vi inte får det som på Koppargården, där vinsten har gett stora effekter på verksamheten och kvaliteten? Hur ska ni säkra att det är folkhälsan som går först?

Jag vill också passa på att fråga: Hur blir det med Hjulstahallen som har klubbats tidigare i fullmäktige men som vi nu har fått indikationer på helt kommer att avslås?

Anförande nr 106

Borgarrådet K e v i u s (M): Det går absolut inte att jämföra äpplen och päron. Vi sätter upp väldigt många kvalitetskrav. Vi har också en hel del kvalitetspoäng för att inte priset ska styra. Det är de som levererar minst lika bra kvalitet som kommunen som eventuellt tar över driften. Det är också intressant att det finns ett stort intresse från föreningar att ta över driften. Vi grubblar hela tiden på hur ett perfekt förfrågningsunderlag ser ut. Vi är jättemåna om att anläggningarna har mycket bra drift.

När det gäller Hjulstahallen ber jag att få återkomma.

Ordningsfråga

Anförande nr 107

M e h d i O g u z s o y (V): Vi startade den här debatten 10–15 minuter senare. Vi skulle ha startat halv tolv, och vi startade kvart i tolv. Jag tycker att vi ska få kompensation för det här bortfallet.

Anförande nr 108

K a r i n R å g s j ö (V): Vi vill ställa detta under proposition.

Anförande nr 109

Borgarrådet W a n n g å r d (S): Jag vill betona att vi socialdemokrater är beredda att bryta den här debatten och hålla den överenskommelse som vi har träffat.

Anförande nr 110

K a r i n R å g s j ö (V): De här debatterna glider lite hit och dit. Det finns debatter som drar över en kvart. När det gäller arbetsmarknadsdelen gick Ulla Hamilton upp i debatten halv tolv. Då ska man bryta direkt. Det gjorde ni inte. Det är bara ett påpekande, men vi lägger ned vår begäran om att ställa detta under proposition. Men rätt ska vara rätt. Det ska gälla alla.

R VI STADSMILJÖROTELN

**Miljö- och hälsoskyddsnämnden, Stockholm Vatten AB, Stadsdelsnämnderna:
Stadsmiljöverksamhet
Punkt 11, 26, 4)**

Anförande nr 111

Borgarrådet A n k e r s j ö (C): Fru ordförande! År 2008 passerades en milstolpe. Det var då FN:s befolkningsfond, UNFPA, kunde konstatera att över hälften av alla människor på jorden bor i städer. Det har lett till att 80 procent av världens koldioxidutsläpp kommer från städer. I Sverige är siffran lägre. Här står städer och tätorter för 60 procent av utsläppen. Det kan man tycka olika saker om, men det är fakta. Det ger oss också en unik möjlighet att finna smarta lösningar på klimatproblemet.

I Sverige ligger snittutsläppet per capita och år på ca 6 ton. I Stockholm ligger det just nu på 3,4 ton. Man skulle alltså säga att om man vill halvera sitt utsläpp ska man flytta till Stockholm. Nu är det inte fullt så enkelt, och det vet jag, men det ger i alla fall en uppfattning om den potential som finns i städerna. Städernas potential uppmärksammas också alltmer runt om i världen, speciellt när nationalstaterna misslyckas med att komma överens. I Europa har städernas borgmästare skrivit under ett avtal som heter Covenant of Mayors som anger ambitionen att gå längre än EU. Stockholm är självfallet med, och vi driver också ett aktivt arbete inom nätverken för Europas städer. Förra året satte Stockholm ribban för hur städer kan visa ledarskap då vi var den första staden som utnämndes till Europas gröna huvudstad.

Vi i Alliansen har slagit fast att miljön och miljöpolitiken är en strategiskt viktig del i profileringen av Stockholm. Därför har vi inrättat Stadsmiljörådet och en funktion för detta på stadsledningskontoret, och därför kommer projektet Klimatsmarta stockholmare på miljöförvaltningen också att permanentas. Nu har vi bara haft Stadsmiljörådet i ett halvår, men min ambition är att Stadsmiljörådet inte bara ska samordna och bereda miljöpolitiken i ett bredare perspektiv utan också skapa en större delaktighet bland kommunfullmäktiges politiska partier. Alla är med i rådet, och även om vi tycker olika tycker jag också att det är viktigt att alla ges kunskap och insyn. Det här är någonting som också uppskattas och upplevs som unikt när vi träffar representanter från andra städer internationellt.

Stockholms stad ska vara ett föredöme, och Stockholms stad ska visa ledarskap. I gårdagens gruppleddardebatt berättade jag om den dynamik som finns i arbetet med Norra Djurgårdsstaden, som ingår i den förra amerikanska presidenten Bill Clintons nätverk av städer som har valts ut för sitt arbete med miljöstadsdelar som ska bli klimatpositiva. Tidigare i höstas samlades hela Clinton Climate Initiative i Norra Djurgårdsstaden för att se hur vi arbetar och utbyta erfarenheter.

Vår utgångspunkt är att Stockholm ska leda genom att bedriva en tuff miljöpolitik, vilket är något som stockholmare förväntar sig enligt den medborgarenkät som presenterades av miljöförvaltningen i våras. Men vi ska också vara en hubb för kunskapsutbyte och nätverkande, framför allt via Hammarby Sjöstad, Norra Djurgårdsstaden och Hållbara Järva.

Miljöpolitik kan inte begränsa till kommungränsen eller till nationsgränsen. Den är global, och vi har stora möjligheter att både lära andra och lära själva genom att vara en öppen stad. Självklart är både företag och högskolor knutna till det här arbetet. Precis som Lotta Edholm sade i debatten i går bör vi fördjupa samarbetet med stadens universitet och högskolor, inte minst när det gäller energi- och miljöteknik.

Vi kan också ge svenska, Stockholmsbaserade cleantech-företag en välförtjänt skjuts genom att göra miljön till en del av Stockholms varumärke. Det är ett arbete som redan i dag bedrivs av Stockholm Business Region via klimatpakten som nu också kommer att samarbeta mer med miljöförvaltningen nästa år. Dessutom kommer det ett cleantech-kluster söder om Stockholm.

Jag brukar inte vara den som står längst fram när det gäller att öka utgifterna. Jag brukar föredra att hitta smarta och kostnadseffektiva sätt att åstadkomma saker, men jag är ändå stolt över de omfattande satsningar som vi i Alliansen gör på miljöområdet i nästa års budget. Cykelmiljarden och övriga ambitioner på cykelområdet kommer att kickstarta en nödvändig förändring av hur vi tar oss fram i staden i framtiden. Vi kommer att behöva minska andelen bilar i Stockholm. Det är ett faktum, och det är en av de allra största utmaningarna vi står inför de närmaste tio åren. Det handlar om framkomligheten och därmed också om samhällsekonomin i staden, men det handlar förstås också om att nå målet att bli en fossilbränslefri stad 2050.

Den ökade ambitionen för matavfallsinsamling visar också på ledarskap. Stockholm har stora utmaningar, och vi måste möta dem för att nå det nationella målet på 35 procent. Det handlar om att samla in såväl i Gamla stans gränder som i glesa villaområden. Vi ska göra det, och vi ska därmed också se till att öka produktionen av biogas i regionen tillsammans, inte i konkurrens, med marknadens aktörer.

Miljöförvaltningen får för andra året i rad en utökad budget. Klimatarbetet permanentas. Energicentrum fortsätter med sin viktiga verksamhet att hjälpa stadens förvaltningar och bolag med energieffektivisering. Miljöbilsprojektet fortsätter likaså med sitt viktiga upphandlingsprojekt. Ambitionen är att få bort fossilbilar och få fram fler elbilar på stadens gator.

Vi tillför även nya ambitioner när det gäller kemikaliearbetet och informations- och tillsynsarbetet gentemot stockholmarna. Miljöförvaltningen får också i uppdrag att utforma färdplanen mot målet om en fossilfri stad 2050. Vi ska också skriva färdplaner mot god kemisk och ekologisk status i våra sjöar och vattendrag under nästa år.

Med den här budgeten möter vi framtidens utmaningar, och jag skulle vilja säga att vi överträffar de förväntningar som finns hos alla miljöengagerade stockholmare.

Bifall till Alliansens budgetförslag!

Anförande nr 112

J o n a s N i l s s o n (M): Fru ordförande! Miljöarbetet även i det lilla här i Stockholm är långt viktigare än vad jag tror att vi förstår. Det är mycket viktigt

bakom symbolpolitiken och torgmötestalen. Låt mig ta ett drastiskt exempel. När tsunamin slog till och Fukushima havererade i Japan kunde vi beskåda en enorm förstörelse av hus, vägar och annan infrastruktur, men det var i huvudsak tsunamins verk. Människorna klarade sig undan själva kraftverkshaveriet. När så samma år ett ekologiskt jordbruk misslyckas i sin hantering av processen med att ekologiskt odla groddar dör 55 människor och många fler blir allvarligt sjuka. 55 människor dör alltså mycket plågsamt. Den tyska slutsatsen av allt detta blev att stänga kärnkraftverk, men inget sker när det gäller ekologiska jordbruk. Denna lilla iakttagelse var kanske lite drastiskt eftersom vi är i Stockholm.

Vi har en omfattande tillsynsverksamhet, inte minst med livsmedlen i fokus. Det skulle inte förvåna mig om miljöförvaltningens tillsynsarbete, som är mycket viktigt, har räddat livet på var och en av oss här inne i salen. Man har gjort kanske 50 procent fler tillsyner under de senaste åren än vad man har gjort tidigare, och man har fler objekt att utöva tillsyn över. Det kan ni tänka på nästa gång ni äter något ekologiskt och närproducerat. Stockholm skulle vara en farlig plats på många sätt utan miljöförvaltningen.

Vår vision för Stockholm är en grön, trygg, tillåtande och framtidsinriktad stad med spännande jobb och många företag och företagare. Vi tar fasta på att stockholmarna värdesätter en god miljö och stadens grönområden. Miljön är sedan ett antal år tillbaka en stor del av Stockholms varumärke. Det är därför miljöpolitiken är och har varit genomtänkt och ambitiös. Stockholm ska vara världens bästa stad att verka i. Vi jobbar därför stadsövergripande med inriktningsmål och annat som inkluderas i arbetet. Miljö är inte något som bara miljöförvaltningen jobbar med här i staden.

Instrumentellt jobbar vi med indikatorer. Det ska vara fler elbilar. Vi jobbar för att sänka energianvändningen i alla hus som vi bygger. Vi har gått från 200 kilowattimmar per kvadratmeter ned till 100, och vi är på väg mot 55 om man tittar på våra miljöprofilområden. Passivhus ligger inom räckhåll och även plushus.

Otroligt mycket har hänt i Stockholm under den här tiden. Det vi kan göra bäst är att gå hand i hand med tillväxten när vi jobbar med miljöfrågorna. Husen på Hornsbergs Strand blir till exempel mer och mer miljövänliga. Ju fler sådana hus vi kan bygga, desto mer miljövänlig blir Stockholms stad.

Vi är alltså uthålliga och strategiska, och det lönar sig också. Den senaste undersökningen som vi har gjort visar att 90 procent av stockholmarna tycker att miljöarbetet är mycket bra i Stockholm, och notera att de svarar inte bara bra, utan 90 procent tycker att det miljöarbete som görs i Stockholm är mycket bra. Det är vi väldigt glada för.

Bifall till budgetförslaget!

Anförande nr 113

M i k a e l M a g n u s s o n (S): Det gläder mig att Jonas Nilsson och Per Ankersjö talar så varmt om politikens roll och att det är genom den vi kan styra marknaden. Det är inte alltid man hör det.

Politiken har en roll. Stockholm står som sagt inför en massa utmaningar. Det handlar bland annat om vattenkvaliteten. Vi behöver öka insatserna för energieffektivisering. Vi behöver bygga ut tunnelbanan ytterligare. Vi har problem med partikelhalterna och bullret. Vi behöver snabba på elbilens genombrott. Vi har inomhusmiljöer i skolor och förskolor som behöver förbättras. Läger man till klimatfrågan kan det ibland kännas övermäktigt, men politiken har en roll. Stockholm har visat att det går att bryta tillbaka miljöproblem.

Vi har kommit långt på miljöområdet. Där håller jag helt med Per Ankersjö. Det var roligt att Stockholm blev utsedd till Europas miljöhuvudstad i fjol. I jämförelse med många städer ligger vi bra till miljömässigt. Men det är viktigt att erinra om att detta inte har kommit av sig själv. Det beror inte ens på att Per Ankersjö har varit borgarråd i ett år, utan det är resultatet av decennielånga investeringar och målinriktat politiskt arbete för att bygga ut fjärrvärmesystemet och tunnelbananätet, anlägga reningsverk, skydda gröna kilar och parker och se till att få förnybara energikällor. Det är ett arbete som har skett i Stockholm och nationellt under socialdemokratisk ledning.

Allt detta har långa ledtider. Effekter av investeringar och insatser betalar sig långt senare, ofta decennier senare. Det här är ett område där vi verkligen behöver en blocköverskridande politik. Vi har ett bra samarbete, och det kan bli ännu bättre. Då kan vi lägga fast en politik med lösningar som löper under långa tider.

Vi behöver ta nya steg. Vi välkomnar det ni säger, men därutöver anslår vi förstärkta resurser för att främja elbilens genombrott och förstärkta insatser för att förbättra barns inomhusklimat i skolor och förskolor. Vi vill stärka kommunernas tillsyn och verksamheterna i vår stad ytterligare. Det handlar om alltifrån bakteriekontroller i restauranger till kontroll av biltvättar för att undanröja hot mot hälsan. Vi anslår mer resurser för att förbättra luft- och vattenkvaliteten i vår stad. Vi vill se högre ambitioner. Bara på miljönämndens område lägger vi på 10 miljoner kronor mer än de borgerliga.

Jag yrkar bifall till den socialdemokratiska budgetreservationen.

Anförande nr 114

K a t a r i n a L u h r (MP): Ordförande, fullmäktige, stockholmare! Miljöpartiet vill ha ett modernt och miljövänligt Stockholm. Vi vill göra staden till en hälsosam och trivsamt stad att bo i och ett spännande föredöme i världen. Vi vill att vi redan nu ska öka vår produktion av biogas och producera el med hjälp av sol och vind på hustaken och samtidigt minska vår konsumtion av el med hjälp av energieffektivisering och nybyggda plushus. Vi ska ha gröna tak och gröna väggar där växter kan ta hand om dagvatten och bidra till en renare luft. Vi ska ha grönområden i vår närmiljö. Vi ska ha gröna kilar i staden där både djur och växter kan finna spridningsvägar och naturreservat där man kan finna tystnad. Vi ska ha hälsosam luft och rent vatten. Vi vill ha en modern stad att leva och må bra i.

I majoritetens budget kan man hitta meningen: Staden prioriterar ett aktivt och målinriktat miljöarbete. Det låter jättebra. Ett aktivt och målinriktat miljöarbete mot extremt lågt ställda mål är däremot inte lika inspirerande. Låt oss därför ta några

exempel. Majoriteten föreslår i sin budget att vi ska sträva efter att nå det nationella insamlingsmålet på 35 procent för matavfall. Miljöpartiet vill öka insamlingen av matavfall till 70 procent och därmed kunna ligga främst vad gäller biogasproduktion. Majoriteten föreslår att de olagliga överskridandena av miljökvalitetsnormen för luft ska motverkas. Miljöpartiet vill att stockholmarna ska ha luft som är ren och hälsosam att inandas. Majoriteten vill öka antalet elbilar i staden. Miljöpartiet vill minska trafiken i staden till förmån för gående, cyklister och kollektivtrafik och dessutom producera egen el med hjälp av sol och vind.

Trots att majoritetens mål är väldigt lågt ställda är det svårt att se hur vissa av de föreslagna åtgärderna ska kunna finansieras. Tittar man på ramarna i majoritetens budget inom området miljö och klimat kan det kännas som om man har lika stort handlingsutrymme som om man skulle sitta inlåst i en förvaringsbox på stationen i Nässjö, fast utan mobiltelefon.

Vilka är majoritetens åtgärder för att ens nå till de föreslagna målen? Meningar som ofta återkommer är att arbetet ska prioriteras, intensifieras eller utvecklas. På vilket sätt, undrar vi? Arbetet med restaurering av sjöar och vattendrag är viktigt för att Stockholm ska kunna behålla sin blå och gröna profil. Miljöpartiet lägger pengar till miljöövervakning av luft, vatten och förgiftade markområden. Vi måste hitta föroreningskällorna, och vi måste förhindra att nya giftiga ämnen hamnar i våra marker, sjöar och vattendrag. Miljöpartiet lägger 1 miljard på stadens klimatarbete. Vårt mål är att koldioxidutsläppen per stockholmare ska minska till 2 ton år 2015. Vi vill att Stockholm är fossilfritt år 2030. Vi satsar pengar på solenergi, biogas och minskade utsläpp av växthusgaser från våra reningsverk.

Majoriteten skriver i sin budget att Stockholm ska behålla sin tätposition i klimat- och miljöarbetet. Vi och många andra anser inte att Stockholm ligger i täten vad gäller klimat- eller miljöarbete. Utnämningen till miljöhuvudstad bygger till stor del på beslut som är fattade långt tillbaka i tiden. För att ens kunna hänga på en tätklunga krävs nya fräscha beslut som gynnar miljöarbetet i staden.

Majoriteten tycker att miljöarbetet handlar om en varumärkesfråga för Stockholm. Miljöpartiet vet att det är en fråga om hälsa, livskvalitet och en hållbar framtid att kunna se fram emot.

Jag yrkar därför bifall till Miljöpartiets budgetreservation.

Anförande nr 115

F r i d a J o h a n s s o n M e t s o (FP): På Youtube, där alla gamla synder finns, kan man se en uppmaning om sjövätt från 1964. En man ses slänga en ölburk över bord rakt ut i Prippts-blå-idyllen i Stockholms skärgård, och speakerrösten i videon säger: Kära stockholmare, gör bättre ifrån er! Gör er insats för att förbättra miljön! Sedan får man lite mindre lyckade tips om att man ska bränna burkarna i stället eller lägga dem i en kartong, binda ett rep runt omkring och sänka dem med stenar rakt i Mälaren.

Medvetenheten om klimathotet och hur vi agerar miljövänligt är uppenbart ingen enkel fråga med enkla lösningar. Det räcker inte med enskilda individers agerande,

släckande av glödlampor eller vegetariska dagar. Det behövs gemensamma beslut och en gemensam ambition. Från politiskt håll har vi ansvar för att samla de många för att förändra. Därför prioriterar Folkpartiet Kemikaliepakten i årets budget. Samarbetet mellan politik och näringsliv, främst Svensk Handel i detta fall, är nödvändigt för miljöförbättringar. Det är också därför som vi har arbetat med långsiktiga miljöprogram och stadsmiljöråd och satsat på grön teknik i stadens nybyggnationer.

Men Youtube-videon har förstås en poäng, och det är att enskildas engagemang är otroligt viktigt även här. Att göra rätt är inte alltid bekvämt, som att bära hem de där tomburkarna i stället för att slänga dem i sjön. Men det är inte heller något självändamål att göra miljövänlighet krånglig, vilket kan tyckas ibland. Därför vill vi arbeta med bland annat ekonomiska incitament för att göra det gynnsamt att välja rätt. Det vi ber enskilda i staden om måste vara rimligt. Det är därför vi i Folkpartiet exempelvis föredrar avfallskvarnar för matavfall som ska rötas framför insamlingar med biltransporter i staden. Det är därför vi, om än med sorg, väljer sjötippning av snö i stället för en stad som skulle korkas igen av snöröjningsfordon, fordon som återigen skulle öka utsläppen som till slut ändå skulle hamna i Mälaren. Dessutom har vi en vision om en fossilbränslefri stad som är uppnåelig, Stockholm fossilfritt till år 2050, något vi tror att stockholmarna kan nå tillsammans.

I miljöfrågor, som ofta handlar om teknik, är det klokt att vara ödmjuk och ständigt hålla sig uppdaterad om vetenskapliga framsteg. I dag rekommenderar mycket få att vi ska slänga sopor direkt i sjön, men vem vet hur vi kommer att se på vårt agerande om 50 år? Låt oss därför slå många kloka huvuden ihop och engagera fler i vårt arbete, såväl staden som individer och näringsliv. På det sättet kan vi föra en hållbar politik både för medborgare och för miljö, och det är folkpartipolitik.

Bifall till kommunstyrelsens förslag!

Anförande nr 116

S t e l l a n H a m r i n (V): Fru ordförande! Högeralliansen säger sig ha som mål att Stockholm ska bli klimatneutralt, att grönområden ska skyddas och att vattendirektivet ska uppfyllas. För att nå detta prioriterar man privatbilismen i sin planering. Man planerar bostäder och vägar tvärs igenom stadens gröna kilar, och man planerar ett miljöprogram som faktiskt inte är i närheten av vare sig vattendirektivet eller de nationella miljömålen. Vad gäller bilismen litar man på fromma förhoppningar och teknikutveckling som ska avskaffa växthusgasutsläppen. Bortsett från själva tron, som inte ens många experter delar, glömmer man att energi är en bristvara och helt omvandlingsbar. Det innebär att alla energiformer kommer att bli mycket dyrare. Utnyttjar man en ren energiform på ett sätt tvingas man använda smutsig energi på ett annat sätt tills den fulla omställningen gjorts. Klimatmålen kräver i första hand mindre energianvändning och en fullständig övergång till förnybara energikällor ganska snabbt. Privatbilism med biogas är därför ingen lösning i sig. Kostnaden kommer att bli mycket hög och minska användandet. Förbifarten är både slöseri med energi och antagligen obehövlig. Den kan bli ett monstruöst minnesmärke över en felaktig tanke. Så satsa på kollektivtrafik och på en bilfri innerstad!

Under mantrat bind ihop staden har nu högeralliansen satt i gång skövlingen av våra gröna kilar vid Skarpnäck, Farsta, Skärholmen, Järvafältet och på andra håll. Grönområden och friluftsliv som invånarna vill ha ska ersättas med gator, bilar och hus som de flesta inte vill ha på de platserna. Man har haft fyra år på sig att skydda de här områdena, och man har inte gjort någonting. Vi börjar nu förstå varför.

Stockholm skryter lite för ofta med sitt fina vatten. Kort uttryckt finns det fint vatten där det bor fint folk men dåligt vatten där alla vi andra bor. Det är dags att ändra på detta. Vi gjorde mycket med pengar från vår miljömiljard, och högeralliansen gjorde lite grann innan pengarna tog slut. Våra förslag till en rejäl satsning på restaurering och teknikutveckling har högeralliansen avslagit trots att det innebär vinster för näringslivet.

Vattenkvaliteten är oförändrat dålig i Lillsjön i Bromma, i Trekanten, i Brunnsviken, i Magelungen, i Drevviken, i Ältasjön, i Sicklasjön och i Hammarby sjö. Men vi vet vad som måste göras, och vi är beredda att satsa det som behövs. Ålägg Stockholm Vatten att stoppa alla dagvattenutsläpp och breddningar i mindre vatten! Se till att alla större stråk har dagvattenrening! Skapa musselodlingar i Saltsjön och ta bort kväve och fosfor! Utveckla musselodling i Strömmen! Utveckla syresättningsmetoder och rena Ältasjön! Återinför planerad reparation av stadens vattenledningsnät i stället för brandkårsutryckningar när något går sönder! Då kan Stockholm bli riktigt bra, och vi skulle helt sanningsenligt kunna fortsätta att skryta med vårt vattenarbete. Vi skulle kunna bistå övriga länder runt Östersjön som vi en gång gjorde innan högeralliansen politiserade Stockholm Vatten på ett fullständigt horribelt sätt och som vi då dessutom tjänade pengar på.

Stöd Vänsterpartiet reservation till en ren, grön och blå stad under rött styre!

Anförande nr 117

Erik Slottnér (KD): Ordförande! I takt med klimatförändringarna har insikten om den globala miljöpåverkan stärkts. Det är mycket positivt. Tyvärr får dock andra intressen än miljön ofta gå före. Insikten om att ekonomi och ekologi kan gå hand i hand och till med kan vara kommunikerande kärn har inte riktigt bitit sig fast. Trots att vi kan känna en oro för att det globala miljöarbetet inte håller samma takt som miljöförstörelsen får vi inte glömma bort att det lokala miljöarbetet spelar en mycket stor roll. Det är ofta här som de globala miljöbesluten ska implementeras.

Vi i Stockholm har all anledning att vara stolta över vårt miljöarbete. Utnämningen till Europas miljöhuvudstad 2010 har lett till ökad uppmärksamhet, och Stockholm är verkligen en global förebild i sitt miljöarbete. Detta är någonting vi både ska förvalta och bygga vidare på. Jag är också glad över att det finns en bred politisk enighet, både nationellt och på lokal nivå, om betydelsen av ett aktivt miljöarbete. Visst kan medlen ibland se olika ut, men vi är alltsomoftast överens om problembilden.

Stockholmare är generellt sett mycket miljömedvetna. Allt fler väljer att cykla, köpa ekologiskt eller köra miljöbil. Miljöarbete måste upplevas som någonting positivt och inte som något betungande eller förmanande. Att leva miljövänligt ska inte vara krångligt, upplevas som någonting mystiskt eller vara dyrt. Att leva miljövänligt ska vara det självklara valet.

Särskilda insatser läggs i budget på att minska energiförbrukningen i vårt fastighetsbestånd. I till exempel Järva pågår nu ett omfattande arbete med att energieffektivisera bostäderna. Arbetet med att öka matinsamlingen ska också intensifieras, och vattenreningar är prioriterade. Bällstaån och Magelungen står i fokus 2012. Kristdemokraterna hoppas att vi ska kunna få fler stadsnära badplatser. Hornsbergs Strand är ett exempel på en plats där det kan bli aktuellt med ett strandbad om vattenkvaliteten är tillräckligt god. Stockholm är en stad på vatten. Det är vi kända för, och det är ett varumärke som vi ska fortsätta att utveckla.

Jag har fått förtroendet att vara med i Stadsmiljörådet. Det är ett nytt sätt att arbeta på som jag tror är mycket betydelsefullt. I rådet är det inte de politiska skiljelinjerna som står i fokus. Här kan politiker från flera nämnder arbeta för att ligga steget före i frågor som rör vår stadsmiljö. Stadsmiljörådet kan rätt använt fylla en viktig roll för att stärka det miljöpolitiska arbetet och öka kunskapen hos flera aktörer. Miljöpolitik kan aldrig skötas av bara en nämnd eller en förvaltning. Miljöpolitik är tvärssektoriellt, och i det arbetet spelar Stadsmiljörådet en viktig roll för det tvärssektoriella tänkandet.

Med det sagt vill jag yrka bifall till kommunstyrelsens förslag.

Anförande nr 118

J a k o p D a l u n d e (MP): Fru ordförande, fullmäktige, medborgare! Stockholm har en lång tradition av att arbeta med miljöfrågor, vilket inte minst utnämningen av Stockholm som europeisk miljöhuvudstad för några år sedan visade. Men det räcker inte att vila på gamla lagrar. Efter två mandatperioder av moderata majoriteter blir staden allt gråare. Visst planteras det lite nya träd. Ja, det byggs en ny miljöstadsdel. Och miljöborgarrådet berättar roliga skämt. Det är roligt och bra, men det är biogas vi behöver, inte lustgas. De breda satsningarna för att förgröna hela staden lyser med sin frånvaro i det annalkande höstmörkret. Ute i Europa är det tack och lov ljusare, speciellt där vi gröna är med och styr.

I Wien har vi gröna en offensiv politik för energieffektivisering och nyproduktion av sol-, vind- och vattenkraft. Sedan finanskrisen har den gröna näringssektorn i Wien ökat omsättningen med 50 procent och skapat fler än 15 000 nya högkvalificerade arbetstillfällen i den gröna sektorn. Målet för satsningen var att producera 10 nya petajoule, men nu är man redan uppe i 16,6. Det är lättare än vad man tror att genomdriva grön utveckling om man bara har politiken för det. I Wien har man också ett mål på 100 procent förnybart, noll fossileldat, fram till 2030. Samma mål har vi gröna här i Stockholm, medan den moderatledda majoriteten ligger två decennier efter. När vi gröna är med och styr blir politiken grönare.

I Paris satsar vi gröna på mer kollektivtrafik och cykelbanor och mindre motorvägar och parkeringsplatser. Föga förvånande leder till att färre åker bil och fler reser grönt. I Stockholm växer nu köerna både för bilister och för cyklister. Vi gröna marknadsanpassar parkeringarna och parkerar Förbifarten på historiens skrothög. I stället vill vi ge utrymme för cykel- och kollektivtrafik. När vi gröna är med och styr blir politiken grönare.

I Tyskland har vi gröna varit med och gjort Frankfurt till europeisk passivhushuvudstad. Där har vi byggt mer än 100 000 kvadratmeter skolor, bostäder och kontor med passivhusstandard. Det här är en del av en plan för att minska utsläppen i bostadssektorn i med hela 50 procent samtidigt som man planerar för en stor utbyggnad. Här i Stockholm vill vi att alla nya bostäder ska ha en energikonsumtion som är lika passiv som majoritetens miljöpolitik. När vi gröna är med och styr blir staden grönare.

Vi vill att Stockholm ska bli bättre. Vi vet att vi kan bättre. Vi vill att Stockholm ska visa vägen. Vi vill att miljötekniken ska provas här först. Vi vill att de gröna företagen ska startas och växa här. När det förs miljödebatter runt om i Europa är det Stockholm man ska använda som ett exempel att vara avundsjuk på.

Bifall till den miljöpartistiska budgeten – då blir detta verklighet!

Anförande nr 119

Borgarrådet A n k e r s j ö (C): Skulle man kunna använda den där varmluften du kommer med skulle man nog kunna energieffektivisera en hel del, Jakop. Det var väldigt mycket prat och väldigt lite lyssna, och framför allt väldigt lite läsa vad som faktiskt står i budgeten. Det känns lite grann som om du använder samma teknik som ni i Miljöpartiet gör på Twitter, ni skriker rakt ut och bryr er inte om fakta. Det funkar inte här i kommunfullmäktige, för här får ni mothugg. Jag tycker också att det är föga imponerande att slå sig för bröstet för vad andra gröna partier gör i Europa. Det som räknas är väl vad Miljöpartiet gör här i Stockholm, och där tycker jag inte riktigt att ni visar det ledarskap som ditt anförande skulle kräva för att vara trovärdigt.

I er budget vill ni till exempel avskaffa Stadsmiljörådet. Det innebär att man skulle avskaffa den möjlighet till insyn och kunskap som oppositionen får. Det tycker jag är mycket viktigt. Om ni skulle få makten skulle vi på den här sidan inte få vara med på det sätt som ni får vara med. Jag tycker att det är lite tråkigt att ni är rädda för den transparensen.

Sedan kommer ni med ett antal orealistiska mål som jag frågade ert nyvalda borgarråd om i går. Vad finns det för plan för att uppnå en 70-procentig insamling av matavfall? Han blev svaret skyldig. Jag hör inte någonting från dig heller, men det kanske jag kan få göra nu.

Anförande nr 120

J a k o p D a l u n d e (MP): Om jag får välja mellan ett stadsmiljöråd och en miljard i klimatinvesteringar väljer jag nog det senare. Vi har ett massivt program för att nå våra högt uppsatta mål. Vi menar att det är politiken som måste förändras för att vi ska kunna nå de högre och mer ambitiösa målen. Det är bara så som vi kan ta ansvar och visa vägen för resten av världen.

Anförande nr 121

J o n a s N i l s s o n (M): Fru ordförande! Det är väldigt intressant att höra vad Miljöpartiets systerpartier gör i resten av Europa, men det hade kanske varit ännu intressantare om du hade berättat någonting om vad ni vill göra i Stockholm. Det är ändå det debatten handlar om. Jag ska hjälpa dig lite på traven. Stockholm har fått många priser och utmärkelser under de senaste åren, inte minst på miljöbilsområdet. Jag upplever att medan Miljöpartiet pratar agerar Alliansen. Jag ska ta ett konkret exempel. Det handlar om att Miljöpartiet sinkar miljöinvesteringar.

Vi försökte bygga ett helt igenom energiteknikbaserat garage vid Hornstull och i Högalid. Där skulle vi ha LED-belysning, och all värme och all kyla skulle tas från berget. Det är ett frontprojekt i miljöteknik som vi har haft. Dessutom skulle det vara 200 laddstolpar för elbilar i det här garaget. Det här garaget har Miljöpartiet och Åsa Romson överklagat så att det har stått stilla i mer än tre år. Vi har haft miljontals kronor i stilleståndskostnader utöver att det blir en massa utsläpp från söktrafik. Kommer det att vara Miljöpartiets strategi fortsättningsvis att även försöka sinka och stoppa laddstolpar och miljöprojekt?

Anförande nr 122

J a k o p D a l u n d e (MP): Även om vi framför allt fokuserar på mer kollektivtrafik och mer cyklar är vi fullt medvetna om att väldigt många människor kommer att behöva åka bil även i framtiden, men då ska det vara miljöbilar. Om man ska se till den politik som ni har fört framför allt på regeringsnivå om fler miljöbilar har den här supermiljöbilspremien lockat fler skratt än glada tillrop från transportforskare. Den har visat sig föga framgångsrik. I stället är det den politik som vi har fört tillsammans med Socialdemokraterna och Vänsterpartiet under tidigare mandatperioder som faktiskt har gett utslag och gjort att vi i Sverige har en ganska god andel miljöbilar. Jag kan vara väldigt stolt över den politik som vi har fört för att se till att de bilar som kommer att behövas även i framtiden ska vara miljövänliga.

Anförande nr 123

J a r i V i s s h e d (S): Ordförande, fullmäktige! Jag tänkte prata lite om Stockholm Vatten. Stockholm Vatten ska säkerställa leverans av hälsosamt och gott vatten till hushåll och verksamheter i Stockholm. Det kan tyckas självklart, men efter händelserna i Östersund och Skellefteå där vattnet blev otjänligt att dricka har vi förstått att det kanske inte är så självklart. Jag tänkte nästan hoppa över att säga Cryptosporidium eftersom det är så svårt att säga. Jag funderade på att döpa om den. Jag tror inte att de flesta hade förstått att jag hade döpt om den. Det handlar om den lilla parasit som ställde till det i bland annat Östersund. Den kan man stråla bort med UV-ljus, och det gör vi på Lovöns vattenverk. Nu installeras det också UV-ljus på vårt andra vattenverk i Norsborg.

Stockholm Vatten har levt med ganska snäva ramar under ett antal år. Det har lett till omfattande rationaliseringar av verksamheten i omgångar. Ånyo har vd uppdraget att återkomma till styrelsen med besparingar och effektiviseringar under 2012. Det har varit ganska mycket av gnetande i Stockholm Vatten. Jag tror att man mer ska titta på intäktssidan. Stockholm Vatten har stora kunskaper inom VA, och i dag sköter

man bland annat driften av avloppssystemet i Solna. Det har lett till ökade intäkter för Stockholm Vatten, och det har lett till minskade kostnader för Solna. Jag skulle önska att man tittade mer på detta för att långsiktigt säkra ekonomin i Stockholm Vatten. Stockholm Vatten har minst sagt väldigt tunga investeringar, och de måste trots allt finansieras i förlängningen.

Därför tror jag inte riktigt på majoritetens ägardirektiv om att bolaget ska fördjupa arbetet med att finna alternativa driftsformer i det fortsatta effektiviseringsarbetet. Det kan tvärtom bli kontraproduktivt då man fränhänder sig kompetens och kapacitet som är nödvändig om man ska lyckas öka intäkterna genom att få fler driftsentreprenader i våra grannkommuner till exempel. Jag skulle vilja att man lugnade ned sig lite med detta.

Vattnet i Stockholm har förbättrats sedan 70-talet. Det har krävts stora investeringar, inte minst av Stockholm Vatten för att uppnå detta. Mycket återstår dock för att våra sjöar och vattendrag ska kunna uppnå god kemisk och ekologisk status. Det fortsatta arbetet med att rena våra sjöar och vattendrag får inte ges minskad prioritet genom att finansieringen av dessa projekt minskas eller skärs bort helt.

Bifall till det socialdemokratiska förslaget!

Anförande nr 124

Borgarrådet A n k e r s j ö (C): Fru ordförande! Jag tycker att det är bra att du är stolt över verksamheten i Stockholm Vatten, för det ska vi vara. Det finns otroligt mycket kompetens i det bolaget, vilket jag sade i går i bolagsdiskussionen. Det ska vi förstås använda oss av. Det är en viktig nyckel för Stockholms miljöpolitik, speciellt när vi taggar upp arbetet med vattenkvaliteten i våra sjöar och vattendrag.

Det är inte fel att hela tiden se över verksamheten för att göra den mer och mer effektiv. Det är ett sätt att fortsätta med den verksamhet man har och kanske till och med intensifiera den på ett effektivt sätt. Det finns också ett förslag om att höja taxan för nästa år. Jag tror att det, samtidigt som man tittar på effektiviseringar, är mycket viktigt för att sköta det här bolaget på ett ansvarsfullt sätt i framtiden. Jag tycker att vi har en väldigt bra och ansvarsfull plan för Stockholm Vatten framöver.

Anförande nr 125

J a r i V i s s h e d (S): Jag tycker mig skönja att det finns en viss trötthet i organisationen. Man har fått spara ganska tufft under ett antal år, och nu kommer det nya besparingsförslag. Men jag noterar också att man höjer vattentaxan, och då kommer kniven lite längre från strupen i alla fall. Jag tycker att det skulle vara intressant om man började titta på intäkter som man skulle kunna få genom driftsentreprenader så att man inte lever enbart på vattentaxan.

Anförande nr 126

L a r s S v ä r d (M): Hej Jari! Du kritiserade punkten i direktiven från oss om att finna alternativa driftsformer. Du måste se att det är en av flera punkter som vi har i ägardirektiven. Bolagets ekonomiska situation innebär att vi på sikt har behov av att

stärka ekonomin. Det finns ingen quick fix, utan det är viktigt att vi vänder på alla stenar.

Jag delar din uppfattning att vi självfallet ska fokusera på kärnverksamheterna och hitta nya kunder. Men vi måste även fortsätta att minska de administrativa och indirekta kostnaderna och fördjupa arbetet med alternativa driftsformer. Vi kanske också ska ta fram förslag på alternativ lokalisering av bolaget och bidra till att öka biogasproduktionen. Allt det tillsammans gör att vi kan stärka bolagets ekonomi. Varför fixerar du på att kritisera punkten om att finna alternativa driftsformer?

Anförande nr 127

J a r i V i s s h e d (S): Jag skulle vilja ta bort den. Vi pratar om våra grannkommuner. Känner ni något kommunalråd i grannkommunerna så berätta för dem hur bra Stockholm Vatten är på att sköta avloppssystem. Då kan vi göra affärer som är gynnsamma både för dem och för oss.

Anförande nr 128

S t e l l a n H a m r i n (V): Fru ordförande! Det är med glädje jag hör att Socialdemokraterna kanske är beredda att satsa mer pengar på Stockholm Vatten. Vi har sedan flera år krävt en höjning av taxan med 10 procent för att få ekonomin att gå ihop och slippa alla de nedskärningar, det usla underhåll och det ganska dåliga vattenarbete som har gjorts. Det kräver pengar. Vi kommer i fortsättningen, precis som tidigare, att kräva att vi återtär verksamheten inom Stockholm Vatten i egen regi så att vi kan ta totalansvar för verksamheten från Mälaren och ut i Saltsjön. Vi stöder gärna att man tar in mer vatten från andra kommuner, men det gör man redan och har faktiskt gjort ganska länge. Det tycker vi är mycket bra. Däremot anser vi fortfarande att det krävs en höjning av taxan med 10 procent för att råda bot på de brister i underhåll som finns. Nu lagar man när det blir håll, och man struntar i planering.

Jag undrar om Socialdemokraterna är beredda att stödja Vänsterpartiet för att höja taxan och för att se till att vi får ett totalansvar för hela verksamheten på samma sätt som vi hade tidigare.

Anförande nr 129

J a r i V i s s h e d (S): I budgetförslaget ligger en VA-taxehöjning på 9 procent. Då borde det vara tillgodosett.

Anförande nr 130

R a n a C a r l s t e d t (S): Ordförande, fullmäktige och åhörare! En sådan här dag får man bara en chans per debatt i talarstolen. Jag tänker passa på att ta upp två saker.

Jag börjar med det viktigaste. Det är få människor som har så lite inflytande på sin arbetsmiljö som barnen. Miljön i våra skolor och förskolor är barnens arbetsmiljö. Ljudmiljön och luftkvaliteten inomhus påverkar barnens hälsa och inlärning. Buller i inomhusmiljön ger ökad stress för både barnen och personalen. Dålig luft kan orsaka

många olika hälsoproblem såsom huvudvärk eller i värsta fall kroniska problem som astma och allergier.

Det görs redan ett gott arbete för att motverka de här problemen, men mer kan göras. Jag anser att det borde vara ett högre prioriterat område. Därför tillför vi i vår budgetreservation extra resurser för tätare kontroller och ökad tillsyn av inomhusmiljön i skolor och förskolor. Vi tillför också resurser för att snabbare kunna åtgärda de problem som upptäcks. Det är vår skyldighet som politiker och vuxna. Det är inte så svårt att påverka de här faktorerna, och man får igen väldigt mycket i ökat välbefinnande för barnen. Dessutom får man förhoppningsvis bättre kunskapsresultat. Varje barn som slipper gå hem från skolan med huvudvärk är en vinst i sig.

Det andra jag vill prata om är konsumentmakt. Stockholms stad köper varje år varor och tjänster för ungefär 11 miljarder kronor. Det ger oss stor makt som konsument. Vi har makten att påverka hur stor miljö- och klimatpåverkan stadens verksamheter och entreprenader har. Hittills har den borgerliga majoriteten valt att inte använda sig av den makten. Vi kan använda den på ett systematiskt och strukturerat sätt. Det har man låtit bli att göra. Det är ett enormt slöseri.

Om vi inkluderar miljö- och klimatkrav i upphandlingspolicyn kan vi åtminstone ställa lite generella minimikrav på våra leverantörer. De behöver inte alls vara så komplicerade. De flesta medborgare här i staden köper åtminstone någon liten andel ekologiska varor och försöker källsortera sitt avfall. De tänker på miljön när de väljer att ta bussen i stället för bilen. De gör medvetna val när det gäller var elen kommer ifrån och hur mycket el de använder. Om våra medborgare ställer de här kraven på sig själva kan vi som upphandlare och kommun ställa mycket högre krav på våra leverantörer och driftsentreprenörer. Det är enkla åtgärder som ger goda resultat om staden som konsument väljer att ställa de här kraven när vi köper varor eller tjänster. Konsumentmakt är inte enbart förbehållet privatpersoner. Med en upphandlingspolicy som innehåller tydliga miljö- och klimatkrav kan vi använda oss av den och minska stadens inverkan på miljön.

Med detta vill jag yrka bifall till Socialdemokraternas reservation.

Anförande nr 131

J o n a s N i l s s o n (M): Fru ordförande! Jag håller helt med dig, Rana Carlstedt. Det är enormt viktigt med den här tillsynen av bland annat luften i förskolorna. Det hänger också ihop med den tillsyn av livsmedel som man också gör i förskolor. Alliansen har försökt fokusera på det här med tillsyn. Redan första året, 2007, ökade den här tillsynen med mellan 30 och 40 procent. Man ökade antalet objekt som man hade tillsyn över med över 1 000 stycken. Man har gjort ett mycket stort häv. Men det är viktigt att man inte gör symbolpolitik av detta utan jobbar systematiskt. Annars blir det så att man stoppar in pengar, och så händer ingenting. Jag skulle vilja veta vad du skulle vilja bidra med. På vilket sätt skulle man kunna effektivisera den här tillsynen utöver vad vi redan har gjort? Vi är väldigt öppna för att höra kreativa förslag på hur man ska göra det eftersom vi redan har jobbat hårt med detta.

Anförande nr 132

R a n a C a r l s t e d t (S): Jag tycker främst att man borde göra tätare kontroller eftersom luftförhållanden och bullerförhållanden kan förändras nästan från dag till dag. Man borde också vara snabbare med åtgärder. Det behöver inte vara mer kreativt än så.

Anförande nr 133

Borgarrådet A n k e r s j ö (C): Jag vill bara säga att det finns formuleringar i budgeten om inomhusmiljön och mer tillsyn på den punkten. Sedan tänker jag hoppa över till detta med konsumentmakten, för det tycker jag är intressant. Där kan kommuner göra väldigt mycket. Man kan säkert rannsaka sig och se om man kan göra ännu mer. En del av de val som kommuner kan göra kommer vi att återkomma till i miljöprogrammet som kommer att behandlas i fullmäktige i december och som ramlar ned på partikanslierna när som helst. Den debatten får vi anledning att återkomma till.

Anförande nr 134

R a n a C a r l s t e d t (S): Det ser jag fram emot.

Anförande nr 135

K a j s a S t e n f e l t (V): Fru ordförande! Att bygga Förbifart Stockholm är fullständigt oansvarigt ur miljösynpunkt. Det kommer att öka utsläppen av avgaser och partiklar, och inte ens med Trafikverkets politiskt styrda glädjekalkyler klarar man lågt ställda krav på luftkvalitet i och utanför tunnlarna. Dessutom lägger man den i tunnel för att skydda värdefull miljö hos kungen och andra människor med resurser för att i Skärholmen, Akalla och Hjulsta lägga den i ytläge och bygga lager på lager av stora trafikkaruseller. Det här är ett tydligt tecken på den miljöorättvisa som ofta drabbar områden med sämre socioekonomiska förutsättningar. Det tycker vi är helt oacceptabelt.

Förbifarten kommer också att kosta skattebetalarna långt mer än 30 miljarder kronor. Det är pengar som vi i stället skulle satsa på en utbyggd kollektivtrafik, bra cykelbanor och hållbara transporter. Bilsnål samhällsplanering är en planering för framtiden.

Bifall till Vänsterpartiets budgetförslag!

Anförande nr 136

Å s a W e s t e r (S): Ordförande, fullmäktige! Varannan stockholmare störs i dag av buller minst en gång i veckan. Att ha ett ständigt bakgrundsbrus är nära sammankopplat med ohälsosfaktorer såsom hög stressnivå och sömnsvårigheter. Buller är ett av de vanligaste miljöproblemen i Stockholm och något som vi måste ta på allvar. Biltrafiken är en av orsakerna till dessa höga ljudnivåer. Exempel på saker som man skulle kunna göra för att komma åt detta problem är bättre isolerade fönster, tystare asfalt på vägar och fler bullerplank utefter våra vägar.

Men man kan också minska bullret genom att minska den bensindrivna trafiken i Stockholm och locka till fler alternativ och kollektiva resmöjligheter. Fler säkra och utbyggda cykelbanor gör att fler väljer cykeln som färdmedel. Att bygga spårtrafiken både i ökad intensitet och till nya områden gör att fler kan välja att resa kollektivt i stället för att ta bilen. Satsningar på elbilar är också något som är förebyggande när det gäller ljudnivåerna i Stockholm. Det leder till en bättre miljö för oss alla.

Därför yrkar jag bifall till den socialdemokratiska reservationen.

Anförande nr 137

C h r i s t i a n V a l t e r s s o n (MP): Ordförande! Ni i Alliansen är av någon anledning inte så debattglada just nu. Jag vet inte riktigt vad det beror på att det i just den här frågan blev så tomt på repliker. Ni gör jättemycket bra i den här staden. Det ska vi inte sticka under stol med, men det räcker inte. Det är inte alls tillräckligt för att nå upp till de miljömål som man bör sätta om man över huvud taget ska klara klimatomställningen.

Vi bor i en stad där SL:s taxa stiger fortare än bensinpriserna. Vi har fjärrvärme, det har både socialdemokratiska och debattörer från majoriteten tagit upp i den här debatten, och fjärrvärme är jättebra om den värms upp av spillvärme, biobränslen eller bergvärme, men i den här staden värms fortfarande stora delar fjärrvärmenätet av kol. Vi har en stad där andelen tungstarka bilar ligger 10 procent över rikssnittet. Vi har en stad där vi har en cykelsatsning som inte är finansierad, där centrala gator i staden har partikelhalter långt över EU-normerna och där miljömålen inte räcker till om vi ska klara klimatomställningen.

Alliansens Stockholm ska vara fossilfritt 2050. Vi i Miljöpartiet säger att vi ska ha ett fossilfritt Stockholm 2030. Ni säger att utsläppen per person ska ligga på 3 ton, och vi säger att de ska ligga på 2 ton per person och år. Hur gör man för att nå en konkret politik i den här staden? Då tillsätter man ett stadsmiljöråd som varken har något uttalat ansvar eller något uttalat mandat att göra någonting på miljöområdet utan i stället förvandlas till Per Ankersjös pratklubb. Vi i Miljöpartiet tycker i stället att man skulle ha en tydlig klimatberedning som sorterade direkt under kommunstyrelsen och är kopplad dit.

Per Ankersjö stod här nyss och pratade fint om Stadsmiljörådet och sade att utan det skulle inte oppositionen få någon insyn i klimatarbetet. Då frågar jag mig: Hur fungerar stadsbyggnadsnämnden, miljö- och hälsoskyddsnämnden, exploateringsnämnden och så vidare om en förutsättning för insynen i de demokratiska processerna är Per Ankersjös stadsmiljöråd som inte har mandat att göra någonting över huvud taget? Det gör mig lite oroad över klimatarbetet i den här staden.

Anförande nr 138

Borgarrådet A n k e r s j ö (C): Jag är jättebesviken på Miljöpartiet i den här debatten. Ni kommer med massor av ihåliga påståenden. Jag frågar gång på gång, oavsett vem från ert parti som står i talarstolen: Hur ska ni komma ned till 2,0 på samma tid som vi ska komma ned till 3,0? Hur ska vi bli fossilfria till 2030? Hur ska ni nå en matavfallsinsamling på 70 procent på bara ett par år när alla experter säger

att det är vansinne? Jag får inget svar. Jag har frågat flera gånger. Ingen säger någonting om en tillstymmelse till plan för hur ni ska åstadkomma de här sakerna.

Jag misstänker att ni är desperata när ni ser allt vi föreslår i budgeten, och ni klämmer till. Ni skjuter från höften och hittar lite roliga siffror. Det är oansvarigt. Det är det gamla Miljöpartiet – ni kan inte ekonomi, och ni känner inget ansvar för att göra saker och ting på rätt sätt. Jag är jättebesviken på detta.

Dessutom vill ni avskaffa stadsmiljörådet, som är ett sätt att börja arbeta på som alla moderna organisationer har för att arbeta med miljöfrågor, det vill säga tvärpolitiskt. Det är någonting vi verkligen behöver i den här staden. Jag tror att det kommer att visa sig efter fyra år. Vi har hållit på i bara några månader, men efter fyra år kommer det att visa sig att det var väldigt nyttigt.

Anförande nr 139

C h r i s t i a n V a l t e r s s o n (MP): Det är upp till bevis. Det ska bli jättekul att se när vi närmar oss nästa val om du verkligen kommer att kunna peka på så många reella miljövinster. Jag är tveksam, men du får överbevisa mig.

Jag undrar hur väl du lyssnar på oss när du säger att vi inte föreslår någonting konkret över huvud taget. I mitt anförande pratade jag om att fasa ut kolet i fjärrvärmenätet och om en cykelsatsning, där vi satsar pengar – det finns i vår budget. Ni pratar om en cykelmiljard som inte är finansierad, vilket man ser när man kollar i er budget.

Ni driver på för en förbifart, framför allt på nationell nivå, och det är högst tveksamt vilka miljövinster det ger. Jag inledde med att prata om taxorna i kollektivtrafiken, vilket är helt avgörande för om folk ska välja att leva klimatsmart. Som sagt stiger SL-taxan snabbare än bensinpriserna i den här staden.

Anförande nr 140

J o n a s N i l s s o n (M): Det vore intressant att höra lite mer konkret, för jag är inne på samma spår. Vi redogör för vad vi vill göra konkret, att vi har inriktningsmål och har försökt få staden att jobba efter dem. Det handlar inte om att vi är lama eller tråkiga på något sätt, utan man måste ha en genomtänkt och långsiktig strategi för att komma i mål. Jag ser det lite grann som ett maratonlopp. För att komma i mål måste man ha tränat till att börja med, och sedan måste man ha en strategi för vilken hastighet man ska ha. Någon klarar säkert att springa 420 hundrameterslopp för att komma i mål på en bra tid, men de flesta skulle bryta. Det är viktigt att ha detta tempo och jobba framför allt systematiskt, så att man får med sig hela staden och det inte blir något enskilt fyrverkeri från miljö- och hälsoskyddsnämnden. Här skulle det vara intressant att höra hur ni tänker jobba systematiskt med de puffar som ni skjuter upp som blir mer något slags torgmötestal eller plakatpolitik.

Anförande nr 141

C h r i s t i a n V a l t e r s s o n (MP): Absolut! Om ni hade haft öronen på spänn i den här debatten hade ni hört min partikollega Katarina Luhr tala väldigt

konkret om vad vi ska göra i miljö- och hälsoskyddsnämnden. Jag sitter inte där själv. Ni hade hört min partikollega Jakop Dalunde prata om konkreta exempel på hur man går före i andra delar av Europa och i världen.

Det är uppenbart att det inte bara är vi i Miljöpartiet som är missnöjda med miljöarbetet i den här staden. Gå in på Naturskyddsföreningens hemsida om du inte gjort det! Det finns ganska många anledningar för dem att vara missnöjda med hur saker och ting sköts i här staden.

Sedan till det konkreta: Jag lyfte till exempel fram två miljömål, ett mål för när staden ska vara fossilfri och ett mål för hur mycket koldioxid man ska släppa ut per person och år. Det är konkreta mål. I mitt svar till Per Ankersjö lyfte jag en hel del av de åtgärder som ni vidtar men där vi bedriver en mer offensiv och väsentligt mer radikal miljö- och klimatpolitik än vad ni står för på er sida.

Anförande nr 142

L a r s S v ä r d (M): Fru ordförande, ledamöter och åhörare! Jag tänkte också uppehålla mig vid Stockholm Vatten.

Stockholm är en stad som växer, inte bara staden utan hela regionen. Med det måste även vår service till nuvarande och kommande invånare öka, liksom vår förmåga att leverera ett hälsosamt och gott vatten. För att uppnå det till en så låg vatten- och avloppstaxa som möjligt måste vi förutom att värna om befintliga kunder och partner, precis som Jari sade tidigare, även verka för att få nya kunder i regionen då Stockholm Vatten har en förmåga att leverera mer vatten och ta hand om större mängder avlopp än vad man har i dag.

Stockholm Vatten levererar i dag drygt 400 000 kubikmeter vatten per dygn, det vill säga samma mängd vatten som i princip skulle fylla Globen varje dag. Färskvattenproduktionen och avloppshanteringen sker i ledningar under våra gator och torg som är längre än 500 mil.

Kvaliteten i det här får dock aldrig äventyras. För att säkerställa detta tar exempelvis Stockholm Vatten över 1 000 vattenprover per år längst ut i ledningsnätet. Inget av dessa vattenprover har de senaste sju åren fått underkänt. Självfallet kan det bli störningar i så gigantiska ledningsnät, men ambitionen att en vattenläcka ska åtgärdas inom åtta timmar har uppfyllts i 97 procent av fallen under 2011. Beträffande avloppsstoppen inom fyra timmar har man åtgärdat dem till 100 procent under 2011.

En motsvarande måluppfyllelse finns inte, vad jag vet, hos någon annan vattenleverantör i Sverige. Det klarar vi fast vi har Sveriges lägsta vattentaxa. Vi kan och ska vara stolta över detta bolag. Dock visar budgeten för det kommande året att vi behöver höja taxan. Noterbart är att vi även efter denna höjning kommer att ha Sveriges definitivt lägsta vattentaxa.

Bolaget behöver dock stärka sin ekonomi, varför vi fortsättningsvis måste fokusera på kärnverksamheterna och finna nya kunder. Vi ska fortsätta med att minska administrationen och indirekta produktionskostnader, fördjupa arbetet med att finna

alternativa driftsformer i det fortsatta effektiviseringsarbetet och ta fram förslag på alternativ lokalisering för bolagets verksamhet i syfte att skapa en mer effektiv och ändamålsenlig lokalanvändning samt bidra till att öka biogasproduktionen.

Med dessa åtgärder kommer vi att kunna njuta av ett vatten i världsklass även i framtiden.

Bifall till kommunstyrelsens förslag avseende Stockholm Vatten!

Anförande nr 143

Stellan Hamrin (V): Fru ordförande! Som jag sade tidigare hade vi en gång ett Stockholm Vatten som faktiskt fungerade i samförstånd mellan alla politiska partier. Nu förespråkar inte jag det i alla sammanhang, som ni vet, men det finns situationer där det kan vara vettigt att göra det. Så var det när det gällde Stockholm Vatten. Vi spelade en stor internationell roll, och vi hade ett mycket ambitiöst eget vattenarbete.

Ni slaktade det av ideologiska skäl. Ni stoppade arbetet med att hjälpa andra länder med Östersjön, ni stoppade arbetet med restaurering av våra vatten och ni slaktade delar av Stockholm Vattens verksamhet, som nu har halverats.

Ni avstod, som jag sade, medvetet från planerat långsiktigt underhåll för att i stället rycka ut när det behövdes. Ni skröt med det. Det ledde till att vi nu har fler ledningsbrott än vi haft på mycket lång tid i Stockholm. Det har lett till att det labb som nu har flyttats till Linköping plötsligt sänkte alla värden med 20 procent därför att man började göra dem på ett nytt ställe med nya metoder. Det är precis det vi sade skulle hända och som ni tyckte var bland det löjligaste ni hade hört. Vad tänker ni göra åt de här problemen?

Anförande nr 144

Lars Svärd (M): När det gäller underhållsstrategin är det så att ledningsnätet i Stockholm Vatten har varierande livslängd; det är helt uppenbart. Vissa ledningar är i bra skick trots att de är oerhört gamla, och andra kan vara uttjänta redan efter 20 år. Det finns sålunda en varierande livslängd på Stockholm Vattens ledningsnät. Det kan bero på material, tidsepok när de lades ned eller omgivningen där ledningarna ligger.

Av den anledningen är det oekonomiskt med ett planmässigt underhåll. Stockholm Vattens underhållsstrategi bygger på geografiska störningslagar, det vill säga ett åtgärdsbaserat underhåll, vilket är mycket mer ekonomiskt än ett planmässigt underhåll. Med tanke på antalet störningar och den korta avbrottstid som dessa får är denna underhållsstrategi den bästa och den som allt fler vattenleverantörer ansluter sig till.

Anförande nr 145

Jari Visshe (S): Jag instämmer i väldigt mycket av din beskrivning av bolaget. Stockholm Vatten är ett välskött bolag. Jag har sällan träffat så många lojala

medarbetare som i Stockholm Vatten. En del brukar inte alltid vara så lojala, men där är de verkligen det. De brinner för vatten – kan man säga så?

Jag ser att företaget kan bredda sina intäkter genom att drifta våra grannkommuners avloppssystem. Det som oroar mig är att ni vill rationalisera genom att stycka av bitar ibland. Om vi ska försöka hitta stordriftsfördelar som är till fördel för både Stockholm Vatten och våra grannkommuner måste man känna säkerhet om att det är Stockholm Vatten som är avsändare.

Anförande nr 146

L a r s S v ä r d (M): Jag tror inte att vi har så stora olikheter, Jari. Det gäller att hitta en vidgad inkomstbas för bolaget. Låt oss se. Men precis som jag sade till dig i en tidigare replik handlar det om att vända på alla stenar, och där måste även driftsformerna ses igenom.

Anförande nr 147

K a t a r i n a L u h r (MP): Vårt vattenbolag Stockholm Vatten är faktiskt en del av skelettet eller blodomloppet i Stockholms infrastruktur. Det är ett jätteviktigt bolag. I dag dras bolaget med extremt höga sparkrav. Man har också stora investeringskrav framöver, till exempel i va-nätet. Man kommer att behöva uppgradera avloppsverket i Bromma, och det kommer att kosta jättemycket. Man kommer också att behöva minska utsläppen av metan. Vi vill i alla fall i våra klimatmål att vi ska minska metanutsläppen.

Utöver detta skriver Alliansen att Stockholm Vatten har en viktig roll i vattenvårdsarbetet för att nå miljökvalitetsnormerna 2020. Jag är lite oroad för framtiden för vattenverket. Jag skulle vilja ha ett svar om majoriteten har några tankar på hur vattenvårdsarbetet ska kunna upprätthållas med den här snäva budgeten och hur man ska utveckla detta för att kunna nå miljökvalitetsnormerna till 2021.

Anförande nr 148

L a r s S v ä r d (M): När det gäller Stockholm Vatten är dess första och främsta uppgift att bedriva sin kärnverksamhet. Det är helt uppenbart att vi ska fortsätta att bedriva vårt miljöarbete, och det är enligt den strategi vi har.

Anförande nr 149

J o n a s N i l s s o n (M): Fru ordförande! Vi kan ju prata om rätt högtflygande saker, så att säga, men det kan finnas anledning att även prata om sådant folk ser varje dag. Jag tycker själv att den trädplantering som vi ägnar oss åt är någonting man kan vara stolt över.

Det har aldrig planterats systematiskt så mycket träd som man har gjort under de senaste åren och som vi gör nu. Inom ramen för trafikkontorets budget har man tillsatt stadsträdgårdsmästare under förra mandatperioden, och det planteras träd på rätt bred front. Vem är pilträdens beskyddare nummer ett om inte borgarrådet Ulla Hamilton? För att vara systematiska, så att detta fortsätter och inte bara blir ett litet

fyrverkeri, kopplar vi trädmål till vad vi gör i övrigt. 15 000 nya lägenheter – det ska också bli 15 000 nya träd med Alliansens trädnorm. Trädplanteringarna på Hornsgatan kunde vem som helst ha beslutat om och satt i gång med under decennier, men i verkligheten är det Alliansen som genomför det.

Vad gäller cyklar tror jag att vi börjar i olika ändar. Oppositionen skjuter ut en siffra, och sedan ser man vad det räcker till eller vad man ska ha det till. Alliansen försöker börja i andra änden. Vi börjar med en inventering, och vi gör en cykelplan. När vi vet vad vi vill ha och vad som behövs i form av kapacitet räknar vi noga på vad det kostar. Sedan gör vi inte ett symboliskt cykelkonto för cykelbanor, utan vi räknar naturligtvis in cykelbanorna i plan så att det inte blir ett jippo av det hela. Det är seriös politik att bygga cykelbanor. Det kanske är därför som vi försöker sikta på en högre siffra för cykelbaneinvesteringar. Då vet vi vad vi talar om när vi har gjort en cykelinventering till att börja med, och skjuter inte ut en siffra rakt ut i luften.

Anförande nr 150

Emilia Hagberg (MP): Fru ordförande! Först vill jag kommentera det du sade om att det aldrig planterats så mycket träd i Stockholm som i dag. Då ska vi komma ihåg att det aldrig har skövats så mycket träd i Stockholm som i dag. Det har aldrig knaprats så mycket på grönområden som i dag. Att då plantera nytt är väl bara en liten del av att kompensera det.

Sedan slår du dig väldigt stort för bröstet för er cykelsatsning. I själva verket är det ni i Alliansen har gjort att år efter år prata om en cykelplan som vi ännu inte har sett röken av. Det har funnits en cykelplan, och det finns gällande cykelplaner. Men att då prata om att det ska tas fram en ny – det behövs inte. Vi cyklister vet vad bristerna är, vi vet var det är smalt och vi vet var det inte finns några cykelbanor alls. Man kan börja bygga, och sedan kan man komplettera och uppdatera en cykelplan, men inte vänta och vänta år efter år.

Anförande nr 151

Jonas Nilsson (M): Det här påminner mig om mitt första uppdrag i stadsdelsnämnden Maria–Gamla stan. Då sköt Socialdemokraterna och Miljöpartiet ut en siffra och sade: Nu ska vi satsa 14 miljoner kronor på att äldre ska få komma ut och promenera. När vi tittade på det efter mandatperiodens slut hade inte en enda krona gått till några äldre som hade velat komma ut på några promenader över huvud taget. Man skickade ut en siffra; det är effektivt retoriskt att säga det. Det hade varit bättre om man hade införlivat någon typ av promenadplan och genomfört den. Det hade varit viktigare än att skjuta ut siffran 14 miljoner som skulle läggas på promenader med pensionärer.

Det är samma sak här: Nu ska vi bygga cykelbanor. Det är där man börjar. Man börjar helt enkelt i det konkreta.

Anförande nr 152

Stellan Hamrin (V): Emilia snodde min tanke. Ni planterar träd, och ni skövlar skog. Det är faktiskt sant. Jag tycker också att det är bra att plantera träd.

Den idé som Ulla Hamilton presenterade i tv i går lät trevlig. Men ni skövlar skogar runt om i hela staden. Hur kan ni då skryta med att ni planterar träd? Antalet träd minskar fullständigt katastrofalt i staden. Tycker ni att det är bra?

Det här med cykling är intressant. Vi var tillsammans och cyklade i både Amsterdam och Paris. Jag tror att det stod klart för oss allihop att vi nu har nått det stadium där ökad cykling förutsätter minskad bilism, inte bara i en liten korsning här och där utan verkligen genom ett strategiskt beslut. Ska det bli mer cykling måste vi ha mer plats, mer fysiska ytor att cykla på nästan överallt och tvärsigenom hela staden. Eftersom staden ser ut som den gör måste det tas någonstans ifrån, och då måste det tas från bilismen. Vi måste minska antalet bilfiler.

Tänker ni verkligen göra det? Vad gör ni åt den skövlade skogen?

Anförande nr 153

J o n a s N i l s s o n (M): Jag tror att det är en naturlig utveckling att man cyklar mer och åker mer kollektivtrafik. Själv är jag med i en bilpool och cyklar året runt. Det är ett effektivt sätt att ta sig till jobbet, ett effektivt sätt att leva. I en utvecklad ekonomi behöver man inte äga en bil, utan man kan hyra. Det är väldigt svårt att hyra bil för så mycket pengar som man sparar om man inte har bil.

Man kan säga så här: För att dricka mjölk för hundra år sedan var man tvungen att äga en ko. För att köra bil i dag behöver man inte äga en. Det är på det sättet man ska jobba, att stimulera fram goda beteenden och effektiva beteenden. Det är effektivt att cykla och åka kollektivt. De gånger man behöver hyra bil eller är med i en bilpool är det effektivt. Men att gå därifrån till att ha den själsliga klådan och tycka att det är obehagligt att andra människor kör bil och försöka förbjuda folk att köra bil bara därför att man är med i en bilpool tycker jag är att gå ett steg för långt. Vi ska stimulera fram det som vi tycker är bra. Vi ska inte hota och straffa folk.

Anförande nr 154

Borgarrådet A n k e r s j ö (C): Fru ordförande! Jag tänkte kommentera det jag har hört från de tre oppositionspartierna i debatten. Till att börja till Stellan Hamrin: Jag känner inte alls igen mig i den beskrivning av Alliansens miljöpolitik som du gav i ditt inledningsanförande. Det är helt fel. Om du läser det vi skriver ser du att där står mycket av det som bland annat du men också vi i Alliansen har kommit med idéer om under året. Du skrev till exempel en jättebra motion om vatten. Vi kommer att arbeta med vattnet nästa år. Det blir ett jättebra tillfälle för dig att i stadsmiljörådet bidra med din erfarenhet och ditt kunnande på det området.

Jag håller inte heller med om att vi planerar en stad för ökad bilism. I mitt inledningsanförande sade jag tvärtom, att jag tror att vi kommer att få planera för minskad bilism i framtiden. Det är riktigt att alla städer i Europa gör det just nu, och det kommer Stockholm också att behöva göra på ett eller annat sätt.

Socialdemokraterna brukar ha en vettig syn på saker och ting, åtminstone en pragmatisk syn, men jag är väldigt besviken över att ni ansluter er till Miljöpartiets fullkomliga fantasisiffror. Jag undrar lite grann hur ni har resonerat där, om ni också

blir svaret skyldiga på vad som är konsekvensanalysen om man skulle anta de mål som Miljöpartiet slår på stora trumman för.

Till sist är det Miljöpartiet, som klämmer i med dessa siffror utan att ha någon som helst analys innan. Jag blev förskräckt av detta, att ni på en direkt fråga gång på gång inte på något sätt kan svara hur ni ska åstadkomma det ni säger. Ni har ingen analys och ingen plan.

Dessutom sprider ni direkta felaktigheter, som när borgarrådet i går sade att det i Alliansens budget står att vi ska nå det nationella målet om matavfallsinsamling på 30 procent. Det är 35 procent. Det är okunnigt. Samma sak fick vi nu höra, att stora delar av fjärrvärmesystemet drivs med kol. Det är också fullkomligt felaktigt. Den senaste siffran jag såg från Fortum när jag kollade på nätet var 13 procent.

Det är fullkomliga felaktigheter, och det ska ni inte komma undan med. Ni gör något slags cowboyanalys och säger: Alliansen säger så här, och så kör vi med lite mer. Det är fullkomligt oseriöst.

När siffran 3,0 ton togs fram var det resultatet av en noggrann analys med en avvägning av de olika effekter som det får, och det gjordes på miljöförvaltningen och andra ställen. Sedan fastslogs det, och det är det vi arbetar med mot 2015. Det är ett mycket ambitiöst mål som kommer att kräva tuffa tag, men det är också någonting som vi kan uppnå.

År 2030 ska vi vara fossilfria i Stockholm, säger ni. Hur då? frågar jag. Vi har inte sett en tillstymmelse till försök att göra det. Ska ni göra som i Köpenhamn? I Köpenhamn sade man att man skulle vara koldioxidneutral 2025, och det ska man lösa genom att köpa upp mängder med skog i Afrika. Är det detta som är er lösning?

Till sist är det matavfallsinsamlingen. Vi har arbetat metodiskt och har gjort en analys. Miljö- och hälsoskyddsnämnden bad att få en biogasstrategi på sitt möte i våras. Man har tagit fram det i en stor utredning som visade vad som är möjligt att göra. Stockholm är unikt. Vi har inte gjort det här i Stockholm förut. Det är Stockholms förutsättningar vi ska diskutera. 35 procent är ett mycket ambitiöst mål som vi kommer att uppnå.

Anförande nr 155

S t e l l a n H a m r i n (V): Apropå ökad bilism leder förbifarten till ökad bilism; det är alldeles uppenbart. Till och med Trafikverkets glädjekalkyler visar på detta. Bilismen kommer antagligen att öka mycket mer, om nu inte energikostnaderna gör att folk inte vill åka bil. Det är också en möjlighet, men då behövs förbifarten över huvud taget inte alls.

Det är bra att ni har tänkt om lite när det gäller vatten. Jag noterade det. Det är utmärkt att ni föreslår att miljöförvaltningen ska titta på en ny vattenplan, och vi kommer självklart gärna att hjälpa till med det. Det borde ha gjorts för länge sedan, och det har funnits förslag på konkreta åtgärder att vidta – och de finns fortfarande. Det kommer dessutom att kräva en massa pengar, som vi inte riktigt ser att de finns.

Att klara målet om klimatneutralitet är ett jättestort problem, som du säger, och det är självklart ingen enkel sak; vi kommer att stöta på massor med problem under resans gång. Men en sak är egen energiproduktion, som vi tycker att man ska stimulera stockholmarna till och se till att man får avsättning för i det nät som vi tyvärr nu har sålt ut och som gör att det är väldigt svårt att realisera.

Anförande nr 156

Borgarrådet A n k e r s j ö (C): Som sagt kan jag bara hänvisa till det vi skriver i budgeten, och det är att vi ska satsa på cykling. Det är en stor debatt i tidningarna om de utredningar som trafikkontoret gör, som i och för sig inte har med det här området att göra, och det kommer vi säkert att få återkomma till. Men vi ska titta på hur cyklar och bussar och även spårvagnar ska kunna ta sig fram bättre i staden framöver. Det pågår en diskussion. Stockholm går åt samma håll som alla andra städer runt om i världen och Europa. Vi diskuterar hur vi ska lösa trängselproblematiken och klimatproblematiken i framtiden.

Vi kommer att få återkomma till de här diskussionerna i miljöprogrammet, om inte förr, men det finns även tillräckligt mycket i budgeten som pekar på att inriktningen är att vi ska ha ett mer miljövänligt transportsystem i Stockholm i framtiden.

Anförande nr 157

M i k a e l M a g n u s s o n (S): Du var lite oprecis om de siffror du inte var nöjd med. Jag gissar att det var att vi har högre ambitioner än ni när det gäller att fasa ut fossilbränslena. Vi vill försöka nå det till 2030. Det är ett enormt ambitiöst mål. Det är transportsystemet som är den stora saken. Där behöver vi en tunnelbaneutbyggnad. Vi behöver satsa på elbilar och ytterligare använda upphandlingsinstrumentet. Vi anslår mer pengar till elbilssatsningen i vår budget. Vi behöver gå ytterligare längre vad gäller förnybart, och vi behöver ha en nationell politik på transportområdet som kan möjliggöra det.

Det krävs givetvis inte bara goda insatser härifrån utan också en ny regering, men fram till 2030 har vi goda chanser att få det till stånd. Och vi har en extra chans 2014.

Anförande nr 158

Borgarrådet A n k e r s j ö (C): Jag hör att du svävar på detta. År 2030 ska ni inte vara koldioxidneutrala, som Köpenhamn, utan ni ska vara fossilbränslefria i Stockholm. Det är inte seriöst. Köpenhamn har sin plan klar: De ska köpa upp massor med skog i Afrika. Hör jag dig säga samma sak, att vi ska köpa oss fria, kan jag kanske godta det du säger. Men det här att vi ska ha lite mer tunnelbana och lite fler elbilar i upphandlingen räcker inte för att få bort varenda diesel- och bensinbil på stadens gator och ta bort allt fossilbränsle. Det är oseriöst. Jag skulle gärna vilja göra detta, men det går inte. Dina väljare skulle bli galna. Konsekvenserna av detta är fruktansvärda.

Man måste göra sådana här saker på ett seriöst sätt. Först gör man en analys, sedan gör man en plan och sedan genomför man den. Man gör inte tvärtom, som ni och Miljöpartiet gör.

Anförande nr 159

J a k o p D a l u n d e (MP): Fru ordförande! Om ni är allvarliga med att minska bilismen, varför bygger ni då Förbifart Stockholm? Det finns inget enskilt projekt som kommer att kosta så mycket pengar och så kraftigt öka trafiken, inte bara på själva motorvägen utan också i hela trafiksystemet.

Trafikforskningen är ense om att ju mer vägar man bygger, desto mer ökar biltrafiken. Det enda sättet att minska biltrafiken är att höja priset på nyttjandet av resursen, med till exempel en trängselavgift, och att använda de pengarna till att bygga ut kollektivtrafiken så att människor har ett realistiskt alternativ.

När det gäller kolkraften i fjärrvärmenätet: Om 13 procent är för mycket eller för lite – det är som att fråga om glaset är halvfullt eller halvtomt. Vi tycker att 13 procent är för mycket, medan ni verkar tycka att det är helt okej. Vi vill ha ett fossilfritt Stockholm till 2030. I den här budgeten satsar vi en hel miljard för att påbörja det arbetet. Ni vill vänta två decennier till. Frågan är om er budget ens kommer att räcka till det.

Anförande nr 160

Borgarrådet A n k e r s j ö (C): Om en miljard ska gå till att upprätta en plan är det fantastiskt. Jag undrar hur många konsulter det blir. Vi ska göra en plan, utan att satsa en miljard på det, för hur vi ska nå målet till 2050. Det tycker jag är seriöst.

Det tyder på ett slags okunnighet när Miljöpartiet sprider idén att stora delar av fjärrvärmenätet drivs med kol. Så är det inte. Om det är 13 procent kan du inte säga att det är stora delar. Det får ni ta tillbaka. Fortum har däremot en seriös plan för att bli av med de resterande delarna till 2020.

Återigen: analys, plan, genomförande. Ni gör tvärtom, och det är helt oseriöst.

Anförande nr 161

M i k a e l M a g n u s s o n (S): Stockholm har kommit långt på miljöområdet, och vi behöver anstränga oss för att gå vidare. Vi behöver investera, och vi behöver sätta mål som pressar oss. Klimatområdet är ett sådant område. Vi är dessutom mitt inne i en törst på råvaror, där olja och andra råvaror stiger i pris. Rent marknadsmässigt är det en poäng att vi anstränger oss för att göra Stockholm fossilbränslefritt så snabbt som möjligt.

Det är transportsektorn som är trängande om vi ska lyckas till 2030. Men vi klarar det givetvis inte ensamma i Stockholm även om vi måste anstränga oss allt vad vi kan i alla sektorer, bland annat det jag nämnde tidigare om elbilar etcetera.

Det krävs också en nationell politik. Vi hade tidigare en regering som satsade pengar på klimatinvesteringsprogram, andra investeringsprogram, utfasning av olja i villor etcetera. Vi hade stimulanser för att se till att ta in förnybara bränslen i transportsektorn. Det händer väldigt lite från den nuvarande regeringen. Självklart kräver ett så ambitiöst mål att vi också har en ambitiös politik från regeringens sida.

Jag ser att du har begärt replik, och du kan få det. Saknar du inte den gamla regeringen när det gäller miljöpolitiken? Eller är du helt nöjd med hur de centerpartistiska miljöministrarna har klarat kampen med Finansdepartementet och Anders Borg?

Sedan vill jag bara säga någonting om cyklar. Du pratar om att det är stor oro på den här kanten. Men var ser vi din cykelsatsning i budgeten, annat än i stora ord? Det är inte de vidlyftiga orden som spelar roll, utan handling. Ta snökaoset i fjol, som var ett elände för gångtrafikanter och cyklister. Det är inte så att ni anslår mer pengar till det i år, som vi gör, för att öka framkomligheten och förbättra väg- och cykelbaneunderhåll. Nej, det händer ingenting. Ni pratar om stora satsningar, men när det kommer till konkret handling visar ni ingenting. Det är samma sak på lånecykelsidan, där ni drar benen efter er, och expansionen av lånecykelnätet går långsammare än vad det borde. Det krävs handling, inte ord.

Anförande nr 162

Borgarrådet A n k e r s j ö (C): Men det är just det: Vi har handling när ni har ord, eller snarare målår och målnivåer som ni har skjutit fram från höften. Det är inte seriöst. Vi har en budget som är fullspäckad med olika åtgärder som supportar de mål som vi har arbetat efter och som vi arbetar efter konsekvent.

Att nå 3,0 ton koldioxid per stockholmare fram till år 2015 och att ha ett fossilbränslefritt Stockholm år 2050 är det vi arbetar mot långsiktigt och på ett seriöst sätt genom att ha åtgärder i budgeten, som cykelmiljarden. Vi vill utveckla lånecykelsystemet – det står i budgeten att vi ska göra detta. Vi klarar av cykeldelen, vi klarar av biogasen och matavfallsinsamlingen nu, vi gör en vattensatsning och vi inrättar naturreservat och ger pengar till dem.

Det är de sakerna vi gör nu. Det kommer satsningar från år till år, men det här är enormt avancerade satsningar. Och de mål vi har innebär väldigt mycket ansträngning. De är satta för att innebära ansträngning. Hela världen tittar på och är imponerad av Stockholms mål och Stockholms sätt att arbeta.

Anförande nr 163

M i k a e l M a g n u s s o n (S): Okej, men varför syns inte din cykelinvestering i budgeten, där du hade kunnat visa den? Den finns i ord men inte i siffror.

Vad det handlar om är: Seeing is believing, som vi säger på skånska. När dina fina ord, som du har sagt att ni har kommit överens om bland Moderaterna, materialiserar sig i pengar och satsningar kommer Socialdemokraterna att vara en extremt samarbetsvillig partner till er. Men jag vill se de pengarna innan jag tror på dem.

Anförande nr 164

Stellan Hamrin (V): Detta med målår för energipolitiken är en intressant och viktig fråga. Anledningen till att vi inte accepterar 2050 utan väljer ett mycket svårare mål är att det internationellt och globalt sett är fullständigt orimligt att vi i västvärlden har målet 2050. Världen som helhet har målet 2050, och då måste utvecklingsländerna få en större möjlighet än vi eftersom det är vi som fram tills nu har förstört världen. Vi klarar inte målet 2050 för världen som helhet om vi själva inte ska nå dit förrän det året. Vi måste nå dit mycket tidigare.

Vi tror att vi kan göra det genom att öka den egna produktionen av energi. Med bergvärme, solceller och solpaneler i vartenda hus och varenda fastighet skulle man kunna fixa detta. Men vi har inte ett system som möjliggör det, och det måste vi alltså skapa.

Att leva miljövänligt måste vara enkelt, säger Kristdemokraterna. Det är helt riktigt. Jag håller absolut med om det. Men därför krävs det också en storskalig och välplanerad omställning av hela staden, där politikerna går i spetsen och där det sker i vår regi, för att det här ska ske på ett effektivt sätt. Vi måste också, som sagt, ha system som uppmuntrar individer att själva ställa om, och det gör man genom att göra det möjligt för oss alla att ansluta oss till existerande energisystem för det vi kan producera men inte utnyttja själva.

För att nå de här målen krävs det stopp för förbifarten runt Stockholm. Vi kan inte minska biltrafiken utan det. Det krävs en omställning till kollektivtrafik. Vi klarar inte det utan förbifartens pengar. Det krävs ett bevarande av alla grönområden, bland annat för att skapa sänkt temperatur och högre luftfuktighet under kommande år när det blir mycket varmare. Det krävs en restaurering av alla vatten så att de verkligen kan användas och inte bara kan tittas på.

Då måste det bli dyrt att köra bil i Stockholm. Det är möjligt att det fixar sig självt, men om det inte gör det måste vi hjälpa till. Det måste bli billigt och lätt att använda kollektivtrafiken. Då kan man inte höja taxan, som man gör nu. Alla grönområden måste dessutom bli tillgängliga och skötas väl eller få pengar avsatta.

Detta klarar inte högeralliansen med sin förbifart, med sin försummelse av kollektivtrafiken, genom att bygga igen gröna kilar och genom att kanske restaurera en sjö. Det är bra – låt oss fortsätta med det. Man fortsätter att i dag bygga hus med alldeles för hög energiförbrukning. Byggsektorn själv har sagt att de fixar 50 watt per kvadratmeter. Kräv det nu!

Vi tycker också att man ska bygga om Slussen så att den blir anpassad till den stigande havsytan. Det vore åtminstone ett bevis för att man förstår klimatproblemens allvar. Det gör vi nu i Djurgårdsstaden, men vi gör det inte vid Slussen. Det är otroligt märkligt att man kör med olika bedömningar och vetenskapliga sanningar här.

När man sålde Stockholm Energi avhände man sig möjligheten att fixa ett gemensamt, kollektivt och effektivt energisystem. Låt oss se till att vi återtar energitransporten, förbrukningen och produktionen i Stockholm i egen regi!

Anförande nr 165

Borgarrådet A n k e r s j ö (C): Jag kanske har läst budgeten slarvigt, men jag hittar inte riktigt var i din budget du skaffar pengarna till att köpa tillbaka Fortum. Men det kanske du kan återkomma till i din kontrareplik.

Jag måste ställa samma fråga till Vänsterpartiet som jag ställde till Miljöpartiet och Socialdemokraterna: Vad är analysen? Vad är planen och konsekvensanalysen av de mål som ni ansluter er till? Jag tycker att du ska ta fram den konsekvensanalysen, sätta dig på tunnelbanan och åka ut till dina väljare och diskutera de här konsekvenserna med dem.

Min poäng med detta är att en politik, oavsett om det är miljöpolitik eller annan politik, måste vara förankrad i stockholmarnas vardag. Jag är väldigt säker på att när du har gjort den konsekvensanalysen, om du är ärlig, kommer den inte att vara speciellt förankrad hos dina väljare.

Anförande nr 166

S t e l l a n H a m r i n (V): Jag håller med om det du sade förut, nämligen att ska man kunna arbeta effektivt måste vi ha beslut, planering, utredande och verkställighet. Problemet är att vi borde ha börjat med det här för länge sedan. Jag erkänner att vi också har en del i den skulden, men ni har haft makten de senaste fem åren och har försummat att göra det. Nu börjar det faktiskt bli kris.

Därför har inte vi i dag det planeringsunderlag som skulle behövas, men vi har avsatt pengar för att ta fram det. Det är vad vi kan göra så länge vi inte har makten. När vi väl har gjort det är vi beredda att satsa alla de resurser som behövs för att uppnå klimatmålen. Där har vi faktiskt inget val. Vi kommer självklart att förankra det här bland våra väljare, och vi kan tillräckligt mycket för att tro att det är realistiskt.

Men även om man skulle misslyckas med förankringen måste vi genomföra det, för klimatomställningen är så oerhört allvarlig att hela vårt samhälle som det ser ut i dag går under. Det måste vi fixa. Det är nu nästan alldeles för sent.

Anförande nr 167

E r i k S l o t t n e r (KD): Ordförande! Det här med förbifarten är egentligen en trafikfråga, men eftersom ni har tagit upp den flera gånger nu vill jag kommentera den.

Er modell verkar vara att man bokstavligt talat ska tränga ihjäl bilarna inne i staden för att på så sätt minska trafiken, i stället för att satsa på att göra bilarna mindre miljöfarliga. Jag är helt övertygad om att den dag förbifarten är färdig kommer vi att ha betydligt fler både biogasdrivna bilar och elbilar, eller åtminstone bilar som drar betydligt mindre bensin.

Att korka igen Stockholm, med det trafikkaos det skulle innebära, kan inte vara lösningen för miljön. Med ert sätt att resonera skulle inte vare sig Essingeleden eller Västerbron finnas i dag. De byggdes också för att utvidga Stockholm i takt med att

Stockholm växer. Med ert resonemang skulle inte vare sig Essingeleden eller Västerbron finnas. Vad skulle vi då ha för Stockholm i dag?

Jag vill påstå att det redan i dag finns oerhört kraftiga styrmedel för att inte använda bilen. Bensinpriserna är höga och skatterna är höga, och vi har trängselskatten och parkeringsavgifterna. Tänker man ekonomiskt ska man inte ha bil.

Anförande nr 168

Stellan Hamrin (V): Vi har två skäl till att vi vill stoppa förbifarten. Det ena är klimatet, och det andra är att den inte minskar trängseln. Det här framgår av Planverkets egna beskrivningar. Man löser det temporärt så att det blir lite mindre trängsel där ute. Det minskar inte ens momentant trängseln inne i staden, vilket ni ibland ger intryck av att det gör. Det minskar naturligtvis trängseln på den nya motorvägen under 10–15 år, och sedan är vi i exakt samma situation som vi är i dag. Om vi ska fullfölja den här politiken måste vi antagligen bygga ytterligare en ring, vilket man har gjort i massor med huvudstäder runt om i världen. Det känner ni säkert till. Det har ju inte löst problemen. Genom att öka framkomligheten för folk som har bilar ökar man bilismen. Vi måste sätta stopp för det.

Det innebär också en klimatpåverkan som är fullständigt oacceptabel, eftersom energiförbrukningen ökar när bilarna blir fler, även om man skulle fixa klimatutsläppen.

Där finns absolut inget val. Vi måste ta ställning i dag om vi ska satsa på bilism eller kollektivtrafik. Då vill vi använda de pengar som ska gå till förbifarten till kollektivtrafiken i stället, för den kräver en jätteutbyggnad.

Anförande nr 169

Jakob Dalunde (MP): Varför är inte Folkpartiet med i miljödebatten? Det kanske beror på att inte ens de vill bygga kärnkraftverk här i Stockholm?

Vi gröna har ett ambitiöst klimatmål om max 2 ton koldioxidekvivalenter per invånare och år fram till 2015. Det är ett ambitiöst mål, men vi har politik för att nå det. 1 miljard kronor avsätts ur koncernbolagets eget kapital för klimatinvesteringar för ett hållbart Stockholm. Av dessa medel avsätts 500 miljoner för solenergiinstallationer på stadens tak. Stockholm har stora outnyttjade takytor som skulle kunna användas för solenergiförsörjning. Det är viktigt att Stockholm utökar sin lokala produktion av förnybar energi.

Vi avsätter också 250 miljoner till en biogasanläggning som kan ta emot matavfall. Det är en nödvändig investering för att öka biogasproduktionen. Stadens avfall ska ses som en resurs, inte som ett problem. Stockholm ligger i dag långt efter det nationella målet om att omhänderta 35 procent av matavfallet. Därför måste arbetet med insamling och behandling av matavfallet för biogas intensifieras. Vi vill att matavfallsinsamlingen ska vara minst 70 procent till 2014, och för att göra det vill vi investera i den här biogasanläggningen. I Västerås, där Miljöpartiet är med och styr i dag, samlar man redan nu in 70 procent av avfallet. Vi borde klara av det i Stockholm också.

De fossila bränslena ska helt enkelt bort från stadens uppvärmningssystem. Det är helt oacceptabelt att utsläppen av luftföroreningar är så pass stora att de driver på klimatförändringarna så pass mycket. Jag undrar: Vad vill ni göra egentligen?

Anförande nr 170

F r i d a J o h a n s s o n M e t s o (FP): Ja, Jakop, jag har inte varit så sugen på att ge mig in i debatten. När jag läser era budgetförslag, som precis har påpekats ganska hårt från både moderater och centerpartister, gillar jag era mål. Men när det handlar om era extremt ambitiösa mål har ni inte varit mer konkreta än att ni talar öppet om cykelvägar och liknande. Jag känner inte något behov att från min sida upprepa de frågorna, eftersom ni har valt att inte svara på dem tidigare.

Jag kan bara hänvisa till Jonas Nilssons spännande fråga om de initiativ i miljö- och hälsoskyddsnämnden som ni har hjälpt till att stoppa upp, vilket vi har haft mycket svårt att hantera.

Jag skulle nog vara mest spänd på att höra hur ni egentligen tänker lösa problemen med transportfrågorna. När det gäller både sjötipningen, som diskuterades på förra fullmäktige, och matavfallsinsamlingen är er lösning ständigt att vi ska ha mer trafik inne i staden. Vi har redan problem med det. Vi har problem med utsläppen, och vi har problem med förtätningarna. Hur tänker ni lösa de frågorna? Jag började mitt inlägg med det, och precis som med allting annat i den här debatten valde ni att inte svara. Därmed blev det inte heller så intressant att delta i den.

Anförande nr 171

J a k o p D a l u n d e (MP): I dagsläget är det för billigt att åka bil inne i staden gentemot det resursutnyttjande det handlar om. Det behövs mer transporter av viktigare saker, som till exempel varor och råvaror som du talar om, och vissa personer måste komma fram fort. Om man skulle höja trängselavgifterna och sedan undanta miljötransporter, av till exempel biogas eller matavfall, skulle man göra det betydligt lättare att transportera dem inne i staden.

När det gäller att hantera utsläppsminskningarna har vi klimatomiljarden, som vi lägger fram, där det finns tydliga satsningar som kommer att minska utsläppen. Vi ställer också tuffa krav på nyproduktionen av bostäder, för 30 procent av klimatpåverkan i Stockholm kommer i dag från bostadssektorn. När vi ser till att nyproduktionen av bostäder blir betydligt mer energieffektiv kommer det att minska utsläppen.

Anförande nr 172

Borgarrådet A n k e r s j ö (C): Nja, nu hörde man i alla fall ett litet försök att förklara de mål ni har. Ni ska avsätta 1 miljard kronor varav 500 miljoner kronor till solenergi på stadens tak. Tror du på allvar att det löser problemet med trovärdigheten i era orealistiskt satta mål? Det gör det inte. Förutom att ni vill dra ned till 2012 fram till 2015 – det är bara några år dit – vill ni dessutom räkna på ett helt annat sätt än vad alla andra städer i hela världen gör. Ni vill räkna in konsumtion, flygresor och

sådana saker, och det innebär att det blir ännu svårare att uppnå. Att det skulle gå att nå det med 500 miljoner kronor i solceller är nästan så att man vill skratta åt det.

Du frågar vad vi ska göra. Ja, det är väl ganska känt. Vi har ett miljöprogram som har gällt sedan 2007, och det kommer ett nytt miljöprogram som kommer att gälla från och med nästa år. Det som står redan i remissversionen av det är att vi ska öka andelen cykel, öka andelen gång och öka andelen kollektivtrafik i Stockholm. Vi ska energieffektivisera väldigt ambitiöst. Allt nytt som byggs ska i princip byggas på passivhusnivå. Det är otroligt långtgående åtgärder.

Anförande nr 173

J a k o p D a l u n d e (MP): Ni säger att ni vill satsa på cykel, men ni finansierar det inte. Vi avsätter stora resurser för att möjliggöra för fler att cykla. Det gör att färre kommer att använda bil, och det kommer att minska utsläppen. Vi ställer skarpa och tuffa krav på nybyggnationen av fastigheter. I fastighetsnämnden, där jag sitter, lägger vi 100 miljoner kronor varje år på att möjliggöra energieffektivisering. Det kommer att minska utsläppen. Vi vill öka produktionen av förnybar energi, och vi avsätter riktiga resurser för att göra detta.

Vi har absolut högt uppsatta mål. Den budget som vi levererar är bara början, men vi når otroligt mycket längre än vad ni gör med era futtiga satsningar.

Anförande nr 174

K a t a r i n a L u h r (MP): Per Ankersjö använde en ganska avsevärd del av sitt inledningsanförande här i går åt att prata om Miljöpartiet. Jag tänkte därför ta någon minut för att prata lite om majoriteten.

Jag kommer nämligen osökt att tänka på delstaten New Hampshire i USA. Där har de valspråket Live free or die. Det har bland annat resulterat i att man får bära vapen och köra bil utan säkerhetsbälte. Men miljöarbetet går inte så himla bra. Senast jag kollade värmdes hälften av alla bostäder i New Hampshire med oljeeldning. Elen tar man från kärnkraft, eldning av gas och andra fossila bränslen, även om man hävdar att man har goda förutsättningar för både vattenkraft och vindkraft.

Jag är glad att Per Ankersjö i dag verkar tycka att man ska samarbeta om miljöfrågorna. Till exempel ska man förnya kontakten med Huddinge kommun för att försöka finna en lösning för att restaurera sjön Magelungen. Det är inte en tydlig lösning på Magelungens problem, men det är i alla fall ett fränsteg från att miljöproblemen ska skötas på individnivå.

Vi är alla individer. Vi i Miljöpartiet tycker också att det är viktigt att poängtera det. Men med vissa problem måste man jobba tillsammans, och miljöproblemen är ett typiskt sådant område. Vi måste tillsammans lösa problem som alla har varit med och skapat. Därför gör vi våra stora satsningar på miljö och klimat nu. Vi är rätt säkra på att priset för att lösa problemen bara kommer att stiga ju längre vi väntar.

Vår budget är fullt finansierad, och vår budget är full av konkreta exempel på var vi ska investera pengarna för att få ett snabbt resultat. Jag tycker inte att jag behöver

upprepa det Jakob och Christian redan har berättat, och miljöborgarrådet verkar ganska ointresserad av att lyssna.

Jag kan bara berätta för borgarrådet att utsläppen från kraftvärmeverket i Värtan, som vi pratade om tidigare, släpper ut en onödigt stor del koldioxid i Stockholm, trots att borgarrådet tycker att det är en liten del som är koleldning. Man släpper ut 860 000 ton koldioxid, där bara 1 000 ton inte kommer från koleldning.

Majoritetens miljöpolitik börjar mer och mer likna Per Ankersjös bambukalsonger. Den kommer långt efter alla andra och är omärkbar för den oinvigde.

Anförande nr 175

Borgarrådet A n k e r s j ö (C): Jag försöker fundera på hur man ska beteckna Miljöpartiets agerande i den här budgetdebatten. Det enda jag kommer på är något slags omvänd Bagdad Bob. Hela världen säger: Vad duktiga ni är! Vi kommer till er för att lära av vad ni gör. Ni har otroligt ambitiösa mål. Hur ska ni klara det här? Ja, vi kollar och ser i planerna. Ja, det kommer vi att klara. Det är otroligt ambitiöst. Man tar med sig det hem.

Stockholms miljöpolitik sprids över hela världen med våra goda exempel. Man tar det med sig och genomför det hemma i Portland, Paris eller var det är, alla människor vi träffar. Det är jättespännande.

Men ändå får jag höra här att vi är så himla dåliga, nästan sämst i hela världen, på miljöpolitik här i Stockholm. Det är inte trovärdigt. Det är det intryck jag får när jag träffar både stockholmare och andra.

Det ni levererar är en skattechock på 40 öre. Ni lyckas inte åstadkomma speciellt mycket mer än att hitta en massa orealistiska mål för de pengarna. Och 500 miljoner kronor till att sätta upp solceller på taken kommer inte att lösa era problem med 2,0, dessutom att man räknar på ett helt annat sätt och vi har fossilbränslefritt 2030. Det är inte trovärdigt. Du får gå hem och räkna om.

Anförande nr 176

K a t a r i n a L u h r (MP): Jag har upprepat och upprepat vad vi tänker göra. Om vi tänker på att man 1931 beslutade om tunnelbana i Stockholm: Tror du inte att ganska många tyckte att det var orealistiskt att bygga tunnelbana i Stockholm? Vi har också vägtullar. Det var orealistiskt och en dålig idé, tyckte majoriteten – inte Centerpartiet men alla andra.

Du upprepar att vi har orealistiska mål trots att andra städer i världen har visat att man kan göra det här på kort tid. Jag tycker att det är orealistiskt att du står här och försöker negligera alla deras kunskaper.

Anförande nr 177

Y v o n n e R u w a i d a (MP): Majoritetens intresse för miljödebatten här i salen verkar vara lika lågt som majoritetens miljöambitioner. Jag måste ändå ge Per

Ankersjö en eloge för att han är uppe och debatterar. Det är väl värt lite beröm. Men jag är mer tveksam till vilken ambition som finns i den majoritet som han måste företräda.

Ditt bästa retoriska grepp här är att säga att våra mål är så ambitiösa att de är överambitiösa. Det sade man också när vi ville införa trängselavgifter. Det sade man när vi pratade om att man kunde bygga energieffektiva hus. De mål som staden har i dag pratade vi om för 15 år sedan, och de är i dag verklighet, och vi har nya mål.

Grön politik gör skillnad. Grön politik ute i världen gör skillnad i majoritet.

Vad säger du, Per, om att i Oberösterreich, där 1,4 miljoner människor bor, är det majoritetens politik att man ska ha enbart förnybar energi 2030? Kan Oberösterreich så kan Stockholm.

Vad säger du om att man i Frankfurt redan 2007 införde att alla nya fastigheter ska byggas i passivhusnivå? Det gjorde man 2007, och det är majoritetspolitik i en tysk stad. Kan Frankfurt så kan Stockholm.

Vad säger du om att man i Wien byggde 244 lägenheter som inte har några parkeringsplatser? Man sparade inte bara miljö, utan man sparade också plats som kunde användas för ungdomsgårdar, träningsrum, saunor, trädgårdar, cykelreparationsaffärer. Kan Wien, Per Ankersjö, så kan Stockholm.

Våra ambitioner är genomförbara. Våra ambitioner tillhör framtiden och är nödvändiga att genomföra om vi ska bygga ett hållbart Stockholm. Det är investeringar som behövs för framtiden.

Sedan pratar du om matavfallsinsamlingen: Det är ju omöjligt. I Västerås – åk gärna dit på studiebesök! – genomförde man en ökning av matavfallsinsamlingen till 65 procent på två år. Man gjorde det genom en konsekvent och medveten politik, Per Ankersjö. Man hade viljan. Man involverade bostadsbolagen. Man involverade de privata fastighetsägarna. Man involverade studenter. Man gjorde ett jätteambitiöst arbete med att samla in matavfallet och producera biogas, och man är i dag världsledande. Kan Västerås, Per Ankersjö, så kan Stockholm.

Anförande nr 178

Borgarrådet A n k e r s j ö (C): Det var kul att du gick upp i debatten, Yvonne, för då kan vi fråga om ditt förslag om att köra godstrafik på tunnelbanan, som är en del av åtgärderna för att nå målen.

Jag trodde på trängselavgifterna, så släng inte det i ansiktet på mig. Jag tror dessutom på att bygga – det tror dessutom hela fullmäktige på – hus i Stockholm på passivhusnivå på stadens mark i framtiden. Jag tar gärna klagomål från folk som ringer och tycker att vi ställer för höga miljökrav. Jag är nästan lika galen som ni är, men jag säger att de mål vi sätter upp är ambitiösa, kommer att innebära ansträngningar och kommer att göra lite ont, men de är realistiska. Det är inte era mål.

Allt som är passivhusnivå är inräknat. Vi gör de här sakerna. Stockholm är otroligt duktigt.

När det gäller matavfallsinsamlingen är inte Västerås och Stockholm samma sak. Det finns inget Gamla stan i Västerås. Vi har Gamla stan, och vi har glesa villakvarter. Vi måste göra det här överallt. Det är ett jätteprojekt. Vi ska göra i princip det de gör Västerås. Vi ska göra det i Stockholm med 850 000 invånare. Vi måste ha en realistisk nivå.

Anförande nr 179

Y v o n n e R u w a i d a (MP): Det jag tycker gör ont är att jag lever i en stad som bidrar till att öka klimatutsläppen. För stockholmarna i dag ökar klimatutsläppen, inte minskar. Det tycker jag gör ont. Våra ambitionsnivåer är för låga i dag. Du vet att om man räknar in stockholmarnas flygresor och konsumtion ökar stockholmarna i dag sina klimatutsläpp. Där har du ett ansvar för att bidra till att det ska vara lätt att vara klimatsmart. Den politiken förs inte i dag.

Ja – det ska jag säga till dig – om vi nattetid kan använda tunnelbanan för att transportera gods och därmed spara miljö tycker jag att det är ett positivt förslag. Det finns ingen utvärdering som jag bygger detta på, utan det är helt enkelt att vi måste testa alla idéer. Då hoppas jag att du lämnar dina ointresserade majoritetskolleger och gör upp med oss i stället om ni har ett miljöintresse.

Anförande nr 180

M a r i a Ö s t b e r g S v a n e l i n d (S): Ordförande, fullmäktige! Jag vill passa på tillfället att i den här debatten lyfta frågan om all den mark staden äger utanför sina gränser. Det är mark som har stor betydelse för friluftsliv och hälsa. Vi har i debatten tidigare i dag hört att för till exempel Orienteringsförbundet är den marken viktig. Men också för miljön i Stockholm är den av betydelse. Här finns växtliv och djurliv som har betydelse för ekosystemet och stor betydelse för klimatet. Vi har små gröna lungor innanför stadens gränser, men vi har gigantiska gröna lungor utanför.

Behåll träden utanför, för miljön! Ett viktigt stöd för miljön skulle vara att stoppa den ideologiska utförsäljningen och påbörja arbetet med en grönmarksstiftelse, eftersom vi som jobbade tillsammans i den majoritet vi satt i för sex år sedan fortfarande tror att det skulle vara ett stort slag för miljön och för miljön i Stockholm.

Anförande nr 181

K a r l B e r n (FP): Maria, jag har flera gånger hört att ni protesterar mot att vi vill sälja mark som staden äger utanför stadens gränser eftersom vi inte kommer att bygga på den eller använda den på annat sätt. Då är det väl lämpligt att vi realiserar den till pengar som kan användas i stadens fortsatta arbete?

Tror du på allvar att det blir besöksförbud på de här markerna där man orienterar och promenerar? Tror du inte att stockholmarna ska få göra det? Ska de sätta upp förbudsskyltar: Stockholmare göra sig icke besvär och äga icke tillträde?

Man får orientera vem än det är som kommer att äga marken. Om Haninge kommun äger den här marken tror jag säkert inte att de kommer att förbjuda oss. Jag förstår inte varför ni har fått för er det. Det hänger inte ihop.

Anförande nr 182

M a r i a Ö s t b e r g S v a n e l i n d (S): Det handlar naturligtvis om hur man använder marken. Staden ska kunna medverka i ett arbete och bilda en grönmarksstiftelse på ett liknande sätt som vi har gjort med den gemensamma skärgårdsmarken där kommunerna i regionen tillsammans har lagt marken i Skärgårdsstiftelsen. På samma sätt skulle vi kunna göra med grönmarken, och på så sätt säkerställa att marken förvaltas och kan användas av stockholmare och att man också skyddar de områden som måste skyddas.

Anförande nr 183

E l i a s G r a n q v i s t (M): Mark som ägs utanför Stockholms gränser ska inte ägas av Stockholm. Den marken ägs nämligen bättre av andra som kan utnyttja den bättre. Stockholmare har fortfarande tillgång till den, för det finns någonting som heter allemansrätt som dessutom är grundlagsstiftad i det här landet.

Den miljöaspekt som Maria Östberg Svanelind lägger på det här kan mycket väl privata skogsägare lägga i skogsbruket också, och det gör de.

Anförande nr 184

M a r i a Ö s t b e r g S v a n e l i n d (S): Det är just det: Jag har inte alls samma förtroende för privata skogsägare och att de i sitt skogsbruk tar just det ansvar för att freda och skydda skyddsvärd mark för både biotoper, djur och vad det kan vara.

Anförande nr 185

S t e l l a n H a m r i n (V): Jag skulle bara säga att eftersom majoriteten i så liten omfattning begär ordet i den här debatten är detta min enda chans att påpeka just det, och jag hoppas att press och medier noterar detta, för det här förhållandet gör faktiskt att vi inte får någon vettig debatt i miljöfrågor i fullmäktige, och det tycker jag är väldigt synd.

I övrigt instämmer jag helt i vad Maria har sagt.

Anförande nr 186

M a r i a Ö s t b e r g S v a n e l i n d (S): Jag instämmer naturligtvis i allt som Stellan sade i sitt inlägg.

R II TRAFIK- OCH ARBETSMARKNADSROTELN

R I FINANSROTELN

Trafik- och renhållningsnämnden, Stockholms Stads Parkerings AB, Stockholms Hamn AB**Punkt 15, 29, 27)**

Anförande nr 187

Borgarrådet H a m i l t o n (M): Om man har lyssnat på debatten de senaste dagarna kan man tro att det här är ungefär tredje, fjärde eller femte gången som vi har trafikavsnittet, men nu är det faktiskt trafikavsnittet!

Stockholm ska vara Europas ledande tillväxtregion. Många vill hit. Vi växer så det knakar, och det innebär stora utmaningar, inte minst inom trafikområdet. I våras kom PwC, Price Waterhouse Cooper, med sin rapport *Cities of Opportunity*, en jämförelse mellan 26 städer runt om i världen utifrån ett tillväxt- och möjlighetsperspektiv. Jag träffade för övrigt en av författarna när jag var i New York nyligen.

Stockholm ligger bra till, på fjärde plats efter New York, Toronto och San Francisco. Vi rankas som etta inom intellektuellt kapital och innovation, hälsa, trygghet, säkerhet, demokrati och levnadsförutsättningar. Men när det kommer till transporter och infrastruktur är vi medelmåttiga. Då är vi på elfte plats, och med vårt läge har vi inte råd att vara medelmåttiga på ett område som är centralt för tillväxt och funktion.

Stockholm är en stad på öar förbundna med broar. Vi vet att framkomlighet är väsentligt för en stads funktionalitet. Därför måste vi bli mycket duktigare på att värna framkomligheten i en föränderlig stad. Det är en rejäl utmaning mot bakgrund av allt som händer i dag och även framöver på infrastrukturuområdet. Stockholm kommer att vara en byggarbetsplats under många år framåt. Samtidigt måste staden fungera och möta de förväntningar som finns hos befintliga och nya stockholmare, företagare med flera.

Därför måste vi utveckla arbetssättet så att arbetena påverkar framkomligheten så lite som möjligt, och jag är därför glad för de 25 miljoner kronor som tillförs budgeten för att korta ned genomförandetiderna i projekten. Här måste trafikkontoret jobba tillsammans med entreprenörerna och visa att vi är innovativa även på det här området. Klarar vi inte framkomligheten påverkar det stadens konkurrenskraft. Det visar PwC-rapporten, och det visar många andra internationella analyser som tar upp vad som är viktigt vid beslut om företagsetableringar, enskilda individers val av bostadsorts, jobb med mera.

En attraktiv och konkurrenskraftig stad handlar inte bara om infrastruktur och framkomlighet utan också om att staden ska vara trygg och snygg, erbjuda rekreation, grönområden, parker, event med mera. Därför måste vi vårda våra grönområden, se till att vi får fler träd i staden och ta hand om de träd som finns på ett bättre sätt. De 10 miljoner kronor som öronmärks i investeringsbudgeten är därför särskilt välkomna.

Trafikkontoret är nu mitt uppe i ett omfattande arbete med fokus på att öka framkomligheten. I dag fastnar bussar i trafiken, cykelbanorna är trånga och leveranstrafiken kommer inte fram i tid. Jag tror att de flesta stockholmare kan vittna om att det är svårt att bedöma tidsåtgången när de ska förflytta sig i staden.

Arbetet med stomlinjer och spårvagnsstrategin är därför ett exempel på framkomlighetsarbetet. Syftet är bland annat att avlasta tunnelbanan i innerstaden, men det handlar också om att öka framkomligheten på stadens gator och tillförlitligheten i kollektivtrafiken. Den nya cykelplanen som täcker hela Stockholm, där cykelmiljarden har stor betydelse för att förverkliga planen, är en annan pusselbit. Det behövs fler kollektivtrafikfält, och vi jobbar även med en parkeringsstrategi. Leveranstrafikens framkomlighet måste säkras. Kantstensparkeringarna måste ses över så att de inte hindrar framkomligheten. Ibland undrar man om det är en djärv tanke att stadens gator faktiskt ska vara till för rörlig trafik! Visst måste det finnas plats för kantstensparkeringar i staden men inte överallt. I takt med att staden växer måste också stockholmarna börja fundera på att hitta en p-plats i ett garage. Här har Stockholm Parkering och trafikkontoret ett viktigt gemensamt uppdrag att se till att det finns parkeringsplatser.

Allt det här handlar om att öka framkomligheten, att se till att kollektivtrafiken attraherar allt fler resenärer och att allt fler väljer att cykla eller gå i stället för att ta den egna bilen. Men det handlar inte bara om att bygga nytt. Vi måste också ta hand om den infrastruktur vi redan har. Därför är den reinvesteringsstrategi som trafikkontoret jobbar med ett väldigt viktigt instrument.

Ordförande, fullmäktigeledamöter! Stockholm ligger i en utkant av världen. Trots detta är vi attraktiva. Avgörande för att behålla denna position är att det är lätt att ta sig hit. Därför är Arlanda, Bromma, järnvägen och Stockholms hamnar mycket väsentliga för Stockholm. Att det råder oklarhet om hur Arlandas tillstånd ska se ut i framtiden och att det om bara några år kan vara så att antalet starter och landningar kraftigt begränsas är en fråga som verkligen oroar och lägger sordin på framtidsoptimismen. Det gäller inte bara för staden, utan det gäller näringslivet och faktiskt hela landet. Flygplatsen är ett nationellt intresse, inte bara på grund av dess funktion som hub för inrikesflyget utan också som gateway till världen. Hit kommer forskare, investerare, invandrare, turister med flera som har jättestor betydelse för utvecklingen i vår region. Därför måste Arlandas utveckling säkras inför framtiden.

Med detta, herr ordförande, vill jag yrka bifall till kommunstyrelsens förslag till budget!

Anförande nr 188

Borgarrådet W a n n g å r d (S): Ordförande, fullmäktige, åhörare! Stockholm växer, och ja, Ulla Hamilton, Stockholm växer så det knakar. När stockholmarna blir allt fler ställs det högre krav på den fysiska staden, på bilvägar, kollektivtrafik, buss och spår, gång- och cykelbanor. Det är vår skyldighet som politiker att både se infrastrukturbehoven och att se till att fixa dem. Där är vi inte i dag.

Men jag ska börja med berömmet, både till er och till oss. Det finns en stor satsning på gång som kommer att lösa en del av de flaskhalsar vi ser i biltrafiken. Detta är Förbifarten, och det är bra.

Nu kommer jag till det som är mindre bra. Vi har en regering som i sin infrastrukturplan helt enkelt har skippat tunnelbana och pendeltåg. Vi har en majoritet i landstinget som inte bara nedprioriterar det tunnelbanenät som nått sitt kapacitetstak utan som nu också lägger planerna på Spårväg Syd på hyllan. Vi har en stadshusmajoritet som inte får trafiken i staden att fungera, som står handfallna när antalet svårt skadade cyklister och gångtrafikanter ökar, som inte satsar på vägunderhåll trots att hålen i vägarna blivit ett seriöst säkerhetsproblem.

Mot det står den socialdemokratiska politiken som vill delfinansiera ett tunnelbanenät i Stockholm, som har en tydlig ambition med tunnelbanan och som vill avsätta pengar till vägunderhåll och snabbare vägarbeten. Vi socialdemokrater lägger till ytterligare 38 miljoner för ett Stockholm som fungerar, för vägunderhåll, för snöröjning och för cykelbanor. Det är inte värdigt en storstad att ha en icke-modern infrastruktur, att inte matcha den befolkningsökning som vi ser.

Vi vill satsa på att få befintliga vägar att fungera bättre men också tillsammans med våra kranskommuner och hela Stockholmsregionen satsa för att få bilvägar, kollektivtrafik, buss och spår och gång- och cykelbanor att fungera.

Bifall till den socialdemokratiska reservationen!

Anförande nr 189

E m i l i a H a g b e r g (MP): Ordförande, fullmäktige! Resandet i Stockholm ska vara effektivt och klimatsmart. Det är grunden för Miljöpartiets trafikpolitik. Vi ska ha trafiklösningar som ger små utsläpp, som minskar trängseln och ökar framkomligheten och som inte skjuter över miljöskulder på våra barn. Skillnaden mellan Miljöpartiets och Alliansens trafikpolitik är som natt och dag även om det ibland i retoriken kan låta annorlunda. Medan gång, cykel och kollektivtrafik är de självklara förstahandsvalen för Miljöpartiet låter Alliansen bilar fortsätta dominera Stockholms gator, trots att det leder till ökad trängsel. På en 3 ½ bred körbana kan 22 000 personer ta sig fram i spårvagn under en timme, 9 000 personer kan cykla men bara 2 000 tar sig fram med bil.

Medan Miljöpartiet år efter år har finansiering för en snabb utbyggnad av nya och breda cykelbanor nöjer sig Alliansen med att prata om en ny cykelplan, medan cyklisterna får vänta förgäves. Den utlovade cykelmiljarden finns inte ens i budgeten, och hur mycket vi än frågar tjänstemännen så får vi inga andra svar än att det inte finns några pengar avsatta. I själva verket är cykelmiljarden ett luftslott.

Medan Miljöpartiet vill bygga ny, modern kollektivtrafik fortsätter Alliansen krampaktigt att hålla fast vid Förbifart Stockholm. Men lyssna, Sten Nordin och Ulla Hamilton! Kollektivtrafik – om stockholmarna själva får välja! Det visar undersökning efter undersökning.

Medan Miljöpartiet föreslår en parkeringsstrategi för att minska biltrafiken har Alliansen de senaste åren haft en politik där ännu mer gatumark ska användas till parkering. Parkeringsavgifterna är ett effektivt ekonomiskt styrmedel för att minska biltrafiken, och därför vill vi höja parkeringsavgifterna med 50 procent och successivt minska antalet parkeringsplatser för att ge mer plats åt gående, cyklister, kollektivtrafik och näringslivets transporter och skapa attraktiva stadsmiljöer.

Trängselavgifterna är ett exempel som visar att grön trafikpolitik fungerar. Medan Alliansen och för den delen även Socialdemokraterna bygger motorvägar runt staden löser Miljöpartiet trafikproblemen där människor lever.

Med detta yrkar jag bifall till Miljöpartiets förslag till budget på grön trafikpolitik!

Anförande nr 190

M a r k K l a m b e r g (FP): Kommunfullmäktigeledamöter samt stockholmare som följer denna debatt! Jag kommer att tala om tre saker: Folkpartiets vision om Stockholm som en cykelstad, utbyggd kollektivtrafik och vikten av en god infrastruktur. I fråga om det känner jag särskilt att Slussenprojektet är angeläget.

En stor del av miljöarbetet som vi diskuterade i föregående debatt handlar om att underlätta för stockholmarna att transportera sig just miljövänligt. Stockholm bör bli en mer attraktiv stad för alla som cyklar och går. Gång- och cykelvägar ska vara vackra, väl belysta, väl underhållna, säkra och lättillgängliga. Vi vill binda ihop existerande gång- och cykelbanor till ett väl sammanlänkat nät. Vi vill att det ska vara möjligt att ta med cykeln på tunnelbanan och andra kollektiva färdmedel, särskilt vid lågtrafik.

Det har talats mycket om cykelmiljarden. Det innebär i dag att vi satsar en miljard på cykelbanor och stråk. Redan på novembermötet i trafiknämnden kommer vi att ta beslut om cykelbanor längs Nynäsvägen. Det är bara ett exempel på de satsningar på cykeltrafik som Alliansen genomför i Stockholm.

När det gäller kollektivtrafik och infrastruktur kan man konstatera att Stockholm är en växande stad, vilket kräver en stark och robust infrastruktur. Det handlar om mer spårbunden kollektivtrafik, bland annat spårvagn, och mer specifikt vill vi gärna någon gång i framtiden se Spårväg Syd, även om det inte finns något beslut om det i dag. Vi vill också se en tunnelbana mot Nacka. Vidare vill vi att båttrafiken på Stockholms inre vatten ökar, och då kommer nya Slussen att bli en naturlig knutpunkt.

Nya Slussen är en av de viktigaste infrastrukturutmaningarna som vi har i Stockholm. Ärendet har utretts under lång tid, och många tänkbara alternativ har diskuterats. Folkpartiet anser att det nuvarande förslaget är bra ur flera synvinklar. Stockholm och bebyggelsen kring Mälaren säkras mot framtida havsnivåhöjningar, och prognoser om att nederbörden kommer att öka möter vi med större avtappningsmöjligheter. Vi i Folkpartiet har varit framgångsrika i våra ansträngningar att värna Stockholms silhuett och vyer, och nya Slussen kommer att värna Söders dramatiska landskap och de fria vyerna över Mälaren och Saltsjön.

Genom att antalet körbanor minskar anpassar vi Slussen till dagens och framtidens minskade biltrafik, samtidigt som vattenytorna ökar.

Att bygga om Slussen är en stor utmaning, och det är på inga sätt problemfritt. Den största utmaningen som jag ser det är att vi ska klara av en fungerande kollektivtrafik under ombyggnadsperioden. Eftersom Slussen måste byggas om är detta ofrånkomligt, och den som försöker förespegla något annat riskerar att ägna sig åt billig populism.

Från Folkpartiet är beskedet tydligt: Kollektivtrafiken ska byggas ut. Såväl cyklister som flanörer ska känna sig hemma i Stockholm.

Anförande nr 191

K a j s a S t e n f e l t (V): Ordförande, stockholmare! Vi vet att en av våra stora miljöutmaningar är luftkvaliteten i staden, och vi vet också att vägtrafiken är den största källan till luftföroreningar och buller. Därför vill vi minska den privata biltrafiken i Stockholm. Vi vill införa dubbdäcksförbud i hela Stockholms innerstad, utöka trängselavgifterna även till Essingeleden och i stället satsa resurser på cykel- och kollektivtrafik.

Därför vill vi inte planera för fler gigantiska satsningar på vägnätet. Det är många fina ord i den borgerliga budgeten, men beslutet om Förbifart Stockholm är ett strategiskt tungt vägval mellan en framtid för ökad biltrafik, en gammalmodig och ineffektiv trafiklösning som lurar medborgarna att tro att det kommer att leda till minskade köer, när all forskning visar att fler och större vägar leder till mer trafik och växande köer, en motorväg som helt saknar förankring i dagens klimatdebatt – och en medveten satsning på utökad kollektivtrafik, bra cykelbanor och hållbara transporter.

Vi i Vänsterpartiet har gjort vårt val. Vi vill till exempel genomföra den nu liggande cykelplanen omgående, så vi lägger pengar för det i vår budget. Fler och fler väljer att cykla, och det ska vi uppmuntra. Fler och fler väljer också att cykla vintertid, och därför lägger vi mer resurser på förbättrat vinterunderhåll av cykelbanor. Vi vill också utöka systemet med lånecyklar så att det blir en självklar del av stockholmarnas vardag.

En annan stor miljöutmaning är stadens avfallshantering. Vi vill i vår budget sätta fokus på att minska mängden avfall och öka fokus på frågor om minskad resursanvändning, återvinning och återbruk. Därför vill vi satsa på fler återvinningscentraler i staden. De bör kombineras med centra för återbruk, eftersom återbruk är den typ av avfallshantering som ger störst miljövärde. Därför vill vi se ett system med fastighetsnära insamling för att förenkla för stockholmarna att lämna sina tidningar och förpackningar, och därför vill vi att staden kraftigt ökar insamlingen av matavfall. Avfallstaxans styrande effekt ska även fortsättningsvis stimulera till minskade avfallsmängder, ökad källsortering och därmed minskad miljöbelastning.

Vänsterpartiets förslag till budget är ett förslag för att få ett hållbart Stockholm – här och nu och även för våra barn och barnbarn. Bifall till Vänsterpartiets förslag till budget!

Anförande nr 192

J o n a s N a d d e b o (C): Ordförande, fullmäktige, åhörare! Den budget som vi föreslår inför nästa år är historisk. Aldrig någonsin tidigare har cykelfrågorna varit så högt prioriterade som just inför nästa år. Det är många med mig som allt oftare tar cykeln i staden. Morgonrusningen består inte längre bara av stillastående bilköer utan också av cykelarmador som dundrar fram längs stadens ibland undermåliga cykelbanor.

Centerpartiet och Alliansen vill att Stockholm ska ta upp kampen med andra cykelstäder som Amsterdam och Köpenhamn. För att Stockholm ska kunna bli en cykelstad på riktigt krävs stora satsningar. Vi föreslår i denna budget en cykelmiljard – en cykelmiljard som fram till 2018 kommer att finansiera de investeringar vi behöver göra för att framkomligheten med cykel ska öka. För när cyklandet ökar så explosionsartat som det gör i dag måste vi hitta smartare sätt att öka framkomligheten. Ett sätt att öka framkomligheten skulle kunna vara att ge cyklister en grön våg så att man snabbare kan ta sig fram på våra cykelbanor.

Cykelmiljarden till trots är det inte bara mer pengar som cykelsatsningarna behöver. Vi måste också ta ett samlat grepp över cykelfrågorna i staden, och därför inrättar vi en cykelstrateg som ska arbeta långsiktigt och strategiskt med att utveckla cykelinfrastrukturen i staden. Det är många delar av vår stad som måste samverka för att vi ska kunna nå framgång med våra cykelsatsningar.

Men tro det eller ej: Det räcker inte bara med cyklar för att lösa Stockholms trafikproblem. För Centerpartiet är det viktigt att tänka nytt när det gäller kollektivtrafik, och vi är glada att vi i vår budget pekar ut stadens inre vatten som en resurs. Stockholm, som vi brukar kalla för Nordens Venedig, har på tok för få gondoler. Kollektivtrafik till sjöss är ett sätt att öka kapaciteten och skapa nya resmönster.

Ordförande! Stockholm växer så det knakar, och ska vi klara av att bygga en grön miljonstad måste vi nyttja Stockholms alla resurser. Oavsett om det gäller kollektivtrafik till sjöss eller fler cykelmotorvägar behöver vi fler gröna, smarta och kreativa lösningar för att vi ska klara de infrastrukturutmaningar som vi står inför. Därför yrkar jag bifall till kommunstyrelsens förslag!

Anförande nr 193

E r i k S l o t t n e r (KD): En fungerande storstad kräver en fungerande trafik, och också Kristdemokraterna vill tala om cykelns fördelar. Att cyklandet ökar är bra för miljön. Det är bra för hälsan, det minskar trängseln och det avlastar också kollektivtrafiken. Cykelbanor och cykelfält behöver byggas ut och också bli bredare och separerade där det så är möjligt.

Alliansen satsar en miljard till 2018 på att bygga ut och förbättra Stockholms cykelvägnät. En ny cykelplan ska antas, och stadsmiljörådet har frågan högt uppe på sin agenda. Rådet var i Amsterdam och Paris tidigare i somras och fick en hel del inspiration kring hur cykeltrafiken kan utvecklas och förbättras. Cykelparkeringarna ska utökas, sopning och snöröjning på cykelbanorna ska förbättras och ett försök till grön våg för cyklister ska genomföras. Vidare ska cykelbanorna byggas ut och låncykelsystemet utvecklas. Stockholm satsar på att bli en cykelstad i världsklass.

Kristdemokraterna har länge drivit frågan om att bygga ut den spårbundna trafiken. Spårväg har större kapacitet än buss, upplevs trivsammare och har bättre framkomlighet. Spårvägen får dock inte bara vara en fråga för innerstaden. Utbyggnaden av Tvärbanan till Kista är viktig liksom byggandet av Tvärbana Syd, och det är väldigt viktigt att Stockholms stad är tydliga gentemot SL att Tvärbana Syd ska bli av. Där har vi varit tydliga i de tre berörda nämnderna.

I ett Stockholm som växer behöver trafiken flyta. En och samma person kan faktiskt använda både fötter, cykelhjul, bildäck och tunnelbaneräls på en och samma dag. Därför måste alla dessa trafikslag fungera. En kedja är inte starkare än den svagaste länken, och det gäller också trafiksystemet.

Jag vill också understryka behovet av den vattenburna trafiken. Stockholm är en stad på vatten. Att vi inte utnyttjar vattnet för att transportera oss på mer än vad vi gör i dag är för mig fullkomligt obegripligt. SL har sina turer, men vattnet skulle kunna användas mycket mer än i dag. När Slussen byggs om är det viktigt att hållplatser för båttrafiken planeras både i Saltsjön och i Mälaren.

Till sist vill jag säga att det är en framgång för Kristdemokraterna att vi under nästa år kommer att införa en applikation för smartphones där man kan anmäla nedskräpning, klotter och trasiga lampor. Att böter infördes för nedskräpning i somras är också en väldigt framgång och något som vi har drivit länge. I polisstyrelsen har Alliansen agerat för att polisen ska bli bättre på att följa upp lagen och bötfälla nedskräpare. Kristdemokraterna vill gärna driva på arbetet så att även så kallad ringa nedskräpning – fimpar, tuggummi och snuspåsar – omfattas av lagen.

Därmed vill jag yrka till kommunstyrelsen!

Anförande nr 194

Borgarrådet H a m i l t o n (M): Jag blev lite nyfiken på det Karin Wanngård sade i sitt inledningsanförande. Hon står ganska långt ned på talarlistan, så jag vill passa på att ställa en fråga till henne.

Om man lyssnar på oppositionen verkar det som om vi inte gör någonting och att alldeles för lite händer på infrastrukturområdet. Men det egentliga problemet i dag är att vi har alldeles för många projekt på gång. Vi borde egentligen göra mycket mer, för vi har en lagg som är en underlåtelsesynd för flera decennier tillbaka i tiden gällande saker och ting som borde ha varit gjorda för länge sedan. De 100 miljarder som är infrastruktur i länsplanesatsningen är en enormt stor satsning. Det räcker dock inte, men det är en tillräckligt stor utmaning för att vi verkligen ska behöva vara innovativa och kunna åstadkomma de saker som vi behöver göra för att komma i kapp.

Därför tycker jag att det är lite intressant att titta på Socialdemokraternas budget. Karin Wanngård stod här och sade att de satsar så oerhört mycket mer pengar på trafikområdet. De ska bygga cykelbanor, de ska laga alla hål i alla gator – massor med olika saker. Tittar man då på vad som skiljer oss åt i budgeten ser vi att det är 38 miljoner kronor. Vet Karin Wanngård hur mycket 38 miljoner kronor räcker till? Det kostar 38 miljoner kronor att renovera Nybrogatan från Östermalmstorg ned till

Nybroviken. Det är den fantastiska satsningen som Socialdemokraterna gör på att rusta och upprusta Stockholms hela infrastruktur. Jag är djupt imponerad!

Anförande nr 195

Borgarrådet W a n n g å r d (S): Om min uppgift var att imponera på Ulla Hamilton har jag nog missuppfattat min roll, men det tänker jag inte göra.

Vår satsning i vår budget är att peka ut en riktning dit vi vill. Vi kommer inte att kunna åtgärda alla problem som ni ställer till med under er tid vid makten på ett budgetår. Vi måste kunna få lägga fram fler budgetar och då ackumulera intäkterna så att vi kan satsa på trafiken för att få bukt med både hål i backen och gång- och cykelbanor.

Till skillnad från dig, Ulla Hamilton, räknar jag med riktiga pengar. Ni räknar på en cykelmiljard som inte finns. Det är ett annat sätt att räkna, och den matematiken tillhör en helt annan skola än den jag har gått i.

Anförande nr 196

Borgarrådet H a m i l t o n (M): Om Karin Wanngård tittar i förra årets budget hittar hon inga pengar avsatta till cykelbanor där. Trots det ska vi på nästa trafiknämnd besluta om nästan 80 miljoner kronor till cykelbanor. De pengarna finns alldeles tydligt. Det beror på hur man lägger in pengarna i budgeten. Vi hörde i går hur finansborgarrådet stod och pratade om att vi har 51 miljarder i kassan i Stockholms stadshus, så jag tror inte att pengar är problemet i det här sammanhanget.

Karin Wanngård kan lita på oss. Vi kommer att leverera den här miljarden till cykelbanorna – tro mig! Om inte jag kan hålla det kan jag med all säkerhet säga att Per Ankersjö och alla andra i Alliansen kommer att kunna hålla det, inte minst finansborgarrådet som har skrivit under på den här budgeten.

Jag tycker dock att det är intressant att Karin säger att de här 38 miljonerna ska visa riktningen. Jag undrar hur många hål i gatan de pengarna klarar av att fylla. Det är inte seriöst att påstå att man ska ha en inriktning med hjälp av 38 miljoner kronor. Det är ganska tramsigt.

Anförande nr 197

E m i l i a H a g b e r g (MP): Nu blir jag riktigt orolig. Ulla Hamilton sade: Om inte jag kan hålla löftet om cykelmiljarden och byggandet av cykelbanor så kanske Ankersjö gör det. Men det är ju Ulla Hamilton som sitter på ansvaret i trafiknämnden. Det är där cykelbanorna ska byggas, så jag hoppas verkligen att det hon som ser till att cykelbanorna byggs.

En ansvarsfull ekonomi och ett ansvarsfullt omhändertagande av resurserna handlar också om att underhålla det vi har. Det sade Ulla själv, men vad ni har gjort är att plocka bort underhållsmedel från trafiknämnden det här året – pengar som vi låtit vara kvar där. Vi lägger till underhåll för nästan 120 miljoner. Det är pengar som inte

finns hos er, och ni har dessutom skurit ned investeringsbudgeten på trafiknämnden. På det sättet värnar man inte om de resurser som finns.

Anförande nr 198

Borgarrådet H a m i l t o n (M): Jag kan inte lova att jag sitter kvar till 2018, därav den lilla flaxen med löftet.

När det gäller reinvesteringspengarna finns det en plan, och vi följer planen. Det är under en lång tidsperiod, så Emilia Hagberg kan lita på att vi kommer att jobba med reinvesteringsplanerna i den här delen också. Jag tycker att det är väldigt bra att ni lyfter upp de här frågorna och pratar om dem, för vanligtvis när man pratar om cykelbanor och sådana saker pratar ni över huvud taget inte om några reinvesteringspengar eller underhållspengar, utan då handlar det bara om att man ska satsa pengar på att bygga nytt. Men det är helt rätt – det behövs mycket för att man ska underhålla och vårda det man har, för det är en väldigt stor utmaning i en växande stad.

Anförande nr 199

Borgarrådet R u d i n (S): Därute ser vi de röda bakljusen på de hemvändande stockholmarna som är på väg ut i köer. I morse var de på väg in i köer. De fruktansvärda köer vi har sett ända sedan i augusti är orsakade av er bristfälliga planering. Ni har nämligen lyckats dra i gång ett fullständigt sammelsurium av vägarbeten samtidigt som SL har dragit i gång renoveringar av sina stora projekt som till exempel renovering av tunnelbanan. Det är ingen koordinering alls mellan de olika parlamenten. Dessutom har varje åtgärd överrumplat ert majoritetsstyre. Ni har sagt att oj, vi får försöka fixa det här i efterhand och oj, vi får försöka planera på ett bättre sätt i framtiden.

Alla dessa stockholmare och alla de företag som drabbas av er politik måste höra den här debatten och undra vad ni håller på med, för Ulla Hamilton tar över huvud taget inte upp att framkomligheten i den här staden just nu är försämrad och på väg att bli ännu sämre därför att ni planerar ännu större ingrepp i stadens trafikframkomlighet. Lite ansvar, Ulla!

Anförande nr 200

Borgarrådet H a m i l t o n (M): Var du inte här när jag inledde?

(Borgarrådet R u d i n (S): Det var ingen bra inledning. Du skulle ha pratat om hur otroligt svårt det är att ta sig fram i den här staden.)

Om vi ska prata om Söderledstunneln är det också en gammal underlåtenhetssynd. Det var ett visst borgarråd Billström som skulle ta tag i den frågan när hon satt vid makten. Men hon sköt den frågan framför sig, och därför har vi nu fått ta hand om den. Nu renoverar vi Söderledstunneln, och det är klart att det märks i trafiken när man gör de här sakerna. Men det är inte som Tomas Rudin försöker raljera om, att vi inte har någon aning om alla de andra sakerna man gör runt om i staden. Det är klart att vi vet det! Men samtidigt är det vissa saker som måste göras, och då får man planera utifrån de förutsättningarna. Vi kommer att ha det stökigt väldigt lång tid

framöver i staden, och därför är det en sådan utmaning. Det var det jag pratade om i mitt inledningsanförande.

Anförande nr 201

C h r i s t e r M e l l s t r a n d (C): Ordförande, publik och ledamöter! Det är en stolt ordförande för Stockholm Parkering som ställer sig här uppe för att prata lite om parkeringsbolaget.

Stockholm Parkering har till uppdrag att minska söktrafiken och kantstensparkeringen på Stockholms gator genom att bygga och driva miljövänliga garage. Bolaget ansvarar också för att aktivt se till att fler väljer att åka kollektivt genom ett samarbete med SL och exploateringskontoret. Där har vi faktiskt ökat beläggningen drastiskt sista tiden.

Ett gemensamt mål för hela bolagets verksamhet är att skapa bättre stadsmiljö för alla stockholmare. I budgeten för 2012 inför vi förmånlig parkering för supermiljöbilar. Den 1 december är premien på plats för alla stockholmare som har en supermiljöbil. Vi fortsätter arbetet med elladdstolpar, och genom vårt arbete skapar vi en infrastruktur med miljön i framsätet.

Ett annat parkeringspolitiskt förslag i vår budget, till synes litet men i själva verket ett stort beslut på miljöområdet, är samutnyttjande av parkeringsplatser genom parkeringsköp. Med parkeringsköp kommer bostadsbolagen att kunna välja att uppfylla parkeringsnormen genom ett avtal med parkeringsbolaget. Bolaget får då i uppgift att uppfylla normen i bostadsområdet i ett gemensamt garage för flera fastigheter. Den här modellen har många samhällsekonomiska vinster. Man får bort söktrafik från lokalgatorna. Man får samutnyttjande av p-platser vilket gör att man kan använda en plats för besöksparkering, boendeparkering och kanske infartsparkering. Samma garageplats får med andra ord högre beläggning. Genom p-köp kan vi få lägre kostnader för bostäder, för det blir billigare för bostadsbolagen att bygga om man slipper bygga dyra underjordiska garage under varje fastighet. Dessutom kan vi bygga bostäder på platser där det annars hade varit svårt. Vi får självklart möjlighet att bygga garage som används på ett effektivt sätt.

Parkeringsköp är smart miljöpolitik, bra bostadspolitik och intelligent parkeringspolitik. Jag är stolt när jag säger att jag yrkar bifall till Alliansens budget.

Anförande nr 202

M o n i k a L i n d h (S): Det är ett fantastiskt litet bolag vi finns i tillsammans i styrelsen. Det är framgångsrikt, miljösmart och klimatsmart i sitt sätt att arbeta. Framför allt är det ett nyfiket bolag, därför att vi också tittar på hur vi kan förändra och utveckla verksamheten och inte bara tänker parkeringsmätare.

Men bolaget har en del problem att brottas med, framför allt i innerstaden där vi har ett antal anläggningar med dålig beläggning, och vi måste naturligtvis titta på vad det beror på, för samtidigt som vi ovan jord har en fullkomlig mara i trafiksituationen med både parkeringssituationerna, framkomligheten och störningar så har vi parkeringshus med dålig beläggning.

Jag undrar hur Christer Mellstrand ser hur vi kan kombinera en god parkeringspolicy i innerstaden och öka beläggningarna i våra parkeringshus så att vi minskar parkeringen på gatorna.

Anförande nr 203

Christer Mellstrand (C): Det finns inte ett svar på den frågan utan många. För det första är det ett bolagsangeläget problem. Bolaget måste bli duktigare på försäljning. Som det har varit i bolaget har man arbetat med ordermottagning, och det får man inte många platser uthyrda på. Bolaget arbetar aktivt på att öka försäljningen av sina platser och betrakta det på det sättet.

För det andra höjer vi boendeparkeringen. Vi kommer förmodligen att minska kantstensparkeringen på gatorna i Stockholm. Det kommer så klart att öka trycket på våra garage, och då kommer vi att få upp beläggningen i garagen.

Jag ser därför ljus på framtiden för parkeringsbolaget och tror att vi har en nyckelroll att spela i Stockholms framtida infrastruktur över huvud taget. Där tror jag att vi tillsammans kan göra väldigt mycket. Jag tror att Monika och jag har samma syn på dessa frågor.

Anförande nr 204

Helena Bonnier (M): Ordförande, ledamöter! Det känns nästan som ett chicken race, det här, och jag är precis som Christer stolt över att stå här som representant för ett väldigt välskött bolag – Stockholms Hamnar. Det är ett bolag som nu också uppmärksammas internationellt för det sätt varpå man arbetar. Nu senast blev Stockholms Hamnar utsett av European Sea Ports Organisation till bästa hamn i mycket hård konkurrens i övriga Europa för socialt ansvarstagande och hållbar utveckling. Tidigare blev Stockholms Hamnar speciellt utvalt inom Trans European Networks för sitt arbete med effektiva och miljöanpassade transporter.

Självfallet är det inte någon slump. Stockholms Hamnar arbetar för att göra Stockholm till en levande och modern sjöstad för invånare, näringsliv och turister. Våra kajer ska i möjligaste mån vara tillgängliga för våra invånare men också rymma en hel del annat. Här är önskemålen många. Visserligen är det ca 14 kilometer kaj, men där ska rymmas platser för service, rekreation, publika verksamheter, angöringar för den rörliga trafiken, chartertrafik, kryssningstrafik och kollektivtrafik. Vi har också, vilket många har efterfrågat mer eller mindre här, uppdrag att ytterligare se över möjligheter för den sjöburna lokaltrafiken. Det ska vi naturligtvis göra i samarbete med SL. Övrigt är skutboende och båtboende som ska få plats och även fartyg med studentbostäder och kanske ytterligare någon liten gästhamn.

För att kunna ta ställning till alla de här förslagen gör vi nu en inventering av alla kajerna, och inte endast stadens kajer utan även övriga markägares, och vi kommer att föreslå en stadsövergripande kajstrategi. Oavsett vad kajerna ska användas till fortsätter vi den nödvändiga renoveringen av innerstadskajerna.

Till färje- och kryssningspassagerarna ska vi ge en service som bidrar till Stockholms starka varumärke. Färjetrafiken med sina ca 12 miljoner resenärer ger

både arbetstillfällena och inkomster till staden. Kryssningstrafiken kommer 2012 att slå nya rekord med 270 anlöp, vilket ger staden otroligt mycket klirr i kassan – närmare bestämt 5 miljarder för området.

Vi har ett stort ansvar för regionens varuförsörjning, och trots den osäkra framtiden har vi anledning att budgetera med oförändrad ingång på godstrafiken.

Stockholms Hamnar har också ett stort fastighetsbestånd, och där är jag väldigt stolt att kunna tala om att vakansgraden endast är 2,8.

Vi vidareutvecklar också miljöarbetet. Vid våra kajer investerar vi i landelanslutningar för fartygen. För oss är detta ett sätt att angripa bullerfrågorna. Ett annat är också att omhänderta grå- och svartvatten och göra övriga miljöåtgärder som till exempel att uppmåla till LNG.

Utbyggnaden av Värtahamnen står för dörren, och naturligtvis ska vi även prioritera avvecklingen av oljehamnen.

Allt detta som vi har att göra kommer vi också att kunna genomföra med den lagda budgeten. Jag yrkar bifall till den.

Anförande nr 205

Stefan Hansson (S): Vi är ganska överens om bolagets verksamheter, och vi har en hel del stort som står för dörren, både investeringsmässigt och utvecklingsmässigt. Helena Bonnier har nämnt Norvik, där vi bygger en helt ny containerterminal för att kunna klara av framtidens varuförsörjning. Vi bygger en helt ny Värtapir för att kunna greja fler fartygsanlöp och fler turister som ska spendera mer pengar i vår stad. Som du nämner är det ett passagerarrekorde på nästan 12,2 miljoner passagerare som spenderar ungefär 5 miljarder på boende, mat och nöjen.

Helena Bonnier avslutade med att tala om Loudden. Jag har en fråga kring det. Det handlar om en avveckling av framför allt oljehantering på Loudden. Det har pågått ganska länge. Där hålls nästan 1 miljon kubikmeter eldningsfarlig olja som passerar på gummihjul på gator med bostäder. Ganska nyligen var det en olycka, en katastrof, på E6:an i södra Sverige. Föreställ dig en sådan olycka här i Stockholm!

Vi grejar det inte själva. Det behövs muskler för att lösa en sådan regional fråga, och min fråga är om ni har för avsikt att verkligen ta ansvar för avvecklingen av Loudden och använda de muskler som krävs för att få till en avveckling.

Anförande nr 206

Helena Bonnier (M): Vi har definitivt musklerna, och det pågår förhandlingar. Det är faktiskt inte så enormt lätt att få någon plats att kunna ta emot den här oljan. Siktet är nu att vi ska få en hamn som tar emot och som har två bunkringsstationer. Vi ska ju komma ihåg att vi också har ett närområde här i Stockholm som behöver tillgång till oljan, och det är den strukturella lösning som vi arbetar med. Jag är helt övertygad om att vi kommer att lösa det innan avtalet går ut 2016.

Anförande nr 207

E m i l i a H a g b e r g (MP): Jag är lite nyfiken på det där med kollektivtrafik på vatten. Kollektivtrafik på vatten har en jättestor potential i Stockholm. Vi ligger långt efter till exempel en stad som Göteborg som ändå bara har ett vatten, en älv som man tar sig över. I Stockholm finns det massor av vattendrag. Båtar med möjlighet att ta med cykel skulle kunna skapa helt nya resmönster, och där har, precis som Helena Bonnier nämnde, Stockholms hamnar och kajer en nyckelroll, för det är där båtarna måste angöra.

Jag skulle vilja veta hur du jobbar konkret som ordförande för att få till de här anökningsplatserna och för att ligga på SL för att det ska kunna bli verklighet med kollektivtrafik på vatten i Stockholm.

Anförande nr 208

H e l e n a B o n n i e r (M): Vi är inget trafikbolag, utan vi har hamnar och kajer. Vad vi gör nu är en stadsövergripande inventering, och inte bara av stadens eller hamnens kajer utan även andra markägares kajer, för att se vad vi kan göra i samarbete för att tillhandahålla de platser som kollektivtrafiken kan utnyttja.

Anförande nr 209

S t e l l a n H a m r i n (V): Vi är väldigt positiva till att utveckla vårt hamnsystem, men då är det också bra att veta hur mycket havsytan kommer att stiga. Det kom en ny utredning för en kort tid sedan som sade att den stiger med närmare två meter, och det har kommit en annan utredning dessförinnan som sade ungefär samma sak. I den här utredningen har både Naturvårdsverket och SMHI deltagit, och den har godkänts av både Arktiska rådet och den svenska regeringen.

Jag undrar därför om ni i er planering tar hänsyn till resultaten från den utredningen.

Anförande nr 210

H e l e n a B o n n i e r (M): Jag har en enorm respekt för Stellans kunskaper inom det här området. Vad vi ser från Stockholm Hamnar är att vi har fått bygga om Strömkajen beroende på att vattnet sjunker. Nu höjer vi kajen.

Vi tittar också på den ombyggnad som vi hoppas kunna göra i Kapellskär, där vi alltså har kommit fram till att det är ungefär plus minus noll, men där tar vi till lite extra med höjning för att kunna motverka detta.

Anförande nr 211

M a r k K l a m b e r g (FP): Som flera har påpekat tidigare växer Stockholm varje år med 5 000 lägenheter och beräknas göra det i 20 år. Det här ställer krav på vår infrastruktur, och som Ulla Hamilton har påpekat har vi en underhållsskuld när det gäller infrastrukturen. Det här tillsammans – en växande befolkning och en underhållsskuld – gör att vi måste vidta åtgärder nu. Ibland när jag lyssnar på oppositionen låter det dock som om de vill skjuta detta framför sig och avstå från sådana satsningar och infrastrukturarbeten som vi vet är nödvändiga. Men det blir

bara svårare och svårare att genomföra det, så vi måste genomföra vissa satsningar i dag.

Jag tycker att det mest brännande är Slussen, där jag tycker att delar av oppositionen har agerat ansvarslost. Det finns en del missförstånd i Slussendebatten. Vi har haft många Slussendebatter i den här församlingen, och det kommer att bli fler, men jag vill gärna bemöta några av missförstånden som finns kring Slussen.

Det första gäller tillgängligheten, där det finns en oro. Det har påståtts att planförslaget inte innehåller några nya hissar. Den enda hissen, påstås det, som ska finnas är Katarinahissen.

Det här är fel. Efter sommarens utställning av planerna har de gjorts om så att det kommer att finnas flera stycken dygnet-runt-öppna hissar och rulltrappor på två ställen. De ska drivas i stadens regi just för att tillgängligheten ska kunna garanteras. Det här är en lösning som stadsbyggnads- och exploateringsnämndens gemensamma handikappråd har förklarat sig nöjda med.

Sedan finns det ett annat påstående om att Södermalmstorg ska höjas upp. Men det kommer det inte att göra. Höjdskillnaden mellan Gamla stan och Söder kommer att vara densamma. Den som vill ta sig på helt plan mark över gång- och cykelbroar kan göra det och sedan ta hissen upp. Det är alltså helt fel som vissa har påstått att man behöver gå en omväg via gatubron med bil- och busstrafik för att ta sig från Gamla stan och Slussen.

Ett annat påstående är att den nya Slussen inte kommer att klara av att tappa av den vattenökning som förväntas komma. Där har vi vilat på SMHI:s bedömning. De har tagit hänsyn till flera studier och flera internationella vetenskapliga sammanställningar. Det vi ska komma ihåg är att vattenhöjningen sker just nu. Det sämsta alternativet är ju att vänta. Då kommer inte översvämningen att ske om 60, 70 80 eller 100 år som vissa påstår, utan den kanske kommer att ske inom de närmaste decennierna.

Därför krävs det handling, och det krävs ansvar. Man kan inte skjuta svåra beslut framför sig, utan vi måste ta ansvar nu, för det är det Stockholms invånare har gett oss i uppdrag att göra.

Anförande nr 212

E m i l i a H a g b e r g (MP): Först blev jag lite fascinerad över att Mark Klamberg kom upp så tidigt igen, fast han var bland de första på listan, men det kanske är så att ni i Alliansen blir uppkvoterade för att ni är så få som ställer upp i debatten, och det är väl rimligt.

Jag skulle vilja kommentera det du sade i ditt första inlägg, och det gäller Spårväg Syd. Spårväg Syd är en väldigt viktig investering för både Stockholms södra delar och flera söderortskommuner. Det är något som har diskuterats länge. Det finns inga pengar avsatta, men många vittnar om att det är en viktig åtgärd.

Sedan kom SL med ett förslag med en analys som sade att det inte var samhällsekonomiskt acceptabelt, men du, Mark Klamberg, säger ändå att ni värnar om detta. Du säger: Vi vill ha den, men vi vet inte när. Hur går det ihop?

Anförande nr 213

M a r k K l a m b e r g (FP): Det är glädjande att vi kan tillgodose ert önskemål om debattpartners i den här debatten.

När det gäller Spårväg Syd fick vi en skrivelse från förvaltningen. Från Alliansen lade vi fram ett särskilt yttrande där vi var mer positivt inställda till det här. Det som det hänger på från SL:s sida har varit resandeunderlaget, och där tycker vi att SL har en lite statisk syn, för när man bygger en spårväg kommer också resandeunderlaget att öka genom att fler bosätter sig längs spårvägen.

Min förhoppning är därför att vi genom samtal med SL kan få dem att byta syn och bli mer positiva till Spårväg Syd.

Anförande nr 214

Borgarrådet R u d i n (S): Slussen på en minut – det är inte dåligt! Det är modigt av Mark att ta upp den diskussionen, men det är inte de oklarheter som du pekar på nu som Slussen står och faller med.

När det gäller tillgängligheten vill jag hävda att två hissar på en anläggning med 500 meters bredd är för lite, särskilt när det gäller plus 13 meter i det nya förslaget mellan brofästet och Skeppsbron, vilket kommer att leda till att det blir otillgängligare än vad som krävs enligt den lagstiftning som handlar om vad som är tillgängligt i dag, anno 2011.

Sedan är det så här att det som är kanske allvarligast just nu och som inte har debatterats i den här salen är genomförandet. Var 20:e sekund passerar en buss på Slussen. 300 000 passagerare rör sig fram och tillbaka på Slussen en normal dag. Ni har tänkt stänga av den här platsen i åtta års tid för att påbörja grundläggningsarbetena, och därefter ska byggnation göras ovanpå det. Ni ska omdirigera all denna trafik som går genom Stockholms hjärta, men ni har fortfarande inte svar på hur det ska gå till. Jag är livrädd för vad det är för hål ni gräver upp vid Slussen och vad det kommer att få för konsekvenser för Stockholms näringsliv.

Anförande nr 215

M a r k K l a m b e r g (FP): När det gäller tillgänglighet har tjänstemännen på trafikkontoret gjort en bedömning av lagstiftningen. De gör en bedömning att detta är tillgängligt. Vad som är ännu viktigare: Vi kan inte jämföra med något slags abstrakt ideal, som du verkar göra. Vi måste också jämföra med hur det ser ut i dag. Och den nya Slussen kommer att vara avsevärt bättre ur tillgänglighetssynvinkel än den är i dagens situation.

Jag tog upp genomförandet i mitt inledningsanförande. Det kommer att vara sju tuffa år, men det kommer inte att vara så att hela anläggningen stängs ned. Vad jag har

förstått kommer det att vara *ett* helvetiskt år, och det får vi hantera. Men vi kan inte komma förbi att Slussen måste göras om. Vi måste också vara vaksamma på att det finns en risk för att delar av konstruktionen kollapsar. Vad är ert alternativ då? Förr eller senare måste vi ta tag i arbetet. Ni vill bara skjuta problemet framför er. Det är inte seriöst.

Anförande nr 216

Stellan Hamrin (V): Vad har jag emot Slussen? Det är att kommersiella verksamheter kräver alldeles för många hus och att utsikten därmed försämrats. Vi vill ha färre hus än man har nu. Det blir alldeles för brant. Dagen Slussen har en fördel, nämligen svängarna som tar upp brantheten. Detta problem har man inte löst. Bussarna måste köra runt hela Gamla stan när de ska vända. Vi har ett bussgarage som egentligen inte behövs.

Det är lite olyckligt att vattenfrågan har blivit så vetenskapligt belastad på något sätt. Men det är fullständigt orimligt, anser vi, att man inte utgår från den senaste internationella rapport som finns. Den säger att havsytan stiger med 1,6 och kanske 2 meter. Jag vet att det finns äldre rapporter med lägre siffror, men så är det ju i en dynamisk värld. Verkligheten förändras hela tiden, och siffrorna stiger.

Ni måste ha koll på detta. Också SMHI står bakom den nya rapporten, trots att deras expert har lovat er att det är något annat som gäller. Det är en fullständigt ohållbar sits i en jättesatsning som Slussen att man inte accepterar de senaste internationella vetenskapliga bedömningar som dessutom den svenska regeringen accepterar.

Anförande nr 217

Mark Klamborg (FP): Jag håller inte med dig om bilden av att lutningen blir större med den nya Slussen. Tjänstemän på trafikkontoret har visat att lutningen blir lägre. Man kommer att ha vissa plan där man kan stanna upp när man går från Slussen till Söder.

Jag kan också rekommendera den utmärkta föreningen YIMBY som har bemött dessa påståenden om att lutningen blir högre. Den blir lägre jämfört med dagens situation. Det är hela tiden den man måste jämföra med. Ni talar om att avtappningen vid Slussen blir för liten. Men ni måste jämföra med hur det är i dag. Med den nya Slussen kommer avtappningen att öka. Förutsättningarna för en stabil situation där infrastrukturen och bebyggelsen skyddas kommer att öka med den nya Slussen. Ert alternativ är att inte göra någonting.

Anförande nr 218

Annikä Ödebrink (S): Ordförande, ledamöter! Flera har redan sagt det, och jag säger det också: Vi stockholmare blir bara fler och fler. Med fler stockholmare ökar också resandet – i tunnelbana, på pendeltåg, på cykelbanor och längs trottoarer och gator. Överallt rör vi oss, oftast därför att vi måste ta oss till arbete eller skola, hämta barn på dagis och av många andra skäl. Alla måste vi fram i tid om den här staden ska fungera bra.

Vår infrastruktur måste hela tiden anpassas, trimmas och byggas bättre, smartare och miljövänligare för att vi ska kunna möta det tryck på framkomlighet, punktlighet, smidighet och säkerhet som medborgarna har behov av och kräver. Stockholm ska fungera.

Förutom det går vi nu en mycket oviss konjunktur till mötes. Antalet varsel har ökat de senaste veckorna, och flera prognoser pekar på att arbetslösheten kommer att stiga de närmaste åren. I ett sådant läge är det en mycket dålig politik som den borgerliga alliansen väljer – att pruta i stället för att satsa. Vi har stora förseningar på alla större infrastrukturprojekt och ett undermåligt vägunderhåll, vilket gör att också vägarbeten drar ut på tiden och skapar enorma störningar. Detta är inget bra sätt att stimulera Stockholms näringsliv och Stockholms arbetsmarknad på.

Bifall till Socialdemokraternas budgetreservation!

Anförande nr 219

Borgarrådet H a m i l t o n (M): Jag blir lite konfunderad och undrar om du har någon information som inte jag har. Du säger att det är stora förseningar på infrastrukturarbetena. Det vore intressant att höra vad det är för någonting eftersom jag har hört att det snarare går snabbare än vad det borde göra på vissa håll. Norra länken är ett sådant exempel. Citybanan håller tidsplanen, även om det var en incident i förra veckan. Det vore intressant att veta vad det är som är försenat.

Anförande nr 220

A n n i k a Ö d e b r i n k (S): Det är information som jag har fått, bara.

Anförande nr 221

A n n M a r i E n g e l (V): Ordförande och kära fullmäktige! Detta handlar om Stockholms framtid. Men historieskrivning är också lite intressant – eller hur, Moderaterna? Det finns ett ord, trängselskatt, som förekommer *en* gång i er budget, och då handlar det om att den ska utvärderas. Det lät lite annorlunda här i salen åren 2002–2006. Vi som var med då minns er outtröttliga kampanj som ni drev vid varje fullmäktigemöte. Det fanns ingen ände på förskräckelsen. Handlarna skulle lägga ned, företagen skulle flytta och barnfamiljerna skulle bryta ihop i vardagspusslet. Det fanns inte en torghandlare i förorten eller en sjuksköterska på väg till jobbet som inte fick figurera i era skräckvisioner. Ni lät som domedagsprofeterna som sade att jorden skulle gå under 11-11-11. Världen gick inte under då. Det kommer den nog att göra, men lite långsammare.

Inte heller gick Stockholm under när ni tvingades av folket att permanenta trängselavgifterna, även om ni sedan har brutit löftet att följa omröstningen och lagt intäkterna på motorleder. Man kan också ta fram inställningen till cyklar, där vi har sett en helomvändning – om än bara i ord än så länge. Men vi välkomnar att ni inte längre bekämpar till exempel låncyklar, som också var ett av era hatobjekt då.

När vi nu sätter upp målet om en innerstad fri från privatbilar och börjar med några ganska blygsamma åtgärder får vi höra samma hån och samma undergångsprofetior:

Det skulle inte Stockholm klara av! Men andra städer har börjat med det. Det vore roligt om ni inte kom sist, som det kan bli om ni vänder för sent.

Det finns många ord i er budget om att Stockholm ska locka fler besökare och bli mer attraktivt. En viktig sak är att det är framkomligt och att man har en trivsamt stadsmiljö. Stockholm har nog världens högsta taxor för kollektivtrafik just nu, och sedan kan man i alla fall inte komma fram. En bilfri innerstad med nolntaxa i kollektivtrafiken, till exempel, skulle vara någonting att skryta med för besökare. Det som besökare, och stockholmare också för den delen, uppskattar skapas inte med alla era pr-konsulter, evenemangsstrategier och flygresor i världsklass. Det är i stället en stad som har en vacker stadsmiljö, som bevarar de kulturhistoriska värdena och som har ren luft, ett folkliv, småhandel, ett båtliv och allt sådant som förhindras av dagens biltrafik.

Anslut er till oss innan det är för sent, och rösta för en bilfri innerstad!

Anförande nr 222

Erik Slottnér (KD): Jag har inget emot gågator. Det är trevligt med gågator, och jag skulle gärna se att vi skapade några fler sådana. Men hur ni ska skapa trygga, attraktiva gågator som är fyllda av folkliv i hela innerstaden – det undrar jag.

Gågator kan ju också bli väldigt otrygga. Jag ser framför mig Sveavägen helt tom på bilar, Fleminggatan helt tom på bilar och S:t Eriksgatan helt tom på bilar. Hur skulle det kunna bli trygga gator om de inte samtidigt fylls med mycket annat? Ett sådant underlag finns inte i Stockholms innerstad att vi kan fylla alla dessa breda, stora gator med ett sådant liv att de upplevs som trygga. Risken är att detta blir spökgator som upplevs som väldigt otrygga och snarare blir himmelriket för kriminella människor.

Anförande nr 223

Ann Mari Engell (V): Av alla underliga motargument var det här bland det konstigaste jag har hört. Jag trodde inte att det var bilar som skapade trygghet, utan människor. Det ska inte vara helt tomt på gatorna. Det kommer att gå bussar, nyttotrafik och utryckningsfordon där. Där kommer att gå taxi och polisbilar. Men det kommer inte att vara helt igenkorkat av privatbilar.

I min värld är det människor, handel och möten som skapar trivsel och inte gator som är fullproppade med bilar och med tomma trottoarer därför att folk inte tycker att det är trevligt att gå ut. Jag tycker att du kan göra några studiebesök. Det finns många andra städer i världen där man har påbörjat resan mot en stad fylld av folk, och inte full med privatbilar. Då ska du få se att det inte är några spökgator.

Anförande nr 224

Mats Lindqvist (MP): Fru ordförande, alla åhörare och övriga fullmäktigeledamöter! Med fru ordförandes goda minne tänkte jag nu gå över till att prata om lite snuskigare saker, det vill säga avfall och sådant.

Vi i Miljöpartiet har en ambitiös politik när det gäller just källsortering och att ta hand om avfall. Vi menar att avfallet inte ska ses som just avfall, utan mer som en resurs. Vi vill också gärna se att det blir oerhört mycket lättare att källsortera i Stockholm. Det ska både vara närmare till att kunna göra rätt och en avfallstaxa som ska vara mycket mer gynnsam för den som vill källsortera och göra saker och ting. Detta har vi tjuvat om i flera år. Jag ska erkänna att det långsamt har blivit lite bättre. Det har absolut inte stått still; det säger jag inte. Men vi har haft en mycket högre ambition än så hittills.

Jag vill också ta upp frågan om återvinningsstationerna, som vi för länge sedan i denna sal var överens om var ett provisorium i väntan på att fastighetsnära källsortering successivt skulle kunna införas i olika fastigheter eller på annat sätt. Vad jag kan se ser det fortfarande likadant ut. Det är ungefär samma källsorteringsstationer ute på stan. Det är bra att de är tillgängliga, men jag kan se andra kommuner som har löst detta på mer intressanta och bättre sätt.

Vi har frågan om nedläggningen av Vanadisbergets återvinningscentral som nu gör att hela innerstaden står utan återvinningscentral. Vi vill gärna veta vad ni tänker göra åt det här. Detta är väl inget bra förhållande för alla som bor i innerstaden? De behöver också göra sig av med avfall som kanske är lite grövre. Det kanske finns olika lösningar på detta, men vi vill gärna att de kommer fram mer.

Det märkligaste är emellertid matavfallet. Där kan man säga att Stockholm rimligtvis är Sveriges största producent av matavfall, som alltså är en resurs för biogas. Jag såg i er alliansbudget att ni tänker börja ta tag i frågan lite grann och börja titta lite på områden där man kan börja samla in matavfall. Men det finns många kommuner som har kommit oerhört mycket längre. Jag tänker till exempel på Västerås, Södertälje och flera andra städer. Det har också varit i största politiska enighet. Det har inte varit några motsättningar i deras fullmäktige om detta. De har förstås haft debatter, men alltså inga motsättningar när det gäller att man måste åstadkomma någonting.

När ska vi åstadkomma något ordentligt av det här så att vi tar ett stort heltag? Det skulle jag gärna vilja veta.

Anförande nr 225

Borgarrådet Hamilton (M): Fru ordförande! Jag vill bara påminna om att det bor ungefär lika många människor på Södermalm som i hela Västerås. Det är lite olika storheter som vi har att göra med när vi pratar om de här sakerna. Storleken på staden och utmaningen kan spela roll när man ska åstadkomma bra lösningar.

Dessutom har vi samma problem på matavfallsinsamlingsområdet som vi har på källsorteringsområdet med stenstaden. Det är gamla fastigheter som har dåligt med utrymme, vilket gör att det är svårt att hitta bra lösningar i fastigheterna. Det är därför man har valt möjligheten med återvinningsstationer i gatuutrymmet i stället.

Jag är den första att beklaga att Vanadisberget och återvinningscentralen har hamnat i den situation vi är i nu. Jag tycker att det är sorgligt att man på grund av att den entreprenör som driver den i dag har blivit fälld av skatteskäl och därför att man har haft svart arbetskraft inte kan fortsätta driva den. Vi jobbar för fullt på trafikkontoret

med att hitta en bra lösning. Samtidigt tror jag att du också respekterar att vi inte ska göra affärer med sådana som inte följer lagen.

Anförande nr 226

M a t s L i n d q v i s t (MP): Nej, Gud förbjude – det ska vi verkligen inte göra! Men eftersom Södermalm är lika stort som Västerås kanske vi skulle kunna prova Västerås lösning på Södermalm. Det är ett förslag. Västerås har löst detta genom att utrusta alla västeråsare med gröna soppåsar och ett sorteringsverk som klarar att sortera ut dessa påsar och göra matavfall av dem. Det är bara ett litet tips. Det kanske skulle vara möjligt någonstans i Stockholm. Det behöver inte nödvändigtvis vara på Södermalm – men gärna för mig – utan någonstans där detta fungerar. Det går säkert att börja prova någonstans.

Anförande nr 227

M o n i k a L i n d h (S): Fru ordförande! Vi pratade förut om den bristande framkomligheten i Stockholm, och borgarrådet tog också upp det i sin inledning och hänvisade till olika internationella rapporter och analyser.

Jag brukar åka treans buss från Slussen. I går stod vi helt stilla precis här utanför i tolv minuter. Jag hade kunnat gå till Slussen på den tiden. Orsaken var en felparkerad bil. Så här ser situationen ut varenda dag. Det korkar igen någonstans. Folk är irriterade, och miljön blir dålig. Bilarna står och pyser och väser, och vi kommer inte fram.

Det finns tre sätt att hantera framkomlighetsbristerna. Det ena är att vara väldigt snabb, sorterad och strukturerad när man bygger sin infrastruktur. Det andra är att flytta in alla parkerade bilar i garage så att de inte står och korkar igen våra gator. Där är parkeringsbolaget en oerhört driven och duktig medarbetare. Det tredje är att inte få in trafiken i staden. Där måste vi jobba mycket mer aktivt för att utveckla infartsparkeringarna. Det finns skrivningar om detta i er budget, men jag tror att man måste lägga ännu mer kraft och aktivitet på att hålla den trafik som inte är nödvändig utanför staden. Vi ska ha bra infartsparkeringar och smarta sätt att parkera. Det ska vara lätt åtkomligt. Vi ser att det blir bra i samarbetet med SL. Vi får en hög beläggning på infartsparkeringarna när det fungerar bra.

Jag måste hoppa in i nedskräpningsdebatten också. Jag förstår att du är stolt över att polisen är skräppolis numera, Erik Slottner, även om de inte hinner göra jobbet eftersom de har så mycket annan, grov, brottslighet att hantera. Men när du nu släpper upp en liten ballong och säger att du också ville ha ringa nedskräpning som ett brott – menar du då att polisen ska stå och skräpsortera? Eller hade du tänkt outsourca delar av renhållningen till polisen? Jag förstår inte hur du på allvar kan driva någonting sådant.

Anförande nr 228

E m i l i a H a g b e r g (MP): Du pratar om att få in bilar i garage och bort från gatorna. Det tycker jag är en alldeles utmärkt ståndpunkt, och jag delar den fullt ut.

I ditt förra inlägg sade du dessutom att ni i Stockholm Parkering har många garage som är halvtomma. Det visar att det finns ganska många parkeringsplatser som inte används. Ett av de viktigaste och bästa sätten att styra in bilar i parkeringsgarage är att se till att avgifterna på gatuparkeringen är högre så att det blir ett rimligare val att parkera i garage. Är ni beredda att ta tag i det här med den ganska parkeringsavgiften på gatorna för att verkligen styra bort bilarna därifrån?

Anförande nr 229

M o n i k a L i n d h (S): Vi lägger fram ett sådant förslag om att höja parkeringsavgiften på dessa ytor i vår budget. Det handlar inte om några stora summor, men syftet är inte att kamma hem stora pengar utan att visa att man ska styra de bilar som står parkerade överallt in mot parkeringsgarage. Det är där vi har outnyttjad kapacitet i dag. Det är inte halvtomt, men det är låg beläggning på innerstadsgaragen, i Hammarby Sjöstad och i Årstadal.

Vi ger en fingervisning om att vi är beredda att höja parkeringsavgiften. Det är inga stora summor; det blir 2 spänn i timmen på den gröna biljetten, 1:25 på den röda och 75 öre på den blå. Men det är ändå en tydlig fingervisning.

Anförande nr 230

C h r i s t e r M e l l s t r a n d (C): Nu kommer det ytterligare lite politiskt samförstånd här, och det är ju alltid trevligt! Jag tycker att infartsparkeringarna, som du tar upp, är en jätteviktig fråga. Jag vill uppmana dig och alla andra i den här församlingen att prata med sina kolleger runt om i kranskommunerna. Det är också deras uppgift att hjälpa till att lösa infartsparkeringarna. Stockholm kan inte ensamt lösa detta. Det är ett medskick jag vill göra till dig: Vi måste prata med kranskommunerna, för vi kan inte anlägga alla infartsparkeringar på Stockholms mark.

Anförande nr 231

M o n i k a L i n d h (S): Precis! Nu blir det nästan så att vi kramar varandra här. Men så är det med parkeringsbolaget; vi har en tydlig samsyn på att vi måste jobba regionalt med parkeringsfrågan. Det är alltså ingen stadsfråga. Stockholm slutar inte vid sina stadsgränser. Vi ser att infartsparkeringen i till exempel Rotebro har en fantastisk beläggning i och med att vi samarbetar med SL. Det gör det förmånligt och attraktivt att parkera där och att ta sig vidare kommunalt.

Men då behöver du också krama dina kolleger i landstinget så att kollektivtrafiken byggs ut!

Anförande nr 232

E r i k S l o t t n e r (KD): När det gäller böterna och den nya nedskräpningslagen tror jag att bara vetskapen om att det blir böter för nedskräpning gör att nedskräpningen minskar i omfattning.

Ungefär två tredjedelar av nedskräpningen består av just fimpar. Då tycker jag att det är ett stort problem att fimpar, som faktiskt är en miljöfara, inte omfattas av lagen.

Jag uppfattar att det också finns ett oerhört stort stöd för att även fimpar ska omfattas av lagen. Jag har fått mycket positiv respons på förslaget.

Under förra mandatperioden ökade antalet poliser bara i Stockholms län med 1 000 stycken. Vi har satsat mycket på att öka synligheten för polisen. Detta gör att när poliser ändå är ute och patrullerar och ser någon skräpa ned så kan de bötfälla. Det handlar inte om att vi ska ha någon särskild avdelning för detta eller att det ska vara särskilt prioriterat. Det handlar om vad polisen kan göra när man ändå patrullerar. Jag kan också tänka mig vissa punktinsatser några dagar under sommaren för att öka insatserna. Men detta är alltså ett arbete som sker när patrullering ändå sker.

Anförande nr 233

M o n i k a L i n d h (S): Jag tror att du överdriver på två sätt och är lite ute och fladdrar. Jag tror inte att vetskapen om att man blir bötfälld om man skräpar ned har fått så stort fäste. Jag tror inte att det har påverkat nedskräpningen, och jag tror att polisen har svårt att se detta som sin prioriterade uppgift när hela staden är full av grov brottslighet med betydligt allvarligare utfall än att man kastar skräp på marken.

När du säger att det ska vara ringa nedskräpning har vi helt plötsligt en ny hantering i rättsväsendet – både i domstolar och på åklagarsidan. Du inför ett helt nytt brottsbegrepp. Och detta ska vi alltså hantera i en krympande ekonomi. Jag förstår inte hur du tänker.

Anförande nr 234

S t e l l a n H a m r i n (V): Eftersom 75 procent av talarna fortfarande kommer från vänster gäller det att ta chansen till replik när man kan! Och det kan jag nu. Jag förstår att både du och Socialdemokraterna säkert vill minska antalet bilar som kör in till staden. Jag vill då bara berätta att Förbifart Stockholm kraftigt kommer att öka antalet bilar som kör in till staden.

Anförande nr 235

M o n i k a L i n d h (S): Jag förstår att det är din hållning. Vi ser behovet av Förbifarten. Det är ett prioriterat område, och det är en prioriterad infrastruktursatsning som måste göras. Sedan kan du ha andra åsikter. Jag tror inte ens att en bilfri innerstad är rimligt. Vi måste ha möjligheter att trafikera staden precis som alla andra städer i världen. Sedan ska vi göra det smart, klimatsmart och med så lite miljöpåverkan som möjligt.

Anförande nr 236

D a t e v i g M a r d i r o s s i a n L ö n n (M): Jag tänkte också prata lite renhållning. Jag är stolt över att bo i en så vacker stad som Stockholm. Jag är också stolt över att vi utgår från de förutsättningar som Stockholm har när vi sätter våra mål för renhållning och avfallshantering. Jag tycker att de är ambitiösa.

Vi har olika sätt att nå målet. Vi har sett en uppåtgående trend med insamlingen av matavfall, som är positivt. Vi vill nå det nationella målet på 35 procent. Det gör vi

genom att skapa olika incitament genom avfallstaxan. Vi vill också införa ny teknik för att man ska kunna vara ännu mer individuellt anpassad, kunna väga avfall och så vidare för att ge fler incitament. Vi jobbar på en handlingsplan för att se hur vi på flera sätt kan nå målet.

Vi har också frågan om avfallskvarnar. Det avfall som mals ned räknas inte in i procenttalet i insamlingen. Där har vi nu tagit initiativ för att se hur vi ska kunna hitta sätt att mäta. Detta tycker jag är positivt.

Nu kommer jag till den övriga renhållningen. Jag märker att det är lite splittrat i oppositionen. Sossarna tycker att vi lägger alldeles för mycket pengar på reklamkampanjer och informationsinsatser medan Miljöpartiet tycker att vi ska ha ännu mer insatser i frågan. Jag tycker bara att det är lite spännande att se. Vi ställer ut en massa papperskorgar och askkoppar runt om i staden, men vi måste också få en attitydförändring bland medborgarna så att de blir ännu duktigare på att använda papperskorgarna och askkopparna. Då måste vi också gå ut på bred front och informera på olika sätt. Vi använder oss främst av de informationskanaler vi har, som ljustavlor och så vidare. Jag tycker inte att det är helt fel att skicka ut en avfallskalender, till exempel, som vi gör för att tala om hur man kan återvinna ännu bättre.

Jag kan också konstatera att Stockholmsarna är duktiga på att återvinna. Trots att befolkningmängden har ökat har inte mängden avfall ökat. Det tycker jag är en rolig och bra trend som vi ska ta fasta på och jobba vidare med.

Anförande nr 237

K a j N o r d q u i s t (S): Ursäkta att jag kommer med en fråga som är lite speciell. Men jag får inte ordet längre, så jag passar på nu. Jag tänkte fråga om Moderaternas inställning till trafiksäkerhet. Jag hoppas att du kan svara på det. Det finns statistik som visar att fram till oktober har 14 personer, gångtrafikanter, dödat i Stockholms län i år. 92 har allvarligt skadats. Detta är en kraftig försämring mot förra året. Då var det 4 som dog och 75 som blev skadade. Det finns också en definitiv funktionshindersaspekt på detta.

Framför allt: Vad tänker ni göra åt trafiksituationen? Funktionshindersaspekten är att det skulle vara bra om man kunde komma fram till något mer modernt sätt att indikera när man kan gå över och när man inte kan gå över gatan. Vi har pipsignaler, men man skulle kunna dra i gång projekt där man utvecklar det hela så att man kan stänga ned dem nattetid respektive höja och sänka nivån på dem utifrån det trafikbuller som finns. Vad har Moderaterna för ambitioner i dessa frågor? Kan sådana som jag få röra oss fritt på gatorna eller ska vi vara livrädda?

Anförande nr 238

D a t e v i g M a r d i r o s s i a n L ö n n (M): Jag vet inte riktigt om det här var en replik på rätt ämne. Jag var uppe och pratade om renhållningsfrågan. Jag säger pass på denna fråga för jag tycker att detta var lite utanför det jag pratade om.

Anförande nr 239

M a t s L i n d q v i s t (MP): Hej! Jag tänkte fråga dig hur vi internt inom Stockholms stad kan vidareutveckla avfallsfrågorna. I dag kan man säga att trafikkontoret besitter den största kunskapen om avfallsfrågorna. Men om andra förvaltningar kommer och behöver hjälp från trafikkontoret uppmanas de att söka sig någon annanstans. Trafikkontoret kan inte hjälpa till med det, för man har inte resurser till det.

Ni har tidigare på miljöförvaltningen inrättat ett energicentrum som ska hjälpa alla förvaltningar och bolag att komma vidare i energifrågor. Skulle du tycka att det vore en bra idé att även ha ett avfallscentrum inom trafikkontoret som kunde stödja övriga förvaltningar och bolag i att komma vidare med avfallsproblematiken?

Anförande nr 240

D a t e v i g M a r d i r o s s i a n L ö n n (M): Jag tror säkert att trafikkontoret hjälper till så gott de kan när de får frågor om vad stadsdelarna eller andra nämnder kan göra för att förbättra avfallsfrågan. De som vill, till exempel fastighetsägare som vill installera avfallskvarnar eller annat, får också hjälp från kontoret med den kompetens de har där.

Anförande nr 241

S t e l l a n H a m r i n (V): Jag har tre kommentarer som gärna någon annan av er får svara på om du inte kan, för det är inget du har nämnt specifikt.

Ett problem med renhållningen i staden är uppenbart för alla som går där, nämligen att det är en himla massa skräp utanför snabbmatsrestaurangerna som liksom sprider sig i cirklar tiotals meter efter tiotals meter. Man måste kunna ålägga dem ett särskilt ansvar att ta hand om skräpet också längre bort än utanför deras port, tycker jag. Det kan ni gott fundera över.

När man bygger om nu har jag noterat att det inte finns några övergångsmarkeringar för gångtrafikanter på cykelvägar. Är det en förberedelse för den nya gröna vägen för cyklar som gör att de skulle komma före gångtrafikanterna? Det vore intressant att få veta det. Eller är det bara en lapsus?

Det finns ett bekymmer med avfallskvarnarna, har jag fått reda på nu, och det är alldeles sant. En del av gasen försvinner nämligen på vägen. Jag tycker att staden borde göra en analys av vad det innebär för effektiviteten hos avfallskvarnar, som jag annars tycker är en ganska god idé.

Anförande nr 242

D a t e v i g M a r d i r o s s i a n L ö n n (M): Fru ordförande! Jag håller med dig om att det är tråkigt att det blir skräpigt runt snabbmatsrestauranger och annat där det konsumeras en hel del saker som gör att det blir mycket skräp, Stellan. Det pågår en dialog med dem, och de måste ta sitt ansvar. Det tycker jag också är självklart. Det är klart att vi kan jobba ännu mer med detta, men jag vet alltså att det förs samtal.

Vad gäller avfallskvarnarna finns det initiativ till att titta på vad som är det mest effektiva sättet att ta hand om matavfallet. Det är påbörjat, och vi ska se hur vi på bästa sätt kan ta hand om det.

Anförande nr 243

S t e f a n H a n s s o n (S): Ett anförande är lite mer än en replik på en minut. Det gick lite fort senast.

Jag vill återvända till Stockholms Hamnar en liten sväng. Som jag sade tidigare är det en ganska friktionsfri fråga där vi egentligen har likalydande uppfattningar om bolaget och dess verksamheter. Vi har nämnt detta tidigare. Det handlar om utvecklingen av Norvik, Värtapiren och Kapellskär som stora investeringar och utvecklingsområden.

Det är några saker som jag skulle vilja komma tillbaka till. Det handlar om Loudden igen, för att ha lite mer utveckling kring det hela. Som jag sade magasineras nästan 1 miljon kubikmeter brandfarlig olja och petroleumprodukter i cisternerna. Det fraktas från Loudden i tankbil genom vår innerstad, där folk bor. Om ni minns skedde det en olycka för ett par månader sedan vid E 6:an strax utanför Borås. Det var en tankbilsolycka med en ganska kraftig brand. Det blev en kollision och därmed en jättebrand och en jättekraftig rökutveckling. Tänk om det hade skett på Valhallavägen, där folk bor och rör på sig! Jag tycker inte att det är rimligt att husera de här oljorna så pass nära en innerstad och framför allt inte att transportera dem genom staden. Det borde till en ny lokalisering av oljehantering.

Jag tror inte att man kan greja avvecklingen av Loudden på egen hand, och jag tror att bolaget självt har sagt det också. Det är en alltför stor regional fråga. Man klarar inte av att göra det själv. När jag frågade tidigare om vi hade musklerna och viljan att göra det här har svaret varit att det är så.

Vi hade bolagsstyrelse i tisdags, och då fick vi ett litet löfte om att det ska genomföras ett seminarium med andra berörda parter så att det blir fart igen på frågan om Loudden. Det låter bra. Men jag skulle inte vilja hamna i ett läge där vi tvingar bort Loudden. Det finns en utsatt tidsram som man har skjutit på vid ganska många tillfällen tidigare. När vi bygger Norra Djurgårdsstaden kan detta tvingas bort till en ny placering utan någon regional överenskommelse. Nu finns trådar att dra i, och det är bra. Vi får inte släppa dem, utan vi måste dra i dem tillsammans med andra i regionen.

Det andra jag vill ta upp är kollektivtrafik, som har varit på mångas läppar under den senaste tiden. Dagens situation med trafiken är ganska ohållbar. Enstaka incidenter skapar kraftig oreda i hela trafiken, vare sig det är ett löv, en minusgrad eller en punktering på en Fiat Punto.

Staden är byggd på öar, och det är rimligt att också nyttja vattnet för kollektivtrafik. Till sist handlar det om kajerna i innerstaden. Även om man bör vara en containerkramare för att trivas i Stockholms hamnar måste man kunna acceptera att kajerna också är till för människor och för vår rekreation. Som har nämnts pågår en kajstrategi för att effektivisera och se hur kajerna kan nyttjas och användas. Men det

måste också finnas en vilja att anlägga såväl marinor för fritidsbåtar som andra anordningar där man som besökare kan vistas.

Anförande nr 244

H e l e n a B o n n i e r (M): Fru ordförande! Jag tycker att det är trevligt, Stefan, att stå här tillsammans med dig och egentligen tycka precis samma saker. Vi har ett gemensamt ansvar. Vi sitter i styrelsen för Stockholms Hamnar. Du vet mycket väl att arbete pågår när det gäller Loudden. Det är ingen lätt fråga med denna enorma kvantitet som det handlar om. Man kan inte bara tro att någon annan kommun frivilligt tar hand om detta hur som helst. Vi äger inte heller hela frågan. Det är också operatörerna som har ansvar för hur detta ska gå till. Vi får inte heller glömma i sammanhanget att Stockholm är ett område som behöver ha en viss kvantitet självt. Vi förbrukar själva av det här.

När det gäller kollektivtrafiken har vi den strategi som vi ska gå igenom. Vi ska titta på vad det finns för möjligheter. I samarbete med de operatörer som finns, SL och andra, ska vi tillsammans åstadkomma en bättre kollektivtrafik på sjön.

Jag tycker nog att vi totalt sett är ganska eniga, och vi har ett uppdrag tillsammans.

Anförande nr 245

S t e f a n H a n s s o n (S): Jag går inte upp och håller anföranden för att vi inte är överens, utan jag gör det mest för att betona vikten av att ha Loudden på ett sätt som gör att det är rimligt och hållbart för framtiden. Där är vi överens. Det gäller bara att vi tar det på allvar och inte skjuter det framåt i tiden som vi har gjort så många gånger tidigare.

Anförande nr 246

S t e l l a n H a m r i n (V): Fru ordförande! För att stoppa utsläppen av växthusgaser krävs, som vi har sagt, en omställning av hela vår trafikpolitik. Vi i västvärlden, i Sverige och i Stockholm måste ta täten i detta arbete och visa solidaritet globalt, både tekniskt och praktiskt.

Jag var på Naturskyddsföreningens klimatmöte häromdagen, som var himla intressant. Nordeas nyblivne fondchef och JM:s byggchef förklarade med en mun att det som nu behövs är politiker som styr med hela handen, skärpta skatter och ett tydligt politiskt regelverk för att stoppa fossila bränslen. I Tyskland kan vi se hur hela näringslivet står bakom både avvecklingen av kärnkraften och en omläggning av hela trafikpolitiken. Det skulle vi behöva i Sverige och i Stockholm också.

Klimatfrågan är vår tids ödesfråga. Inget tyder på att prognoserna pekar fel den här gången, som de gjorde med världssvälten en gång. Under 2010 fortsatte utsläppen av klimatgaser att öka både i världen och nu även i Sverige, vilket de inte gjorde året innan dess. Havsytan fortsätter att stiga i en allt snabbare takt trots majoritetens förnekande. Förnekandet gäller i alla fall vid Slussen, där folket tydligen ska drabbas av det som invånarna i den nya Djurgårdsstaden ska slippa.

Åt allt detta gör man mycket lite. För varje år blir skulden allt större för att nå målet om nollutsläpp. Denna skuld skjuter vi upp till våra barn, och någon annan måste ta den. Vi tycker fortfarande är fullständigt orimligt att satsa 65 miljarder inklusive räntor på en Förbifart som kommer att öka arbetsresorna med bil, öka utsläppen av klimatgaser och öka utsläppen av giftiga ämnen och partiklar. Inte ens med Trafikverkets politiskt styrda glädjekalkyler klarar man lågt ställda krav på luftkvalitet i och utanför tunnlarna.

Bara för att driva de helt otillräckliga fläktarna i tunnlarna krävs 14 megawatt eller sju stora vindkraftverk i full drift. Ni vet väl att man bygger tunnlar för att skydda värdefull miljö på Lovön och på andra ställen medan man i Skärholmen och Akalla-Hjulsta bygger lager av monstruösa rondeller inne i naturreservat?

Man satsar 7 miljarder på ett Slussenprojekt som bara kommer att gynna en fortsatt bilism. Ju mer bilåkande vi har, desto mer stiger havet. Den båttrafik som ni nu äntligen vill ha kommer med tiden att fastna i bilvägen ovanpå Slussen om man inte gör någonting.

Vi i Vänsterpartiet tar de här frågorna på allvar, och vi är beredda att satsa de resurser som behövs. Vi klarar klimatproblemen genom att bland annat stoppa Förbifarten och skapa en bilfri innerstad. Vi skapar en hållbar lösning på Slussenprojektet genom att ta fram ett nytt förslag med respekt för havsytans stigning och med respekt för all kritik som har kommit in mot utseendet på det hela. Vi tar ansvar för detta, och därför är vi beredda att öka skatten vilket framgår av vår budgetproposition.

Stöd till Vänsterpartiets förslag i de här avseendena!

Anförande nr 247

E r i k S l o t t n e r (KD): Fru ordförande! Jag blir lite irriterad över det här. Det är som ett mantra hela tiden: Ni bygger Slussen för bilarna! Ni säkrar framkomligheten för bilarna! Det är bilarna som står i centrum för nya Slussen!

Den nuvarande Slussen byggdes för att klara av 100 000 bilar per dag. Den nya Slussen har 30 000 bilar. Det är en väldig skillnad. Bron minskar från tolv till åtta filer. Mängden konstruktion som bron är byggd av minskar med hälften. Vi bygger nya cykelbanor. Det blir betydligt trivsammare och säkrare att både cykla och gå vid Slussen. Det här är en satsning på cyklister och fotgängare. Vi gör också en bro som möjliggör för spårbunden trafik över Slussen. Men vi säkrar naturligtvis också framkomligheten för bilarna för att det ska vara möjligt att röra sig med bil också i Stockholm. Vi ska inte skapa långa köer upp på Folkungagatan, Katarinavägen eller Hornsgatan. Det är en helhet vi ser, och den tycker jag att vi har lyckats bra med.

Anförande nr 248

S t e l l a n H a m r i n (V): Antalet bilfiler i dag är lika stort som det ni planerar. Men vi är medvetna om att just denna fråga kan vi fixa, för det går naturligtvis att göra om bilfilerna till något mycket trevligare, nämligen områden som man kan gå på, åka cykel på och annat. Om det är det ni vill så ställer vi gärna upp och hjälper

till med det. Men den nya Slussen löser inte de andra problemen. Det är en otrolig felsatsning att bygga den nu.

Det har nämnts i debatten, och det är alldeles sant, att vi behöver en ny Slussen kvickt eftersom vi måste öka utflödet av vatten från Mälaren. Därför är det verkligen beklagligt att det förslag som nu finns inte kan användas på ett bra sätt. Därför behövs en ny planering. Det tar säkert två tre år, men det innebär att vi kanske också skulle kunna lägga tunnelbanan under vatten så att vi slipper den ovanpå Riddarfjärden som vi har i dag. Det vore en stor fördel.

Detta innebär som nackdel att under två eller tre år under tio år framåt finns risken att det sker en översvämning som annars inte hade skett. Men det handlar bara om två tre år för en planeringsfas för 100 år, och det måste vi ta.

Anförande nr 249

Borgarrådet R u d i n (S): Stockholm förändras och vi med den. Men vi har också ett ansvar för vad som kommer att hända sedan. I frågan om Slussen, som har varit uppe här flera gånger i debatten, måste vi ändå ta tag i huvudfrågan: Är det lämpligt att köra ned åtta filer motorväg rätt ned på Skeppsbron i det allra sköraste av vår medeltida miljö – Gamla stan? Skulle någon komma på idén att dra ned en motorled rätt in i Venedig?

Om vi ska göra om den stora trafikkarusell som Slussen är i dag och göra det på ett förnuftigt sätt bör man i första hand se till platsens karaktär och fundera över hur man kan göra platsen bättre. Det som nu har kommit ända fram hit är ett mischmasch av kompromisser som enklast bevisas av att om ni tittar på det vinnande förslaget, som Foster och Berg lämnade in, och det som nu ska behandlas i kommunfullmäktige är det två helt olika produkter. Den här produkten har hittills kostat 370 miljoner kronor i fakturor som har gått över Engelska kanalen till externa parter som har ritat på ett projekt där man inte har tagit hänsyn till de kvaliteter som denna plats har sedan urminnes tider.

Det är Stockholms hjärta vi talar om, och här ska vi köra ned framtidens Österled rätt ned på Skeppsbron och tvinga framtidens bilister att stängas med turister i en av världens vackraste miljöer – Gamla stan. Därtill kommer alla de fakta och argument som har framförts av kritiker i det hittills mest uppmärksammade samråd som har skett i en detaljplan i Stockholms historia. Det är det mest kritiserade förslaget av dem som har lagts fram hittills. De sakliga invändningar som har gjorts om tillgänglighet, om ekonomi, om miljö och om vad som händer med platsens karaktär har helt avvisats av olika typer av argument som man under hand har lagt till för att det ska passa förslaget så att det kan genomföras.

Den galleria man pressar in i den här miljön, som lyfter hela Södermalmstorg upp till samma nivå som motorleden, kommer att landa på någonstans mellan 17 000 och 35 000 kvadratmeter. 35 000 är det som har anvisats, men 17 000 är det som har ritats in nu. Hela denna galleria kommer också att utöva en enorm press på de företagare som i dag idkar handel i Gamla stan, på Hornsgatan, på Götgatan och runt omkring. Varför ska vi gräva ned människor, turister och utsikt i en miljö där en motorled ersätter en av Stockholms vackraste platser? Att göra detta våld på Nordens

Venedig är att skada den turism som vi så väl behöver och att skada Stockholm för mycket lång tid framöver.

Anförande nr 250

Borgarrådet H a m i l t o n (M): Jag tror inte att det är så många stockholmare som håller med dig om att Slussen i dag är en av Stockholms vackraste platser.

Det vi gör här är att försöka ordna en funktionalitet kring en sönderfallande trafikapparat. Det som jag tycker är lite lustigt är att Socialdemokraterna har varit med på detta nästan hela vägen fram. Sedan vet jag inte vad som hände, men plötsligt har ni fått för er att detta är det mest förfärliga som över huvud taget kan inträffa.

Vi behöver denna infrastruktur så innerligt väl. Du står här och pratar om att det ska bli en motorväg rakt igenom staden när du så väl vet att vi minskar antalet filer från dagens tolv till åtta. Det innebär att vi kommer att förbättra cykelinfrastrukturen och gånginfrastrukturen och framför allt säkra kollektivtrafikens framkomlighet. Jag tycker faktiskt att det är att, med förlov sagt, lura folk.

Anförande nr 251

Borgarrådet R u d i n (S): De tolv filer som finns där i dag disponeras av 30 000 bilister som passerar platsen. Det förslag som nu är framritat är ritat för att också klara 30 000 bilister. Det som gjorde att Slussen fick överkapacitet så att det blev färre bilister på platsen var att Södra länken öppnade och avlastade platsen.

Jag menar att man måste ta ett större grepp om platsen och avlasta den ytterligare. För att uppnå ett Gamla stan som är värdigt den plats och den skönhet det har borde vi försöka få bort bilisterna därifrån och inte dra ned dem till Skeppsbron. Det kan man göra till exempel genom att bygga ut tunnelbanan till Nacka, som alla nu är överens om. Man kan titta på alternativet att skapa en östlig länk. Man kan göra olika saker för att avlasta platsen.

Men att dra fram åtta filer motorled på en elva meter hög bro som ska starta vid Räntmästartrappan och gå hela vägen upp till Katarinahissen, höja hela däckets på Södermalmstorg och stoppa in en galleria på denna plats är fullständigt vansinne – i synnerhet när Stockholms skattebetalare ska stå för notan.

Anförande nr 252

M a r k K l a m b e r g (FP): Slussen är en svår plats att bygga någonting på. Det är olika intressen – bilister, fotgängare, vattengenomströmning och så vidare. Man måste därför göra kompromisser. Vi har efter samråd justerat förslaget och skapat vyer. Det är vad du kallar mischmasch. Jag kallar det demokrati.

Den nuvarande Slussen är ett monument över bilismen. Den har en kapacitet för 100 000. Med den nya Slussen blir det en kapacitet för 30 000. Antalet filer minskar från tolv till åtta, så talet om en motorväg är helt fel.

Du målar upp en bild av att det finns en stor folklig opinion mot detta. Det är inte sant. Vi känner att vi har folket med oss. Demoskop har gjort en opinionsundersökning som visar att tre av fyra stockholmare är för den lösning som nu ligger på bordet. Ni måste tänka om. Ni har varken folket eller fakta med er.

Anförande nr 253

Borgarrådet R u d i n (S): Opinionsmätningarna har duggat tätt, och det har varit lite olika uppgifter i var och en av dem. Dessutom har vi haft de största utställningarna någonsin i Stockholms historia. När merparten, det vill säga 90 procent, av de inkomna svaren har varit negativa säger det någonting.

Däremot är det den demokratisyn som ni står för som skrämmer mig. Ni har tackat nej till att medverka vid samtliga debatter som ni har varit inbjudna till. En av debatterna fick ni fyra månader på er att förbereda. Det var den som var i Moderna Museet. Ingen var där och representerade er. På måndag är det en debatt på Debaser som ordnas av Slussen. Ingen av er – inte en enda – är beredd att gå dit och försvara förslaget. Jag har sagt att jag gärna tar en debatt när som helst, men ni har avböjt varenda medverkan ni har kunnat när det gäller att ta debatten med folket. Det beror på att ni är livrädda för de argument som är på väg fram nu.

Den folkliga opinion som håller på att växa just nu handlar inte så mycket om platsen som om ert sätt att sköta frågan. Ni har drivit frågan rakt fram mot en vägg, och den möter ni nu under de sista veckorna fram till beslutet.

Anförande nr 254

C h r i s t e r M e l l s t r a n d (C): Domedagsprofeten Tomas Rudin har talat. Han tror att han har hittat en valvinnarfråga i det här. Du har fel, Tomas! Du dömer ut en öppen process som har pågått i flera år som du själv har varit delaktig i. Du säger att stockholmarna är negativa till detta och att samrådsyttrandena har varit negativa. Det är inte sant, Tomas, och det vet du om.

Jag gillar inte ditt snack om att vi inte tar debatten. Vi blir inte inbjudna till debatten. Jag tog en debatt på Slussen med någon från Café Blom-gruppen eller vad fan de nu heter – ursäkta! Där blev jag utbuad av ett gäng pensionärer som stod där och uppviglade honom. Han förde fram felaktiga uppgifter om broöppningar, om än det ena, än det andra. Där stod de med barnvagn och springkläder och gapade. Det är dem du har allierat dig med, Tomas! Det är sådana som för fram falska fakta i ärendet. Skärp dig!

Anförande nr 255

Borgarrådet R u d i n (S): Stadens skönhetsråd har avvisat förslaget. Stadens handikappråd har avvisat förslaget. Stockholms konstakademi har avvisat förslaget. Sällskapet S:t Erik har avvisat förslaget. Mängder med intressenter har avvisat förslaget. Flera tusen personer har hört av sig och avvisat förslaget. Visserligen valde kontoret att redovisa dem som en inkommen protestlista i stället för att räkna dem som flera tusen, som man har stått och räknat uppe vid Slussen.

Ni har inte medverkat i debatten – vare sig i Moderna Museet eller i den debatt som blir på måndag på Debaser. Ni har inte velat komma dit. Ni är fega. Ni borde ta debatten ordentligt. Jag möter er när ni vill, och jag tar diskussionen med er precis när ni vill. Fega inte ut från den debatt som folk vill ha! Ni är riktigt fega i den här frågan.

Ni ska ta hänsyn till Stockholm och ansvar för att Stockholms historia ska kunna möta framtiden också efter det att ni har byggt en motorväg tvärs igenom Gamla stan.

Anförande nr 256

E r i k S l o t t n e r (KD): Ordförande! Det är många av oss som inte har fått inbjudan till Debaser över huvud taget.

(Borgarrådet R u d i n (S): Kom på måndag!)

Nej, det gör jag inte. Jag har annat inbokat då, så jag kommer inte på måndag.

Med samma retorik som du nu för fram, Tomas, skulle jag lika gärna kunna stå här och basunera ut att det handlar om en sexfilig motorväg. Socialdemokraterna vill ha en sexfilig motorväg. Jag skulle kunna stå här och säga: Hur kan man vilja dra en sexfilig motorled genom Skeppsbron och över Gamla stan? Hur kan man vilja göra detta i denna känsliga miljö? Då är det Socialdemokraterna jag pratar om, och det låter lika illa.

Det förslag som ställdes ut har reviderats efter vissa synpunkter som har kommit in. Tillgängligheten har förbättrats. Det har blivit en tydligare mötesplats. Exploateringen har minskat. Det är väl bra om vi lyssnar in de synpunkter som har kommit.

Den bild jag har är att många har kommit fram och frågat mig: När ska ni sätta spaden i marken? När kommer ni i gång? Kan inte den här debatten vara över? Sätt spaden i marken så att vi får den nya Slussen, för vi vill ha en ny sluss! Sätt i gång! Det är de signaler jag får.

Anförande nr 257

Borgarrådet R u d i n (S): Från det ögonblick ni sätter spaden i marken på denna plats väntar åtta år av Stockholms helvete. Vi kommer inte att komma förbi hjärtat i denna trafikpunkt med mindre än att vi ska krångla upp en buss var 20:e sekund från Söder. Vi ska dessutom kunna ta oss förbi med den biltrafik som ännu inte är avledd från platsen. Näringslivet runt om platsen kommer i princip att dö.

Men stockholmarna har ännu inte förstått vilken påfrestning detta kommer att leda till för hela staden. Den genomförandeplan som behövs för att kunna genomföra Slussen har ni ännu inte tagit fram. Ni har inte heller tittat på ekonomin i förslaget, som skenar. I går tog jag upp diskussionen om Katarinaberget, som ännu inte finns budgeterat. Vem ska betala det? Vem ska betala för omgörningen av den tunnelbanebro som ännu inte finns budgeterad? Katarinaberget är beräknat till 3,2 miljarder

utöver de 8 miljarder som vi redan har fattat beslut om i denna församling. Tunnelbanebron är beräknad till 2,3 miljarder. Vem ska stå för det här? Christer Wennerholm säger: Skicka pengarna till Stockholms stad – de betalar! Ni har skrivit ut in blanco-checkar från Stockholms skattebetalare. Jag skulle akta mig för att göra det, för ni ska ta ansvar för det här i nästa val.

Anförande nr 258

Borgarrådet H a m i l t o n (M): Jag blev bara lite nyfiken igen. Jag skulle gärna vilja höra Karin Wanngårds förslag till hur man ska lösa frågan med Slussen eftersom det låter på hennes kollega här som att man inte ska göra någonting alternativt ha en annan modell som förmodligen – så verkar det i alla fall när man lyssnar – kommer att kunna byggas utan att det märks över huvud taget och att det kommer att gå väldigt fort. Jag skulle gärna vilja ha lite mer information om vad Socialdemokraternas alternativ är för någonting i det här sammanhanget.

Anförande nr 259

Borgarrådet W a n n g å r d (S): Ordförande och Ulla! Vi har en annan idé om vad vi kan göra med Slussen. Vi tror på ett bilfritt Gamla stan. Vi tror på en trafiklösning för stockholmarna som skulle kunna gå mer österut, alltså en östlig förbifart. Vi tror på en lösning för Slussen som gör att vi gynnar gång- och cykeltrafikanter, kollektivtrafik, taxi och bussar. Vi vill inte se att vi leder in privatbilismen i vårt kulturarv Gamla stan.

Det finns också en annan brasklapp som handlar om ekonomin i projektet. Vi vill se en tydlig budget och en tydlig kostnadskalkyl, och det har vi inte fått.

Anförande nr 260

Borgarrådet H a m i l t o n (M): Då skulle jag vilja höra var ni har den andra idén om Slussen. Hur hade ni tänkt er att denna andra idé skulle utformas när det gäller att få bussarna från Gamla stan över till Söder och spårvagnen över från Gamla stan till Söder? Har ni någon idé om någon bro, kanske, eller något annat som man skulle bygga där? Och i så fall – har ni någon idé om hur lång tid det skulle kunna ta att bygga om den Slussen som finns i dag och få er nya idé på plats? Har ni kanske någon idé om hur det skulle kunna gå till utan att det märks över huvud taget?

Anförande nr 261

Borgarrådet R u d i n (S): Ja, det finns sådana idéer. Det första är att vi ska behandla de idéer som ni nu har slutit er bakom. Därefter kommer vi förhoppningsvis att se en återremiss, för vi hoppas på att den debatt vi ska ha framför oss leder till att det vore vansinne att fatta dessa beslut. Men självfallet vore det mer förnuftigt att börja med att avleda trafik bort från platsen än att fortsätta att tänka sig att man stänger av Slussen i åtta år och sedan leder in ytterligare trafik på platsen.

Ingen inbillar sig väl att de 30 000 bilar som är där i dag kommer att stanna vid 30 000 bilar. Självfallet kommer trafiken att öka när man bygger nytt i Nacka och när man bygger ut bostäder runt om. Detta måste man ha ett svar på. Därför bör man

börja med att dra fram tunnelbanan till Nacka så att det blir en avlastning av platsen. Då går det att leda av olika typer av renoveringsarbeten på platsen – inte i akt och mening att behålla den som den ser ut i dag utan i akt och mening att se till att biltrafiken kommer fram.

Sedan måste vi börja diskutera det som Stellan Hamrin har lyft fram flera gånger, nämligen vattenfrågan. Den kan vi inte ducka för. Den är nämligen ett stort problem. Det handlar inte så mycket om att Mälarens vatten inte kommer att kunna rinna ut utan att vi på sikt kommer att få se Saltsjön rinna in.

Anförande nr 262

Borgarrådet H a m i l t o n (M): Det är ingen som duckar för vattenfrågan när det gäller Slussen. En av de viktigaste anledningarna till att det är bråttom att bygga om Slussen är avbördningen av Mälaren. Där har man också tagit hänsyn till andra klimatförändringar. Det är väldigt intressant att du fortfarande står här och pratar precis som om man skulle kunna fixa någonting, och det gör också din kollega. Var ska bussarna och spårvagnarna gå någonstans? Ska de fortsätta att gå på den sönderfallande Slussen såsom den ser ut i dag eller ska ni bygga någonting nytt? Det är jättespännande med tunnelbana till Nacka, men vad har det med Slussen att göra. Det är den som faller sönder nu. Det är den som behöver en ny konstruktion. Kollektivtrafiken, cyklisterna och de gående behöver kunna passera över detta fantastiska vattensnitt, och det behöver vi ha en infrastruktur för. Men ni har ingen idé. Ni står bara och svamlar om en massa saker. Ni vill göra någonting annat, något som är vackrare och mer i harmoni med miljön. Vad handlar det om? Det handlar om funktion. Stockholmarna vill komma fram. Det är detta det handlar om.

R V ÄLDRE- OCH YTTERSTADSROTELN

**Stockholms Stads Bostadsförmedling AB, AB Svenska Bostäder,
AB Familjebostäder, AB Stockholms hem, Storstockholms brandförsvär
Punkt 24, 22, 38)**

Anförande nr 263

Borgarrådet L a r s s o n (M): Fru ordförande! I denna resa genom budgeten tar vi oss raskt från Slussen till ytterstaden. Vi bor och verkar i en fantastisk stad. Det tror jag vi alla skriver under på. Det är en stad som erbjuder olika bostadsområden och olika spännande delar med olika upplåtelseformer. Vi har en stad som sprudlar av mångfald. Det spännande är att när man frågar människor i vilken del av Stockholm man än befinner sig om de trivs visar det sig att de allra flesta trivs väldigt bra. Dock finns det nästan alltid, i vilken del av staden man än befinner sig, en väldigt stor utvecklingspotential. Det finns massor med spännande idéer på hur man kan förstärka det som redan är bra i dag. Det tänker jag tala lite om.

Våra bostadsbolag, de kommunala men också de privata, som finns i staden har kommit väldigt långt när det gäller att utveckla Stockholm. De har idéer om hur man kan utveckla staden. Jag är väldigt stolt över att de kommunala bostadsbolag vi har visar ett så stort engagemang för stadens utveckling tillsammans med de privata fastighetsägarna. Jag är också stolt över att se hur våra bostadsbolag i dag är så aktiva i sin fastighetsförvaltning att det har lett till de starkaste ekonomiska musklerna i dessa bolags historia. Det har lett till att vi också har ekonomiska muskler att ta hand om någonting och få svar på en fråga som hela Sverige ställer sig i dag, nämligen: Hur ska vi kunna hantera våra eftersatta miljonprogramsområden?

Alla miljonprogramsområden är faktiskt inte eftersatta. Alla fastigheter är inte eftersatta, men det finns fastigheter som verkligen behöver renoveras. De är inte energieffektiva. De hyresgäster som lever i dessa lägenheter vittnar om hur de blåser i lägenheterna och att det är kallt. Vi har en underhållsskuld i detta. Vi har visat hur man kan renovera alla dessa fastigheter, samtliga lägenheter, energieffektivisera samtliga fastigheter och miljöprofilera dem. Det kan vi göra genom de ekonomiska muskler som vi har fått genom en aktiv fastighetsförvaltning. Hade vi inte vågat sälja till bostadsrättsföreningar, hade vi inte släppt in fler aktörer och hade vi inte låtit flera vara med och samarbeta hade vi inte heller kunnat ta oss an det stora arbete vi har framför oss.

I dag kan vi, utöver att renovera, också bygga. Vi kan göra både och genom våra bolag. Bolagen blir därmed, tillsammans med sina motsvarigheter på den privata sidan, delaktiga i stadens utveckling på ett mycket positivt sätt. Vi har också bildat fastighetsägarföreningar tillsammans med de aktörer som finns i de olika stadsdelarna för att gemensamt ta oss an utvecklingen. Det har visat sig ge mycket goda resultat.

Jag återkommer till samarbetet, men på förekommen anledning vill jag ändå nämna lite om dialogerna. I går stod Vänsterpartiets företrädare här och sade att dialogerna handlar om att jag skulle dela ut ballonger till de boende. Det är ganska kul. Den här

företrädaren har mig veterligen inte deltagit i de här dialogerna. Det är ett parti utöver Alliansen som har deltagit, och det är Miljöpartiet. Jag tror inte att de beskriver dessa dialoger på det sätt som Vänsterpartiet gör. Faktum är att det är ett slag både mot tjänstemännen och mot alla de medborgare, de 30 000 personer, som har kommit med synpunkter under dialogerna runt om i ytterstaden. Det är ett slag mot dem att tro att de är beroende av ballongutdelning för att komma med synpunkter. De har kommit med kloka synpunkter. De är experter på sina områden, och de har kommit med idéer om hur vi kan utveckla dem. Vi suger in det i våra organisationer och försöker få det att bli verklighet. Dialogen ska fortsätta, och vi ska utveckla staden tillsammans med dem som bor och verkar i respektive område.

Jag vill avsluta med att nämna någonting om samarbete. Mycket av stadens utveckling handlar om samarbete. Det handlar om att få olika myndigheter, förvaltningar, bolag, företag, föreningar och enskilda att samarbeta mot ett gemensamt mål. Vi har minskat brottsligheten och otryggheten i alla de områden där vi har börjat arbeta på detta sätt. I Rinkeby och i Järvaområdet som helhet har vi i dag minskat brottsligheten på sommarlov och jullov med 43 procent sedan detta framgångsrika arbete inleddes. Vi har massor att berätta om ytterstadsarbetet. Jag återkommer.

Jag vill yrka bifall till kommunstyrelsens förslag till budget.

Anförande nr 264

Borgarrådet R u d i n (S): Stockholms bostadsmarknad är i gungning så till vida att vi har en situation där egentligen alla är oroade. Föräldrar är oroade för hur deras barn ska få någonstans att bo. Ungdomar är oroliga för hur de ska hitta någonstans att bo. Handelskammaren är orolig för var de som kommer hit för att arbeta ska bo. Våra bostadsbolag, som vi själva har förfoganderätten över i Stockholms kommun, är oroliga för att de inte får några markanvisningar. Hur går det här ihop?

Det är någon som uppenbarligen inte tilldelar våra bostadsbolag tillräckligt med markanvisningar för att möta behovet av att bygga bostäder. Det är intressant att läsa i den här budgeten vilken ambition den borgerliga majoriteten målar upp för den kommande perioden. Ni hade ett storstilat vallöfte 2010, och det var att 40 procent av alla nya bostäder skulle vara hyresrätter. I den här budgeten sänker ni ambitionen till att en tredjedel av all nyproduktion ska vara hyresrätter. Det gör ni samtidigt som Stockholms Handelskammare säger att hyresrättsbristen har förvärrats i Stockholm. Det är möjligt att ni vågar utmana Stockholms Handelskammare, men ni utmanar också alla de unga människor som i dag inte har ett eget kapital att sätta in i ett eget boende.

Som alla känner till har den bostadsrättsomvandling som ni har dragit i gång medverkat till att andelen allmännytta och andelen hyreslägenheter sjunker i Stockholm. 20 000 lägenheter har förts över till bostadsrätter bara sedan 2006, och därmed har det blivit en fråga om plånbokens tjocklek snarare än en fråga om behoven. Det leder till att den som har minst kapital, det vill säga ungdomarna, också har minst möjlighet att etablera sig på Stockholms överheta bostadsmarknad.

När diskussionen gick i höga vågar här i somras gick bostadsministern ut och rekommenderade studenter att flytta någon annanstans och inte söka sig till studier i Stockholm. Det har han visserligen tagit tillbaka och bett om ursäkt för, men det visar också hur man tror att människor navigerar i det här landskapet. Har man inte möjlighet att betala får man väl flytta någon annanstans. Jag vill ha ett Stockholm där våra ungdomar kan efterfråga lägenheter i sin stad och där vi planerar för att Stockholms arbetsmarknad också kan fånga upp våra ungdomar och ge dem möjlighet att arbeta här i Stockholm. Jag vill inte se att utsikterna till detta nästan är omöjliga. Ni lovade att det skulle byggas 4 100 studentlägenheter. Hittills har ni lyckats leverera 63.

Jag tycker att det är alldeles för dåligt. Vi är alltid överens över blockgränsen när vi skriver de vackra ambitionerna, men när det kommer till resultatet måste ni ta er en funderare. Det här duger inte. Det är vi många i Stockholm som anser, till exempel Handelskammaren, ungdomarna och oppositionen.

Anförande nr 265

Y v o n n e R u w a i d a (MP): Hej fullmäktige och alla stockholmare! Det är med lite blandade känslor jag står här i dag och tar den här debatten, för i morse gick min morfar bort. Min morfar, Karl-Erik Hjalmarsson, är född i Idre. När han flyttade till Linköping fick han sin första bostad via det företag där han jobbade, Nordarmatur. Det visar hur viktigt det är för företagen att arbetstagarna har en bostad. Det är det mest fundamentala för människor att ha en bostad, och det är ganska viktigt i ett välfärdssamhälle. Det är en central fråga i ett välfärdssamhälle.

Stockholms bostadsmarknad fungerar inte. Det är bara att konstatera. Vi har en jättestor brist på bostäder. Majoriteten har fokuserat på att ombilda. Sten Nordin har sagt så här: Jag tror inte att någon tycker att det är en önskvärd utveckling att alla med höga inkomster bor i innerstaden och att alla med låga bor i exempelvis Järva. Vi brinner för att skapa en stad som verkligen är blandad.

Men hur rimmar detta med att allmännyttan har minskat från 24,7 till 14,1 procent på Söder, från 14,7 till 4,1 procent på Norrmalm, från 11,8 till 3,6 procent på Östermalm och från 10,3 till 2,9 procent på Kungsholmen? De här siffrorna visar att staden borde ha en aktiv bostadspolitik och se till att det som byggs i innerstaden enbart är hyresrätter och allmännytta. Vi måste göra någonting drastiskt för att få en fungerande bostadsmarknad. Vi måste låta politiken styra.

För vem byggs det i dag? Det byggs för dem med plånböcker, det byggs för medelklassen och det byggs för familjer med två vuxna och två barn eller tre barn, för det är mest modernt i dag. Det byggs inte för äldre människor, det byggs inte för ungdomar och det byggs inte för stora familjer, som vi har allt fler av. Det byggs för en liten krets om har råd att betala. Här måste politiken gå in och ställa krav på att allmännyttan ska bygga billiga bostäder för unga. Flyttnettot i Stockholm består i dag av 10 000 personer som till stor del är mellan 20 och 29 år gamla. Det är unga människor, och det är inte bara studenter. Där gör ni några insatser i dag.

Det handlar också om en annan sak. Vi måste ställa miljökrav. Vi måste ha en klimatomställning när vi upprustar miljonprogrammen och när vi bygger nytt. Vi tar

inte det miljöansvar som vi måste ta för att få en hållbar utveckling. Vi kan också ställa sociala krav. När vi bygger nytt och när vi upprustar kan vi se till att långtidsarbetslösa som bor i den här staden får jobb. Under den förra mandatperioden tog Miljöpartiet ett initiativ som Svenska Bostäder har följt upp och gjort lite av, men vi vill göra detta i stor skala. Vi vill se till att långtidsarbetslösa anställs vid ombyggnationer, vid upprustning och vid nybyggnad.

Anförande nr 266

Björn Ljung (FP): Fru ordförande, fullmäktige och åhörare! Det är intressanta debatter de här dagarna. Det är kul när det hettar till lite. Bostäder för unga är ett exempel på Stockholms shems innovationer när det gäller att bygga bostäder. I Råcksta bygger vi 113 bostäder. Tillsammans med dem vi bygger på S:t Göransgatan, Igeldammsgatan och i Solberga innebär det att vi kommer att bygga 500 bostäder för unga i Stockholm. Stockholm är en växande storstad. Arbetsmarknaden, kulturutbudet, miljön och så vidare gör att många vill flytta hit, men de måste ha bostäder också. De tre kommunala bostadsbolagen spelar en viktig roll. Vi får markanvisningar. Det är bättre nu än vad det har varit tidigare, men det kan bli ännu bättre.

I Stockholms shem ska vi utveckla vårt byggande ännu mer. Vi ska nämligen bygga ägarlägenheter. Vi ska bygga ägarlägenheter och hyreslägenheter i samma hus. Det kommer att bli ägarlägenheter högst upp, hyreslägenheter längre ned och kommersiella lokaler i bottenvåningen. Det är en innovation från ett kommunalägt bostadsbolag. Det är toppen.

Vi har genomfört Söderorts visionen med en rad olika, framgångsrika boendedialoger som har gett resultat. Vi håller vad vi lovar i Stockholms shem. I Hökarängen startar vi ett projekt som en följd av Söderorts visionen och boendedialogen, nämligen Hållbara Hökarängen. Hela stadsdelen energieffektiviseras. Vi bygger det första passivhuset för Stockholms shems del i Hökarängen. Vi ser vad som händer. Vi får ett nytt näringsliv som flyttar in. Skandinavien s första cevicheria etablerar sig i Hökarängen. Vet ni vad det är? Man serverar rå, marinerad fisk från Peru. Franjos restaurang besöks av kockar från hela Sverige som vill lära sig detta. Ett mikrobryggeri har också etablerat sig, och konsthallen har vi sedan tidigare. Det är en fantastisk utveckling, och det är innovativa kommunala bostadsbolag som står bakom den.

Men vi ska bygga mer än så. Vi ska bygga i de områden där det finns möjlighet, och vi kommer att bygga i hög takt. Det finns ett bekymmer med bostadsbyggandet i Stockholm. Det är att det är på väg att bli alldeles för ensidigt. Byggherrarna bygger för trist. Vi riskerar att få en massa sockerlådor som vi om ett antal år inte kommer att tycka är något kul alls. Det måste till nya arkitektoniska värden i byggandet. Jag kommer att driva en fråga både i Stockholms shem och i stadsbyggnadsnämnden: Nej, till platta tak!

Bostadsrättsomvandlingen ska fortsätta i ytterstaden för att vi ska få blandade upplåtelseformer och en ökad integration. Stockholms stad växer så det knakar. I Folkpartiet tar vi ansvar. Vi kommer att bygga vår kvot i Stockholms shem. Var så säkra!

Bifall till kommunstyrelsens budgetförslag!

Anförande nr 267

A n n - M a r g a r e t h e L i v h (V): Fru ordförande! Först vill jag ge ett kort svar till Joakim. Den senaste dialogen jag var med på av de jag har deltagit i, vilket är ganska många, var det en väldig upprorsstämning i Husby träff. Man samlade in namn på grund av att man var väldigt missnöjd med hur Joakim Larsson hade hanterat den här dialogen. Jag tror att den idylliska bild du ger kanske inte riktigt stämmer, Joakim, men det kan vi ta i en senare debatt.

380 000 stockholmare står i kö, och de flesta står där därför att de vill ha en billig hyresrätt. Men möjligheten att de ska få det är ganska liten eftersom Alliansens politik går ut på att minska antalet hyresrätter. I omvandlingens spår försvinner de billiga smålägenheterna som smör i solsken. De går åt hela tiden, och de nya som byggs är dyra. Den politiken slår naturligtvis mot dem som inte har tjocka plånböcker. Den slår mot ungdomar. Den som är arbetslös eller sjukpensionerad tror jag ska kolla in bostadsmarknaden i andra kommuner, för snart kommer de inte att kunna bo i Stockholm.

Som det ser ut i dag är nog hyresgäster i allmännyttan en speciellt utrotningshotad art i Stockholm. Det här orerandet om blandade upplåtelseformer tycker jag är en av de största lögnerna som har uttalats i den här salen. 45 000 kommunala hyresrätter har försvunnit de senaste 20 åren. 22 000 har sålts ut bara under de senaste fyra åren. Läger man dessutom till privata hus som har omvandlats till bostadsrätter har över 80 000 hyreslägenheter försvunnit i Stockholm mellan 1990 och 2010.

Innanför tullarna är andelen kommunala hyresrätterna i Stockholms innerstad 6 procent. Två av tre bostäder i innerstaden är bostadsrätter, och ni pratar om blandade upplåtelseformer. På Kungsholmen har andelen bostadsrätter ökat från 31 procent till 70 procent. I söderort är det en fördubbling från 20 till 46 procent. I Årsta har andelen ökat från 26 till 50 procent. Kan du med de här tydliga siffrorna som visar den här ökade segregationen påstå att ni arbetar för blandade upplåtelseformer, Joakim Larsson? Jag ska fråga dig igen, precis som jag har gjort jättemånga gånger förut: Vem får bo i Stockholm i framtiden om dessutom de hyreshöjningar som ni kräver nu inte kommer att kunna betalas av väldigt många stockholmare? Vem får bo i Stockholm? Svara på det under den här budgetdebatten, Joakim Larsson?

Anförande nr 268

S t i n a B e n g t s s o n (C): Ordförande, fullmäktige, åhörare! För några år sedan ombildades den fastighet som jag bor i till bostadsrätter. För oss i bostadsrättsföreningen har det inneburit att vi nu har större makt över vårt boende, mer kontakt med varandra och högre kvalitet i boendet. Tack vare ombildningen kunde vi till exempel själva välja när stammarna i fastigheten skulle bytas eller om våra egna lägenheter skulle renoveras eller inte renoveras. Stämningen i föreningen är god, och vi som medlemmar har större respekt för och bättre kunskap om varandra än tidigare. Man kan säga att många av oss har gått från att knappt känna till varandra till att faktiskt vara vänner. Nyckeln är samarbete och gemensamma intressen.

Ordförande! På samma sätt som vår bostadsrättsförening har skapat ett gemensamt intresse som fått oss att samarbeta tror jag att många bostadsrättsföreningar i ytterstaden skulle kunna skapa en gemensam trygghet för de boende. Det är ingen hemlighet att det finns stora problem i ytterstaden. Vi i Centerpartiet tror att ett gemensamt ansvarstagande, lokalsamhället med både mångfald och gemensamma intressen, och dessutom respekt för varandras liv och olikheter är framtiden för ytterstaden.

Ordförande! Vi vet att Stockholm fortfarande är sämst. I en jämförelse som Fastighetsägarna lät göra för ett par år sedan mellan ett antal huvudstäder i Europa ser vi att hyrorna i Stockholm är bland de högsta och att köerna till hyresrätter är i särklass längst i Stockholm. Det är inte acceptabelt om vi ska ha en bostadsmarknad i världsklass. Bostadsbristen i Stockholm är stor. Vi vet att Stockholm kommer att växa med ett Göteborg till år 2024. Därför är behovet av bostadsbyggande överhängande. Men vänstersidans regleringar och lagar har förhindrat privata fastighetsbolag från att bygga bostäder under många år eftersom det helt enkelt inte har varit lönsamt att driva och förvalta hyresfastigheter. Därför är det viktigt att vi i Stockholm aktivt verkar för att fastighetsbolag får incitament att utöka byggandet. En avreglerad bostadsmarknad som består av både hyresrätter, bostadsrätter och ägarlägenheter som kompletterar varandra är en förutsättning för ett Stockholm i världsklass.

Ordförande! För Centerpartiet är den miljövänliga och gröna staden målet. Stockholm växer, och det välkomnar vi. Men för att vi ska klara av det krävs att vi arbetar för ett miljövänligt byggande, enkel och tillgänglig kollektivtrafik, många och säkra cykelvägar och en stad som premierar miljövänlig teknik. Och det krävs självfallet en bostadsmarknad som möter behovet och som erbjuder varierat boende både geografiskt och utbudsmässigt.

Därför yrkar jag bifall till kommunstyrelsens förslag.

Anförande nr 269

E r i k S l o t t n e r (KD): Fru ordförande! De kommunala bostadsbolagen ska vara aktiva ägare. Genom ombildningar, försäljningar, nyförvärv och nybyggnation kan fastighetsbeståndet utvecklas, mångfalden öka och resurser skapas som kan användas för investeringar och underhåll. Bolagens ekonomi är god, och det ger kommunen bra förutsättningar för att skapa attraktiva bostadsområden med hög kvalitet.

I Järvalyftet och Söderortsvisionen spelar de kommunala bostadsbolagen en särskilt viktig roll. Visionerna lägger en bra grund för hur söderort och Järva kan utvecklas. Stora renoveringar och energieffektiviseringar sker nu i miljonprogramsområdena. I detta arbete är de kommunala bostadsbolagen drivande. Genom boendedialogerna har ett nytt sätt att kommunicera uppstått där de boende på ett aktivt sätt kan bidra till stadens utveckling.

Kristdemokraterna anser att mångfalden av boendeformer i ytterstaden måste öka. Att fortsätta arbetet med att uppmuntra till ombildning i bland annat Järva är viktigt för att öka integrationen och för att möjliggöra drömmen om det egna ägandet. För att ytterligare stärka denna möjlighet anser Kristdemokraterna att det ska vara

möjligt med ägarlägenheter även i befintligt bestånd. På så sätt kan drömmen om det egna ägandet bli möjligt även om en majoritet av hyresgästerna inte vill ombilda till bostadsrätt. Bolagen ska uppvakta regeringen i den frågan.

Ett pilotprojekt där Stockholmshem ska bygga 50 ägarlägenheter genomförs också. Det kan tyckas ligga utanför bolagens ansvar, men är ändå ett viktigt steg för att få i gång produktionen av den här relativt nya boendeformen i Sverige. Regeringen har också höjt gränsen när man hyr ut en del av sin bostad till 21 000 kronor per år. Detta räcker inte. Gränsen borde helt tas bort. Stockholms Handelskammare har räknat ut att detta skulle kunna ge upp emot 55 000 nya bostäder i Stockholm, och det är också viktigt att vi är drivande mot regeringen i den frågan.

I ägardirektiven för de kommande åren slås också fast att bolagen ska få fram fler billiga lägenheter för ungdomar och fler studentbostäder, och det är naturligtvis mycket viktigt. Beslut har fattats om särskilda ungdomsbostäder i Råcksta, och det ska följas av flera. Att uppmuntra byggbolag att bygga lägenheter till lägre kostnad är mycket viktigt. Att våra kommunala bostadsbolag kan vara föregångare i det här arbetet är ett mycket bra sätt att använda de kommunala bostadsbolagen på.

Jag yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag.

Anförande nr 270

Christina Elffors Sjödin (M): Fru ordförande, stockholmare och bästa fullmäktigeledamöter! Drömmen om en egen bostad är nog någonting som vi alla delar. Vägen för att uppnå den drömmen kan se lite annorlunda ut. För en del är den första bostaden en tillfällig lösning i väntan på ett eget boende, men för andra går det att få en bostad direkt. Enbart under 2011 kommer drygt 10 000 lägenheter att förmedlas genom Bostadsförmedlingen. Bostadsförmedlingens uppdrag är att vara den ledande marknadsplatsen för hyresrätter i hela Stockholmsregionen för såväl fastighetsägare som personer som söker bostad. Förmedlingsverksamheten ska vara effektiv och väl fungerande med ett tydligt och säkert kösystem med hög servicegrad.

Att förmedla lägenheter i ett transparent och öppet system efter kötid är Bostadsförmedlingens primära uppgift. Bostadsförmedlingen är öppen för alla över 18 år oavsett var man är bosatt i regionen. Kostnaden för att stå i bostadskön har näst intill halverats de senaste åren och uppgår i dag till 60 öre per dag. Förmedlingsavgiften för en lägenhet har också halverats, och i dag är den 1 000 kronor för en förmedlad lägenhet.

I ambitionen att göra Stockholm till en attraktiv stad även för de unga studenter som väljer att studera här tar också Bostadsförmedlingen sitt ansvar. Inför 2012 föreslår vi även att förmedlingsavgiften för studentlägenheter och studentrum slopas, och därmed blir det helt kostnadsfritt att få en studentlägenhet via Bostadsförmedlingens studentförmedling.

Genom att erbjuda fastighetsägare tillgång till en trygg, professionell och kostnadsfri förmedlingstjänst läggs grunden för att fler fastighetsägare anlitar Bostadsförmed-

lingen för förmedling av sina lediga lägenheter. I Stockholm har antalet lägenheter från de privata fastighetsägarna tredubblats under den senaste tioårsperioden.

I dag utgör Stockholmsregionen i hög grad en gemensam bostads- och arbetsmarknad. Stockholms Bostadsförmedling är öppen för alla, och redan i dag står sökande från hela länet i bostadskö. Storstadsregionens infrastruktur skapar goda förutsättningar för att bo en kommun och arbeta i en annan. Men Stockholms fastighetsägare kan inte ensamma ta ansvar för att lämna lägenheter till Bostadsförmedlingen, utan här måste en samverkan ske med våra grannkommuner. Den största utmaningen för Bostadsförmedlingen är därför att utveckla dialogen med såväl privata som kommunala fastighetsägare i hela regionen för att öka kännedomen om vår förmedlingsverksamhet och därmed fortsätta den goda utvecklingen.

Fru ordförande! Med detta vill jag säga att kommunstyrelsens förslag till budget för 2012 lägger grunden för att Bostadsförmedlingen ska kunna utveckla sin verksamhet som en av aktörerna. Jag yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag.

Anförande nr 271

Y v o n n e R u w a i d a (MP): Regeringen har ju en politik där unga ska bo i andra hand eller som inneboende. Om man tycker att det är lösningen på bostadsproblemen behöver man se till att ungdomarna får en viss rättssäkerhet. Det finns många problem vid andrahandsuthyrning och även vid uthyrning av rum. Då kanske Bostadsförmedlingen bör ta sig en fundering på om man inte ska förmedla andrahandskontrakt och även inneboendekontrakt för att minska risktagandet och otryggheten både för hyrare och för uthyrare vid den typen av bostadspolitik.

Anförande nr 272

C h r i s t i n a E l f f o r s S j ö d i n (M): Det här är ett förslag som har utretts tidigare. Slutsatsen är att det här inte går att genomföra på ett lagligt sätt. Det är nämligen inte möjligt att låta ett avgiftskollektiv betala en sådan lägenhetsförmedling. Det är dessutom ingen kommunal angelägenhet. En andrahandsförmedling skulle därför systemmässigt och ekonomiskt behöva bära sina egna kostnader och särskiljas från den andra verksamheten. Då tror vi att avgifterna skulle bli alldeles för höga för att täcka en särskild förmedlingsavgift. Det finns vissa som har andrahandsförmedlingen och den typen av kösystem, till exempel Boplats Göteborg. De har en förmedlingsverksamhet, men det är egentligen inte en förmedlingsverksamhet i den mening som ni är ute efter, utan det är enbart en elektronisk anslagstavla där man kan titta på andrahandsobjekt.

Anförande nr 273

A n n M a r i E n g e l (V): Tyvärr är det allt färre som kan förverkliga den där drömmen om en lägenhet. Samtidigt som kön ökar minskar antalet lägenheter som kommer in till förmedling. Bostadsförmedlingen skriver själv i verksamhetsplanen för 2012: Då Bostadsförmedlingen förmedlar samtliga lägenheter för allmännyttan enligt avtal medan förmedlingen av lägenheter hos privata fastighetsägare bygger på frivillighet innebär nya ägarförhållanden i kombination med en hittills krympande

marknad extra utmaningar för Bostadsförmedlingens möjlighet att öka inflödet av lägenheter.

Den utmaningen har ju lett till att kötiderna har ökat under de senaste åren. Det beror på den bostadspolitik som ni för. Jag tycker att det är mycket bra att ni har tagit bort förmedlingsavgiften för studenter. Vi vill att alla mellan 18 och 25 år ska stå gratis i bostadskön, för de som allra mest behöver en bostad har kanske inte råd att betala avgiften.

Anförande nr 274

Christina Elffors Sjödin (M): Det går inte att ta bort avgiften enbart för 18–25-åringar. Det står i strid mot den kommunala likställigheten. Samma avgifter ska betalas av alla som utnyttjar samma tjänst inom kommunen. Det fungerar inte. Din andra fråga gäller det som är vår stora utmaning. Du har säkert också läst i Bostadsförmedlingens verksamhetsprogram för 2012 att det är där vi kommer att lägga fokus. Inflödet av lägenheter till Bostadsförmedlingen ökar också. Det är den dialogen vi måste föra med fastighetsägare i Stockholm. Det kan vi enbart göra genom att ha en väl fungerande verksamhet som är attraktiv för fastighetsägarna att anlita när det gäller förmedling av deras lediga lägenheter.

Anförande nr 275

Emma Lindqvist (S): Hej Christina! Jag tycker också att Bostadsförmedlingen har en fantastisk verksamhet. Precis som du sitter jag i förmedlingen, och jag tycker att det är väldigt roligt att den är så populär och omtyckt av de privata fastighetsägarna. Men precis som Ann Mari Engel sade är tendensen sedan 2010 att inlämnandet av lägenheter inte längre ökar samtidigt som kön stadigt ökar med ungefär 45 000 köande per år. Vi förmedlar ungefär 10 000 lägenheter, men vi har 65 000 aktivt sökande. År 2007 hade vi 50 procent allmännyttiga lägenheter i Stockholm, och i dag är det nere på 43 procent. Det finns inte hur många nya privata fastighetsägare som helst att fånga in. Hur kommer majoriteten att försäkra sig om att Bostadsförmedlingen även fortsättningsvis kan serva stockholmare med lägenheter?

Anförande nr 276

Christina Elffors Sjödin (M): Som jag nämnde i mitt inledningsanförande är det här en dialog som vi måste föra med fastighetsägarna. Där anser jag också att det är jätteviktigt att vi tittar utanför Stockholmsregionen. Stockholm är en jättestor stad, och kommunens gränser är ganska snäva. Det finns många fastighetsägare utanför Stockholms kommun som vi också måste intensifiera vår dialog med. Där har vi som ambition att ta kontakt med ytterligare fastighetsägare utanför kommunens gränser och få dem att lämna sina lägenheter till Bostadsförmedlingen. Det kan vi enbart göra genom att ha en bra förmedlingsverksamhet.

Anförande nr 277

Awad Hersi (MP): Ordförande, fullmäktige, stockholmare och vänner! De kommunala bostadsbolagen ska vara ledande när det gäller social inkludering och

aktivt jobba med trygghet och ett levande närsamhälle. Ett levande närsamhälle är grunden, och en god hyresvärd involverar sina hyresgäster för att de tillsammans ska kunna skapa trivsel och social utveckling, vilket leder till fler lokala jobbtillfällen.

En intressant och bra fråga att få belyst är vad all skadegörelse kostar för bostadsbolagen, men än viktigare är vad bevakningen kostar för bostadsbolagen. Tänk vilken nytta pengarna skulle göra om man använde dem till social sammanhållning!

Vi vill att Järvalyftet ska vara en långsiktig investering för att skapa en positiv, social och ekonomiskt hållbar utveckling i stadsdelarna kring Järva. Erfarenheterna från Järvalyftet ska spridas och tas till vara i Söderortsvisionen. En viktig förändring som Alliansen driver inom planen för Järvalyftet är man ska bryta trafiksepareringen där den gör nytta. Vilken nytta gör det att bryta trafiksepareringen? Väldigt många i Järva uppskattar den trygga lösning som trafiksepareringen innebär med gångvägar som är separerade från trafiken, inte minst för barnens säkerhet. Projektet att höja Norgegatan, Oslogatan och Trondheimsgatan beräknas kosta ca 160 miljoner. Kan inte de pengarna användas till något bättre?

Anförande nr 278

Stina Bengtsson (C): Jag blev lite förvånad. Du säger att det är allmännyttan som ska skapa detta. Det är inget fel på allmännyttan, men jag undrar: Tror du verkligen att privata hyresvärdar inte kan skapa sociala sammanhang? Är du allvarlig när du säger att det är allmännyttan som skapar jobb? Därmed exkluderar du de företagare och entreprenörer som driver privata fastighetsbolag med allt vad det innebär av jobbskapande. Du nämnde bara allmännyttan när det gäller Järvalyftet också. Jag vill påminna dig om att fastighetsägarna är en del av Järvalyftet.

Anförande nr 279

Awad Hersi (MP): Jag tror att du missförstod mig kapitalt här. Jag har inget emot privata bolag, men vi äger faktiskt de kommunala bolagen. Där måste vi göra en distinktion, och det var det jag försökte göra. Vi har tyckt att Järvalyftet ska vara ett demokratiskt projekt. En stor del ska drivas utifrån vad befolkningen vill. Visst har man fört en del dialog. Vi är mycket positiva till det, men man kan göra mer där.

Anförande nr 280

Borgarrådet Larsson (M): Fru ordförande! Du nämnde strukturplanen för Husby, Awad. Det är en ganska stor plan som är ute på remiss. Det är första gången man har gjort ett utökat samrådsförfarande där man har bjudit in samtliga boende i hela Husby till flera dagars diskussion om strukturplanen. Jag tycker att det är ett väldigt bra initiativ som också har lett till att över 500 personer har kommit och lämnat sina synpunkter. De är en av de viktigaste remissinstanserna i sammanhanget. Samtliga har varit inbjudna. Samtliga har haft möjlighet att komma och lämna sina synpunkter. Därutöver har det anordnats ett antal möten om just detta. Samrådet som sådant är jätteviktigt, och vi kommer självfallet att väga in de boendes synpunkter precis på det sätt som vi har sagt.

Anförande nr 281

A w a d H e r s i (MP): Jag känner till att man har hållit flera dagars dialog med medborgarna och att man har haft flera möten om detta. Det är bra, men det har också kommit många synpunkter som skiljer sig från det förslag som man har diskuterat och som har varit ute på remiss. Jag ser verkligen fram emot att de synpunkter och remissvar som har kommit till olika förvaltningar ska omsättas i praktiken så man verkligen kan se att ni har lyssnat på medborgarna.

Anförande nr 282

E m i l i a B j u g g r e n (S): Ordförande, fullmäktige och stockholmare! Borgarrådet Larsson påpekade att de flesta stockholmare trivs, vilket jag själv också gör. Men för mig handlar den här debatten i stort om möjligheten och rättigheten att vara stockholmare. I de riktlinjer som finns i Moderaternas och de borgerligas förslag till budget står det att bostadsbolagen ska medverka till att Stockholm får en väl fungerande bostadsmarknad som kännetecknas av god rörlighet och tillgänglighet för alla. Det är fint, och ändå blir jag så provocerad. Jag tänker på Ann-Margarethe Livhs ordlista från i går och undrar: Vad betyder ordet "alla" på Alliansens språk. Jag förstår inte hur ni kan påstå att ni vill att bostadsbolagen ska medverka till en väl fungerande bostadsmarknad med tillgänglighet för alla. Ni rear ut de bostäder vi har. Om ni inte lyckas med det säljer ni ut till andra fastighetsbolag helt mot de boendes vilja. Det må vara er politiska vilja, men då tycker jag att ni åtminstone ska stå upp för det. Om ni vill att vi ska ha mer marknadsanpassade hyror och samtidigt ombildar en allt större del av stadens hyresrätter till bostadsrätter måste ni vara tydliga med att ni vill ha en rörlig bostadsmarknad för dem som har råd att efterfråga en bostad i Stockholm.

Mellan 2008 och 2011 har ni ombildat över 20 000 lägenheter, och det är lägenheter som i dag inte kan efterfrågas av alla. Mer än hälften av stadens ettor är i dag bostadsrätter. Samtidigt saknar mer än hälften av Stockholms unga ett eget boende. 19 procent av Stockholms unga bor i hyreslägenheter. Finansinspektionen är redan i dag oroad över belåningsgraden bland de unga i Stockholm. Jag tycker att ni kan skriva rakt ut vilken politik ni för, det vill säga att bostadsbolagen ska medverka till att Stockholm får en väl fungerande bostadsmarknad som kännetecknas av hög rörlighet och tillgänglighet för dem som har råd, främst vuxna med fast anställning och hyfsade löner. Någon tillgänglig bostadsmarknad för Stockholms unga finns inte med i er politik.

Vi vill i stället att bostadsbolagen ska bygga hyresrätter i alla storlekar och eftersträva hyresnivåer som inte utestänger resurssvaga grupper. Vi vill att vi ska öka det egna beståndet i hela Stockholm och särskilt i de områden där bolagen i dag inte har så många lägenheter. Samtidigt vill vi ge bolagen i uppdrag att i den situation som vi befinner oss i just nu se till att bygga minst 20 procent studentlägenheter. Om ni menar det ni skriver, att ni vill ha en väl fungerande bostadsmarknad som kännetecknas av god rörlighet och tillgänglighet för alla, borde ni bifalla Socialdemokraternas förslag till budget.

Anförande nr 283

Borgarrådet L a r s s o n (M): Jag tror inte att du ska berätta för omvärlden vilken politik vi för utifrån den utgångspunkten. Det du säger är ganska fel. Vi rear inte ut fastigheterna. Vi har oberoende värderare som värderar fastigheterna. Det hade inte ni när ni sålde fastigheter en gång i tiden. De här oberoende värderarna är ganska viktiga i sammanhanget. Ja, vi ombildar för de hyresgäster i ytterstaden som vill ombilda. Det stämmer. De som vill och har möjlighet att genomföra den här ombildningen får den möjligheten.

Vi säljer just för att det hör samman. Den politik vi för hör samman. När vi säljer får vi också ekonomiska muskler att göra det som ni aldrig skulle kunna göra utan att någon gång sälja någonting. Tack vare våra ekonomiska muskler kan vi renovera miljonprogrammen. Svara på hur ni skulle kunna klara det!

Anförande nr 284

E m i l i a B j u g g r e n (S): Jag vill inget hellre än att stå här och försvara den politik som vi driver, men tyvärr har jag inte den möjligheten i dag. Mer än hälften av Stockholms unga saknar en egen bostad. Studenter väljer bort Stockholm på grund av bostadsbristen. Ni löser inte något av detta med era utförsäljningar av allmännyttan i Stockholm.

Anförande nr 285

S t i n a B e n g t s s o n (C): Det är inga utförsäljningar, utan det är försäljningar, precis som Joakim sade. Jag vill gå in på en annan del av det du pratade om. Ja, jag vill ha mer marknadsanpassning på bostadsmarknaden. Jag tycker att det ska vara mindre regleringar på bostadsmarknaden. Vi vet att trots att hyresrätterna kostar lika mycket per kvadratmeter i Tensta som på Östermalm ökar medelinkomsterna kvarter för kvarter ju närmare Strandvägen man kommer. Tycker du att det är rätt att tenstaborna ska sponsra östermalmsbornas boende?

Anförande nr 286

E m i l i a B j u g g r e n (S): Du far med osanning när du säger att hyrorna är desamma. Ja, jag tycker att alla stockholmare ska kunna efterfråga bostäder över hela staden. Det står jag för.

Anförande nr 287

E r i k S l o t t n e r (KD): Ordförande! Emilia anklagar Alliansen för att vara otydliga och ha något slags dold agenda och försöka smussla igenom ombildningar i Stockholm. Jag förstår inte. I budgeten står det så här: Bostadsbolagen ska fortsätta att ge möjlighet till och stödja de hyresgäster i ytterstaden som vill friköpa sina lägenheter genom att bilda bostadsrättsförening och köpa sina fastigheter. Det är klart som korvspad vad vi vill. Vi försöker inte smussla igenom någonting.

Jag är faktiskt stolt över det arbete som pågår i miljonprogramsområdena och över hur långt före Stockholm ligger till exempel Malmö och Göteborg, för att inte tala om många städer runt om i Europa. Väldigt mycket arbete kvarstår, men väldigt

mycket arbete har gjorts och pågår för närvarande. Vi börjar kunna se mycket tydliga resultat här. Jag är faktiskt mycket stolt över det arbete som pågår. Jag är mycket mån om att detta arbete ska fortsätta.

Anförande nr 288

E m i l i a B j u g g r e n (S): Jag sade att ingenstans i er budget framgår det att det ni vill är att ha en bostadsmarknad som kännetecknas av hög rörlighet och tillgänglighet för dem som har råd att efterfråga en bostad i Stockholm. Om du är stolt över det får det stå för dig.

Anförande nr 289

Borgarrådet L a r s s o n (M): Fru ordförande! När någon gör sitt jobb men inte använder de metoder som Vänsterpartiet önskar räknas det inte. När man lyckas i ett bostadsbolag genom den förda politiken och genom de ansträngningar som medarbetarna gör, när man lyckas vända en trend och få de mest missnöjda hyresgästerna i sitt bestånd att bli de mest nöjda hyresgästerna i sitt bestånd, är det för bra för att vara sant. Det här händer inte. Det här kan inte vara möjligt. Ann-Margarethe Livh säger att hon har talat med hyresgäster som är missnöjda. Jag har därför bett att få en bild för att visa utvecklingen de senaste åren. Allting har inte med dialogen att göra, men en del har med dialogen att göra. En del har att göra med de ökade ronderingarna och en koncentration i arbetet för att fokusera på hyresgästernas bästa och lyfta in dem i arbetet med hur de ska utveckla sina fastigheter och sitt boende tillsammans.

I dialogarbetet har man också sett till att arbeta med personalen för att se till att de får en relation till hyresgästerna. Man har också jobbat med upprustningar. Svenska Bostäder har vänt en trend på ett helt unikt sätt som många uppmärksammar men inte Ann-Margarethe Livh trots att du bor i området och ofta brukar hänvisa till det. Jag har inte sett dig i dialogerna. De här siffrorna är mycket intressanta. Ta del av dem! Och välkommen på de dialogträffar som vi har med hyresgästerna! Där får vi faktiskt respons för det som utträttas. Det är viktigt för politiker att redovisa verkligheten även om man har en annan politisk uppfattning.

Man får inte nöjda hyresgäster med ballonger, Ann-Margarethe Livh. Det här är beviset. Det är ett koncentrerat arbete som inte bara handlar om det egna boendet utan om trygghet och verksamhet i området. Det gör att man kan se att siffrorna för trygghet i området går åt rätt håll. Våldet, oroligheterna och brottsligheten har minskat med 43 procent i Rinkeby de senaste åren.

Anförande nr 290

Y v o n n e R u w a i d a (MP): Jag har en fråga till dig, Joakim. Sten Nordin har sagt: Vi brinner för att skapa en stad som verkligen är blandad. Det betyder att då måste vi få ganska många nya hyresrätter i allmännyttan i innerstaden. Hur tänker du se till att genomföra detta? Det innebär att kommunen måste prioritera och ställa krav vid markanvisningar. Det innebär att man måste bygga hyresrätter och se till att det är ett billigt boende som passar till exempel unga människor. Kommer ni att ställa de kraven? Det handlar inte om att bygga en fastighet med studentbostäder

eller ha en båt med studentlägenheter. Det här handlar om att ställa krav som ni avskaffade när ni kom till makten.

Dialogen har absolut blivit bättre. Svenska Bostäder gör mycket som är mycket spännande och bra. Men man behöver inte alltid dra samma slutsatser av vad som blir resultatet av dialogen. När det gäller Husby har ni missat att folk som bor där vill ha kvar de här broarna. De skapar trygghet. Där har ni landat fel.

Anförande nr 291

Borgarrådet L a r s s o n (M): Det sista är mycket intressant eftersom dialogen precis har avslutats. Man brukar inte berätta vad man tycker i samband med en dialog. Själva tanken är att man ska höra vad andra tycker för att sedan komma fram till någonting. Vi är precis inne i den här spännande processen där vi väger in de boendes synpunkter likväl som andras.

I Stockholm har vi hittills i år markanvisat 57 procent till hyresrätter. Vi räknar alla hyresrätter. Vi räknar alla bostäder som upplåts med hyresrätt som bostäder med hyresrätt. Vi räknar inte bara allmännyttan. För oss är det jätteviktigt att det byggs hyresrätter. 57 procent av markanvisningarna i år gäller hyresrätter och ingenting annat. Vi har markanvisat fler lägenheter än det utsatta målet. Över 3 000 lägenheter har hittills markanvisats i år. Det är över målet. Vi kommer att kunna leverera.

Vi hade ett paket med 4 100 studentlägenheter som presenterades för ett år sedan. 2 000 av dem är redan i gång. Vi kommer att nå det målet också.

Anförande nr 292

A n n - M a r g a r e t h e L i v h (V): Du får det att framstå som om jag inte tycker att det någonsin händer en enda bra grej på Järva. Det gör jag. Jag har jobbat lokalt i hyresgästföreningen där i årtal. Jag vet att det händer saker. Därför vet jag också att det finns en massa missnöje med att Järvalyftet styrs uppifrån, inte minst ekonomiskt. Pengarna delas ut i slutna rum, till exempel 7 miljoner till en bostadsmässa i Tensta som aldrig blev av. Det redovisar man aldrig, och revisorerna har anmärkt på detta efter en anmälan från mig.

Den här undersökningen som du hänvisar till har jag efter vissa svårigheter fått fram från Svenska Bostäder. Jag har inte fått allt underlag, men svarsfrekvensen är 50 procent, Joakim Larsson. Ursäkta mig! Det är jättebra om 60, 70 eller 80 procent av de 50 procent som har svarat tycker att saker har blivit bättre. Det är jättebra, men man ska inte dra så stora växlar på en undersökning där det inte framgår vad som är Rinkeby och vad som är resten av Järva.

Anförande nr 293

Borgarrådet L a r s s o n (M): Det är ganska fascinerande. Du säger att det är 50 procent, och det står 60 procent på mitt papper. Det är bäst du får den sidan. Det intressanta är att det har varit samma svarsfrekvens under de år vi har mätt nöjdhetsindex. Det kan möjligtvis vara så i din värld att det bara var de nöjda som

svarade den här gången och alla de missnöjda förra gången. Jag tror faktiskt att folk svarar på de frågor som Svenska Bostäder ställer, men vi behöver inte kivas om det.

Jag tror att det är ganska bra att hyresgästerna åtminstone är mycket mer nöjda nu än tidigare. Jag tycker att det är ett fantastiskt arbete som Svenska Bostäder har utfört. Jag tycker att vi ska vara stolta över det och erkänna det även om det sitter en och annan blå och borgerlig person vid rodret ibland. Men jag kan förstå er missnöjdsamhet med detta.

Vi kan bara konstatera att politiken hör samman. Det är viktigt att vi gör det vi gör inom bostadsbolagen. Den aktiva roll vi har för att kunna utveckla den här staden i den positiva riktning som just nu sker är viktig.

Anförande nr 294

A b e b e H a i l u (S): Ordförande, kommunfullmäktige! Den graf som du visade säger inte sanningen. Dessutom var det inget nytt. Jag vet att du är där nästan hela dagar, men vi måste jobba också, och vi bor där. Vad som hänt är att tryggheten i området har minskat. Jag har bott i Rinkeby i 26 år tillbaka, fru ordförande, och jag bor fortfarande där. Vad som har hänt är att sedan Moderaterna tog makten har tryggheten minskat, och många som har bott i Rinkeby i 20 och över 30 år har lämnat Rinkeby. Det här är sanningen. Många har lämnat Rinkeby och flyttat till Vällingby mer mera. Bränder i Tensta och Rinkeby har ökat. Jag kan nämna medborgarkontoret i Tensta.

Anförande nr 295

Borgarrådet L a r s s o n (M): Det är synd om vissa boende i delar av staden där deras boende beskrivs på det sätt som Abebe gör, tycker jag, därför att den bilden inte stämmer. Det du gör är att blunda inför den statistik som tagits fram och inför den verklighet som råder, helt och hållet, skulle jag vilja påstå.

Kan du visa mig var någonstans brottsligheten har ökat? Jag försöker visa på precis motsatsen, siffror som visar att brottsligheten har minskat på jullov och sommarlov på grund av det arbete som utförs. Och du säger att det inte är sant. Du säger att våra tjänstemän ljugar. Är det sant att du tycker så? Det tycker jag är mycket märkligt.

Sedan säger du att alla flyttar från Rinkeby. Omsättningen har inte varit lägre i området någonsin, om jag har förstått siffrorna rätt. Det är möjligt att jag har fel, det kan ha varit något år tidigare. Vi har lägre omsättning i dag i Järva än vad vi har på Kungsholmen.

Anförande nr 296

B e r t h o l d G u s t a v s s o n (M): Ordförande, fullmäktige! Jag är stolt över att som ordförande få företräda Svensk Bostäder. Samtidigt är jag ödmjuk inför att axla den mantel som jag har övertagit från borgarrådet Joakim Larsson, stolt över att kunna redovisa allt högre nöjdhetssiffror inom samtliga av Svenska Bostäders områden. Ödmjuk inför att kunna bedriva verksamheten så att de boende fortsätter att vara alltmer nöjda.

Det som ligger bakom de höga nöjdhetssiffrorna har sitt ursprung i Järvadialogen med uppföljning i de södra förorterna. Jag har varit, Ann-Margarethe Livh, med på några av dialogerna och upplevt att de boende har varit mycket positiva till att vi har varit där och lyssnat på dem. Det har blivit verkstad av det mesta de boende har önskat förbättra, exempelvis på förslag om hur husen och lägenheterna ska renoveras, om förändringar i området för att göra det säkrare och trevligare. Parker har upprustats och planteringar anlagts, aktivitetsområden har byggts. Behovet av upprustningar är omfattande i stora delar av fastighetsbeståndet. Renoveringarna har pågått i flera år och kommer att hålla på minst tio år till.

Husen har blivit mer energisnåla, säkrare mot inbrott, bekvämare och allmänt trevligare. Enligt lagstiftning är det inte tillåtet att genomföra renoveringar med hjälp av skattesubventioner. Även kommunala bolag ska drivas affärsmässigt. Det som har möjliggjort nämnda satsningar i denna hastighet och i denna omfattning är att SB har fått in mer pengar. Det har skett dels genom att vi har låtit många av dem som vill äga sin bostad att friköpa den, dels genom att vi har sålt av en del av beståndet. Försäljningarna har även bidragit till att fler lägenheter har upprustats fortare. Exempelvis har försäljning till fastighetsbolaget Primula inneburit att detta företag har renoverat de köpta lägenheterna.

Ordförande! Det är därför jag är mån om att bidra till att infria de löften Moderaterna gick till val på och fick stockholmarnas förtroende att genomföra. Vi ska bedriva en aktiv fastighetsförvaltning, innebärande att vi ska bidra till Stockholms försörjning av hyresrätter. Vi ska även upprusta befintliga hyresrätter samt låta den som vill äga sin bostad köpa den genom att bilda en bostadsrättsförening. Denna möjlighet gäller med vissa undantag i de yttre förorterna.

En annan del i den aktiva fastighetsförvaltningen är att köpa, byta och sälja fastigheter.

Ordförande! Det är den politik vi nu genomför i SB på kommunfullmäktiges uppdrag via koncernstyrelsen. Därför yrkar jag bifall till majoritetens förslag till budget.

Anförande nr 297

Y v o n n e R u w a i d a (MP): Ni moderater och Sten Nordin har lovat att ni ska skapa en stad som verkligen är blandad när det gäller bostäder. När jag kollar på de bostäder som ska byggas i Svenska Bostäders regi är det alldeles för lite bostäder för unga, det är alldeles för lite bostäder för äldre och det är alldeles för lite bostäder för stora barnfamiljer. Det är alldeles för dyra bostäder i de nya hyresrätterna. Man satsar inte på att bygga billigt. Hur ska ni uppnå detta?

Varför byggs det inte mer i allmännyttan i innerstaden? Ni är svaret skyldiga. Ni kan inte bara påstå att ni vill ha en blandad stad när verkligheten går åt precis motsatt håll.

Sedan tycker jag att politiker måste ta ansvar för bostadspolitik. En sak som ingen pratar om är att ha bostäder för de äldre som de äldre kan flytta till, ett bra, prisvärt och bekymmersfritt boende som bolagen vill bidra till att bygga. Det handlar om att ha en hållbar bostadspolitik, och där gör ni ingenting i dag.

Anförande nr 298

B e r t h o l d G u s t a v s s o n (M): Beträffande bostäder för de äldre får du replikera på någon annan. Det är Micasas uppdrag. När det gäller Svenska Bostäder vet du, om du har läst vårt budgetalternativ, att vi uppmanar bolaget att bygga bostäder för unga, det står klart och tydligt där.

Vi ska bygga. Det finns en uppmaning att sträva efter att hitta nya former för att minska byggkostnaderna. Även det uppdraget att har vi gett bolaget. Så du borde vara ganska nöjd med de uppdrag vi har gett utifrån det du har sagt.

Anförande nr 299

A n n - M a r g a r e t h e L i v h (V): Det var värst vad du var ödmjuk, Berthold. Men du är inte alls ödmjuk när du pratar med hyresgästerna i Bredäng. Där är Joakims berömda dialog totalt frånvarande. Den dialogen har vi inte sett röken av. Jag tycker att du ska åka dit och träffa de boende och vara just så ödmjuk som du tydligen har varit i de andra dialogerna.

Den aktiva fastighetsförvaltning som ni håller på med är säkert bra på vissa sätt. Men hur lysande är den där Bredängaffären? Först säljer ni bostäderna i Bredäng under taxeringsvärdet. Sedan köper ni lägenheter i Hammarby Sjöstad till mycket högre pris per kvadratmeter än de mycket mer attraktiva lägenheterna i Hammarby Sjöstad som ni sålde för ett tag sedan. Den typen av aktiv fastighetsförvaltning tycker jag inte är helt okej. Eller vad säger du, Berthold?

Anförande nr 300

B e r t h o l d G u s t a v s s o n (M): Herr ordförande! Jag var faktiskt på bostadsdialogen i Bredäng och upplevde den väldigt positiv. Jag pratade med medborgarna. Jag har tagit emot representanter för hyresgäster i de bostäder som vi nu ska sälja till Primula, och de hade med sig en företrädare för Hyresgästföreningen. På en direkt fråga till honom om vad hans bedömning var om Primula beträffande tidigare erfarenheter i de fastigheter vi har sålt sade han att det inte fanns någonting att anmärka på. Av den anledningen behöver inte hyresgästerna vara oroliga för att Primula skulle bli ägare till lägenheterna. Beträffande priset så har det fastställts av oberoende värderare, så även där kan jag alltså lugna dig.

Anförande nr 301

K a r i n H a n q v i s t (S): Ordförande! Berthold säger att han är stolt och ödmjuk. Det må du vara, det är din sak och dina känslor, Berthold. Men jag undrar om du är så stolt över bolagens produktion när det gäller bostäder. Du vet själv att ledningen är ganska oroad över att man inte når upp till det mål som är satt. I år har man producerat ungefär hälften av det som var målet, 600 bostäder, som var uppsatt. Jag tycker att det är djupt oroande att man inte ser till att markanvisa mer från staden till våra kommunala bostadsbolag.

Nu sade borgarrådet nyss att man har markanvisat 4 000 nya hyresrätter. Då undrar jag om det möjligen är så att ni månar mer om de privata fastighetsägarna än om våra egna bolag.

Anförande nr 302

B e r t h o l d G u s t a v s s o n (M): Enligt vad jag nyss sade har vd en dialog med Stadshus AB och koncernstyrelsen. I dialog med honom har de sagt till vd att han ligger väl till. När det gäller den planering som finns och byggnationerna framöver kommer vi under perioden att uppfylla den kvot som är ålagd oss.

Det är ingen ko på isen, om man säger så, utan det kommer att genomföras. Vi fullgör det tillsammans i bolaget.

Anförande nr 303

J a c k i e N y l a n d e r (V): Ordförande, fullmäktige! Det är det här med lägenheterna till Bostadsförmedlingen. Man har sålt ut så mycket av allmännyttan att Bostadsförmedlingen har fått mycket färre lägenheter att förmedla. Man har inte byggt lika mycket som man har sålt ut. Man har även sålt ut till privatvårdar. En del privatvårdar lämnar kanske 50 procent, många privatvårdar lämnar inte alls, till Bostadsförmedlingen. Det är sanningen.

Den grupp som jag företräder och som jag jobbar med är hemlösa missbrukare och liknande. I går slogs man sig för bröstet och pratade om lägenhet först – 15 lägenheter till den gruppen. 15 lägenheter varav ingen ligger i innerstaden, alla ligger utanför staden. Är det en händelse, eller vad?

Jag har själv bott i allmännyttan, jag är född i den här staden och lever i staden, har växt upp i staden. Ni på den borgerliga sidan måste erkänna att ni vill ha den här segregationen i staden. Ni säljer ut allmännyttan. När jag var grabb var det inte så mycket rikt folk i staden. Då sprang och lekte man på gårdarna, i trappuppgångarna, Greta som gnodde, Kalle som söp, barnen som sprang i trappuppgången, tanterna som hängde upp tvätt på gården och så vidare. Allt det där är borta i dag, det finns inte kvar. I dag är det dubbla lås, portlås och allt vad det nu är, och så är det bara dyra bilar på gatan. Det är en helt annan klass av människor som bor i innerstaden. När jag var barn höll den gruppen till på Östermalm. Där var den gruppen, men dit upp gick vi grabbar aldrig, fast jag var född där uppe. Nej, morsan hade kafé på Hornsgatan, så vi höll till på Söder.

Den där gruppen fanns inte, men nu är den över hela staden. Ni har motat ut vanliga människor från innerstaden, ut till förorterna. Ombildningarna har gjort att i min trappuppgång där jag bor i dag sålde 90 procent sin lägenhet, tog stålarna och stack. I min trappuppgång är det så otrevligt i dag. Det är bara elaka lappar i tvättstugan. Mina kompisar som kommer som är gamla missbrukare får frågan: Vad gör du här? Vem söker du? Jag går ned och pratar med mina grannar och förklarar att jag är övervakare till dem. Ja, men han ska inte gå här, säger de.

Det är sådan staden har blivit, och jag känner inte igen den. Jag vet att du, Joakim, också är uppväxt på Söder. Du måste hålla med mig att Söder har förändrats. Det är inte som det har varit. Det kommer inte att bli det heller; vi kan inte vrida klockan tillbaka. Men erkänn för helsike att det är den besuttna gruppen som har tagit över staden. Vi som är utslagna eller fattiga har inget där att göra.

Anförande nr 304

Borgarrådet L a r s s o n (M): Det var lite nostalgiskt, Jackie, måste jag säga. Jag började plötsligt tänka på min barndom på Söder där mina föräldrar hade en elbutik där du säkert var och handlade. Jag kan konstatera att det var en annan tid med ganska många smålägenheter med ganska svåra sociala problem som dock åtgärdades. Jag har dålig koll i politiken vilka som började slå samman lägenheter för att de ska passa för barnfamiljer. Men oavsett det ser tiden lite annorlunda ut, och även om man kan vara tillbakablickande ibland ska man se framåt.

Fler och fler lägenheter från privata värdar förmedlas via Bostadsförmedlingen. Det är en service som uppskattas. Vi har på Södermalm idag en ganska blandad stadsdel. Om du inte tycker att 50 eller 60 procent är ganska jämnt tycker jag att du har fel. Det är en jämn fördelning av upplåtelseformer på Södermalm. Det var det inte förr.

Anförande nr 305

J a c k i e N y l a n d e r (V): Jag pratar om att det var 99 procent av den typ som jag tillhör. Det är inte kvar många av vår typ, det är ett utdöende släkte på Söder.

Anförande nr 306

T ü n d e K o v a c h (M): De ombildade lägenheterna har inte försvunnit från kartan. Det bor folk i dem, och det har kanske blivit en hyreslägenhet ledig efter de personer som nu bor i ombildade lägenheter.

Sedan är det inget fel med att försök med träningslägenheter görs i ytterstaden. Det kan det väl göras. Livet förändrades inte på grund av ombildningar, utan folk är nuförtiden tvungna att låsa sina lägenheter även där det inte ombildats.

Anförande nr 307

J a c k i e N y l a n d e r (V): Jag ber om ursäkt, du missförstod mig tydligen. Det är så att av dessa 15 lägenheter är det ingen som finns i innerstaden. Det är det som är det konstiga. Det är inte konstigt att alla 15 finns i ytterstaden.

Anförande nr 308

S t i n a B e n g t s s o n (C): Jag ska rätta dig lite. Det handlar faktiskt om 30 lägenheter. Du var med och fattade beslutet för inte så länge sedan att vi nu ska ha 30 lägenheter. Både du och jag jobbar för att öka antalet i takt med att projektet går vidare, eller hur? Du vet att jag gillar idén bostad först, och du vet att vi kommer att utveckla det.

Men jag tror också på valfrihet, Jackie. Då ska man kunna bo i olika typer av lägenheter, i olika delar av staden. Jag sade, Jackie, att vi måste bygga mer, vi, stockholmarna, även privata aktörer. För att de som vill bygga ska kunna göra det och bidra till den goda staden, som jag vet att du vill ha, måste vi ge dem möjligheter. Det måste bli lönsamt att driva fastighetsbolag, och det handlar om en marknadsanpassning. De fastighetsbolagen kan dessutom bli goda arbetsgivare och anställa de människor som du pratar om.

Anförande nr 309

J a c k i e N y l a n d e r (V): Nu har det inte blivit 30 än, utan det är på gång. Ingen av dem ligger i innerstaden. Det är det jag diskuterar. Det är där problemet ligger, det är så segregationen sker.

Att tjäna pengar: Det är därför vi har allmännyttan, man ska inte tjäna pengar. Det är självklart att bostadsrätter ska få finnas och att folk har rätt att tjäna pengar, hur mycket de vill för mig. Men rör inte mitt bostadsbolag, vars lägenhet jag bor i!

Anförande nr 310

B j ö r n L j u n g (FP): Ordförande, fullmäktige, åhörare! När Jackie har ordet måste man hålla sig i salen, och när jag ska begära replik på Jackie är det himla svårt att svara, för Jackie vet han pratar om. Men vet jag vad jag skulle säga? Jo, det vet jag.

Det Jackie beskriver är en tid då han växte upp i innerstaden. När jag började jobba som fastighetsskötare i innerstaden 1976 var det i innerstaden oftast lägenheter som inte var så attraktiva. Sedan renoverade man också i innerstaden, och det har blivit mer attraktivt, och det är andra människor som har flyttat in – på gott och ont, jag håller fullständigt med om det.

Anförande nr 311

J a c k i e N y l a n d e r (V): Jo, andrahandsuthyrning gick inte att få att fungera. Stockholmshem togs upp här tidigare, och jag tror det var någon från Miljöpartiet som sade att det inte fungerade. Självklart ska det kunna fungera.

Stockholmshem, där du, Björn, är ordförande, driver Stiftelsen Hotellhem, eller hur? Du nickar. Stiftelsen Hotellhem hyr ut till frivilligorganisationer i andra hand. Du nickar. Frivilligorganisationerna hyr ut i tredje hand. Du nickar inte, du skakar på huvudet. Men det är sanningen. Varför skulle det vara så svårt att hyra ut och få mer lägenheter direkt i andra hand så att folk inte bli lurade? Det tycker jag är märkligt, det måste gå att lösa.

Anförande nr 312

A n n M a r i E n g e l (V): Den borgerliga ambitionsnivån för våra bostadsbolag kan man läsa i budgeten om. Det står att de ska vara ett komplement till privata aktörer. Vi tycker förstås däremot att våra bostadsbolag är centrala verktyg för vår bostadsförsörjning. Vi behöver många nya hyresrätter, vi behöver hyresnivåer som gör att folk har råd att bo i dessa hyresrätter. Vi som ägare ska skriva direktiven till de här bolagen och bestämma vad vi vill ha dem till. De är våra verktyg. Det gäller att bygga och sedan förvalta och att vara värdar som tar ett socialt ansvar. Vi måste ändra på godkännandekraven, vi måste förhindra vräkningar och så vidare. Det ska vi bestämma som ägare.

Redovisningen från koncernen visar att det finns väldigt mycket pengar i bostadsbolagen. Dem tycker vi att stockholmarna ska ha glädje av. Vi föreslår ett hyresstopp för 2012.

Riksdagen antog i år en ny lag om allmännyttiga bostadsbolag och nya hyressättningsregler. Vänsterpartiet avstyrkte den lagen därför att vi såg att de allmännyttiga bolagen skulle förlora sin roll som verktyg för vår bostadspolitik. Vi framhöll riskerna att lagen skulle leda till marknadsanpassade hyror till exempel i Stockholm, och ni försäkrade på er kant att nej, det blir ingen skillnad, bolagen är redan affärsmässiga. Men i budgetunderlaget till bolaget i våras skrev ni däremot att den här lagen måste leda till krav på ökade hyresintäkter. Nu ser vi resultatet. De privata fastighetsägarna kräver minst 10 procent i hyreshöjning, allmännyttan upp till 7 procent i innerstaden. Hyresgästföreningen har lämnat förhandlingarna, eftersom de kände sig lurade genom Stockholmsöverenskommelsen.

Bostadsbolagen säger att skälet till detta är den nya lagen, det ska vara affärsmässigt. Svenska Bostäders vd säger i tidningen Bofast: Det finns ingen som sänker priset på en vara som det finns kö till. Vi har kö till alla våra bostadsområden.

Ja, då blev bostaden bara en vara! För Stockholms bostadsbolag finns det inte ens någon instans för förlikning i hyresförhandlingarna. Vi har lämnat Sabo, och vi kan inte vara med i Hyreskommittén. Ett av våra krav i direktiven är att vi ska återinträda i Sabo.

Vi har föreslagit en kriskommitté för hyresrätten innan den blir utrotad eller så dyrbar att ingen har råd att bo i en sådan. Vi har föreslagit en rad åtgärder. Visst vore det bra om ni den här gången tillsatte en krisgrupp innan katastrofen kommer. Ni är annars väldigt bra på er kant att komma med stoppinsatser för sent när politiken redan har lett till stora problem. Vi kan nämna avknoppningen av förskolor, vi kan nämna Boulton, vi kan nämna Carema, vi kan nämna servicehusen.

Nu ber vi er: Lär av historien, tillsätt en krisgrupp *nu* som analyserar vilka konsekvenser för hyresrätten er bostadspolitik kommer att få innan det är för sent.

Jag yrkar bifall till Vänsterpartiets reservation.

Anförande nr 313

B j ö r n L j u n g (FP): Ordförande, fullmäktige, åhörare! Det är mycket lättare att replikera mot Ann Mari Engel, för mot Ann Mari Engel kan man vara lite elak. Det vill man inte vara mot Jackie.

Det är beklagligtvis så att det finns ett parti i den här församlingen som skiljer sig från andra och som bildar en egen liten opposition, och det är det parti som heter Vänsterpartiet. Vänsterpartiet vill alltså att vi här i fullmäktige ska diskutera och besluta om hyrorna och hyresnivåerna i de kommunala bostadsbolagen. Gudskelov är ni ensamma om det! Det är naturligtvis en sak som ska skötas mellan bolagen och Hyresgästföreningen i en förhandling och ingenting annat.

Jag beklagar att Hyresgästföreningen stigit av Stockholmsmodellen. Jag hoppas att vi kommer tillbaka till förhandlingsbordet och i god anda kan genomföra modeller som redan funkar i Malmö och i Umeå.

Anförande nr 314

A n n M a r i E n g e l (V): Det är en förhandling mellan två parter. Den ena parten är ägaren, och det är ni. Det är faktiskt så att det är ägaren till bolagen som ger direktiven till vad bostadsbolagen ska göra. Ni har alla möjligheter i världen att säga till bostadsbolagen att nu har ni upp till 100 procents soliditet, nu finns det väldigt gott om pengar, nu ska vi sätta ett hyresstopp nästa år – det har hänt tidigare, man har gjort det tidigare här i Stadshuset, och det har gått alldeles utmärkt – inte minst med hänsyn till att det nu är stopp i hyresförhandlingarna.

Ni använder den nya lagen om allmännyttan för att kräva höjda hyror i stället, medan det samtidigt står i lagen att man ska agera allmännyttigt. Den delen har ni glömt. Ni har bara tagit fasta på att man ska vara affärsmässig. Ni har lurat väldigt många stockholmare genom att ni innan lagen infördes sade att det inte kommer att påverka alls, vi är redan affärsmässiga, vi kommer inte att ändra någonting.

Vi ser resultatet, och vi vet vart ni strävar. Det handlar om marknadshyror.

Anförande nr 315

J o n a s N i l s s o n (M): Herr ordförande! Gustav Fridolin är inte här, men han brukar oro sig över tillståndet i miljonprogrammets bestånd. För Familjebostäders del kan han lugna sig, för i år är det bostadsbolaget färdigt med stambyten i hela sitt miljonprogramsbestånd, precis i dagarna faktiskt. Det känns fantastiskt. Utöver dessa stambyten har mer än 25 procent av de hyresgäster som har fått stambytta lägenheter gjort egna individuella tillval i till exempel sina kök. Det känns som sagt helt fantastiskt att Fridolin inte längre behöver oro sig för vår del, utan i stället kan rikta sin odelade uppmärksamhet och omsorg mot sina egna miljöpartikolleger i exempelvis Göteborg. Det kan ni hälsa honom.

Ni kan tro att jag skojar, men så är det inte. Enligt hyresgästernas tidning, som inte alltid står Moderaterna så nära, Hem & Hyra från den 1 november hamnar Stockholms stora bostadsbolag på andra plats, femte plats respektive sjätte plats på en lista över 50 kommunala bostadsbolag. Det är listan över de bolag som gör mest och bäst renoveringar. Det finns alltså 45 bostadsbolag som Fridolin kan ringa till innan han ringer oss. Då kan han ringa till Eskilstuna, Motala, Norrköping, Växjö, Umeå, Hudiksvall, Huddinge, Skellefteå och Borås, bara för att nämna några. Inte behöver han tala med så många alliansvänner på de här orterna, utan han kan prata med sina egna partikolleger och med gamla samarbetspartner.

Att renoveringarna görs så här systematiskt och forcerat beror naturligtvis också på Stimulans för Stockholm som sjösattes under förra mandatperioden. 19 miljarder används till bostäder, 10 av dessa går till nyproduktion, 9 miljarder går till upprustning och underhåll. För Familjebostäders del går ungefär en halv miljard till energibesparingar, energieffektiviseringar och underhåll.

För att återkomma till stambyten så går ungefär 670 miljoner kronor till åtgärder som inte bara höjer upp standarden utan också ökar standarden på så sätt att det ökar det bokförda värdet på husen.

Är folk nöjda under nuvarande förhållanden? Ja, vi tror faktiskt det, som vi har diskuterat förut. Utöver det Joakim Larsson berättat om boendedialog har vi i senaste NKI-mätningen noterat att vi har fått en uppgång med 4 procentenheter till 74. Ni som har stött på NKI tidigare som stora företag använder vet att detta är utomordentligt bra.

Det är kraftfulla satsningar som möjliggörs av Familjebostädernas goda ekonomi. Tidningen Dagens Samhälle har rangordnat bolag, och Stockholms fyra bolag spelar förstås i en helt egen division.

Den höga hastigheten i stambyten och renoveringar gör att det är roligt att bygga och inviga nya hus. Om vi inte hade varit så duktiga på stambyten och framför allt i miljonprogramområden hade det inte varit lika roligt att inviga nya hus. Det gör att vi har råd att bygga nya hus som så väl behövs i Stockholm.

Anförande nr 316

A w a d H e r s i (MP): Det är väl bra att man renoverar och upprustar miljonprogrammets bostäder. Men jag hoppas verkligen att hyresgästerna inte ska stå för kostnaden och att ni framför allt garanterar att de får inflytande över det arbetet. Om det sker är ingen annan gladare än jag och Miljöpartiet för det.

Jag har en fråga som jag skulle vilja lyfta upp här i debatten. Bostadsbristen är en sak, men trångboddheten är ett annat stort problem, framför allt i miljonprogramsområdena. Väldigt många barnfamiljer är trångbodda och bor i undermåliga förhållanden, något som inte främjar trygg uppväxt. Väldigt många familjer vänder sig till socialtjänsten,

Hur vill du lösa det problemet?

Anförande nr 317

J o n a s N i l s s o n (M): Jag tycker att det är viktigt att fastighetsbestånd och hyresbestånd tar sina egna kostnader. På något annat sätt blir det inte långsiktigt hållbart. Man kan titta runt om i Sverige där man har haft olika typer av korssubventioner i kommunerna mellan fastighetsbolag och olika bestånd. Ta programmet när man i Boden sprängde hus – det var i och för sig rätt många år sedan – därför att de kostade mer att bara stå helt tomma och rosta och erodera. I en sådan situation vill man aldrig hamna. Det gör man när man ägnar sig åt korssubventioner, någon typ av intern kommunal planekonomi. Det där är riktigt farligt att ägna sig åt. Om man ska ha en verksamhet ska den stå på egna ben och ha en sund ekonomi, för annars blir det inte hållbart. Till slut får man spränga hus som i Boden, och det vill man inte göra utan vill ha saker som är bra och sunda.

Anförande nr 318

A n n - M a r g a r e t h e L i v h (V): Jag håller med om att Familjebostäder är ett väldigt bra företag, jag är själv vice ordförande i dess styrelse, så jag är väldigt nöjd med Familjebostäder, men det finns en del saker som jag ändå vill fråga dig.

Nu gör vi en del upprustningar, precis som du just har beskrivit, och det är jättebra. Men varför ska vi omvandla de här lägenheterna? Varför ska vi inte behålla dem, de bra tillgångarna, de bra och upprustade husen i vår ägo för det första? För det andra tycker jag att vi har en bra ekonomi i Familjebostäder, precis som du säger, som i de andra bostadsbolagen. Men jag tycker att det är helt orimligt att vi använder pengarna, som vi gör i Rinkeby, för att subventionera en väg. Som Ann Mari Engel sade förut ska de pengarna komma hyresgästerna till godo i form av sänkta hyror eller i alla fall hyresstopp, eller hur?

Anförande nr 319

J o n a s N i l s s o n (M): När det gäller den stora satsning som vi gör på Rinkebystråket gör vi bedömningen att det kommer att höja värdet på våra egna fastigheter. Det är bra både för Rinkeby och för Familjebostäder på alla sätt. Jag tycker att det har satsats alldeles för lite på Rinkeby och att vi verkligen ska glädjas åt att vi nu satsar på Rinkeby på det här kraftfulla sättet. Det tycker jag du också borde vara glad över, Ann-Margarethe.

Vad sedan gäller den aktiva bostadspolitiken handlar det naturligtvis om att vi inte bara ska ha ett statistiskt synsätt, att det vi har i dag ska vi förvalta tills solen slocknar, utan vi har ytterligare ett uppdrag, och det är att bygga fler hyresrätter i staden, bygga fler bostäder som vi så väl behöver. Då gör naturligtvis detta att har vi ett bestånd som fungerar väldigt bra att en del kan säljas för att få in pengar för att kunna bygga ännu mer. Säljer man hyresrätter får man in en summa, om man ombildar till bostadsrätter är det fyra gånger mer pengar som man kan bygga bostäder för, som vi behöver så väl, herr ordförande.

Anförande nr 320

Borgarrådet R u d i n (S): Herr ordförande, fullmäktige, stockholmare! Jag tycker också att det är mycket glädjande att vi inom Familjebostäder rustar upp det bestånd som är i behov av upprustning. Det hör till god fastighetsskötsel att man gör det. Jag tycker att det är bra att mycket av det arbetet sker i många av de områden där vi vet att det har varit eftersatt under lång tid.

Jag har en fundering. När jag satt i Familjebostäders styrelse fram till i våras var det fortfarande så att markanvisningsläget var förtvivlat. För 2013 hade vi inga markanvisningar alls, nu har vi fått några men fortfarande alldeles för få, och vi har en produktionsberedskap som kommunen skulle kunna använda.

Vi har ett förslag i vår socialdemokratiska budget som jag tänkte höra vad du tycker om. Vi tänkte nämligen att man kunde använda allmännyttan till att också bygga studentlägenheter för att garantera att så kommer det att ske. Hittills har vi bara fått 67 lägenhet av de 4 000 planerade. Jag tror att allmännyttan skulle kunna bygga väldigt bra studentlägenheter. Vad tror du om det? 20 procent är vårt förslag att allmännyttan ska bygga i årstakt.

Anförande nr 321

J o n a s N i l s s o n (M): Jag har absolut ingenting emot att bygga studentlägenheter. Frågan är bara vad man gör för bedömning. Man får se på vad som är bäst för Familjebostäder och företaget och om det är bra för staden i förhållande till andra satsningar som ska göras. Men det finns ingen lösning att vi skulle vara emot studentlägenheter på något sätt.

Jag var på ett seminarium i somras där Inger Landin fick frågan: Kan inte ni bygga för ungdomar och bygga billigt? Hon är väldigt klok, även om jag inte vet om allt det hon sade helt och hållet är sant, men jag utgår från det när hon säger: Det är väldigt svårt, och jag har inte sett någonstans där det går att bygga så pass billigt. Vad vi gör är att bygga nytt. När de som har råd att flytta in i det nya gjort det så frigörs andra lägenheter som inte är lika dyra som de nyproducerade.

Det är ett klokt resonemang. Det är därför man behöver ha en dynamisk marknad med rörlighet.

R I FINANSROTELN

R III STADSBYGGNADS- OCH IDROTTSROTELN

R VIII KULTUR- OCH FASTIGHETSROTELN

**Exploateringsnämnden, Stadsbyggnadsnämnden, Fastighetsnämnden,
AB Stockholm Globe Arena Fastigheter
Punkt 6, 14, 7, 31)**

Anförande nr 322

Borgarrådet K e v i u s (M): Minns du ditt barndomskvarter? Minns du den där platsen som var hela ditt universum när du var liten, den där platsen som du upptäckte, bit för bit, platsen som formade dig och din bild av världen? Här inne i salen finns det 101 olika barndomskvarter, 101 olika minnesbilder av den lilla dunge som kändes som en sjumilaskog, av den lilla bakgrund där du lärde dig cykla, av städer och byar långt från vårt Stockholm. Ingen minnesbild är den andra lik, inte ens om man har vuxit upp i samma kvarter. Jag minns 4H-gårdar, rutschkanor och lekborgar i träd, och andra minns säkert andra saker.

Utanför den här salen just nu, varje dag, i varje vaket ögonblick, formas fler minnen av barndomskvarter, mer än någonsin förr därför att aldrig någonsin förut har det funnits fler barn i vår stad än vad det gör i dag. Det är så många barn att det är fler som går i förskola och familjedaghem i Stockholm än det finns invånare i många av våra kranskommuner, 50 000 barn. Det är 50 000 barn som snart har lekt färdigt och som snart kommer att vara tonåringar och vill ha någonstans att bo.

Fram tills nyligen trodde vi att Stockholm skulle bli en miljonstad år 2030. Nu pekar allt på att det händer redan 2024, om bara 13 år.

Kära åhörare! Det är tur att det är Alliansen som styr, för vi har skruvat upp målet för bostadsbyggande och planerar för 5 000 nya bostäder per år, inte år 2012, inte år 2013 utan varje år de närmaste 20 åren. Hur ska vi få in alla dessa nya bostäder i vår stad? Ja, för det första ska vi bygga fler blandade stadsdelar som Hammarby Sjöstad, Hagastaden och Årstafältet. För det andra ska vi bygga staden närmare, det som vi kallar för förtätning. För det tredje ska vi få in fler lägenheter i de hus som redan finns.

Men, hallå, säger någon, bygger ni så mycket blir allt det där fina förstört, med massor av fula hus som förtar naturen. Kanske har det varit så förut, kanske har den som är orolig för att staden växer pyttelite rätt. Det har hänt förut att man har byggt väldigt fort, och det har blivit fult. Men jag säger nej, och jag vet att Alliansen säger nej, till fler fula hus. Vi ska bygga för människor, vi ska bygga för dig, för mig, för våra barn, för våra studenter, för våra gamla och för våra barnbarn. Det är därför vi jobbar med Arkitektur Stockholm, som är ett program som ska ge arkitekturen en större betydelse i Stockholm. Vi bygger snyggare hus samtidigt som vi bygger i hög takt.

Vi ska bevisa att det går att bygga mycket och snyggt och bra. I Stockholm har det byggts både vackert och annorlunda under de senaste 100 åren. Staden har fått ett nytt Stadshus. Vi har fått Kungstornen, Kulturhuset, Globen och Water Front. Det är byggnader som stack ut när de byggdes, som irriterade människor men som med tiden har blivit en del av stadens själ.

Jag frågar: Vad är alternativet? Ska vi bygga sådant som är spektakulärt och som blir omdiskuterat och älskat? Eller ska vi satsa på vita prefabricerade lådor? Sönderkompromissad arkitektur som inte väcker några känslor, som inte får någon att skriva debattartiklar, som inte ens får kulturskribenter och förståsigpåare att reagera?

Jag vet vad jag vill: Jag vill se ett vackrare Stockholm, ett Stockholm som välkomnar fler människor, där inte allt ser likadant ut, där det som byggs får vara annorlunda än vad vi är vana vid och där nya hus får sticka ut. Vi har fått den stad som vi har från våra föräldrar, och vi ska lämna över den till kommande generationer. Det som vi bygger blir nya små stockholmars barndomskvarter. Det är en ny generation som får lära sig att skilja rätt från fel, skilja mellan katt och hund, där små Vasco da Gama och Amelia Earhart upptäcker världen om och om igen. Vi i Alliansen står för en levande och växande stad där drömmar blir till och går i uppfyllelse.

Med de orden yrkar jag bifall till kommunstyrelsens förslag till budget för stadsbyggnadsnämnden.

Anförande nr 323

Borgarrådet S j ö s t e d t (FP): Kära fullmäktige! Kära åhörare! Stockholm växer, det har vi hört mycket om de senaste dagarna. Mest har vi varit fokuserade på problem med bostäder, med vägar, med förskoleplatser. Man kan vara förvånad över att folk ändå flyttar hit. Men det är viktigt, och det behöver vi diskutera i dag. Människor fortsätter att flytta till Stockholm, och det är viktigt att de kommer hit och att de också stannar i Stockholm. Annars kommer de problem som vi diskuterar de här dagarna att framstå som små och fjuttiga och vi som väldigt omdömeslösa.

Det är en ödesfråga om Stockholm fortsätter att locka dem som brukar kallas urbaniterna enligt S:t Eriks årsbok – det rekommenderas för läsning. Det är alla vi som kommer från någon annanstans ifrån i Sverige, eller från något annat land, alla vi som har valt storstaden för de värden som vi tycker finns här. En förutsättning för att vi urbaniter ska stanna här är att vi får det vi eftersträvade, nämligen glädjen att leva nära andra människor. Urban metabolism har det kallats. Det innebär att ju fler vi är, ju närmare vi kommer varandra, ju mer ökar välbördet, ju fler jobb blir det och ju mer innovativa blir vi. Det gäller alla större städer. Många av oss blir både påhittigare och gladare när de träffar andra även om det kanske inte verkar så just i den här salen.

Den riktiga urbaniten, oavsett om hon kommer från Bangkok, Bamako eller Bankeryd, kräver mer än bostad, jobb och välfärd. Hon kräver det som är storstadens kärna, nämligen storstadslivet. Ofta finns det i att man kan förverkliga sina idéer, oavsett om de är näringspolitiska, sexuella, eller på något annat sätt, och det gör man ofta i kulturlivet, och det manifesteras i mötesplatserna.

Diskussionen om hur staden utvecklas har fått ny kraft. Det har hänt mycket de senaste tio åren, och det är med stor spänning och höga ambitioner, även miljömässiga, som fastighetskontoret nu kommer att utveckla en rad av stadens mötesplatser. Hötorget, Brunkebergstorg, Östermalmstorg och Medborgarplatsen kommer att se stora förändringar de kommande åren, till det bättre, hoppas vi – allt för att få mer liv, mer trygghet och mer av kulturen som nav.

Vi kommer också att fatta beslut om nya marknadsplatser därför att människor tycker att det är roligt att träffas, titta på saker och byta saker, att bara ses. Det kommer att ske på Wollmar Yxkullsgatan, Mariatorget, Sergels torg och Blasieholmen.

Miljöfrågorna står i väldigt starkt fokus för fastighetsnämnden. Vi energieffektiviserar, vi skriver gröna hyresavtal, vi ska anlägga gröna tak, även om Björn Ljung menade att inga tak fick vara platta. Några kanske vi kan ha så att vi kan odla lite. Vi vill ha urbana odlingar, vi kommer att inleda ett jättestort miljöprojekt där hela fastighetsbeståndet ska miljöklassas. Det är 1 800 byggnader.

Även i de nya stadsutvecklingsområdena står miljön och kulturen i fokus som drivkraft på ett helt nytt sätt som vi aldrig tidigare sett i Stockholm. Norra Djurgårdstaden har vi bara börjat med, gasklockorna kommer där att vara ett nav, och det som kommer att driva tillväxten i det området. Det är med stor spänning vi tar oss an det.

Även Slakthusområdet, Matstaden Stockholm och Stockholm Globe Arenas håller på att utvecklas och ta form. Vi håller på att bygga ett evenemangsområde i världsklass runt Globen. Det är inte bara ett ord, utan detta är verkligen på allvar. Och jag måste säga till er att jag är otroligt glad och lättad över, när nu Stockholms stad bygger Stockholmsarenan, att vi har valt den konstruktion som vi har valt. Vi har sålt det bolag som ska ha driften av evenemangen i arenan och hela Globenområdet, och själva ska vi bara äga fastigheten och planera för området. Det garanterar oss att vi får våra resurser och intäkter täckta innan någon tar ut en vinst i området. Det finns klara snitt och rena ytor mellan oss som bygger och dem som sköter driften. Det kommer vi att ha stor glädje av.

Två arenor, Söderstadion och Stockholms Stadions fotbollsarena, kommer att bli en, och sammanlagt kommer vi att få drygt 30 000 platser i staden för just fotboll.

Men den viktigaste mötesplatsen av alla i staden är naturligtvis Slussen. I dag är det ett öde torg och en hektisk trafikpunkt som älskas av inga andra än möjligen Tomas Rudin. Nu kommer ett modifierat, ändrat och genomarbetat förslag att röstas igenom. Det finns inga alternativ till att bygga något på Slussen. Det alternativet finns bara för dem som aldrig har tänkt ta ansvar för Stockholm, som aldrig har funderat över huvud taget hur staden ska utvecklas, och som tror att de aldrig kommer att få någon makt här. Jag för min del kommer med nöje att trycka på ja så fort det blir möjligt till ett nytt Slussen.

Jag yrkar bifall till förslaget när det gäller fastighetskontoret och Stockholm Globe Arena.

Anförande nr 324

Borgarrådet R u d i n (S): Det finns mycket att säga om Stockholms bostadspolitik och de ambitioner som vi sätter upp. Ofta är vi överens om ambitionerna, men så sällan blir resultatet detsamma som vi har satt upp som våra målsättningar.

Faktum att det händer för lite i Stockholm i dag. Trots alla de insatser som görs från förvaltningar, byggherrar och annat är det för lite som byggs. De hus som vi ändå får fram och som gör det möjligt för folk att bo är av sådan karaktär att det ändå inte löser mångas bostadsproblem, och jag tänker framför allt på de unga. Vi har lovat studenterna i den här staden studentbostäder i olika tappning varje år. Ni på den borgerliga sidan gick till val på att ni skulle bygga 4 000 lägenheter. Hittills har ni lyckats få fram 63.

Hur är det möjligt att man kan misslyckas på det sättet? Hur kommer det sig att man med de planeringsverktyg som vi har ändå inte klarar av att möta ett så tydligt behov? Jag tror att vi måste göra en ordentlig analys av hur bostadsmarknaden fungerar för att förstå detta. Det är inte bara studentbostäder som vi har ont om utan också om små lägenheter. Det är ett rätt intressant faktum att varje gång Moderaterna har haft makten har andelen små lägenheter i staden minskat, små hyreslägenheter.

Jag tror att vi måste göra en analys, och det handlar kort och gott om att det är väldigt dyrt att bygga för unga människor som har det svårt att betala. Det är den som är kapitalstark och den som har mycket pengar som kan ta sig fram på Stockholms bostadsmarknad, men är man beredd att betala bara en liten hyra medan man studerar är det ingen som ställer upp.

Vi har flera ärenden i stadsbyggnadsnämnden där vi har planerat i detaljplanen för att bygga studentlägenheter, det har inte ännu blivit av. Varför? Jo, därför att markanvisningarna har gått till bostadsbyggare som under planeringsprocessens gång har krävt att det i detaljplanen ska stå studentlägenheter och bostäder, eller studentlägenheter och hotell. Under resans gång kommer kalkylerna in, och man börjar jämföra: Vill jag ha en student som betalar 4 000 i månaden, eller vill jag ha ett lägenhetshotell där jag kan få in 30 000 i månaden? Förr eller senare minskas studentambitionen, och i stället ökar vinstambitionen. Det har vi sett i projekt efter projekt. Det är förklaringen till det här misslyckandet, som nu är så allvarligt att Stockholms handelskammare, universitetet, Tekniska Högskolan och så vidare varnar för att Stockholm står inför en studentflykt.

Ungdomar som låses ut, vi kan kalla det för utlåsningsseffekt, och som i dag flyttar till andra kommuner för att de inte får plats i Stockholm får inte sin röst särskilt mycket hörd i den här lokalen. Men jag vill gärna vara deras röst av det skälet att om vi höjer ambitionen för att öka antalet små hyreslägenheter, och gör det i stor omfattning, kommer vi både att öka rotationen på bostadsmarknaden och att kunna möta ett faktiskt behov. Vi behöver bygga fler små lägenheter och fler studentlägenheter.

Anförande nr 325

J a k o p D a l u n d e (MP): Herr ordförande, fullmäktige, stockholmare! Vår stad ska vara en modern, miljövänlig och mänsklig stad för oss alla att leva i.

Miljöpartiets mål är att bygga minst 15 000 yteffektiva, klimatsmarta och kollektivtrafiknära bostäder under denna mandatperiod. De gröna vill involvera stockholmarna i planeringen av staden, och vi vill bygga fler hyresrätter som unga studenter kan efterfråga.

I det gröna och hållbara Stockholm ska det vara lätt att leva klimatsmart och miljövänligt. Stadens fysiska strukturer ska göra det lätt för stadens invånare att göra klimatsmarta val. Människor ska med lätthet kunna röra sig till fots, med cykel och kollektivtrafik. Vi ska arbeta för att bygga bort den funktionsseparerade staden och eftersträva en blandad och tät stadsstruktur där arbete, boende och handel kan integreras för en levande stadsmiljö.

Stadsplaneringen har en viktig uppgift, att minska vår klimatpåverkan. Detta gör vi bäst genom att långsiktigt hushålla med stadens mark- och vattenresurser och genom att värna och utveckla stadens karaktär och gröna kvaliteter. Bostadssektorn står för 30 procent av vår klimatpåverkan. Därför vill vi att vid nyproduktion av bostäder ska mycket höga energi- och miljökrav ställas. Alla bostäder i Stockholm ska byggas enligt passivhusprincipen och inte förbruka mer än 75 kilowattimmar per kvadratmeter.

Vi vill verka för att sänka stadens parkeringsnormer. Därför marknadsanpassar vi parkeringarna så att det blir den som utnyttjar parkeringsplatsen och parkerar sin bil som betalar för marknadsutnyttjandet i stället för att människor utan bil subventionerar genom sin högre hyra. Marknadsanpassade parkeringar är bra både för planeten och för plånboken.

Vi gröna vill att planeringen av nya områden i första hand ska ske på redan exploaterad mark och att inredningen inom dessa områden ska vara att bygga en tät stad. Men ska vi göra det i den takt efterfrågan kräver måste vi involvera stockholmarna i byggandet. I stället för att ständiga överklaganden fördröjer processer vill vi ha en omvänd planprocess där medborgarna får komma till tals tidigt, så att det blir rätt från början. Då går det snabbare.

Vi måste bygga mer, och vi behöver öka takten. Beredskap för produktion för bostäder ska vara fortsatt hög för att klara av den framtida efterfrågan, framför allt från unga. Minst 20 procent av nyproduktionen av bostäder ska utgöras av små yteffektiva lägenheter för unga och studenter. Så bygger vi en modern, miljövänlig och mänsklig stad för oss alla att leva i.

Bifall till Miljöpartiets budgetreservation!

Anförande nr

M a r i a H a n n ä s (V): Ordförande, ledamöter och medborgare i Stockholm! Barn och ungdomar äger vår stad Stockholm. Alltför ofta glöms detta perspektiv bort i planeringen. Vänsterpartiet menar att barn- och ungdomsperspektivet måste finnas med, och det ska genomsyra all planering. Om det är bra för barn är det bra för alla. Det är minst tredje året i rad jag säger detta med risk för att bli tjatig, men orden är minst lika viktiga i dag.

Vänsterpartiet har även i år ett högt tal för byggande, under mandatperioden ska 20 000 bostäder byggas, varav merparten, 75 procent ska vara hyresrätter, till skillnad från er som har ungefär 33 procent, såvitt jag vet. Vi prioriterar billigare bostäder och studentlägenheter. Stockholmarna måste ha rätt att bo och få insyn i och inflytande över sin boendemiljö. Vi är väldigt positiva till förkortade planprocesser med fler handläggare så länge det inte går ut över demokratin. Områdesplanering och nya försök med omvänt planförfarande samt medborgardialog i markanvisningsfasen är ett bra sätt att öka delaktigheten. Det leder också till ett minskat antal överklaganden och därmed en smidigare process. Vi vill också att stadsbyggnadsnämndens sammanträden ska vara öppna för allmänheten.

Miljörättvisan måste bli ett begrepp i stadens planering. Grönområden i sämre bemedlade områden har en större tendens att exploateras än i rikare områden. Ett exempel: Bebyggelse föreslås mitt i attraktiva grönområden som Snösätra, Rågsved, Bagarmossen och Skarpnäck men inte i Bromma. Därför tycker vi att vi ska ha en samordnare för miljörättvisa.

Vi vill att produkter och gröna gårdar, väggar, tak, odlingslotter ska finnas med i varje nybyggt hus och tillföra gröna ytor till stadsmiljön. Vi måste öka andelen klimatsmarta hus, passivhus, lågenergihus, och stränderna ska tillhöra alla, liksom Stockholms vattenspegel. Vi ska prioritera bevarandet av kulturmiljöer vid bygglov samt vid förändringar och tillbyggnader av hus, och K- och grönklassade byggnader ska inte förvanskas. Att bygga tätt är rätt, vi vill inte ha utsläppsfällor för förskolor, mörka, trånga gårdar eller dåliga bostäder med knappa ljusförhållanden. Vi ska använda marken effektivt och inte bygga så mycket enfamiljshus.

Till sist: Vår tids stora Stockholmsfråga är Slussen. För oss i Vänsterpartiet är det helt obegripligt att ni borgerliga ledamöter i denna sal är så fullkomligt nonchalanta mot stockholmarna när de vill bevara utsikten mot Mälaren och Saltsjön från Ryssgården. Varför vill ni bygga för den med stora hus?

Bifall till Vänsterpartiets reservation i kommunstyrelsen!

Anförande nr 326

C h r i s t e r M e l l s t r a n d (C): Jag vill passa på att be om ursäkt för mitt ovårdade språk tidigare i debatten.

Herr ordförande, fullmäktige, stockholmare! Stockholm ska vara hela Sveriges tillväxtmotor. Stockholms styrande ska ta ansvar för framtiden. Stadens allians ser problemen och har lösningarna. På område efter område ökar vi människors makt över deras i liv och gör det enklare att vara grön i Stockholm.

Vi bygger 5 000 bostäder per år fram till 2030, det är 100 000 lägenheter på 20 år, och det är jag stolt över. År 2012 är inget undantag i den uppgiften; vi fortsätter med full kraft men höjer därtill ambitionsnivån i alla delar men i synnerhet på miljöområdet. Vi bygger staden inåt, vi bygger där det redan finns utbyggd infrastruktur, vi bygger gröna tak och väggar, vi bygger miljöstadsdelar, vi upprustar parker, vi anlägger naturreservat, vi arbetar med minskat buller och vi bygger ut infrastrukturen för cyklister.

I Alliansens byggande blir staden mer och mer mångfasetterad. Vi satsar på att bygga ägarlägenheter, hyresrätter och studentlägenheter. Klokt nog tänker vi in cykeltal och parkeringsköp i våra exploateringar. Parkeringsköp gör det möjligt att få fram bostäder där det annars inte hade varit möjligt att bygga. Parkeringsköp och cykeltal är också två långsiktigt viktiga satsningar på miljön i Stockholm. Genom P-köp får vi upp samnyttjandet av en P-plats men också möjlighet till att skapa fler underjordiska garage i stadens regi för att minska söktrafiken. Och genom cykeltalet kan vi få Stockholms byggherrar att tänka in cykeln allt tidigare i stadens planering, och på så vis kommer vi kanske cykla lite mer i stället för att ta bilen eller att åka kollektivt.

Men vi bör vi tänka till en och två gånger om hur vi använder stadens mark. Värdefulla rekreationsytor får inte tas i anspråk om de inte används till att ge Stockholm maximalt fler lägenheter. När vi bygger staden måste vi alltid ställa oss frågan om vi inte kan få in fler bostäder i ett område, för dels de 330 000 som står utanför, dels för att undvika urban sprawl. Om Stockholm fick växa på höjden skulle fler stockholmare få bostäder, fler stockholmare skulle få se sin park upprustad.

Men tyvärr är det inte vi i den här församlingen vi bestämmer hur vi ska bygga Västra City eller något annat område som kan hota Stockholmssiluetten. För tydligen är det inte ett riksintresse att Sveriges tillväxtmotor utvecklas, vår samtids årsringar är tydligen något som tagits i gisslan av länsantikvarien och andra bevarande intressen i och utanför den här salen. De har tydligen bestämt att det så exakta och precisa begreppet Stockholmssiluetten är överordnat allt annat.

Som ni vet jobbar vi centerpartister tillsammans med våra alliansvänner för cykelstråk, supermiljöbilar, rent vatten, bullerfri miljö, gröna tak och miljövänlig förtätning inåt och uppåt. Stockholms blåaste budget blir verklighet 2012. Utmaningarna är många, men vi nöjer oss inte. Vi ska med kraft och i varje litet beslut kämpa för den miljövänliga, täta och höga staden.

Jag yrkar bifall till Alliansens budgetförslag.

Anförande nr 327

E r i k S l o t t n e r (KD): Ordförande! Under hösten har jag besökt samtliga Stockholms stadsdelar för att på plats besöka de byggprojekt som är på gång i staden. Det har varit otroligt lärorika besök, och det är tydligt att Stockholm utvecklas. Med tanke på allt nytt som byggs är det rätt svårt att förstå att det kan råda bostadsbrist i vår region, men det ger också perspektiv på hur mycket staden verkligen växer. Och Stockholm klarar läxan.

Men vi nöjer oss inte med det. Alliansen föreslår att bostadsbyggandet ska öka ännu mer: 100 000 bostäder till 2030. Ja, det är ett ambitiöst mål, men vi är fast beslutna att klara detta.

Ett sätt att klara målen om fler bostäder är att öka husens höjd. Vi har därför föreslagit att man i detaljplaner där processen ännu inte har kommit så långt som till utställning bör se över husens höjd för att om möjligt lägga till en eller några våningar. Ett exempel på detta är när vi höjde fyra hus på Liljeholmskajen från 21 till 24 våningar och 50 nya lägenheter kunde skapas.

Den ökade byggtakten får dock inte innebära att vi slarvar med gestaltning och arkitektur. Vi har sett för mycket av staplade lådor och skokartonger. Vi behöver ta ett nytt grepp om stadens gestaltning. Variationen behöver öka såväl i form som i höjd och färgsättning.

I den allmänna debatten kan jag notera att den polariserade debatten om högt eller lågt har kommit att ersättas av en debatt som handlar mer om formgivning. *Allt avviker! I morgon ingen standard* heter en skrift från Sveriges Arkitekter. *Måste allt nytt som byggs se likadant ut?* – det var temat på ett seminarium arrangerat av Skönhetsrådet. Dessa två teman säger en hel del om det debattklimat vi har för närvarande. Människor efterfrågar någonting annat än platta tak, släta fasader och raka linjer. Den sterila byggnadsstilen måste ersättas av mer lekfullhet och kreativitet.

I takt med att staden växer ökar också protesterna mot nya byggplaner. Inställningen att ett område är färdigbyggt just den dagen jag flyttar in förekommer ganska ofta och är förödande utifrån ett tillväxtperspektiv. Vi måste därför hitta andra sätt än att endast genom plansamråd få in stockholmarnas synpunkter. Demokrati kan inte bara handla om att lyssna på dem som höjer rösten utan också om att lyssna på dem som självmant inte uttalat en åsikt.

Få stockholmare bor i citykärnan, men de allra flesta har något slags relation till den. Ett tryggt och levande city är en vinst för hela staden. Därför ska en särskild satsning göras för att öka citys attraktivitet genom ökad handel, fler bostäder och en tryggare och attraktivare stadsmiljö. Det är ett arbete jag mycket ser fram emot.

Jag yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag.

Anförande nr 328

Stellan Hamrin (V): Fru ordförande! Havsytan och vattnet är basen för hela staden. Så här skriver Slussens projektledare:

”SMHI har utrett hur Slussen måste förändras för att minska dagens alltför stora översvämningsrisk och klara stigande havsvattennivåer. Det liggande förslaget säkrar enligt SMHI Mälaren mot översvämningsrisker och inflöde från Östersjön de närmaste 100 åren. Självklart har SMHI arbetat med de senaste och mest uppdaterade scenarierna.”

Detta är inte sant på någon punkt. Klimatutredningen om Mälaren tog hänsyn till ökad nederbörd men inte till stigande havsyta. Deras bedömning är därför felaktig. Värdena är för låga, och det finns ingen garanti mot översvämningar. Det är fel ett. Den utredningen tog inte alls upp frågan om inflöde, då man inte trodde på det. Även i den saken är det alltså fel.

Staden har, såvitt jag vet, dessutom inte fått garantier från SMHI utan från Sten Bergström, som är anställd vid SMHI och upphandlar, antar jag, av staden. Jag har formellt frågat SMHI om de delar Sten Bergströms synpunkter och inte fått något svar på över en månad, men det kommer väl. SMHI har i detta fall inte arbetat med

de senaste prognoserna. Det är det tredje och fjärde felet. Jag tycker att det är ganska allvarligt.

Så här är det. På nätet ligger sedan snart ett år Arktiska rådets bedömning som grundar sig på den enda seriösa analysen av Grönlandsisens avsmältning, och den säger plus 0,9–1,6 meter. Det är denna avsmältning som ensam styr hela havsytans höjning i dag. SMHI:s analys utgår inte från denna bedömning. Det har Sten Bergström uttryckligen försäkrat hela miljönämnden. Den utgår från äldre och föråldrade data. I en situation där klimatet och forskningen hela tiden förändras kan man inte utgå från äldre medelvärden. Det går i ett statistiskt samhälle men inte när vattenytan hela tiden dynamiskt förändras.

Man måste utgå från den senaste bedömningen av Arktiska rådet, och den är nu godkänd av en samlad internationell vetenskaplig expertis. Den har dessutom godkänts av Arktiska rådets 16 medlemmar och av den svenska regeringen. Carl Bildt med kompisar har uttryckligen ställt sig bakom bedömningen plus 0,9–1,6 meter. Det är ett mycket klokt beslut.

Det är pinsamt att staden inte kan acceptera det här. Det är illa att hamnen tydligen inte räknar med någon höjning alls utan utgår från plus minus noll.

Men ni ska få en chans. Vi har i en skrivelse begärt, och exempelvis Stockholm Environmental Institute gör en egen förnyad analys av situationen. Då kan man också få med avsmältningen från Antarktis, som man har struntat i så här långt.

Centerpartiet efterlyste bra planering. Kan vi inte för stockholmarnas bästa lägga ned de här diskussionerna och enas om denna skrivelse för att få en förnyad och objektiv vetenskaplig bedömning? Sedan kan vi ta ställning till hur vi ska göra, och så vet vi alla vad som gäller.

Anförande nr 329

Borgarrådet L a r s s o n (M): Fru ordförande! Det är märkligt att det i den här frågan om alla de olika rapporter och de olika utredningar som har gjorts aldrig går in det som kontoren och tjänstemännen har presenterat vid ett antal tillfällen under resans gång. Arktiska rådets senaste rapport – nu säger jag det för sista gången – är en sammanvägning av alla de olika rapporter som har gjorts den senaste tiden kring havsnivåhöjningen. När man bestämde sig för avbördningen av Slussen tog man hänsyn till de rapporter som fanns då. När man sammanställde Arktiska rådets senaste siffror och senaste rapport tog man hänsyn till den. Det är det som ligger till grund för de 1,6–2 meters höjning som man räknar med i det värsta scenariot. Och den dagen detta skulle kunna inträffa är det dags att bygga om Slussen igen.

Stellan! Kom igen nu!

Anförande nr 330

S t e l l a n H a m r i n (V): Vi får ju snart resultatet, Joakim Larsson, så vi får veta vad som gäller. Men det är faktiskt så, i en värld där klimatförändringen hela tiden har fortgått de senaste tio åren, där kunskapen från början är väldigt dålig och

utvecklas successivt med tiden, kan man inte se över alla tio årens resultat, ta ett medelvärde och tro att det är det som stämmer. Då hamnar man på ungefär 205 års sanning, och det tycks vara någonstans där det nu ligger.

I en situation där vattennivån hela tiden stiger och avsmältningen hela tiden ökar måste man utgå från de senaste värdena. Det är det FN:s klimatpanel gör. Det är det alla forskare i hela världen gör när de gör prognoser för framtiden. Det är det Arktiska rådet också har gjort, och de är dessutom de enda som har bedömt Grönlandsisens avsmältning. Det har inte gjorts på det här viset förut.

Att utgå från någon annan ståndpunkt än den senaste, som den samlade internationella vetenskapliga expertisen står bakom, är synnerligen märkligt.

Anförande nr 331

Borgarrådet R u d i n (S): Jag har den största respekt för Stellan Hamrins kunskaper på området eftersom han har varit professor i limnologi, som har med vatten att göra. Ibland tänker jag att det kanske är det som är problemet, att du är en så flitig och duktig debattör i den här församlingen att din kunskap på området negligeras av så många. Jag vet inte. Det borde ju vara tvärtom, men ibland undrar man.

Det är inte bara du som har varnat. Det tog mig en tid att förstå den här problematiken, men det blev något av en aha-upplevelse när jag förstod att vattnet egentligen inte är på väg ut från Mälaren till Saltsjön, även om det är det just nu, utan problemet är att Saltsjön är på väg in i Mälaren. Men när jag väl fick insikt om det började flera frågor ställas. När jag då ställde frågan till förvaltningen sade man: Landhöjningen kommer att kompensera för den här vattenhöjningen. Då undrar jag, Stellan: Hur är det med den saken?

Anförande nr 332

S t e l l a n H a m r i n (V): Landhöjningen är maximalt 0,5 meter på den här tiden. Nivån upp till Mälaren är 0,7. Det är alltså 1,2 meter som vi har att arbeta med. Prognosen nu säger 0,9–1,6 meter, och de säger själva att man bör titta på den övre sannolika nivån, inte den undre sannolika nivån. Dessutom bör man lägga till en viss säkerhetsmarginal.

Det är alldeles uppenbart att med dessa senaste data är havsytans stegring betydligt högre än både den samlade effekten av landhöjningen och avståndet upp till Mälaren. Mälaren blir en havsvik långt före år 2100, och det är precis det som är problemet. Det kräver en annan konstruktion av Slussen än vad vi har i dag. När man uttryckligen säger att det här problemet inte existerar utgår jag från att man inte heller har byggt in det i de tekniska bedömningarna.

Anförande nr 333

B i l l y Ö s t h (M): Ordförande, fullmäktige! Det är en lattjo debatt när oppositionens företrädare hela tiden tar replik på varandra för att berömma varandra.

För ett år sedan tog man i den här salen beslut om att idrottsinvesteringarna skulle gå över till fastighetsnämnden. Jag tyckte just då att det kanske var ett halvkorkat beslut, men man kan ändra sig. Det har jag gjort, och jag tycker att det var ett väldigt bra beslut. Då kan de experter som verkligen kan fastigheter sköta om det här.

Vi har en stor investeringsbudget i fastighetsnämnden. Vi har ett antal saluhallar, bland annat Hötorgshallen, som vi nu renoverar rätt kraftigt, under pågående verksamhet. Hur det går till begriper inte jag, men det ska tydligen funka. Vi rustar upp även denna sals kök, Gyllene salen, Stadshuskällaren och Eken. Det kostar en otrolig massa pengar, men det är ett gammalt hus. Vi tillgänglighetsanpassar.

Madeleine sade det mesta som kan sägas om fastighetsnämnden. Vi gör väldigt mycket bra saker: utvecklar miljön, gör gröna tak, miljöklassar alla hus.

Sedan gäller det studentbostäder. Tomas Rudin tror kanske att det vallöfte som vi har lagt för hela mandatperioden om 4 000 studentlägenheter fixar man på två tre veckor. Riktigt så fort går det kanske inte. Men 3 000 är på gång. Vi från fastighetsnämnden gör vår lilla insats för att försöka inventera vår egen mark för att se om man kan hitta plats för lite studentbostäder.

Globen: Vi bygger så det knakar, utan att skattebetalarna behöver stå för kostnaderna. Det blir invigning i februari 2013, lagom till hockey-VM, och åtminstone någon match ska spelas där. Minst två Stockholmslag kommer att spela där då. AIK kommer väl inte att göra det. Jag tycker att ni som är från Hammarby ska göra en insats så att de kommer upp en nivå till och det blir ännu mer publik. Djurgården kommer att spela där åtminstone under några år. Om Djurgården ska bygga eget eller inte får väl stå för dem.

Det är, som Madeleine sade, ett fint område runt Globen. Man gör ett nytt köpcentrum, ett nytt hotell, säljer byggrätter och river en arena. Netto blir det ingen ny arena på Söder även om den nya arenan blir mycket finare än den gamla. Det är väl tur att vi inte gör som en del gamla socialdemokrater tyckte, att vi skulle ha en jättearena för 50 000. Nu blir det en lagom stor arena för ungefär 30 000.

Bifall till kommunstyrelsens förslag!

Anförande nr 334

Borgarrådet R u d i n (S): Det kan uppfattas lite hårt om jag påpekar att ni bara har lyckats få fram 63 lägenheter när behovet är så stort. Det är 80 000 studenter i Stockholmsregionen, och det finns 12 000 lägenheter. Ni har lovat 4 100 men har bara fått fram 63. Då säger du att jag borde förstå att det tar lite längre tid än bara ett år att åstadkomma det. Bekymret är att ni nu har styrt en mandatperiod och är inne på den andra, och problemet har varit lika stort hela tiden. Vi har fått larmrapporter från studentorganisationerna om att studentbostadsbyggandet helt har uteblivit. Det här fortsätter år från år. Jag menar att det beror på att ni markanvisar till byggherrar som under resans gång kommer på att det tjänas mer pengar på andra typer av boenden än på studentlägenheter. Vad säger du om det?

Anförande nr 335

B i l l y Ö s t h (M): Vårt vallöfte var 4 000 studentlägenheter under den här mandatperioden. Av den här mandatperioden har det nu gått ett år, tio månader och sexton dagar. Vi kommer att infria vårt löfte om 4 000 studentlägenheter under den här mandatperioden.

Anförande nr 336

M a r i a H a n n ä s (V): Du pratar mycket om olika sportarenor, Billy, och olika sådana saker. Självklart är det viktiga saker. Men något som jag känner att ni i majoriteten inte bryr er om ett dugg är upprustning av kulturmiljöer. Där har väl också fastighetsnämnden ett rätt stort ansvar. Du pratar ofta om att du är bypolitiker – eller inte bypolitiker. Jag vet inte riktigt. Men vi har en fin kulturgård, Lilla Sickla gård, som håller på att förfalla, och då tänkte jag fråga dig när jag nu får chansen: Vad gör du åt den?

Anförande nr 337

B i l l y Ö s t h (M): Hoppsan! Där blev jag svaret skyldig. Jag vet att vi har tagit upp det i stadsdelsnämnden och med företrädare för fastighetsnämnden. Det pågår en del där, men jag kan inte i detalj säga exakt vad som ska göras. Men jag kanske kan få återkomma i den frågan.

Anförande nr 338

J a k o p D a l u n d e (MP): Fru ordförande! Jag har två frågor till dig, Billy.

Miljöpartiet har sedan länge drivit på för att fastighetsnämnden och fastighetskontoret ska öka takten i sitt arbete med energieffektivisering. Och nu på senaste tiden har det äntligen börjat komma i gång, och det tycker jag är bra. Jag blir dock lite orolig eftersom ni inte har någon pris- och lönekomensation, vilket driver fram effektiviseringar och det finns inte lika mycket pengar till personalen. Hur ska ni kunna öka mängden energikonsulter som ser till att det viktiga arbetet med energieffektivisering ökar när ni samtidigt ska effektivisera och skära ned?

Den andra frågan gäller att det förra vintern blev för stora kostnader i underhållet. Hur planerar ni för det? Vi i Miljöpartiet sätter in 25 miljoner mer till underhåll för att vara säkra på att kunna möta underhållskostnaderna även när vintern blir kall.

Anförande nr 339

B i l l y Ö s t h (M): Jo, men det där att man inte har någon pris- och lönekomensation är ganska vanligt i nästan alla kommuner. Då får man försöka effektivisera på annat sätt. Vi har tillfört fastighetsnämnden en del pengar för att kunna göra de sakerna.

Din andra fråga gällde underhållet. Det finns mycket pengar till underhåll, och vi kommer att se till att underhållsbudgeten blir på en hög nivå även framdeles.

Anförande nr 340

B e n g t S a n d b e r g (S): Ordförande! Svaret på Maria Hannäs fråga om Sickla gård är en jättebra ingång för att inte säga något. Det är precis det stadsdelsnämnden nu ägnar sig åt: bombastiska projekt och säga att Globen byggs och att man gör oerhört stora saker. I verkligheten gör man mycket lite. Underhållskostnaderna för fastighetsnämnden har halverats de senaste fem åren – det är ett faktum.

Ni är så upptagna av det ni gör, oavsett vilket område det är, att ni glömmer bort det ni inte gör. Och så kommer verkligheten som en kalldusch, som när det gäller äldreomsorg, bostadsfrågor eller arbetslöshetsfrågor. Ni skapar en vision om en verklighet som inte finns. När vi påtalar det härifrån gnäller ni och vill inte se verkligheten. Vi kanske ser och möter ett annat Stockholm.

När det gäller fastighetsnämndens storslagna planer för 2012, som vi hörde, kan de beskrivas så som jag läser innantill här:

”Fastighetsnämnden ansvarar som stadens fastighetsförvaltande resurs för lokaler som inte naturligt passar in i stadens fastighetsförvaltande bolag samt för naturvårdsområden som reserivat utanför stadens gräns. Staden äger de byggnader som långsiktigt behövs för sin egen förvaltning och andra byggnader bör säljas.”

Det är precis det den här staden gör, även när det gäller fastighetsnämnden och överallt annars. Ägardirektivet är solklart: Allt ska säljas som kan säljas. Allt ska privatiseras som kan privatiseras. Det försöker ni blunda för. Stå för den politiken!

Jag vill avsluta med att säga att jag har ställt frågan till er, jag vet inte hur många gånger: Vad har medborgarna i Stockholm? Vad har staden? Vad är värdet av att inte äga? Vad är icke-ägandet? Vad har det för värde?

Den andra frågan har jag ställt 38 000 gånger. Du säger att det inte är ett strategiskt värde för staden: Kan ni någon gång definiera det, inte minst för våra väljare som ni åberopar som stöd för er klassfientliga, arbetarfientliga och medborgarfientliga politik?

Anförande nr 341

Borgarrådet S j ö s t e d t (FP): Jag vet inte om du har läst årets budget, Bengt, eller förra årets budget där underhållskostnaderna för fastighetskontoret har ökat väldigt dramatiskt. Du kanske är kvar i budgeten för 2010, men i så fall finns det två budgetar efteråt som du kan kolla på som har ett mycket högre planerat underhåll och där vi följer den plan som ni antog, till och med före min tid i fastighetsnämnden, för hur det ska vara.

Du pratar om storslagna planer. Jag vet inte om ni förtjänar att bli upprörda över att vi ska energiklassa våra byggnader eller att vi ska miljöanpassa våra byggnader. Det är klart att man kan bli upprörd över det. Jag blir inte det. Jag tycker att det är ganska bra att vi här i Stadshuset försöker spara lite energi och försöker anpassa Stadshuset till att bli även ett modernt hus som inte läcker som ett såll.

Sedan frågar du om värdet av att inte äga. Ja, du kan väl fråga dem som får äga. Vi äger 1 800 byggnader, så det är inte så att vi inte äger någonting i fastighetskontoret. Du kan känna dig lugn för det. Men de familjer som har fått köpa sin villa av oss tror jag upplever ett stort värde av att få äga sitt eget hus. Det är värdet av att staden inte äger.

Anförande nr 342

B e n g t S a n d b e r g (S): Nu pratar jag inte om bostäder utan om de fastigheter som fastighetsnämnden och kontoret har att förvalta, den satsning ni gör på gröna tak och urbana odlingar, alltså torvtak, uteserveringar på Brunkebergstorg för att göra det lite mer tillgängligt och att hitta fler entreprenörer för våra idrottsanläggningar, exempelvis kaféer, butiker och restauranger. Allt detta ska finansieras med ytterligare försäljningar. Det är fokus.

Anförande nr 343

B j ö r n L j u n g (FP): Ordförande, åhörare, fullmäktigeledamöter! Jag ska prata om tre saker. Jag ska tala om tal, jag ska tala om byggande och arkitektur och jag ska tala om Slussen. Det är väl bäst att jag börjar med eländet, nämligen Slussen.

Vi kommer att ha en lång debatt här, kan jag försäkra er, om några veckor när vi ska diskutera Slussen. Det är två saker jag inte förstår med Slussen förutom en del tekniskt, och det är Socialdemokraternas inställning och hur Socialdemokraterna har hamnat där man har hamnat.

Socialdemokraterna har varit ett parti som gärna varit med i breda överenskommelser för Stockholms bästa. Stockholmsandan, kallade Calle Cederschiöld det. Jag tycker att det är utmärkt. Nu har Socialdemokraterna bytt ståndpunkt och åsikt ett antal gånger i den här frågan, så vi får väl se vad ni vill, om ni nu kan visa det under nästa debatt. Kan ni säga någonting om det i dag är det alldeles utmärkt, men jag tvivlar. Det blir väl ytterligare en åsikt den 28 november.

Bostadsbyggandet i staden måste i vilket fall som helst bli bättre och effektivare. Vi bygger nya områden runt om i staden, men det finns ett bekymmer, som Erik Slottnér har tagit upp tidigare. Det verkar som om arkitekter, inte bara i Sverige utan också i övriga Europa, har en förkärlek för att bygga lådor och skokartonger. Det är alldeles utmärkt om man kan använda platta tak till odlingar, takterrasser, torvtak och liknande. Då har de en funktion och kan se fina ut, och man kan utforma dem på ett bra sätt. Men det finns alldeles för många platta tak som inte ser ut så och inte har den funktionen.

Vi ska försöka höja exploateringsgraden i våra nybyggnadsprojekt. Där det är möjligt måste vi också våga bygga högre, som till exempel vid Årstabrons fäste. Men vi ska inte bygga skyskrapor i innerstaden, i den vackra stenstaden. Vi ska inte bygga bort det som gör den här staden så vacker och så unik.

Jag sade att jag ska tala om några tal. Då ska jag tala om några tal som också har lite bokstäver. Vi har P-tal, C-tal och F-tal. P-tal är parkeringsnormerna. Första gången jag hörde talas om C-tal var när Christer Mellstrand sade att vi ska kalla det C-tal.

Men vi kommer med F-tal också, och det är normen för förskoleplatserna när vi bygger nytt i våra bostadsområden. Jag återkommer till det.

Bifall till kommunstyrelsens budgetförslag!

Anförande nr 344

M a r i a H a n n ä s (V): Jag ställde en fråga i mitt inledningsanförande varför ni går emot stockholmarna när det gäller att bygga för de vackra utsikterna från Slussen. En del tycker att Slussen är en förskräcklig plats, men det tycker inte jag. Jag pratade med en journalist tidigare i dag och försökte beskriva att när man kommer ut på Slussplan och ser vattnen blir man så fruktansvärd glad och lycklig. Det är fantastiskt och stärker en i själen. Men ni vill bygga hus framför KF-huset och ett stort hus mitt på Södermalmstorg. Min fråga är: Varför vill ni det? Ni säger att Stockholm ska vara en så vacker och fin stad: Varför vill ni bygga för de vackra utsikterna?

Anförande nr 345

B j ö r n L j u n g (FP): Ordförande, fullmäktige! Ja, vi fick ju debattera lite grann i alla fall, Maria. Det var väl trevligt. Jag förstod inte din fråga inledningsvis, så jag tänkte möjligen att du refererade till det gamla förslaget, där det stod ett antal hus mitt på Slussplan som vi i Folkpartiet såg till kom bort i förslaget om nya Slussen. Nu menar du alltså husen framför KF-huset. Men de skymmer ingen utsikt. Du menar möjligen de små, smäckra, låga glasbyggnaderna, delvis genomskinliga, på Slussen. De skymmer inte heller någon utsikt. Jag vet faktiskt inte riktigt vad du menar med din fråga.

Till skillnad från till exempel Socialdemokraterna har du varit klar och tydlig med hur ni ser på Slussenfrågan och vilka bevekelsegrunder ni har för det. Det må vara hänt, men jag vill inte ta ansvar för att fler människor skadas genom att inte fatta beslut nu. Därför ska vi fatta beslut om nya Slussen den 28 november.

Anförande nr 346

Borgarrådet R u d i n (S): Det är i grund och botten en fråga om hur man lyssnar. Jag tror att det är någonting som vi alla måste lära oss en hel del av när det gäller Slussen, eftersom det finns en demokratiaspekt på det hela. Men du frågar hur Socialdemokraterna har kommit fram till ett ställningstagande.

Vi har under den första utställningen och senare under den andra utställningen framfört samma kritik. Den var uppdelad i tre delar. Det första var att vi ville värna om siktlinjerna från Mälaren över Gamla stan till Saltsjön. Det andra var att vi inte kunde acceptera en motorled som går ned till Skeppsbron. Det tredje var att vi ville ha ett kulturhus uppfört på platsen där de hus som skymmer i dag är uppförda.

Man lyssnade inte på oss i detta, varken efter den första utställningen eller efter den andra utställningen. I maj förra våren var jag hos Sten Nordin och redogjorde för Socialdemokraternas ståndpunkt. Sedan hände det ingenting förrän den 27 augusti,

då vi kallades till ett gruppmöte i stadsbyggnadsnämnden. Då meddelade vi vårt slutliga ställningstagande. Vi kommer att gå på en återremiss.

Anförande nr 347

Björn Ljung (FP): Det är ytterst intressant att man kan ta sig friheten att riskera ytterligare år av sönderfall vid Slussen. Det som du också har sagt i andra sammanhang är att trafikapparaten är för liten i det som nu föreslås. Då säger ni: Vi måste ha en österled. Ja, då är vi tio år framåt i tiden innan man ska göra något åt Slussen. Ni säger att det tar sådan tid att bygga om. Ni har en återremiss och några års betänketid, funderande och debatterande ytterligare, och då är vi 13 år framåt i tiden innan någonting händer.

Jag vill inte ta på mitt ansvar att vi ska dröja så länge med att sätta spaden i marken för Slussen. Det är viktigt att vi får fram ett kraftfullt beslut i Slussenfrågan nu, innan fler människor skadas, innan det händer saker och ting som ingen av oss vill vara med om. Därför måste vi fatta beslut om Slussen nu.

Anförande nr 348

Jakop Dalunde (MP): Fru ordförande! Jag har en fråga. Ni säger att ni ska bygga mycket bostäder, 100 000, närmare bestämt. På s. 85 i er budget under den retoriskt fantastiska meningen ”Det ska byggas många bostäder i Stockholm” står det så här: Antal markanvisade bostäder för 2012 är 5 000. För året efter står det endast 4 000. Hur ska ni då uppnå 100 000? Det är min fråga.

Anförande nr 349

Björn Ljung (FP): Din fråga är väldigt berättigad, Jakop. Bekymret är att när det gäller att bygga bostäder i regionen kan vi inte göra det endast i Stockholm. Vi måste bygga i fler kommuner än endast Stockholm. Jag menar inte att vi ska kräva att Strängnäs och Eskilstuna ska bli förorter till Stockholm. Vi har kommuner i detta län som inte tar sitt ansvar för bostadsbyggandet. Jag kan räkna upp ett antal av dem: Danderyd, Täby och Vallentuna. Det fanns ett utmärkt tabellverk i Dagens Nyheter häromdagen. Det ser jag som djupt bekymmersamt. Det finns också skäl att diskutera tunnelbana till Täby, för då kan inte Täby längre skylla på att de har så dålig kollektivtrafik – rusta upp Roslagsbanan. Deras motstånd till tunnelbanan har tidigare varit att de skulle ha tvingats bygga. Det är på tiden att de gör det nu.

Tack för din mycket berättigade fråga!

Anförande nr 350

Daniel Forslund (FP): Ordförande, ledamöter, åhörare! I en modern och dynamisk storstad som Stockholm måste vi ha kommande generationers behov för våra ögon och som ledstjärna i vårt bostadsbyggande. Att kunna lösa bostadsbristen är nyckeln till detta och en förutsättning för att Stockholm ska kunna fortsätta att utvecklas. Men ett hållbart bostadsbyggande kräver inte bara nya bostäder utan också en utbyggd kommunal service.

Från Folkpartiets sida är vi därför väldigt stolta över att kommunstyrelsen nu ska utreda införandet av ett nytt förskoletal, ett tal som gör att vi när vi planerar i kvoteringsnämnden redan från början kan planera in nya förskolor och nytt behov av barnomsorg när vi bygger nya bostadsområden, när vi förtätar runt om i staden. När vi gör detta tar vi ansvar, precis som vi när vi bygger hus använder parkeringsnormen för att klara bilparkeringar. Men vi bygger en stad för våra barn, inte bara för våra bilar. Därför är detta en stor seger för planeringen.

När dessa barn sedan blir studenter och får sällskap av kompisar från hela landet som vill studera i Stockholm, utbilda sig här, bo här och erbjuda arbetskraft till alla våra företag krävs det en rejäl ambitionshöjning i byggandet av studentbostäder. Stockholm är redan Sveriges största studentstad, med nästan 80 000 studenter i hela regionen. Vi från Folkpartiet vill att det ska förbli så.

I årets budget har vi i Alliansen därför tagit första steget i en stor ambitionshöjning för att bygga fler studentbostäder över hela staden. Det finns tre stora delar i detta arbete. Det är först att vi ökar takten i byggandet av studentbostäder. 4 400 nya bostäder planeras för studenter runt om i staden. Vi behöver nya metoder för att hitta platser för dessa bostäder. I exploateringsnämnden kommer vi bland annat att inventera den mark som finns i väntan på exploatering för att tillfälligt använda den för studentbostäder. Även i fastighetsnämnden undersöker man möjligheter att få in studenter i stadens fastigheter. En tredje sak vi behöver är att få till nya regelverk på nationell nivå som gör det möjligt att bygga billigare, bygga mer effektivt, bygga efter de krav och de behov som vi har i en växande storstad. Dagens byggnormer är inte anpassade efter studenternas behov.

Jag kan försäkra alla Stockholms studenter att krafttag nu tas för att det ska byggas fler bostäder runt om i staden som kan möta detta behov, för att Stockholm ska vara en levande akademisk miljö för alla studenter i Stockholm.

Anförande nr 351

J a k o p D a l u n d e (MP): Fru ordförande! Jag har faktiskt en liknande fråga som förra gången, då samma problematik visar sig här. Ni står här och lovar vackert att det ska byggas studentbostäder, men tittar man på s. 85 ser man att det planeras 400 studentbostäder 2012 men sedan minskar igen. Det blir lite falsk marknadsföring när ni står och lovar någonting som ni inte vet om ni kan hålla, för ni tänker att det är andra agenter som ska uppfylla de målen. Hur tänker ni egentligen?

Anförande nr 352

D a n i e l F o r s l u n d (FP): Hur vi tänker egentligen: Jo, det är 400 nästa år och 300 årligen därefter. Jag kan försäkra dig att vi är lika missnöjda som alla i den här salen över att vi har byggt för lite. Vi vill bygga mer – det vill vi alla. Vi tar ansvar för det här genom att markanvisa, planera för effektivt bostadsbyggande på olika sätt, bygga billigt och bra för studenterna. Vi kommer inte att ge oss förrän vi har nått målet om 4 400 som ett första steg. Vi vill bygga ännu fler, och jag tror att vi kan göra det genom att frigöra nya områden runt om i staden. Till exempel i Söderort bygger vi Spårväg Syd, som vi hoppas kunna få igenom. Det skapas helt nya

områden i Söderort, där man kan knyta samman Gröna linjens ytterstationer till ett nytt område där man kan göra stora nya satsningar på studentbostäder exempelvis.

Anförande nr 353

Borgarrådet R u d i n (S): Det blev mycket siffror här på en och samma gång, men jag tror att någonting är fel. Du sade att ni bygger 400 i år och sedan 300 varje år därefter. Det blir inga 4 000 lägenheter under den här mandatperioden.

Däremot är ambitionen bra. Jag har sagt hela tiden att vi tycker att det är väldigt viktigt att man höjer ambitionen på det här området. Vi har också lyft fram förslag på hur man kan öka studentbostadsbyggandet. Det var vi som föreslog att man skulle bygga om S:t Görans gymnasium till studentlägenheter. Det har ni köpt, och det tycker jag är väldigt bra. Det var vi som föreslog att man skulle utöka Albano från 800 till 1 500 lägenheter, och det blev ett gemensamt beslut i stadsdelsnämnden. Det är också väldigt bra. Det var också vi som föreslog att man ska bygga studentlägenheter på de tomter som står i avvaktan på en vilande byggrätt, att utnyttja dem för att snabbt komma i gång och bygga.

Summa summarum är ambitionen en sak, men man måste också markanvisa till någon som kan göra det. Därför har vi sagt att man ska ge studenternas egna bostadsorganisationer och allmännyttan anvisningarna så att det verkligen byggs, för alla privata byggherrar kommer förr eller senare att komma på att de tjänar mer pengar på andra kundgrupper än studenter.

Anförande nr 354

D a n i e l F o r s l u n d (FP): Det är fantastiskt trevligt att vi är eniga i en så här viktig fråga för Stockholms studenter. Det kan jag absolut skriva under på. Att vi nu genomför det som du pratar om är väl någonting som vi alla kan berömma oss av. Det handlar inte bara om att bygga nya bostäder. Det handlar också om att hitta lokaler som redan finns för att bygga om. S:t Görans gymnasium är ett lysande exempel. Vi kan till exempel titta på olika äldreboenden som byggs om i Skärholmen som inte behövs för det gamla ändamålet och nu kan byggas om till studentbostäder. Vi bygger nytt i Björkhamnen, Tallkrogen och Albano, som ett gott exempel.

Jag tror att vi kan hitta nya former att stimulera både våra kommunala bostadsbolag och de privata bostadsbolagen att bygga billigt, men för det krävs att vi samlas, går fram mot regeringen och kräver nya byggregler, att byggnormerna förenklas så att vi kan bygga studentbostäder på ett effektivt sätt. Det kommer vi att göra.

Anförande nr 355

A n n - M a r g a r e t h e L i v h (V): Fru ordförande! Alliansen har ju en ambition att öka antalet markanvisningar till 4 500 lägenheter nästa år. Rätta mig – det är väldigt mycket siffror här. Det här är väldigt positivt, tycker jag. Det är en ökning jämfört med tidigare, då ni redan hade en ambition om att 1 500 skulle vara hyreslägenheter. Det blev 40 procent, om jag minns rätt. När ni nu ökar antalet lägenheter som ska byggas ser jag att ökningen är bostadsrätter och ägarlägenheter. Det oroar mig lite.

Under den här debatten har vi flera gånger tagit upp den ökade segregationen, hur innerstaden blir mer och mer segregerad med höginkomsttagare, och då är väl markanvisningsmedlet det man ska använda. Det är ett av de viktigaste medel vi har för att kunna ändra det här.

Då skulle jag vilja fråga Alliansen om det här med blandade upplåtelseformer. Vi såg ju att två av tre bostäder i innerstaden är bostadsrätter. Har vi blandade upplåtelseformer? I hela staden är det nu 53 procent av lägenheterna som är bostadsrätter. Om vi då ser att ni minskar ambitionen, samtidigt som bostadsrättsomvandlingen fortgår med väldigt hög fart, kommer hyreslägenheterna om några år att vara i minoritet i staden samtidigt som allmännyttan får väldigt få markanvisningar.

Jag skulle vilja ha ett svar från Alliansen: Hur många procent hyreslägenheter ska det finnas i en stadsdel? Hur många procent hyreslägenheter ska det finnas i hela staden för att ni ska anse att vi har blandade upplåtelseformer?

Anförande nr 356

Borgarrådet **L a r s s o n** (M): Vi hade den här debatten förra omgången, men vi kan väl fortsätta den, även om jag tycker att det är synd att inte uppta tiden med att prata om bostadsbyggande i allmänhet.

Jag tycker att det är viktigt att vi har blandade upplåtelseformer i hela staden. Jag är inte alls så glad över att det finns områden där kanske nio av tio lägenheter är bara en upplåtelseform och då pratar jag ofta om hyresrätter. Det är inte bra att det finns områden där nio av tio fortfarande är hyresrätter. Det finns nämligen människor som bor där som skulle vilja bo i bostadsrätter. Men det viktiga är att det är blandat i hela staden. Det stämmer att det är ungefär de siffror du nämner för hyresrätter och bostadsrätter.

Jag tycker att det är viktigt att det är blandat i innerstad som ytterstad, och det är det vi strävar efter. 57 procent av alla lägenheter som har markanvisats i år har gått till nybyggnation av hyresrätter. Men ni räknar alltid bara det allmännyttan gör. Sluta att göra det och räkna även andra hyresrätter!

Anförande nr 357

A n n - M a r g a r e t h e L i v h (V): Nu handlar väl det här avsnittet om exploateringsnämnden, om jag inte har misstagit mig, och där sysslar vi med markanvisningar. Markanvisningar är ju oerhört viktiga för hur den här staden kommer att se ut när det gäller olika typer av bostadsformer.

Fortfarande svarar ni inte på de frågor jag ställer. Det är väldigt tröttsamt. Jag frågade mycket tydligt: Hur många procent hyreslägenheter tycker ni att det ska finnas i den här staden för att det ska vara blandade upplåtelseformer? Skulle jag kunna få svar på den frågan?

Anförande nr 358

M a r i a Ö s t b e r g S v a n e l i n d (S): Ordförande, fullmäktige! Stockholm är en fantastisk stad, belägen på öar, omgiven av vatten, och har byggts under kanske tusen år. De senaste 150 åren har inflyttningen varit mycket stor. De senaste 20 åren har takten ökat ytterligare, och 2020 kommer Stockholm att vara en miljonstad. Människor, företag och organisationer vill till vår region.

Detta är sagt som en påminnelse om att Stockholmsregionen länge varit en magnet och att man för att förstå framtiden också måste titta bakåt: Vad i Stockholms historia har bidragit till att förstärka och utveckla stadens skönhet? Är det bara tur? Är det en slump? Är det marknadskrafterna? Hade ännu större privat markägande gjort Stockholm mer funktionellt? Hade mer av slumpartad markanvisning gjort Stockholm vackrare? Nej, naturligtvis inte.

Stockholm har en lång stolt tradition med en sammanhållen planering, och i Stockholm har politiker vågat styra. I Stockholm har man vågat använda de möjligheter som strategiskt markägande innebär. Stockholm har varit den tillväxtmotor som regionen så väl behöver. Genom att aktivt planera och skapa möten mellan människor vill vi ge staden möjligheter.

Men bristen på bostäder riskerar att helt omintetgöra nya företagsetableringar och hejda tillväxten. Till och med Stockholms handelskammare visar att det byggs för lite och byggs fel. Stockholm behöver blandade upplåtelseformer.

Vi socialdemokrater vill, till skillnad från majoriteten, att det ska vara ordning och reda i stadens utveckling genom strategiska utvecklingsplaner i stället för dagens plocka-russinen-ur-kakan-modell, som innebär att mark ofta anvisas och säljs i frimärksstora bitar utan helhetssyn. I dag är det omöjligt att se hur stadsdelar som Bandhagen, Rågsved, Hässelby och Bromma ska växa och utvecklas. Ena veckan tilldelas mark för några bostäder och nästa vecka en ny frimärksbit till ett annat företag. Ingen tar ansvar för grönområden och parker. Ingen ekbacke är värd att sparas. Varje fotbollsplan tycks vara en utmärkt grund för ett höghus. Varje markbit är till salu.

Det är därför vi efterlyser ett helhetstänk också för stadsdelar. Det är därför vi föreslår en öka takten-satsning och ett ökat byggande för unga studenter. Det är därför vi efterlyser en höjd ambitionsnivå för hyresrätter och små lägenheter och därför kräver ordning och reda på andrahandsmarknaden.

Vi socialdemokrater vill ha en ny markanvisningspolicy som innebär att kraftigt öka antalet markanvisade hyresrätter och studentlägenheter. Vi vill prioritera att bygga i kollektivtrafiknära lägen, och vi ser att staden behöver en grön strategi som tydligt pekar ut vilka grönområden som ska bebyggas och vilka som ska bevaras. Vi vill stoppa den ideologiska utförsäljningen av mark utanför stadens gränser. Förberedelsearbetet för att inrätta de naturreservat som utpekats i Översiktsplan 99 måste påbörjas och genomföras.

Jag yrkar bifall till den socialdemokratiska budgetreservationen.

Anförande nr 359

Borgarrådet L a r s s o n (M): Fru ordförande! Höja ambitionen, säger du, Maria. Då undrar jag: Till vilken siffra vill du höja ambitionen? Nu pratar du om lite olika saker i ditt inlägg. 3 000 studentlägenheter sade ni inför valet. Vi sade 4 100. Vi har pekat ut var de ska ligga, vem som ska bygga och när detta ska ske. Var ska de 3 000 lägenheterna ligga som är 1 100 färre än vad vi presenterade för över ett år sedan? Därtill har kommit ytterligare olika typer av projekt för just studenter.

Du säger: Vi ska bygga blandat. Ja, det säger vi också. 57 procent av de lägenheter som är markanvisade i år är just hyresrätter. Är det blandat? Är 70 procent blandat, eller är 90 procent blandat? Jag tycker att 57 procent låter som ganska blandat. Tycker inte du det?

Anförande nr 360

M a r i a Ö s t b e r g S v a n e l i n d (S): Vi har nyss hört om de 67 studentlägenheterna, och vi har sett att ni vill bygga 400 nästa år, 300 sedan och så vidare. Vi har ungefär 15 000 studenter i kö. Ambitionsnivån måste höjas – det är alldeles klart.

Den andra frågan handlade om 57 procent hyresrätter i år. Ja, det är jättebra! Du vet att vi tycker att det är väldigt bra att ni har höjt ambitionsnivån i exploateringsnämnden i år. Men det räcker inte. Och det räcker inte att ha 57 procent över hela staden, utan vi måste höja ambitionsnivån i väldigt många stadsdelar.

Anförande nr 361

D a n i e l F o r s l u n d (FP): Fru ordförande, ledamöter! Det var mycket vilja från Socialdemokraterna, och det var spännande att höra. Men ledordet på slutet var ändå att man ville stoppa utförsäljningarna. Det är tyvärr också det ni gör ibland i exploateringsnämnden, med återremisser och en del märkliga förslag, som jag inte riktigt kan se leder till de målsättningar som ni nu målade upp här. Kan du beskriva lite mer hur ni tänker göra, i stället för att bara rada upp mål som inte är slås fast i konkret handling? Har ni verkligen underbyggt de här förslagen med konkreta handlingar?

Anförande nr 362

M a r i a Ö s t b e r g S v a n e l i n d (S): Självklart! Tack för att du hör att vi har en vilja! Jag instämmer med mina partikamrater här tidigare: Jag önskar också att vi hade mandatet att genomföra allt det vi vill. Vi vill stoppa utförsäljningar av mark, men det betyder inte att vi inte vill bygga. Vi vill bygga hyresrätter, och vi vill bygga bostadsrätter, men för det behöver man inte sälja marken.

Anförande nr 363

Borgarrådet S j ö s t e d t (FP): Kära vänner! Vi har pratat mycket om arkitektur, och det är viktigt. Vi behöver tänka mer på hur Stockholm ser ut. Men det är också viktigt att komma ihåg själva planeringsfrågorna: Hur planerar vi staden i sin helhet? Från Folkpartiets sida har vi varit väldigt noga med de här frågorna, för det är viktigt i en stad som Stockholm att vi inte gör saker som förstör när vi vill bygga många fler

bostäder – därför vår skepsis mot mycket höga hus i innerstaden till exempel. Skälen är helt uppenbara. Om vi bygger i en stad som Stockholm, med väldigt dåligt ljus och en väldigt lång vinter, måste vi bygga hus som gör det möjligt att vistas runt husen, inte bara skapa en lägenhet att vara i utan också göra en miljö som är något så när dräglig för alla som är runt omkring och i huset.

Vi har stora förhoppningar på Arkitektur Stockholm. Det krävs nu att Arkitektur Stockholm specificerar problem mycket mer tydligt än tidigare och att byggnadsordningen kommer in och blir som en del av Arkitektur Stockholm.

Likadant handlar det om hur vi bygger den utvecklade staden. Nu har jag hört att det ska prioriteras att bygga i kollektivtrafikhärlägen, och Miljöpartiet var i veckan ute och sade att redan exploaterade ytor skulle man bygga på i kollektivtrafikhärlägen. Då är jag extremt intresserad av var dessa icke bebyggda men exploaterade ytor i kollektivtrafikhärlägen finns. Jag skulle vilja att Miljöpartiet svarade på det. Det är så himla lätt att prata om att man vill bygga och göra saker i de här lägena. Men visa oss platserna var detta är! Då lovar jag att Joakim kommer att markanvisa på de ställena i ett nafs. Tala om var de är!

Hur ska ni göra om vi bygger ut tvärsårvägen och kollektivtrafiken? Kommer det att vara exploaterade ytor där bredvid? Eller kommer det inte att vara exploaterade ytor bredvid den kollektivtrafiken? Det skulle jag också jättegärna vilja ha ett svar på. Hur ser de ytorna ut? De kommer ju att gå över ställen som inte tidigare har bebyggts.

Sedan tycker jag att Socialdemokraterna är svaret är skyldiga vad gäller Slussenfrågan. Slussenfrågan är ingen vilken lottjo-lajban-fråga som helst där man kan ha olika ståndpunkter om man tycker att det är roligt för dagen eller vill synas i tidningen. Det här är faktiskt allvar. Det är miljarder som ska ut i ett jättestort byggnadsprojekt där en av våra mest fundamentala platser i Stockholm håller på att raseras. Den frågan kan inte förvandlas till Socialdemokraternas lekpark. Det kan den bara göra om ni aldrig mer har tänkt ha makten i Stockholm, och min slutsats är att ni planerar för att inte ha det.

Anförande nr 364

M a r i a H a n n ä s (V): Det är intressant att höra att Folkpartiet har ändrat sig när det gäller höga hus, och då kan man börja med att definiera vad som är höga hus. Vi har i alla partier gått med på de väldigt höga hus som ligger till exempel vid Essingeleden, kvarteret Glädjen. Där var alla partier överens. Det vore intressant att höra vad ni menar med höga hus.

För övrigt när det gäller var man vill bygga kan jag nämna några platser. Västberga industriområde är ett utmärkt ställe att bygga på. Längs Örbyleden och längs Huddingevägen finns det många bra ställen att bygga på. Längs Bergslagsvägen finns det också mycket hårdgjorda ytor att bygga på. Det finns många bra ställen.

När det gäller husens utseende, som du var inne på, tycker jag att det är bra att ni borgare har börjat reagera. Men frågan är varför ni under fem års tid har gått med på att bygga fyrkantiga sockerlådor utan speciell arkitektur. Där kan man prata om

miljörättvisa. Man har byggt snyggt i staden, och man har byggt jättefina hus i förorten.

Anförande nr 365

Borgarrådet S j ö s t e d t (FP): Det korta svaret på den frågan är att de människor som bor i de här husen tycker att husen är fina. Jag har själv bott på Södra station, och många människor har skällt på att det var ful arkitektur och inte bra alls. Det var toppen att bo där – jag tyckte att det var jättefint, och det tycker jag fortfarande. Det tycker de som bor på de här ställena också. Helt plötsligt har det blivit fullt att bygga fyrkantiga hus som är som sockerlådor. Det går att bygga på olika sätt i olika delar av staden.

Den andra frågan gällde höga hus. Vi har inte ändrat vår åsikt om skyskrapor över huvud taget. Höga hus kan man ha där de passar in. Värdområdet kommer att vara ett sådant ställe, som typiskt markerar infarten till staden. Det kan vara ett annat sådant ställe. Men att bygga höga hus i redan tätbebyggda områden är en väldigt dålig idé. Det är inte kostnadseffektivt, det är inte miljöeffektivt och det är inte effektivt för dem som bor där.

Anförande nr 366

Borgarrådet R u d i n (S): Fru ordförande! Allt det som rör Slussen kokar ned till det argument som Madeleine Sjöstedt för fram här, nämligen att det är bråttom. Jag tycker att man ska ta ned det argumentet ordentligt. Det är inte så bråttom av flera skäl. Dels har det sagts att man inte kan renovera Slussen. Det framfördes i tidigt skede. Det skulle vara skälet till att man var tvungen att riva ned och göra om alltihop. Slussen är byggd i 21 sektioner, och beviset på att det går att renovera det sektionsvis är att man faktiskt gjorde det i somras när ett av brospannen renoverades och byttes ut helt och hållet.

Det går alltså att renovera bit för bit. Det är det eftersatta underhållet som är problemet, därför är det ett argument.

Man har framfört vattnet som argument. Det är bråttom därför att vi kan drabbas av en översvämning. Nu är det så att vattendomen i Stockholm medger att man kan utöka avtappningen från Mälaren med ytterligare 50 procent via Södertäljekanal och de andra slusslösningarna. Inte heller det är egentligen något panikargument, utan paniken har skapats därför att man vill genomföra det här stora projektet.

Jag tycker att det är ansvarslost att föra fram förslag som innebär att det kommer att kosta någonstans mellan 8 och 15 miljarder kronor och dra en åttafilig motorled ned till Skeppsbron, det allra heligaste av vårt nationalarv, Gamla stan. Där borde ni tänka efter och inte bara säga att det är så bråttom.

Anförande nr 367

Borgarrådet S j ö s t e d t (FP): Så bråttom är det inte. Vi har hållit på i 19 år; det är en ganska lång tid. Dina barn har hunnit växa upp under den här tiden och blivit vuxna under den tid som vi har hanterat Slussenärendet. Vad som är intressant att

konstatera är att Tomas Rudin förut sagt att Slussen är perfekt som det är, det ska renoveras bara lite grann, han älskar Slussen. Jättefint, det får stå för dig.

Sedan sade han för någon vecka sedan när det fattades beslut i stadsbyggnadsnämnden att han ville ha ett nytt Slussen, men det var problem med några små detaljer, ganska små. Det är en rätt stor skillnad på de olika åsikterna.

Det andra var att han sade förut i talarstolen att det inte går att bygga om Slussen därför att vi inte kan stänga av staden, utan då var det bra som det var, förstår jag. Nu säger han att det går visst att bygga om Slussen, och det måste byggas om. Du får försöka hålla isär din argumentation, Tomas, för den går att inte att förstå för någon annan är dig själv.

Anförande nr 368

M a t s L i n d q v i s t (MP): Fru ordförande, åhörare och ledamöter! Jag blir riktigt glad när Madeleine Sjöstedt efterfrågar var vi tänker bygga någonstans. Jag står nämligen här med en lista på det. Den är visserligen ett år gammal och inte alldeles aktuell, men jag kommer att överlämna den till Madeleine. Jag ska se till att Regina får en kopia, ni kanske missade den i valrörelsen. Vi har den kvar.

Det jag tänkte tala om däremot var inte om de här sakerna, utan det var om själva byggprocesserna i staden. Där vill vi gärna se en ordentlig demokratiseringsprocess, alltså ned på lokal nivå. Jag tror att det går att åstadkomma väldigt många fler platser att bygga på om man går ut och pratar med folk i de olika områdena om att deras områden skulle behöva utvecklas eller att vi behöver fler bostäder. Man kan fråga dem: Vad tycker ni som bor här att man kan göra mer? Det tror jag vore en mycket bra process. Många människor upplever i dag att det kastas ned ett hus någonstans av någon okänd som bara kommer och bygger. Man kommer in som lokalboende alldeles för sent i byggprocessen. Det här tror jag går att utveckla betydligt mer. Därför har jag föreslagit i vårt budgetalternativ i stadsbyggnadskontoret att man ska ha ett antal särskilda tjänster för det här.

När det gäller studentbostäder har det redan nämnts ganska många siffror fram och tillbaka som jag inte ska upprepa, men jag vill framhålla att vi i praktiskt taget alla uttalanden vi gjort om byggprojekt sagt att vi vill ha en femtedel studentbostäder in i processen. Ett sätt att få fart på processen och få fler studentbostäder är att man lägger in det redan i markanvisningen som villkor, så att man inte sjabblar bort det senare i bygghanteringen med bygglov när någon byggherre övertalar någon på stadsbyggnadskontoret att säga: Det går inte, det blir för krångligt och så vidare.

Jag tror att vi behöver ta ett bättre och samlat grepp om de här byggprocesserna så att det byggs fler studentbostäder. Utvecklingen på studentbostadssidan är oroande. Jag tror att det går att åstadkomma bättre resultat om man tar ett bredare grepp om detta.

Anförande nr 369

Borgarrådet K e v i u s (M): Jag är väldigt glad att Mats Lindqvist har kommit till stadsbyggnadsnämnden, och jag kan upplysa honom om att vi jobbar mycket med att modernisera planprocessen. När vi hade Arkitektur Stockholm på Kulturhuset kom

det 10 000 stockholmare och även människor utanför Stockholm för att se den. Men vi tar gärna emot idéer om hur vi kan bli bättre tillsammans och engagera människor i ett tidigt skede. Vi kan alla åka ut och lyssna. Jag kan säga att Joakim Larsson åker runt inom ramen för den lyckade Järvadialogen. Så vi har en hel del saker på gång. Givetvis ska vi vara där människor finns.

När det gäller studentlägenheter är det många som inte riktigt far med sanning. Jag har en lista på 3 000 studentlägenheter som är på gång och som jag kommer att berätta lite mer om i mitt anförande. Jag kan mejla över den till dig, Mats, och till Tomas Rudin, och jag kommer att lägga ut den på min hemsida.

Anförande nr 370

Mats Lindqvist (MP): Det gläder mig att höra. Det finns många goda äldre exempel på lokal förankring, till exempel från Kärrtorp och Skärholmen, där man kom långt och uppnådde en god och förtrolig dialog med de boende om vad de tyckte att behövde utvecklas och byggas. Jag tror att man på det sättet undviker många överklaganden och sådant. Att kunna bli av med överklaganden helt och hållet tror jag inte på, men det går att komma mycket längre med att få ett stadsbyggande som är lokalt förankrat på ett helt annat sätt än vad vi kanske har upplevt fram till i dag. Det är jättebra att det finns en öppenhet för att utveckla detta.

Anförande nr 371

Björn Ljung (FP): Ordförande, fullmäktige, åhörare! Jag vill instämma i det Regina inledde med och bredda det till att omfatta hur arbetet i stadsbyggnadsnämnden fungerat under de gångna månaderna. Jag tycker att det är väldigt bra att vi har kunnat diskutera och resonera oss fram till lösningar som sammantaget blivit bättre än om vi enskilt gått fram med var sitt förslag och haft ett kontorsförslag i botten. Jag tycker att Miljöpartiet har bidragit till en förändring i stadsbyggnadsnämnden, och jag hoppas att de fortsätter att vara lika progressiva som hittills.

Sedan ska jag med intresse ta del av den nämnda listan. Det finns en fråga som du möjligen skulle kunna svara på, Mats, och det är den som Madeleine ställde om Tvärspårväg Syd. Blir det okej att bygga bostäder utmed den om den byggs?

Anförande nr 372

Mats Lindqvist (MP): Ja, jag får beställa flera kopior av listan. När det gäller Spårväg Syd kommer den att gå fram delvis i redan bebyggda områden och delvis i ett antal naturområden, och jag tror att man måste se på respektive område för att bedöma om det går att bygga nära intill eller inte. Men när vi ser på hur tvärspårvägen har utvecklats tycker jag att det har gått ganska bra.

Jag skulle gärna vilja se att Spårväg Syd utvecklades, inte bara gällande Älvsjö västerut utan även Älvsjö österut genom Hökarängen fram till Farsta och Skarpnäck, ungefär motsvarande 163:ans linjedragning, men kanske lite rakare. Den linjen är en sightseeing linje i varenda förort som finns där. Den är inte effektiv i dag, men det får vi titta på. Jag kan lokalt peka ut områden där jag tror att det går att bygga i.

Sedan finns det säkert områden som vi inte kommer att komma överens om, men det tror jag hör till sakens natur.

Anförande nr 373

Erik Slottnér (KD): Fru ordförande! Jag känner inte riktigt igen den bild som oppositionen ger i fråga om studentbostäderna. Bara under det år som jag har suttit i stadsbyggnadsnämnden har vi beslutat om en väldigt stor mängd olika studentbostäder, jag kan nämna Tallkrogen, Spånga och Albano. Till detta kan läggas Kungsholmens gymnasium och en båt i Värtahamnen. Kristdemokraterna har yttrat en önskan om studentlägenheter i Kista och att undersöka möjligheten att bygga en hög studentskrapa i Kista för att få fler boende i Järva.

Sedan tycker jag att det är, och det har jag sagt tidigare i fullmäktige, en ganska dålig idé att i varje nytt exploateringsprojekt lägga in 20 procent studentbostäder. Vissa områden passar bättre än andra att bygga studentbostäder i. Studenter har generellt sett andra preferenser än genomsnittlig befolkning när det gäller boende. Vissa fastighetsägare är bättre på att driva studentbostäder än andra fastighetsägare. Jag tycker att det är bättre att punktmarkera än att bygga i det generella beståndet.

Anförande nr 374

Mats Lindqvist (MP): Jag kan hålla med om att det säkert finns områden som inte lämpar sig för studentbostäder, men om man ser till något slags procentuell total menar vi fortfarande att det bör vara en femtedel studentbostäder. Jag tror också att studenter är olika precis som alla andra människor, så att preferenserna nog inte är desamma de heller för olika slags studenter, mer än att man råkar vara student. Sedan kan de vara väldigt olika.

Anförande nr 375

Maria Nygård (S): Ordförande, fullmäktige! Stockholm är en fantastisk och vacker stad. Den består av mycket vatten och grönska. Kombinationen av en grön stad nära vatten och storstadsliv är någonting som attraherar många människor. Stockholm närmar sig miljongränsen och växer i dag med ca 50 personer varje dag.

Vi måste se till att rätt förutsättningar finns för staden att växa här och nu och även i framtiden. Enligt Stockholms handelskammare saknades det hösten 2010 ca 73 000 bostäder i Stockholm. Med denna utveckling kommer bostadsbristen bara att bli värre om man inte tar problemet på allvar i dag.

Vi socialdemokrater vill ta ansvar för att bostadsbyggandet och i synnerhet antal hyresrätter ökar. Bostadsbristen i Stockholm är inte bara en brist i sig utan innefattar även brist på hyresrätter och studentbostäder. Studenter och unga är två av de viktigaste grupperna för Stockholms framtid. Det är även de grupper som har svårast att komma in på bostadsmarknaden. Att ha ett arbete och en bostad är två av grundpelarna i att känna trygghet i samhället som människa.

Både studenter och arbetskraft tvingas i många fall att välja bort att bosätta sig i Stockholm på grund av hur det ser ut på bostadsmarknaden. Vi kan även se

utlåsnings effekter. Det drabbar främst unga. Mer än hälften av unga stockholmare under 27 år är utan egen bostad. Det är 350 000 personer i Stockholms bostadskö, och det inger kanske inget hopp. Problemet är att de inte kan komma in på bostadsmarknaden alls.

Många unga stockholmare vill ha ett hyreskontrakt, helst i första hand. Det passar ofta bäst eftersom man kanske har en tillfällig anställning. Det är flexibelt med en hyresrätt, och man har oftast även mindre pengar att röra sig med som ung. Problemet blir att det nästan blir ett tvång att köpa en lägenhet och inte en valfrihet.

Fler stockholmare tar större bostadslån i dag. Belåningsgraden för unga stockholmare är historiskt hög. Det här ser Finansinspektionen på med oro. Alltså är de unga stockholmarna den grupp som har högst risk att bli arbetslösa, har även de lägsta lönerna och minst möjlighet att få en hyresrätt.

Slutligen yrkar jag bifall till den socialdemokratiska budgetreservationen.

Anförande nr 376

C h r i s t i n a E l f f o r s S j ö d i n (M): Du säger att det är 350 000 som står i bostadskön. Men det är inte så många som i dag är i behov av en lägenhet, utan det är ca 30 000 som är aktivt sökande efter en bostad i Stockholm. Att vi har så pass många i bostadskön kan också ses som någonting positivt; man kan använda dem som står i bostadskön för att undersöka möjligheterna på bostadsmarknaden och utveckla den.

Anförande nr 377

M a r i a N y g å r d (S): Tyvärr ser vi inte att vi får svar på själva problematiken hur det är för unga i framtiden. Antalet personer i bostadskön är ett problem. Men att ta ansvar för hur vi i framtiden ska ändra situationen för i första hand unga människor är den fråga inom bostadspolitiken man måste ta på allvar och ta ansvar för.

Bostadsmarknaden i dag är i kris. Vi vill höja ambitionen och vill att minst hälften av de lägenheter som byggs ska bli hyresrätter och små lägenheter.

Anförande nr 378

Borgarrådet K e v i u s (M): Jag tycker att det har varit en intressant diskussion. Som stadsbyggnadsborgarråd är jag glad över att samtliga partier vill bygga bostäder, men vi har också ett väldigt stort ansvar för att vi alla bidrar till. Ni som inte sitter i stadsbyggnadsnämnden har väldigt ofta detaljplaner på remiss. Där är det viktigt att vi tillsammans tar ett ansvar för just bostadsbyggandet. Det är så lätt, när någon ska bygga utanför ens fönster, att säga: Nej, nej, nej, vi bygger inte här. Eller när man sitter i en nämnd säger man: Det här blir inte bra utifrån vårt perspektiv.

Vi bör alla hela tiden tänka på: Vad var det vi sade under budgetfullmäktige? Ja, vi sade att vi skulle bygga väldigt många bostäder. Alla får vi frågor varför det inte

byggs mer. Vad gör vi med dem som söker efter en bostad? Vi har ett stort gemensamt ansvar.

Jag skulle vilja vädja till er som känner människor inom länsstyrelsen – den är en mycket viktig remissinstans och en myndighetsutövare – att försöka få dem att pröva möjligheten att godkänna fler bostäder i Stockholm, för det är en växande region. Det är också viktigt att vi tillåter Stockholm att växa. Känner ni människor inom Stadsmuseet, inom Skönhetsrådet och liknande kan ni få även dem att bidra till att det byggs bostäder.

Vidare är det viktigt att vi uppvaktar regering och riksdag för att storstadsanpassa reglerna. I dag finns det väldigt mycket regler som säger att man knappt kan bygga enkelsidiga studentlägenheter intill bullrande spårvägar och vägar. Det är viktigt att vi vågar säga att vi vill bygga i Stockholm, vi vill ta ansvar, och därför bör man ändra en hel del regler så att de inte sätter hinder. Där kan vi alla, oavsett parti, bidra.

Jag kan lugna alla er som är sugna på att diskutera Slussen att vi kommer att ha rätt mycket tid att diskutera Slussen. Den 28 november sätter vi i gång, och jag ser fram emot den diskussionen. Jag tror att också stockholmarna ser fram emot att Stockholm fattar beslut om Slussen, om att äntligen riva det.

Jag vill även nämna studentlägenheter. Det är alltså 3 000 på gång i olika planprocesser. Jag kommer att lägga ut listan på internet. Jag kan nämna några. I torsdags fattade vi beslut om att utreda möjligheten att bygga 1 500 studentbostäder i Albano. Vi har projekt på gång i Gärdet där vi bygger på tre till fem våningar på ett befintligt studentlägenhetshus, där jag själv förresten har bott. Vi bygger på KTH Campus, vi bygger ungefär 1 000 i Bromsten. Det pågår många nya studentlägenhetsprojekt. Jag lovar att de kommer att bli klara, och vi kommer att hålla vallöftet om drygt 4 000 studentbostäder.

Anförande nr 379

M a r i a H a n n ä s (V): borgarrådet Kevius tog upp detta att bygg inte här, inte utanför mitt fönster. Men vi hade ett förslag som jag tog upp i min inledning. Att göra ett nytt försök med omvänt planprocessförfarande, med medborgardialog redan i markanvisningsfas är ett bra sätt att öka delaktigheten. Det leder till minskat överklagande och till en smidigare process. Det vet vi av erfarenhet.

Jag deltog i det som var Kärrtorpsprojektet med omvänt planförfarande. Det var totalt 900 bostäder, och inte någon av dem blev föremål för överklagande. Man hade gjort djupintervjuer först och frågat var befolkningen ville att man skulle bygga eller inte bygga. Det blev så som man ville. Det gick som en dans. Allt är byggt nu i princip. Det är en tomt i Kärrtorps centrum som inte är byggd, och det finns olika skäl till det. Men det funkade, så det är ett tips till majoriteten.

Anförande nr 380

Borgarrådet K e v i u s (M): Tack för tipset! Jag vet att exploateringskontoret, Krister Schultz, och Susanne Lindh på stadsbyggnadskontoret, jobbar tätt ihop. Hur kan vi samarbeta i exploatering och stadsbyggnad i ett tidigt skede dels för att få

fram många lägenheter, dels för att ta vara på stockholmarnas synpunkter tidigt? Jag är absolut nyfiken på: Hur kan vi nå ut till människor och be dem komma på till exempel programsamråd där vi säger här kommer det att byggas x antal bostäder, var ska vi bygga dem? Hur ska vi bygga dem? Det är viktigt att tydligt säga från början att si eller så många bostäder planeras här, så att de inte får en chock när detaljplanen antas och de läser om den i lokaltidningen. Kan vi göra att fler stockholmare vill att det byggs så är vi väldigt positiva till det.

Anförande nr 381

Borgarrådet R u d i n (S): Krisen med studentbostäder har faktiskt inte utlösts i år, utan för flera år sedan. I den här salen börjar det låta som det lät i valrörelsen, att ni lovar och lovar. Det var 4 100. Det lovade ni då när ni blev kritiserade av studenterna för att ni inte hade byggt under er förra mandatperiod. Senast det byggdes mycket lägenheter i Stockholm var när vi byggde Studentskrapan, och det var under vår mandatperiod.

Ni lovar än en gång att det ska markanvisas för studentlägenheter. Men man kan inte bo i ett löfte, och man kan inte bo på en markanvisning.

Jag skulle vilja nämna som exempel, eftersom ni i verkligheten hittills bara lyckats presentera 67 lägenheter, ett kvarter som heter Akka, som vi hade upp i stadsbyggnadsnämnden. Först hade vi en ambition, som blev en målsättning, som sedan när byggherren kom tillbaka bara blev en liten tummetott. Byggherren ville nämligen inte bygga så många bostäder som han från början hade lovat. Successivt anpassades planen till att det skulle bli betydligt färre.

Håller du med om att det är ett problem att byggherrar ändrar sina detaljplaner under resans gång?

Anförande nr 382

Borgarrådet K e v i u s (M): Ja, det är ett problem. I det ärende som du nämner ska vi ändå vara glada för att det är en privat fastighetsägare som vill lägga privata pengar på att bygga studentlägenheter. Tänk om vi hade haft flera sådana och kunde locka till oss flera privata byggherrar, privata fastighetsägare. Du är också en fastighetsägare, Tomas Rudin. Om du skulle kunna tänka dig att bygga några studentlägenheter på din fastighet skulle jag vara väldigt positiv till det.

Jag vill nämna ett projekt, Plankan. Där var det en hel del studentlägenheter mitt i centrala Östermalm som du sade nej till.

Anförande nr 383

J a k o p D a l u n d e (MP): Fru ordförande! Vi delar uppfattningen att det ska byggas mer. Det är bra, det är bra med höga mål. Men jag tycker att ni väl ensidigt fokuserar på kvantiteten och glömmer kvaliteten. Vad händer till exempel med miljökraven? Vad händer med grönytorna? När ni bara tittar på siffror och hastighet finns det risk att det bara blir en massa stora gråa kolosser. Om man ska bygga tätt

och snabbt i känsliga miljöer måste man inkludera stockholmarna så att de kommer till tals tidigt i processen.

Ni brukar tala om makten till individen. Varför vill ni inte göra det här? Varför vill ni inte se till att demokratisera processen och låta stockholmarna komma till tals om sin egen lokalmiljö? Varför har ni ett sådant ovanifrånperspektiv? Varför vill ni tysta stockholmarna från att överklaga?

Anförande nr 384

Borgarrådet K e v i u s (M): Jag har noterat att Jakop Dalunde lägger ut sina tal på internet, och de kommer upp jättesnabbt. Jag lovar att jag ska mejla mitt inledningsanförande till dig. Det känns inte som att du lyssnade på mitt inledningsanförande, som i stort sett bara handlade om kvalitet, hur vi kan bygga med mer kvalitet.

Vad gäller miljön har vi ett helt nytt miljöområde, nämligen Norra Djurgårdsstaden. Där ställer vi jättevassa miljökrav, och Per Ankersjö genomför ett arbete med ett nytt miljöprogram som blir hur bra som helst.

När det så gäller parker kommer det nästa år att tas fram ett parkprogram. Så du kan vara lugn och se fram emot att få ett mejl från mig snart.

Anförande nr 385

Borgarrådet R u d i n (S): Vi är alla överens om att låta Stockholm växa och att det råder ett skriande behov av bostäder. Den här debatten har visat att vi alla är överens om detta i denna sal, och det är väldigt bra. Det som diskussionen egentligen handlar om är vilken typ av lägenheter det är som vi behöver. Från majoritetens sida tycker man, har vi förstått sedan flera år tillbaka genom försäljningar och annat, att det är bostadsrätter som man främst vill se ska växa fram. Det ser vi också på markanvisningarna till allmännyttan. Vi ser det nu, vilket är märkligt, i den ambitionssänkning som finns inskriven i budgeten. Ni drar ned målsättningen för att bygga hyresrätter till en tredjedel i förhållande till det tidigare målet, som var 40 procent.

Jag vill fråga er: Vad ligger bakom bedömningen att bryta ert vallöfte om 40 procent och gå ned till en mindre ambition?

Mer än hälften av alla unga i Stockholm saknar egen bostad. Går vi lite upp i åldrarna och ser på dem mellan 21 och 27 år är det bara var femte ung person som har ett eget bostadskontrakt. Det här inte hållbart, och det kommer förr eller senare att leda till mycket stora tillväxtproblem för Stockholm. Det har att göra med vilken politik som har förts i Stockholm. De senaste 30 åren har antalet hyresrätter minskat varje gång som Moderaterna har haft makten. År 2010 hade vi 33 000 hyresrätter färre än 1990. Varför har det blivit så? Det är helt enkelt genom bostadsrättsomvandling och genom att man har gjort sammanslagningar och förändringar av bostadsbeståndet.

Min fråga till er är: Vad gör ni för att se till att det byggs små hyresrätter som unga kan efterfråga?

Sedan är studentbostadsfrågan den en mycket brinnande het fråga. Jag är glad att ni har vaknat, jag är glad att ni så ofta betonar vikten av studentlägenheter och jag är glad att när vi lägger fram förslag om var man kan bygga studentlägenheter och hur man kan bygga studentlägenheter får vi oftast igenom våra förslag. Vi är stolta över att vi fick igenom förslaget om ombyggnation av S:t Görans gymnasium till studentlägenheter. Vi är stolta över att man i projektet Albano nu kommer att fördubbla antalet till 1 500 studentlägenheter. Vi är stolta över att vi har fått gehör för idén att bygga studentlägenheter på tomter som står i väntan på bygglov tills byggherren vill bygga. Det kan bli någonting bra av det.

Men det är ett problem – och det har jag sagt flera gånger – att om man alltid i de sammanhangen hänvisar till dem som har råd att stoppa in kapital i den här typen av byggnader och inte litar på de egna producenterna av hyreslägenheter. Varje gång som ni har anvisat för de här lägenheterna har de över tiden eller under planeringsprocessen omvandlats till hotell eller bostadsrätter. Man måste lita till dem som producerar studentlägenheter och låta dem göra det. Det är studenternas egna bostadsorganisationer och allmännyttan som kan göra det.

Därför föreslår vi att allmännyttan ska få ett beting att bygga 20 procent studentlägenheter varje år för att vi snabbt ska komma till rätta med problemen.

Anförande nr 386

C h r i s t e r M e l l s t r a n d (C): Jag tänkte ställa ett par frågor till dig, Tomas. Äger du din bostad själv? Det är en rak och direkt fråga. Du nickar ja. Vad ser du att problemet är med att det bildas en förmögenhet hos stockholmarna? Tycker du inte att det är bra att stockholmarna äger sin bostad och att det skapas en privat sfär i lägenhetsbildning? Eller vill du att staden ska ha alla resurser och alla pengar hos sig?

Sedan vill jag förtydliga en sak: Beträffande de 1 500 lägenheter som vi tillsammans skrev under på vid senaste nämndmöte var du inte ensam om att föra fram åsikten att bygga 1 500 lägenheter, så du behöver inte klappa enbart dig själv på axeln. Det var flera som tyckte precis som du och tyckte det innan du gjorde det, vill jag lova.

Anförande nr 387

Borgarrådet R u d i n (S): Jag är väldigt glad för att vi får igenom våra förslag. Vi har förordat dessa förslag rätt länge, och vi har ännu fler förslag för att bygga fler studentlägenheter, vilket studentorganisationerna i Stockholm vet. Vi har utarbetat många av förslagen tillsammans med dem, däribland det om Albano. Du var med på det också. Det är inte problematiskt för mig, utan det viktiga är att vi får fram de här planerna.

Du frågar om det är viktigt att hyra genom stadens försorg eller om man kan äga själv. Det som är problematiskt är att balansen på bostadsmarknaden mellan möjligheten att hyra en lägenhet utan eget kapital och möjligheten att köpa en lägenhet med eget kapital har blivit felaktig under er politik.

Jag har ingenting mot villor, jag har ingenting mot bostadsrätter, det är en viktig del av bostadsbeståndet, men jag är emot att en så stor del av hyreslägenhetsbeståndet omvandlas till bostadsrätter när vi så väl behöver hyresrätter. Min första lägenhet var en hyreslägenhet, den hade jag aldrig kunnat ha om jag hade måst betala den själv. Jag hade inte alls i den omfattning som jag har i dag haft möjlighet att köpa den. Det är det som händer i livet, att när man är ung är man utan eget kapital, och därför behövs det små hyreslägenheter som kan möta också ungdomars behov.

Anförande nr 388

Borgarrådet L a r s s o n (M): Fru ordförande! Jag är fascinerad över Tomas Rudin.

(Borgarrådet R u d i n (S): Jag med!)

Men jag är det av helt andra skäl än vad du själv är, Tomas. Tomas Rudin läser nämligen inte en enda handling som kommer från stadens tjänstemän som gäller siffror i alla fall, och jag vet inte varför. Ni kikar bara på de siffror som ni ser i tidningar, och det må vara bra, men aldrig egentligen på någonting annat. Alla de siffror som jag hört Tomas nämna här i dag är fel, alla. Jag förstår inte hur du får ihop det.

Varför räknar du heller aldrig med privata hyresrätter? Du sade alldeles nyss att du inte är emot bostadsrätter, du är inte emot villor, men du är uppenbarligen emot att någon annan bygger hyresrätter. Det måste du vara emot. Om 57 procent av alla markanvisningar går till hyresrätter, och du räknar inte dem som hyresrätter, måste du vara emot hyresrätter. Och jag tycker att det är skrutt!

Anförande nr 389

Borgarrådet R u d i n (S): Jag håller på att upprätta en hemsida, som jag kan marknadsföra här i dag, som heter Segrar i opposition. Där visar jag bland annat hur förflyttningen har skett från att ni sålde ut all allmännytta och omvandlade till bostadsrätter. Ni sålde faktiskt 31 000 under förra mandatperioden sedan 2006. När man gör på det sättet att man säljer lägenheter minskar man möjligheten för ungdomar och andra att komma in på bostadsmarknaden. Det är ett faktum. När ni har märkt att det börjar brinna lite under fötterna, därför att kritiken mot den bostadspolitik har ökat, och den har ökat rejält ute bland väljarna och inte minst bland ungdomarna, så har ni börjat ändra i er politik successivt.

Nu förordar ni att det ska byggas hyreslägenheter. Det tycker vi är en seger i opposition. Nästa steg i er utveckling i den sunda utvecklingen är att ni låter allmännyttan bygga hyreslägenheter så att vi får tillbaka en liten del av det bestånd som ni har sålt ut. Det vore en välgärning.

Ta mer intryck av vår politik, så ska ni få oss att bocka av ännu en punkt på vår lista över segrar i opposition!

§ 6 Avslutning

Anförande nr 390

Borgarrådet N o r d i n (M): Fru ordförande! För mig återstår egentligen bara att tacka alla kolleger i fullmäktige för en god debatt. När man kan höra glada skratt även under den sista debatten på ett budgetfullmäktige tycker jag ändå att det är en god grundstämning.

Min roll är dock framför allt att tacka presidiet som med mild men sträng och fast hand har lett sammanträdet och sett till att vi också har gått i mål enligt uppgjort tidsschema och fattat alla de beslut som vi bör fatta. Det har ni gjort väldigt bra.

Det är ändå fascinerande, om jag får ta någon sekund att säga det, hur budgetfullmäktige har kunnat reformeras. Mitt första budgetfullmäktige som borgarråd var 1994. Då satt jag i socialnämnden, och då debatterade vi socialnämnden i sju timmar i sträck. Det var grejer det! Sedan införde vi tidsbegränsningen, och det var väl det stora. Jag själv lyckades få igenom att man avskaffade middagsuppehållet. Då blev alla journalister förbannade på mig, för det var deras lilla chans till en paus. Det sparade dock tid. Vi brottade också ned min kära kollega Mikael Söderlund så att vi kunde införa voteringsanläggning, och åtminstone när den var ny sparade den tid. Och det stora under den förra mandatperioden var att bingolistan avskaffades.

Men så har detta presidium lyckats med det som ingen trodde var möjligt. I den mystiska reskatalogen ligger allt plötsligt i ordning fastän det alltid har sagts att det var omöjligt. Det är verkligen en fantastisk insats!

Stort tack till alla och stort tack till presidiet!

Anförande nr 391

O r d f ö r a n d e n : Jag vill bara säga att det inte är presidiets förtjänst att vi äntligen har fått den här listan, utan det är det fantastiska KF-kansliet som vi har till vår hjälp – äras den som äras bör!

Med dessa ord förklarar jag dagens sammanträde avslutat och önskar alla en god kväll!